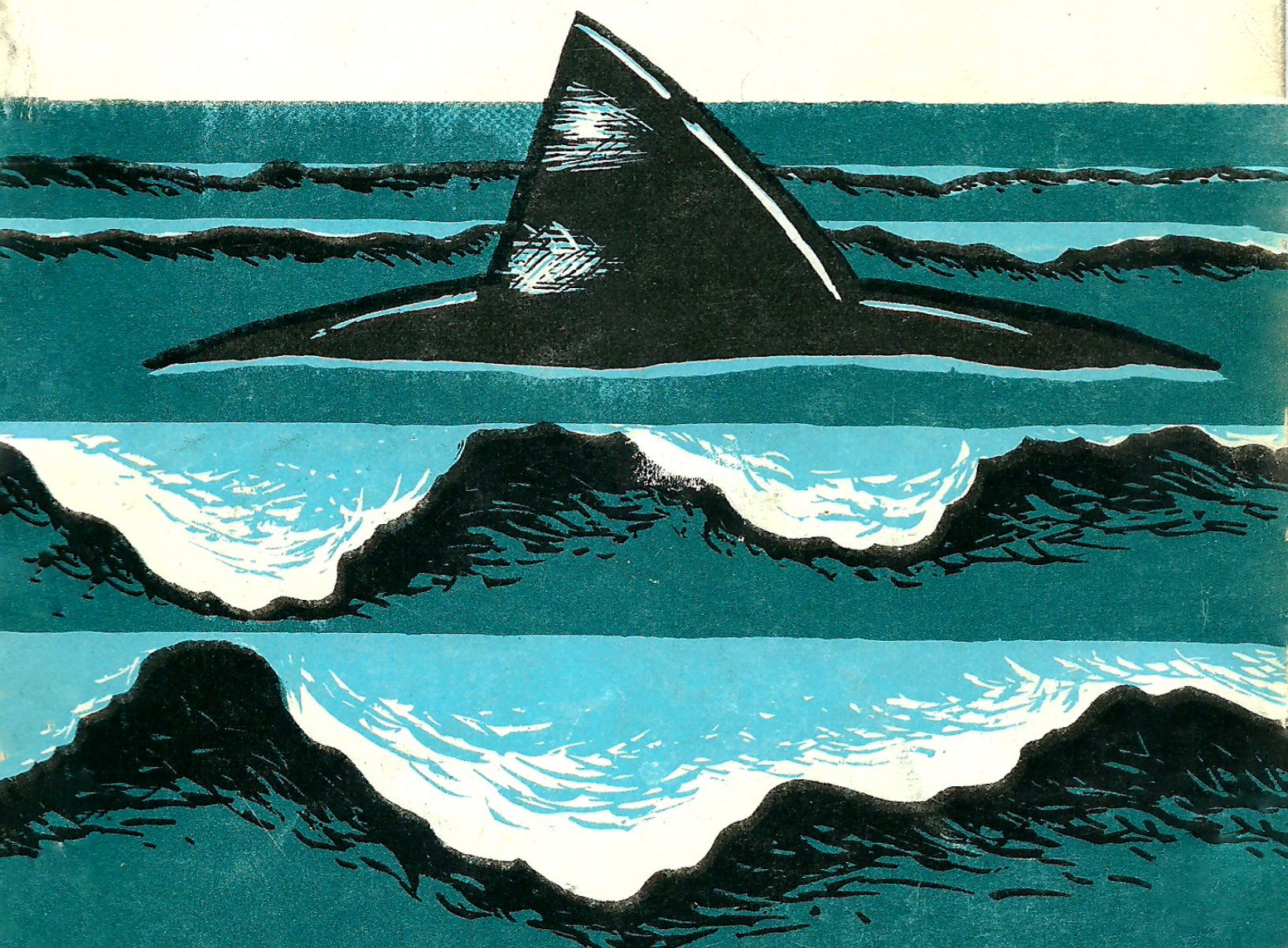

ПИТЪР БЕНЧЛИ

ЧЕЛНОСТИ

НАРОДНА КУЛТУРА

ПИТЪР БЕНЧЛИ ЧЕЛЮСТИ

Превод: Мария Донева

chitanka.info

Заглавието на този нашумял роман на американския писател Питър Бенчли (роден в 1940 г.) има двоен смисъл: от една страна, става дума за жестоките и кръвожадни челюсти на акула-човекоядец, появила се край спокойния дотогава бряг на малко курортно градче близо до Ню Йорк, а, от друга — за не по-малко жестоките и хищни челюсти на Бизнеса, Корупцията, Дехуманизацията, чиято същност на основни характеристики на американското общество изпъква недвусмислено в драматичната ситуация, едновременно сюжет на произведението и кулминация на повествованието, изградено с безспорно умение от автора.

Борбата с исполинското чудовище, отнело живота на толкова хора, придобива следователно също така двоен смисъл и без съмнение именно на тази идейна подплата романът дължи нестихващата си популярност сред широка читателска публика в САЩ и в много други страни.

ПЪРВА ЧАСТ

ПЪРВА ГЛАВА

Огромната риба безшумно пореше нощната вода, като размахваше леко сърповидната си опашка. Държеше пастта си полуотворена, колкото да пропуска вода през хрилете. Тялото ѝ изглеждаше неподвижно. Тя едва-едва повдигаше или отпускате гръдната си перка и променяше посоката си, както птицата с повдигане на едното крило и отпускане на другото. Очите ѝ не виждаха нищо в мрака, другите сетива също не изпращаха тревожни сигнали в малкия ѝ примитивен мозък. Можеше да се помисли, че рибата спи, но тя безшумно се движеше — инстинкт за самосъхранение, изработен в продължение на милиони години. Липсата на плавателен мехур като при другите риби и на плавници, които да изтласкват наситената с кислород вода през хрилете ѝ, я заставяше да бъде в непрекъснато движение. Ако спреше, тя щеше да отиде на дъното и да умре от недостиг на кислород.

Луна нямаше и брегът изглеждаше почти толкова тъмен, колкото водата. Само дългата права ивица на плажа, блестяща от белота, разделяше морето от брега.

От прозорците на къщата зад дюните, тук-там покрити с трева, върху пясъка падаха жълти петна светлина.

Външната врата се отвори и на дървената веранда излязоха мъж и жена. Те постояха около минута с лице към океана, после бързо се прегърнаха и изтичаха надолу по стълбите. Мъжът беше пиян и се спъна на последното стъпало. Жената се засмя, хвана го за ръката и двамата побягнаха към плажа.

— Най-напред ще поплуваме — рече жената, — за да ти се проясни главата.

— Остави главата ми — отвърна мъжът. После изведнъж се закикоти, политна назад и повали жената със себе си. Те нетърпеливо се съблякоха, преплетоха крака и се замятаха върху студения пясък.

След малко мъжът легна по гръб и затвори очи. Жената го погледна и се усмихна.

— Да се изкъпем ли? — попита тя.

— Върви. Аз ще те почакам тук.

Жената стана и се приближи до водата — там, където вълните нежно се разбиваха и галеха глезените ѝ. Беше едва средата на юни и водата бе по-хладна от въздуха. Жената се обърна и извика:

— Идваш ли?

Но не получи отговор — мъжът вече спеше. Жената понечи да се върне, но после отново побягна напред. Носеше се леко и красиво, докато една по-голяма вълна не се удари в коленете ѝ. Олюля се, но успя да се задържи права и пристъпи към следващата, по-висока вълна. Сега водата стигаше до кръста ѝ. Жената отметна коси от очите си и продължи навътре, докато водата покри раменете ѝ. Тогава заплува с резки движения, с глава над водата като неумел плувец.

На стотина метра от брега рибата усети как отмереният ритъм на океана се променя. Не видя жената, нито долови мириса ѝ, но по протежение на цялото ѝ тяло се намираха множество тънки канали, пълни със слуз и осеяни с нервни окончания, а те реагираха дори на най-незначителните колебания във водата и изпращаха сигнали в мозъка ѝ. Рибата зави към брега.

Жената продължаваше да плува навътре в океана, като от време на време спираше, обръщаше се назад и поглеждаше към светлините, идващи от къщата, за да прецени разстоянието до брега. Течението беше слабо и не я бе изтласкало встрани. Почувства умора, отпусна се за малко по гръб и след като си почина, заплува към брега.

Колебанията на водата се засилиха и рибата усети плячката. Запляска бързо с опашката си, огромното ѝ тяло зацепи водата със скорост, която накара малките фосфоресциращи организми ярко да заблестят — рибата се понесе напред, като че обвита в искряща мантия.

Тя се плъзна на около два метра под повърхността и жената почувства само лек удар на вълната, която я вдигна и отново я спусна. Тя спря за миг сепната, но тъй като не забеляза нищо особено, заплува отново, като рязко изхвърляше ръцете си напред.

Сега рибата долови човешкото присъствие и колебанията на водата, неравномерни и резки, сигнализираха опасност. Тя заплува в кръг и започна да се издига към повърхността. Гръбният ѝ плавник се показва отгоре, а водата наоколо закипя от мощните удари на опашката ѝ. Тялото ѝ се затресе.

Внезапно жената бе овладяна от необясним страх. Съдържанието на адреналин в кръвта ѝ силно се повиши, тръпки полазиха по ръцете и краката ѝ и тя стремително заплува към брега. Прецени, че ѝ остават петдесетина метра. Вече виждаше ивицата бяла пяна там, където вълните се разливаха по пясъка, виждаше и светлините на къщата, дори ѝ се стори, че на един от прозорците се мярна сянка. Това я ободри.

Рибата плуваше на стотина метра встрани от жената, после внезапно зави наляво, гмурна се под водата и с два отсечени удара на опашката си се нахвърли върху своята жертва.

Отначало жената помисли, че кракът ѝ се е ударил в някой камък или в плаващ дънер. Не почувства болка, само силно дръпване. Помъчи се да го докосне, като риташе с другия си крак, за да се задържи над водата. Зашари с лявата си ръка в тъмната вода, но не можеше да намери стъпалото си, повдигна ръката си нагоре и едва не загуби съзнание. Бе напипала стърчаща кост и разкъсана плът. Тогава тя разбра — топлата пулсираща струя, която усещаше върху пръстите си в прохладната вода, бе нейната собствена кръв.

Болка и паника се сляха ведно. Жената силно изви глава назад и от гърлото ѝ се изтръгна отчаян вопъл.

Рибата се отдалечи. Тя преглътна крака на жената, без да го съдвече. Кости и месо мигом потънаха в огромната ѝ паст. Отново се обърна, привлечена от мириса на кръвта, лееща се от бедрената артерия на жената. За рибата това беше ясен и верен ориентир — като фар в безоблачна нощ. Този път атакува отдолу. Тя се устреми нагоре, право към жертвата, с разтворени челюсти. Огромната ѝ островърха глава удари жената с такава сила, че я изхвърли от водата. В същия миг мощните челюсти се заключиха около торса ѝ, като смилаха кости и месо в кървава каша. Без да изпуска плячката от своята паст, рибата се стовари шумно във водата, като вдигна наоколо фонтан от пяна, кръв и светещи микроорганизми.

Вече под повърхността рибата въртеше глава наляво и надясно в стремежа си да пререже сухожилията с острите си триъгълни зъби. Тялото на жената се разцепи на късове. Рибата с настървение глътна и по-големите части. В мозъка ѝ продължаваха да постъпват сигнали за близка плячка, но тя не можеше да разбере откъде идват и се мятеше на всички страни в облак от кървава пяна, като отваряше и затваряше

паст и гълташе, каквото ѝ попадне. А когато облакът се разсея, по-голямата част от тялото беше изчезнала. Малки късчета бавно се спускаха на пясъчното дъно и там лениво се поклащаха от течението. Други плаваха на самата повърхност, а вълните ги поемаха и ги носеха към брега.

Мъжът се събуди и потръпна от утринната прохлада. Устата му беше суха и лепнеше, а когато се оригна, усети вкус на застояло уиски и царевична ракия. Слънцето не бе още изгряло, но розовата ивица на изток предвещаваше приближаването на деня. Звездите все още мъждееха на бледнеещото небе. Мъжът стана и започна да се облича. Беше раздразнен, че жената не го е събудила, а се е прибрала сама, но му се стори странно, че е оставила дрехите си на плажа. Той ги взе и се отправи към къщата.

Премина на пръсти през верандата и внимателно откrexна вратата, защото знаеше, че при рязко отваряне скърца. В гостната беше тъмно и безлюдно, на масата стояха недопитите чаши, пепелниците с угарки и мръсните чинии. Той прекоси гостната, зави по коридора и мина край две затворени врати. Вратата на тяхната стая беше отворена, а нощната лампа светеше. Леглата бяха оправени. Той хвърли дрехите на жената върху едното, върна се в гостната и запали лампата. Диваните бяха празни.

В къщата имаше още две спални. В едната спяха хазяите, втората беше заета от другата гостуваща двойка. Като се стараеше да не вдига шум, откrexна вратата на стаята за гости. Там имаше две легла и на всяко лежеше само по един човек. Той затвори вратата и се отправи към другата спалня. Хазяите спяха на огромно легло — всеки на своето място. Мъжът затвори вратата и се върна в стаята. Потърси часовника си. Наближаваше пет.

Седна и се втрени в купчината дрехи на другото легло. Беше сигурен, че жената не е в къщата. На вечеря нямаше други гости и тя не би могла да тръгне с никой, освен ако не бе срещнала някого на плажа, докато той бе спал. Но дори да бе тръгнала с него, навярно би взела поне нещо от дрехите със себе си.

Едва сега в главата му пропълзя мисълта, че може би се е случило нещо лошо. Това предположение скоро се превърна в

увереност. Той се върна в спалнята на хазяина, постоя известно време нерешително до леглото, после внимателно сложи ръка на рамото му.

— Джак — каза той, — хей, Джак!

Хазяинът въздъхна и отвори очи.

— Какво?

— Аз съм. Том. Никак не ми се щеше да те будя, но ми се струва, че се е случило нещо лошо.

— За какво говориш?

— Виждал ли си Криси?

— Какво значи „виждал ли си“? Тя беше с теб.

— Няма я. Искам да кажа, че не мога да я намеря.

Джак седна и запали лампата. Жена му се обърна на другата страна и се зави през глава. Джак погледна часовника.

— О, господи, още е пет сутринта, а ти си загубил приятелката си.

— Знам — каза Том. — Извинявай. Кога я видя за последен път?

— Аз? Чакай да си спомня. Тя каза, че отивате да се къпете и двамата излязохте на верандата. А ти кога я видя за последен път?

— На плажа. После заспах. Не се ли е връщала?

— Не съм я виждал. Легнахме си в около един часа.

— Намерих дрехите ѝ.

— Къде? На плажа?

— Да.

— Погледна ли в гостната?

Том кимна.

— И в стаята на семейство Хенкълс.

— В стаята на семейство Хенкълс?

Той се изчерви.

— Запознах се с нея съвсем наскоро. Доколкото можах да схвана, тя е малко особена. Хенкълсови също. Искам да кажа... не... нищо не намеквам. Просто реших да огледам цялата къща, преди да те събудя.

— Е, и какво мислиш сега?

— Започвам да се питам — каза Том, — дали не ѝ се е случило нещо. Може да се е удавила.

Джак спря очите си върху него, после отново погледна часовника си.

— Не знам кога започва работа полицията — каза той, — но това може да се изясни още сега.

ВТОРА ГЛАВА

Полицаят Лен Хендрикс седеше на бюрото си в полицейския участък на Амити и четеше детективски роман със заглавие „Никаквецо, аз съм твоя“. В мига, в който телефонът иззвъня, героинята на име Свистящата Дикси тъкмо щеше да бъде изнасилена от банда мотоциклетисти. Хендрикс остави телефона да звъни, докато Дикси не кастрира първия от своите нападатели с нож за разрязване на линолеум, който изкусно бе скрила в косите си.

Най-после Хендрикс вдигна слушалката.

— Полицейски участък на Амити, дежурният Хендрикс слуша — каза той. — С какво мога да ви услужа?

— Обажда се Джак Фут, живея на Олд Мил Роуд. Искам да ви съобщя, че е изчезнало едно лице. Или поне на мен така ми се струва.

— Моля, повторете, сър. — Хендрикс бе служил в армията като радист и обичаше установената военна терминология.

— В дома ми гостува девойка. Към един часа отиде да поплува и досега не се е върнала. Младежът, с когото беше, намерил дрехите ѝ на плажа.

Хендрикс започна бързо да записва в бележника си.

— Име?

— Кристин Уоткинс.

— Възраст?

— Не знам. Една минутка. Да кажем двайсет и пет. Приятелят ѝ мисли, че е на толкова.

— Ръст и тегло?

— Почакайте малко — последва пауза. — Предполагаме, че е около метър ѝ шейсет и осем и тежи близо шейсет килограма.

— Цвят на косите и очите?

— Но защо ви е всичко това? Ако жената се е удавила, положително е единствената, поне за тази нощ. Да не би при вас да се давят на групи?

— Мистър Фут, кой е казал, че се е удавила? Може би е тръгнала на разходка.

— Гола-голеничка в един през нощта? Съобщили ли са ви, че по плажа се разхожда гола жена?

Хендрикс се радваше на възможността да демонстрира своето непоколебимо хладнокръвие.

— Не, мистър Фут, още не. Но летният сезон започва и човек не знае какво може да очаква. Миналият август група нудисти организираха танци пред своя клуб — чисто голи! Цвят на косите и очите?

— Косите й... като че ли светли. По-скоро пясъчно руси. Но очите, какви ли бяха очите й? Ще трябва да попитам приятеля й. О, не, и той не знае. Да речем, кафяви.

— Добре, мистър Фут. Ще се заемем със случая. Щом открием нещо, ще ви се обадим.

Хендрикс постави слушалката обратно на мястото и погледна часовника си. Беше пет и десет. Шефът щеше да стане след час. Хендрикс не гореше от желание да го буди само заради това, че някой си не се бил прибрал през нощта у дома си. Най-вероятно момичето е срещнало някого на плажа и сега двамата се забавляват из близките шубраци. Ами ако тялото й е изхвърлено от вълните? Началникът на полицията Броуди ще предпочете да се заеме със случая преди някоя бавачка, повела на разходка невръстни дечица, да се е натъкнала на трупа. Това би предизвикало възмущението на обществеността в градчето.

„Трезв поглед върху нещата — нееднократно повтаряше шефът му, — ето какво е най-необходимо на полицаия.“ Ако желаеш да работиш в полицията, трябва да мърдаш мозъка си. Ето защо, когато се уволни от армията, Хендрикс поиска да постъпи в полицията на Амители. Заплатата беше прилична, службата в полицията гарантираше обезпечено бъдеще, нормиран работен ден, а понякога и по нещо увлекателно — не само да пердашиш хулигани и да влачиш пияници за яката — трябва да умееш да разплетеш дело, свързано с грабеж, да хванеш насилник, тоест, ако се изразим по-изискано, тази служба му даваше възможност да стане уважаван в обществото. Освен това не е много опасно да бъдеш полицаи в Амители, не е като да служиш в полицията на някой голям град. Последният трагичен случай с полицаи в Амители, който стана при изпълнение на служебен дълг, беше през 1957 година, когато полицаят се бе опитал да спре пиян шофьор,

носещ се с кола по шосето за Монток. Колата го бе блъснала в каменната стена.

Хендрикс не се съмняваше, че още щом се избави от тези скучни дежурства от полунощ до осем сутринта, службата му ще стане поинтересна. Но засега тя беше страшно монотонна. Беше му пределно ясно защо му възлагат тези нощни дежурства. Броуди обичаше да въвежда младите си сътрудници в работата постепенно, да им дава възможност да развиват у себе си необходимите професионални качества — трезв поглед върху нещата, разсъдителност, сдържаност, вежливост — в такова време на денонощието, когато не са прекомерно заети с работа.

Дежурството от осем сутринта до четири следобед беше най-напрегнатото, то изискваше опит и такт. В тази смяна работеха шест души. Единият регулираше усиленото през летния сезон движение на кръстовището Мейн Стрийт и Уотър Стрийт. Други двама патрулираха по улиците в полицейски коли. Четвъртият отговаряше на телефонните повиквания в участъка. Петият се занимаваше с канцеларската работа, а шефът си имаше работа с посетителите: дами, които се жалваха, че не могат да спят поради постоянния шум от двата градски бара — „Мечката Ранди“ и „Саксън“; собствениците на къщи, недоволни от факта, че на плажа се шляят всякакви хора и нарушават реда; bankerите, посредниците и юристите, които прекарваха почивката си в градчето — те наминаваха да споделят с него как да съхранят първичния вид на Амители и едновременно с това да го превърнат в отличен летен курорт.

Дежурството от четири следобед до полунощ беше пълно с неприятности. Това беше време, когато младите безделници се събираха в „Мечката Ранди“ и се сбиваха или така се напиваха, че после, седнали зад кормилото, представляваха голяма опасност по пътищата; времето, по което — макар и рядко — бандити от Куинс^[1] по двойки нападаха минувачите в тъмните странични улици и ги ограбваха, и най-после — времето, по което полицията, събрала достатъчно факти, се чувстваше задължена два пъти месечно да направи обиск в някоя от огромните къщи на брега на океана, за да конфискува марихуана. Между четири часа и полунощ дежуреха шестте най-яки мъже в полицията, всичките на възраст между трийсет и шейсет години.

Дежурството между полунощ и осем сутринта обикновено бе спокойно. Тишината беше осигурена през цели девет месеца от годината — до летния сезон. Най-голямото събитие миналата зима беше бурята, която извади от строя сигналната система, свързваща четирийсет и осем от най-богаташките къщи в Амити с полицейския участък. Между полунощ и четири сутринта през летния сезон дежуреха обикновено трима полицаи. Но сега единият от тях, младеж на име Дик Анджели, си взе двуседмичен отпуск до разгара на сезона. Другият, Хенри Кимбъл, който бе служил трийсет години в армията, предпочиташе дежурството от полунощ до четири сутринта, защото то му даваше възможност да си отспи, преди да започне работа — през деня беше барман в „Саксън“. Хендрикс се опита да се свърже с Кимбъл по радиото и да го накара да мине по плажа покрай Олд Мил Роуд, но както и очакваше, опитът му излезе безуспешен. Както винаги, Кимбъл спеше дълбоко в полицейската кола, паркирана зад аптеката. Ето защо Хендрикс взе телефона и набра домашния номер на своя шеф.

Броуди спеше, но това вече беше онази крайна фаза на полусън, когато виденията бързо се сменят и пробуждането може да настъпи всеки момент. Щом се раздаде първият звън, Броуди сънуваше, че е отново в училище и че прегръща някакво момиче на училищното стълбище. Второто позвъняване изтри видението. Броуди се обърна в леглото и вдигна слушалката.

— Да?

— Шефе, обажда се Хендрикс. Не исках да ви безпокоя по това време, но...

— Колко е часът?

— Пет и дваайсет.

— Ленард, надявам се, не ме будиш заради някоя глупост.

— Изглежда, че ни се отваря работа поради една плаваща.

— Плаваща? О, господи, какво пък значи това?

Хендрикс бе използвал думата „плаваща“, която бе прочел в своя детективски роман.

— Удавница обясни той смутено и разказа на Броуди за телефонния си разговор с Фут. — Помислих си, че ще поискате да проверите случая, преди хората да са излезли на плажа. По всичко личи, че днес денят ще бъде слънчев.

Броуди изпусна една шумна въздишка.

— Къде е Кимбъл? — попита той и после бързо добави: — Впрочем, близко е до ума. Ще взема да монтирам в колата такова радиоустройство, което да не може да се изключва.

Хендрикс почака малко и каза:

— Както ви казах, шефе, никак не ми си щеше да ви безпокоя...

— Знам, Ленард. Правилно постъпваш, като ми се обаждаш. Щом като тъй и тъй съм се събудил, ще стана. Ще се обръсна, ще взема душ, ще изпия едно кафе и по пътя към участъка ще се отбия на плажа край Олд Мил Роуд и Скоч Роуд, да видя дали случайно твоята „плаваща“ не се е появила там. После, когато започне дневното дежурство, ще отида да поговоря с Фут и приятеля на момичето. Довиждане.

Броуди остави слушалката и се протегна. Погледна жена си, която лежеше до него на широкото легло. Телефонният звън я беше събудил, но когато разбра, че нищо особено не се е случило, тя отново потъна в сън.

Елън Броуди беше трийсет и шест годишна, с пет години помлада от своя съпруг, а фактът, че изглеждаше най-много на трийсет, пораждаше у Броуди едновременно чувство на гордост и на досада: гордеше се, защото нейната красота и младостта ѝ доказваха, че самият той е мъж с вкус и не е лишен от привлекателност; беше му досадно, защото тя бе съумяла да съхрани добрата си външност, независимо че му бе родила трима сина, а Броуди вече се безпокоеше за кръвното си налягане и за пълнеещата си талия — макар че при своите деветдесет килограма и метър и деветдесет височина той все още не можеше да се нарече пълен. Понякога през лятото Броуди се хващаше, че поглежда с лениво сладострастие младите дългокраки момичета, разхождащи се из града, чиито неподдържани от сутиени гърди се поклащаха под тънките памучни блузки. Но никога не изпитваше радост от това, защото веднага се запитваше дали и Елън не чувства подобна възбуда при вида на загорелите стройни момчета, които така красиво допълваха младите момичета. Щом тази мисъл се появеше в главата му, той се усещаше още по-зле, тъй като за него това бе припомняне, че вече е във втората половина на четирийсетте и че по-голямата част от живота му е преминала.

Лятото беше труден сезон за Елън Броуди. Тогава с нова сила я обладаваха мисли, които постоянно отпъждаше от себе си — мисли за пропуснатите възможности и за живота, на който би могла да се радва. В града тя срещаше съученичките си, с които бе израснала — те се бяха омъжили за банкери и търговски посредници, през зимата живееха в Ню Йорк, а лятото прекарваха в Амити. Бяха красиви, уверени в себе си жени, които с еднаква лекота и непринуденост играеха тенис и водеха светски разговори, жени, които (никак не се съмняваше в това) пускаха шеги по неин адрес в смисъл, че Елън Шепърд била принудена да се омъжи за същия онзи полицай, който ѝ беше направил дете на задната седалка на своя форд, производство 1948 година. Но нещата не стояха точно така.

Когато се запозна с Броуди, Елън беше на двацет и една години. Току-що бе завършила първи курс в Уесли^[2] и прекарваше лятната си ваканция в Амити със своите родители. Откакто рекламното бюро, в което работеше баща ѝ, се премести от Лос Анджелис в Ню Йорк, летуваха тук в продължение на единайсет години. За разлика от своите приятелки, Елън не бързаше да се омъжи, макар че не изключваше възможността да си намери съпруг измежду младежите от своята среда година или две след завършване на колежа. Тази мисъл нито я радваше, нито я огорчаваше. Също като майка си тя бе доволна от материалната обезпеченост, осигурена ѝ от нейния баща. Ала съвсем не гореше от желание да преживее живота си като своите родители. Техните дребни житейски проблеми, с които ѝ се бе налагало вече да се сблъска, предизвикваха у нея досада. Елън възприемаше себе си като естествено момиче и се гордееше с факта, че през 1953 година мис Портър, директорката на училището, я бе признала за най-искрената ученичка в класа и това бе записано в училищния дневник.

Когато се видяха за първи път, Броуди изпълняваше служебните си задължения. Той я бе задържал, по-точно кавалера, който я изпращаше. Беше късно през нощта. Младежът, изпил порядъчно количество алкохол, караше с голяма скорост по тесните улици. Накрая бе спрял от един полицай, който направи силно впечатление на Елън с младостта си, приятната си външност и любезни обноски. Като заяви, че са нарушили правилата за движение, полицаят взе ключовете на колата и ги закара по домовете им. На другия ден Елън беше излязла на покупки и съвсем случайно се оказа близо до полицейския участък.

Просто на шега влезе и попита кой е бил дежурен предишната вечер около полунощ. После се върна вкъщи и написа благодарствена бележка на Броуди. Написа писмо и на началника на полицията, в което хвалеше младия Мартин Броуди. Броуди ѝ позвъни, за да ѝ изрази своята признателност.

Когато я покани на вечеря и на кино, тя прие по-скоро от любопитство. Никога не бе имала възможност да разговаря с полицай, а какво остава да отиде на среща с блюстител на реда. Броуди беше притеснен, но Елън проявяваше такъв искрен интерес към него и към службата му, че той започна да се държи по-уверено. Елън го намираше очарователен — силен, добър и пряк. Той работеше в полицията вече шест години. Призна ѝ, че мечтата му е да стане шеф на полицията в Амити, да има синове, с които да ходи на лов за патици през есента, и да спести достатъчно, за да прекарва някъде другаде отпуската си, поне на две-три години веднъж.

Ожениха се през ноември. Родителите на Елън настояваха тя да завърши колежа и Броуди бе съгласен да чака до следващото лято, но Елън просто не виждаше смисъл да учи още една година, след като вече бе избрала пътя си в живота.

В началото на съпругеския си живот те попадаха в неловки ситуации. Случваше се приятелите на Елън да ги канят на вечеря, на обяд или да поплуват заедно и двамата приемаха тези покани, ала Броуди не се чувстваше в собствени води, тъй като забелязваше снизхождението на другите към себе си. Когато пък се срещаха с приятели на Броуди, Елън с мъка потискаше присмеха си, а те се държаха сковано, като че ли се бояха да не би да изтърват нещо нередно. С времето неловкостта изчезна и приятелските отношения укрепнаха. Но семейство Броуди престана да се появява в предишната компания на Елън. Макар че се бе избавила от етикета „курортистка“ и бе спечелила симпатиите на жителите на Амити, на младата жена никак не ѝ бе лесно да се откаже от всичко онова, с което бе свикнала в моминските си години. Понякога ѝ се струваше, че се е преместила в друга страна.

Впрочем, до неотдавна този разрыв с миналото не я тревожеше. Тя бе твърде щастлива и твърде заета с възпитанието на децата, за да си позволи да размишлява върху пропуснатите възможности. Но ето че най-малкият им син тръгна на училище и, озовала се внезапно в

празно пространство, тя започна да си спомня как майка ѝ запълваше дните си, когато децата не бяха край нея: с обиколки по магазините (това ѝ доставяше удоволствие, тъй като парите им стигаха за всичко, освен за най-скъпите вещи), обеди с приятели, игра на тенис, коктейли и излети в края на седмицата. Онова, което преди ѝ се струваше досадно и безсмислено, сега се появяваше във въображението ѝ като райски живот.

Отначало тя се опита да възстанови отношенията си със старите приятели, които не бе търсила цели десет години, но се оказа, че отдавна вече нямат общи интереси. Елън с увлечение разказваше за местното общество, за случки, станали в града, за доброволната си помощ като медицинска сестра в саутхамптънската болница, за всичко онова, което приятелите ѝ, посещаващи Амители всяко лято в течение на повече от трийсет години, знаеха съвсем малко, а и не желаеха да научат повече. Те пък говореха за Ню Йорк, за картинните галерии, за художници и писатели, които познаваха. После разменяха по някой спомен от своята младост и по две-три думи за старите приятели, къде са и какво правят сега. С това обикновено разговорът приключваше. Всеки път, когато се разделяха, тържествено си обещаваха да се чуят по телефона и отново да се видят.

Понякога Елън се опитваше да завърже нови контакти с непознати курортисти, но тези познанства бяха измъчени и краткотрайни. Те биха могли да продължат, ако Елън не се смущаваше толкова от своя дом, от работата на мъжа си и от малката му заплата. Смяташе се задължена да уведоми новите си познати, че преди да се омъжи, е заемала друго положение в обществото. Разбираше, че не бива да го прави и се ненавиждаше, защото искрено обичаше мъжа си, обожаваше децата си и през по-голямата част от годината беше напълно доволна от своята съдба.

Сега вече тя бе престанала да атакува летовниците, не се опитваше да стане близка с тях, но обидата и тъгата ѝ не преминаваха. Чувстваше се нещастна и изливаше своята неудовлетвореност главно върху мъжа си, който разбираше състоянието ѝ и търпеливо понасяше всичките ѝ капризи. Всяка година по време на летния сезон тя изпитваше желание да заспи и да се събуди чак през есента.

Беше близо шест и половина, когато Броуди зави по Олд Мил Роуд. Слънцето се бе издигнало високо над хоризонта. Беше изгубило червения си цвят, който обикновено има при изгрев, и оранжевите му багри преливаха вече в яркожълто. На небето не се виждаше нито едно облаче.

Собствениците на къщи на брега на океана нямаха право да запрещат проходите между постройките, за да има свободен достъп до плажа. Но в повечето случаи тези проходи бяха заети от гаражи или жив плет, с който собствениците ограждаха домовете си. Плажът не се виждаше от пътя. Единственото, което Броуди можеше да зърне, бяха върховете на дюните. Ето защо на всеки сто метра той трябваше да спира полицейската кола, да излиза и да оглежда плажа.

Никъде не се мяркаше тяло на удавник. Върху широката бяла ивица се мерзелееха само няколко изхвърлени от водата дъсчици, една-две консервени кутии и широка около метър ивица от водорасли, изхвърлени на брега от южния вятър. Нямахше вълни, така че ако тялото плаваше на повърхността, той би могъл да го види. „Но ако е под водата — помисли си Броуди, — не ми остава нищо друго освен да чакам, докато водата го изхвърли.“

До седем часа Броуди огледа целия плаж пред Олд Мил Роуд и Скоч Роуд, но не забеляза нищо особено. Единственият донякъде странен предмет, привлякъл вниманието му, бе книжна чиния, върху която имаше три чаши с назъбени краища, изрязани от портокалова кора — верен признак, че това лято в Амители почива особено изискана публика.

Той се върна обратно по Скоч Роуд, зави на север към града по Бейбъри Лейн и в седем и десет пристигна в участъка.

Когато Броуди влезе, Хендрикс тъкмо привършваше доклада си и беше готов да предаде дежурството. Изглеждаше разочарован, че Броуди не е докарал трупа със себе си.

— Нямахте късмет, а, шефе? — попита той.

— Зависи какво наричаш късмет, Ленард. Не намерих никакво тяло, а това не е чак толкова лошо. Кимбъл не се ли е появявал още?

— Не.

— Да се надяваме, че вече се е събудил. Представи си картинка — хората тръгнали вече на покупки, а полицаят хърка в служебната кола.

— Ще дойде към осем — каза Хендрикс. — Винаги пристига по това време.

Броуди си наля чаша кафе, влезе в кабинета си и започна да преглежда сутрешните вестници: ранното издание на „Ню Йорк Дейли Нюз“ и местния вестник на „Лидър“, който излизаше веднъж седмично през зимата и всеки ден през лятото.

Кимбъл пристигна малко преди осем часа. Видът му отдалеч издаваше, че е спал с униформата си. Двамата с Хендрикс седнаха на чаша кафе, за да дочакат края на смяната. Хендрикс бе сменен точно в осем и вече обличаше коженото си яке с намерение да тръгва, когато Броуди излезе от кабинета си.

— Отивам при Фут, Ленард — каза Броуди. — Искаш ли да дойдеш с мен? Не си длъжен, но си помислих, че би желал да доведеш докрай случая с твоята... тъъ... „плаваща“. — Броуди се усмихна.

— Разбира се, с удоволствие — отвърна Хендрикс. — Днес нямам повече работа и ще мога да поспя следобед.

Тръгнаха с колата на Броуди. Когато спряха пред къщата на Фут, Хендрикс каза:

— Бас държа, че още спят. Помня как миналото лято някаква жена ми се обади в един през нощта да отида при нея рано сутринта, защото имала чувството, че част от скъпоценностите ѝ са изчезнали. Казах ѝ, че мога веднага да тръгна, но тя не се съгласи, защото лягала да спи. И така в десет часа сутринта бях при нея, а тя не ми отвори. Каза: „Не съм ви молила да идвате толкова рано.“

— Да видим — отвърна Броуди. — Ако наистина се безпокоят за дамичката, едва ли ще спят.

Вратата се отвори веднага, щом Броуди почука.

— Чаках да се обадите — каза млад мъж. — Името ми е Том Касиди. Намерихте ли я?

— Аз съм началникът на полицията Броуди. Това е полицаят Хендрикс. Не, мистър Касиди, не я намерихме. Може ли да влезем?

— О, разбира се, разбира се. Извинявайте. Влезте в гостната. Ще повикам семейство Фут.

За по-малко от пет минути Броуди научи всичко, което мислеше, че му е необходимо. После помоли да му покажат дрехите на изчезналата жена — не защото се надяваше да узнае нещо ново, а просто му се искаше да им демонстрира колко добросъвестно

полицайте изпълняват задълженията си. Заведоха го в спалнята и той разгледа дрехите, проснати върху леглото.

— Не носеше ли бански костюм?

— Не — отвърна Касиди. — Той е там, в най-горното чекмедже. Аз веднага го потърсих.

Броуди помълча малко, като избираше думите си, после каза:

— Мистър Касиди, не бих искал да бъда нетактичен, но тази мис Уоткинс няма ли някои странности? Няма ли например навика да изчезва от къщи късно нощем или... да се разхожда гола?

— Доколкото ми е известно, не — рече Касиди. — Но аз не я познавам много добре.

— Ясно — уточни Броуди. — В такъв случай ще трябва още веднъж да се поразходим из плажа. Вие не сте длъжни да идвате. Двамата с Хендрикс ще се справим сами.

— Ако не възразявате, ще дойда и аз.

— Не възразявам. Помислих си, че не искате.

Тримата мъже излязоха на плажа. Касиди показа на полицая къде бе заспал — върху пясъка още личеше отпечатък от тялото му. Посочи и мястото, където бе намерил дрехите на жената.

Броуди обходи с поглед плажа. На повече от километър и в двете посоки той беше пуст, само купчини морски водорасли изпъкваха като тъмни петна на фона на белия пясък.

— Да се поразтъпчем — предложи той. — Ленард, ти ще тръгнеш на изток и ще вървиш ей дотам. Мистър Касиди, ние двамата ще вървим на запад. Носиш ли свирката си, Ленард? За всеки случай.

— Да — отвърна Хендрикс. — Може ли да събуя обувките си? Ще ми е по-лесно да вървя по пясъка, пък и обувките ми няма да се намокрят.

— Все ми е едно — отвърна Броуди, — дежурството ти свърши. Ако искаш, можеш да свалиш и панталоните си. Но тогава ще трябва да те арестувам за непристойно държание.

Хендрикс закричи в източна посока. Твърдият влажен пясък охлаждаше кожата на стъпалата му. Вървеше с наведена глава, пъхнал ръце в джобовете си и разглеждаше мидените черупки и водораслите. Някакви бръмбари, подобни на малки черни паячета, се разбягаха пред краката му, а когато вълната се отдръпна, той видя как от едва забележимите дупчици, издълбани от пясъчните червеи, излизат малки

мехурчета въздух. Хендрикс се наслаждаваше на разходката. Странно, мислеше си той, живея си тук цял живот и почти никога не върша онова, заради което идват туристите — не бродя по плажа, не плувам в океана. Вече не помнеше кога бе влизал във водата за последен път. Дори не знаеше дали има плувки, или ги беше загубил. Беше слушал нещо подобно за жителите на Ню Йорк — половината от тях не са се изкачвали на върха на Емпайър Стейт Билдинг, нито веднъж не са били при Статуята на свободата.

От време на време Хендрикс вдигаше глава и измерваше с поглед разстоянието до мястото, което му бе посочил Броуди. На няколко пъти се обръщаше — ами ако Броуди и Касиди са се натъкнали на нещо? Те бяха на около осемстотин метра от него.

Като повървя още малко, Хендрикс забеляза пред себе си купчина от треви и водорасли, която му се стори доста обемиста. Приближил на около трийсет метра, той си помисли: сигурно водораслите са се закачили за нещо. Щом стигна до купчинката, Хендрикс се наведе, за да отмахне някои от водораслите и изведнъж замря. Няколко секунди не можа да отмести погледа си — беше се вцепенил от ужас. После зашари с ръка в джоба за свирката, сложи я до устните си, искаше да духне, но не можа. Хендрикс повърна, отдръпна се назад със залитане и падна на колене.

На пясъка, омотана във водорасли, лежеше женска глава. Раменете ѝ, част от ръцете и приблизително една трета от тялото ѝ бяха непокътнати. Цялата ѝ кожа беше покрита със сиво-сини петна, изпод мишниците ѝ висеше оръфана плът. Докато Хендрикс бълваше вътрешностите си на пясъка, той си помисли, и това предизвика нов пристъп на повръщане, че единствената гърда, останала на жената, е плоска като цвят, изсушен между страниците на книга.

— Почакайте — продума Броуди и докосна ръката на Касиди. — Дочу ми се изсвирване.

Като се мръщеше от утринното слънце, той се заслуша. Гледаше тъмното петно върху пясъка, което трябваше да бъде Хендрикс, и внезапно отново дочу същото изсвирване, но този път по-ясно.

— Да идем там — каза той и двамата затичаха по пясъка.

Хендрикс все още стоеше на колене, когато те се приближиха до него. Вече не повръщаше, ала главата му беше безсилно клюмнала, а устата му — отворена. Той дишаше шумно, на пресекулки.

Броуди изпревари Касиди с няколко крачки.

— Мистър Касиди, ако обичате, почакайте малко — нареди той, докато разчистваше водораслите и като видя какво има в купчината, почувства нахлуването на жлъчен сок в гърлото си. Преглътна го и затвори очи. След минута проговори:

— Сега вече може да погледнете и вие, мистър Касиди. Кажете, това тя ли е?

Касиди се вцепени от ужас. Той местеше поглед от Хендрикс, който се беше отпуснал на колене, към купчината водорасли и обратно.

— Това ли? — попита той, като посочи купчината и неволно отстъпи назад. — Искате да кажете...

Броуди все още се бореше със спазмите си.

— Искам да кажа, че може би това е всичко, което е останало от нея.

Касиди се приближи с нежелание. Броуди разрови водораслите, за да му помогне добре да разгледа посивялото лице с разтворена уста.

— О, господи! — възкликна Касиди и закри уста с ръката си.

— Тя ли е?

Касиди кимна, без да отделя поглед от лицето. После се отвърна и попита:

— Но какво й се е случило?

— Не знам със сигурност — отвърна Броуди. — Според мен се е натъкнала на акула.

Коленете на Касиди се подкосиха и докато се отпускаше на пясъка, той промълви:

— Мисля, че ми прилошава.

После наведе глава и повърна.

Броуди усети възкиселия мирис, който идваше откъм Касиди, и разбра, че е безполезно да се съпротивлява.

— Ще се присъединя към компанията — промърмори той и също повърна.

---

[1] Район в Ню Йорк. — Б.пр. ↑

[2] Женски колеж в град Мейкън, щата Джорджия. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

След няколко минути Броуди се почувства по-добре. Той стана и отиде до колата си, за да повика линейка от саутхамптънската болница. Колата пристигна след около час. Напъхаха тялото, по-скоро неговата горна част, в найлонов чувал и го откараха.

В единайсет часа Броуди вече седеше в кабинета си и правеше протокол за нещастния случай. Беше записал всичко, оставаше само да попълни графата „Причини за смъртта“, когато се разнесе телефонен звън.

— Мартин, обажда се Карл Сантос — Броуди тутакси позна гласа на съдия-следователя.

— Слушам, Карл. Какво имаш да ми казваш?

— Ако нямаш основание да мислиш, че е извършено убийство, бих казал, че това е акула.

— Убийство? — учуди се Броуди.

— Лично аз не съм на това мнение, но мога да предположа, макар да е малко вероятно, че някакъв маниак е съсякъл момичето — с брадва и трион.

— Не, това не е убийство, Карл. Липсват мотиви, липсва оръжието на престъплението, липсва и заподозреният, ако се придържаме към логиката.

— Тогава е акула. При това огромна, мръсницата. Не може да е сторено от океански кораб. Той би разсякъл момичето на две, но така...

— Хайде, Карл — прекъсна го Броуди. — Нека да не навлизаме в подробности, че отново ще ми прилошее.

— Извинявай, Мартин. Тогава ще напиша „нападение на акула“. Предполагам, че тази версия за теб е най-добре защитена, ако, разбира се, нямаш... тъъ... някои съображения.

— Не, този път нямам — каза Броуди. — Благодаря ти, че ми се обади, Карл.

Той постави слушалката обратно на мястото ѝ, напечата в графата „Причини за смъртта“ — „Нападение на акула“ и се облегна назад.

Мисълта, че и в това дело може да съществуват особени съображения, не му беше идвала наум. Тези съображения бяха най-щекотливият въпрос в работата на Броуди, въпрос, изискващ такива способности за защита на общите интереси, които не биха компрометирали нито него, нито закона.

Курортният сезон току-що бе започнал и Броуди знаеше: от начина, по който ще протекат тези три месеца, зависи целогодишното благополучие на Амители. Успешният сезон даваше възможност на града безгрижно да преживее до следващите три летни месеца. През зимата Амители наброяваше хиляда души, а когато лятото беше хубаво, населението скачаше на десет хиляди. Тези девет хиляди курортисти обезпечаваха съществуването на хилядата местни жители в продължение на цяла година.

Собствениците на магазини за железарски стоки, спортни изделия, както и двете бензиностанции, фармацевтите — всички разчитаха на добър летен сезон, който ще им помогне да се издържат през зимата. Жените на дърводелците, електротехниците и водопроводчиците работеха през лятото като келнерки или като агенти на компаниите за продажба на недвижими имоти, за да осигурят прехрана на семействата си през зимата. Само две заведения в Амители имаха право да търгуват със спиртни напитки през цялата година, ето защо за повечето ресторанти и барове трите месеца бяха решаващи. Рибарите, които даваха под наем лодките си, също се нуждаеха от хубаво време и добър улов, а преди всичко — от клиенти.

Дори и след най-благоприятния летен сезон зимите в Амители бяха трудни. На всеки десет семейства три живееха от социални помощи. През зимата много мъже бяха принудени да се отправят към северното крайбрежие на Лонг Айленд, където за обработката на раковини получаваха по няколко долара на ден.

Броуди знаеше: едно неуспешно лято и броят на живеещите от социални помощи щеше да се удвои. Ако всяка къща в Амители не се дадеше под наем, нямаше да има работа за чернокожите жители на града, по-голямата част от които служеха като градинари, икономисти, бармани и камериерки. Два или три неуспешни сезона подред (слава богу, такова нещо не се бе случвало през последните двайсет години) можеха да погубят града. Ако хората нямат пари за дрехи, гориво и продукти, ако нямат средства да ремонтират жилищата си или битовата

си техника, търговците и фирмите за комунални услуги ще търпят загуби и не ще могат да се задържат до следващото лято. Магазините ще се закрият, жителите на Амители ще пътуват до съседните населени места, за да си набавят необходимите стоки. Градът ще загуби данъчните си приходи, обществените служби ще западнат и хората ще започнат да се изселват.

Ето защо жителите на Амители трябваше да се поддържат, всеки негласно бе задължен да внася своята лепта в преуспяването на града. Броуди си спомни как преди няколко години в Амители пристигнаха двама братя, двама младежи, и откриха дърводелска работилница. Те дойдоха през пролетта, когато за тях имаше много работа — хората приготвяха къщите си за курортистите и братята бяха приети радушно. Те се оказаха доста добри майстори и много от местните дърводелци им прехвърляха част от поръчките си.

Ала в средата на лятото за братята Феликс плъзнаха лоши слухове. Албърт Морис, собственик на магазин за железарски стоки, разправяше, че купували обикновени стоманени гвоздеи, а искали от клиентите си цената за гвоздеи с галванизирани главички. В Амители климатът е влажен, морски и стоманените гвоздеи хващат ръжда само след няколко месеца. Дик Спицър, който държеше склад за дървен материал, каза на някого, че братята Феликс поръчали лошокачествено сурово дърво, за да го използват за поправката на някаква къща на Скоч Роуд. Вратичките на шкафовете се разваляли почти веднага, след като били сложени. Една нощ в бара по-големият брат Армандо се хвалил на чашка колко ловко лъже клиентите си: изпълнявал само две трети от работата по договора, а получавал пълното заплащане. А Феликс-младши, двайсет и една годишният Дани, чието лице бе цялото в младежки пъпки, показвал на приятелите си порнографски списания и се хвалил, че ги е откраднал от къщите, в които е работил.

Местните дърводелци отдавна вече не делеяха поръчките си с тях, но двамата братя бяха доста преуспели и спокойно можеха да преживеят зимата. Ето тогава се прояви солидарността на жителите на Амители. Отначало просто намекнаха на братята, че са се задържали в града по-дълго от необходимото. Като чу това, Армандо само надменно се усмихна. Скоро започнаха да му се случват малки неприятности. Ту ще му омекнат гумите на камиона, а компресорът в сервиза ще се окаже повреден, ту ще му потрябва да смени бутилката с

газ, а местната компания ще има нужда от цели осем дни за тази услуга. Поръчките му за строителни и други материали или се получаваха на погрешен адрес, или се изпълняваха последни. В магазините, където преди ползваше кредити, започнаха да искат пари в брой. В края на октомври фирмата на братя Феликс беше принудена да спре работата и да се премести.

Приносът на Броуди към солидарността сред жителите на Амители, освен факта, че поддържаше реда и закона и приемаше трезви, добре обмислени решения, се състоеше в това, че той пресичаше слуховете и че след като се съветваше с Хари Медоус, редактора на местния вестник „Лидър“, представяше в рубриката „Новини“ някои от редките неприятни случки в съответната светлина.

Изнасилванията от миналото лято бяха едва-едва споменати в „Лидър“ (и то само като задявки), тъй като Броуди и Медоус бяха единодушни, че призракът на някой сексуален маниак, нападащ всяка жена в Амители, ще навреди на туризма на града. Те бяха улеснени и от факта, че никоя от жените, които се бяха оплакали в полицията, не биха повторили това пред друг.

Когато полицаи спираше някого от богатите курортисти да кара кола в нетрезво състояние, Броуди предпочиташе да отбележи в книгата за произшествия (при първо нарушение), че водачът е бил без шофьорска книжка, и новината се появяваше в „Лидър“ в този й вид. Но Броуди не пропускаше да предупреди нарушителя, че ако го хване друг път зад волана в нетрезво състояние, ще му състави протокол и ще го привлече към съдебна отговорност.

Сътрудничеството между Броуди и Медоус се основаваше на твърде деликатно равновесие. Когато в Амители пристигаха групи младоци от някое съседно градче и нарушаваха реда, Медоус винаги получаваше точна информация за възрастта, имената и обвинителните актове. Ако младоци от Амители организираха шумни развлечения и буйстваха, „Лидър“ обикновено се ограничаваше с кратко съобщение, без да споменава имена и адреси — читателите се информираха, че някъде на Олд Мил Роуд е имало случай на нарушение на обществения ред и че е била извикана полиция.

Тъй като някои от летовниците смятаха „Лидър“ за занимателно четиво и се бяха абонирали за него за цялата година, въпросът за грабежи и нападения в пустеещите през зимата вили беше особено

неудобен. Много години Медоус го игнорираше, като оставяше на Броуди да уведомява собствениците, че вилите им са обрани, нарушителите наказани, а повредите — отстранени. Но през зимата на 1968 година само за един месец бяха ограбени шестнайсет къщи. Броуди и Медоус дойдоха до извода, че е настанало време „Лидър“ да поведе широко кампания против тези вандалщини. В резултат на кампанията в четирийсет и осем къщи бяха инсталирани сигнални устройства и тъй като хулиганите не знаеха кои вили имат такива устройства и кои не, грабежите почти престанаха и това облекчи до голяма степен работата на Броуди и повиши авторитета на Медоус като войнстващ срещу неправдите редактор.

Понякога между Броуди и Медоус се появяваха разногласия. Медоус бе фанатичен противник на наркотиците. Освен това той притежаваше необикновено остър репортерски нюх и подушеше ли някоя история, тръгваше по следата като същинска хрътка, ако, разбира се, не бе свързана с някои „особени съображения“. През лятото на 1971 година дъщерята на един от местните богаташи бе намерена мъртва на плажа до самите вълни, недалеч от Скоч Роуд. Според Броуди нямаше никакви доказателства за насилствена смърт и тъй като семейството ѝ не се съгласи на аутопсия, бе официално съобщено, че девойката се е удавила.

Но Медоус имаше основания да предполага, че момичето е приемало наркотици и че е било снабдявано с тях от сина на един фермер, производител на картофи. Бяха му нужни почти два месеца, за да разплете тази история, и най-после той доказа, че девойката е потънала, защото е изгубила съзнание в резултат на голяма доза хероин. Редакторът проследи сина на фермера и разкри цяла банда, която се занимаваше с разпространението на наркотици в града. Тази история силно навреди на репутацията на Амита и още повече на самия Броуди. Наистина, той арестува един-двама души, но тъй като случаят бе свързан с не едно нарушение на закона, не му се удаде напълно да заглади своята вина. А Медоус на два пъти бе отличен със специални награди за журналистика.

Сега бе ред на Броуди да настоява случаят да се изнесе във вестника. Възнамеряваше да закрие плажовете за няколко дни, за да даде възможност на акулата да се отдалечи от брега. Не знаеше дали акулите, вкусили веднъж човешко месо, се пристрастяват към него (бе

чувал, че при тигрите става точно така), но бе решен да осигури безопасността на населението. Този път се домогваше до гласност, искаше хората да бъдат предупредени и да стоят по-далече от водата.

Броуди разбираше, че ще се сблъска със силна съпротива срещу съобщението във вестника за това нападение. Както и останалите градове, Амители продължаваше да страда от последиците на икономическата криза. Засега летният сезон не обещаваше нищо добро. Наемателите бяха повече на брой от миналата година, но всички бяха „дребни риби“: компании от по десет-петнайсет младежи, които пристигаха от Ню Йорк и общо наемаха една къща. Доста вили по брега на океана, особено по-скъпите, все още не бяха наети. Сензационното съобщение за нападението на акулата можеше да се превърне в катастрофа за Амители.

И все пак Броуди се надяваше, че един нещастен случай в средата на юни, когато тълпите летовници все още не са нахлули, бързо ще бъде забравен. Разбира се, един нещастен случай ще направи много по-малко впечатление, отколкото два или три. Напълно вероятно бе акулата да е вече отплувала, но все пак Броуди не желаше да рискува живота на хората. Тревогата му като нищо можеше да е напразна, ала една евентуална грешка щеше да се заплати с висока цена.

Той набра номера на Медоус.

— Здравей, Хари — каза той. — Хайде да обядваме заедно.

— Чаках да се обадиш — отвърна Медоус. — С удоволствие. При теб или при мен?

Броуди тутакси разбра, че не би трябвало да му звъни по обяд. Стомахът му продължаваше да се гърчи и от мисълта за храна му приляваше. Погледна календара на стената. Четвъртък. Като всички свои познати, преживяващи от скромна заплата, семейство Броуди пазаруваше в дните, когато магазинът продаваше на по-ниска цена. В понеделник — пилешко месо, във вторник — агнешко, и така през цялата седмица. Когато привършеха единия вид, Елън го отмяташе в списъка си и следващата седмица го заменяше с друго. Единственото разнообразие внасяха леферът и костурът — разбира се, ако някой познат рибар им предоставеше излишъка от улова си. В четвъртък пускаха мляно месо с намаление. Но през този ден Броуди бе видял достатъчно месо на кайма.

— При теб — каза той. — Нека ни донесат нещо от ресторанта. Ще го изядем в твоя кабинет.

— Става — отвърна Медоус. — А какво ще поръчаш?

— Салата с яйца и чаша мляко. След малко ще бъда при теб.

Броуди позвъни на Елън и ѝ съобщи, че няма да се прибере за обяд.

Хари Медоус беше грамаден мъж и дори дишането му струваше немалко усилия, а по челото му се появяваха капчици пот. Нямахте и петдесет години, но ядеше много, палеше една от друга евтини цигари, наливаше се с уиски и, по думите на своя лекар, заемаше първо място в Западните щати сред кандидатите за обширен инфаркт на миокарда.

Когато Броуди влезе в кабинета му, Медоус седеше зад бюрото си и размахваше хавлиена кърпа към отворения прозорец, за да отпъди тютюневия дим.

— Ако съдя по онова, което поръча за обяд, не се чувстваш много добре — каза той. — Аз пък ще проветря помещението.

— Благодаря ти за грижата.

Броуди огледа малката разхвърляна стая и потърси място за сядане.

— Махни този боклук от стола — каза Медоус. — Какви ли не отчети няма там. Отчети от окръга, от щата, отчети от автотранспортната комисия и от водоснабдяването. Вероятно са на стойност един милион долара, но като информация не струват и пукнат грош.

Броуди взе купчината книжа и ги постави върху радиатора. После придърпа стола към писалището и седна.

Медоус бръкна в огромна хартиена торба, извади пакет мляко и обвит в целофан сандвич и ги подаде на Броуди. После се захвана да измъква оттам собствения си обяд — цели четири пакета; заразгръща ги, както бижутер би разгръщал пакетчета с ценни бижута, и започна внимателно да нарежда съдържанието им пред себе си: фрикадели с доматен сос, пакет, пълен с лъщящи от мазнина пържени картофи, подправена с копър кисела краставичка с размерите на малка тиквичка и четвърт лимонов сладкиш. От малкия хладилник зад себе си извади огромна кутия бира.

— Прекрасно — възкликна Медоус и с доволна усмивка огледа лакомствата пред себе си.

— Изумително — каза Броуди, докато преглъщаше стомашната киселина, надигнала се в гърлото му. — Просто изумително. Обядвал съм с теб най-малко хиляда пъти, Хари, и все още не мога да привикна с това зрелище.

— Всеки има своите малки слабости, приятелю — рече Медоус и взе сандвича. — Едни бягат подир чужди жени, други се наливат с уиски. Аз намирам утеха в това да храня тялото си.

— Помисли си каква „утеха“ ще доставиш на Дороти, ако един прекрасен ден сърцето ти не издържи и ти каже: Адиос, чревоугоднико, не разчитай повече на мен.

— Говорили сме с Дороти за това — отговори Медоус с пълна уста — и дойдохме до извода, че едно от малкото преимущества на човека над останалите живи същества е дето сам може да избере от какво да умре. Може би храната ще ме убие, но единствено тя ми доставя някакво удоволствие в този живот. Освен това по-добре е да умреш от затлъстяване, отколкото да попаднеш в търбуха на акула. След случилото се тази сутрин, надявам се, че ще се съгласиш с мен.

Броуди още предъвкваше късче от сандвича си и след тези думи му трябваша немалко усилия, за да преглътне.

— Пожали ме най-после — примоли се той.

Няколко минути се храниха, без да продумат. Броуди изяде сандвича, изпи млякото, сви опаковката на топка и я пъкна в пластмасовата чаша. Облегна се на стола и запали цигара. Медоус все още ядеше и Броуди знаеше, че нищо не може да попречи на апетита му. Спомни си как веднъж Медоус пристигна на мястото на автомобилна катастрофа, която бе отнела живота на хора, и докато разпитваше полицаите и оцелелите пътници, усилено ближеше кокосов сладолед.

— Във връзка със смъртта на мис Уоткинс — започна Броуди, — дойдоха ми наум някои мисли и бих искал да ме изслушаш.

Медоус кимна.

— Първо, според мен не може да има съмнение относно причината за смъртта ѝ. Вече говорих със Сантос и...

— Аз също.

— Тогава знаеш какво е неговото мнение. Нападение на акула. Ясно е като бял ден. Ако беше видял тялото, щеше да кажеш същото.

— Видях го.

Броуди беше потресен. Нима човек, видял същия ден тази пихтия, би могъл спокойно да седи и да облизва сиропа от лимония сладкиш по пръстите си?

— Значи си съгласен с мен.

— Да. Съгласен съм, че е загинала вследствие нападение на акула. Но има редица обстоятелства, които са доста неясни.

— Например?

— Защо се е къпала в такова време през нощта? Знаеш ли каква е била температурата на въздуха около полунощ? Петнайсет градуса! А температурата на водата? Около десет. Трябва да си ненормален, за да се къпеш в океана при такива ниски температури.

— Или пиян — отбеляза Броуди, — а в случая май е било точно така.

— Възможно е. Всъщност ти си прав. Направих справка: семейство Фут не са замесени с марихуана. Безпокои ме друго.

Броуди почувства раздразнение.

— За бога, Хари, не тичай подир призраци. Понякога хората загиват и поради нещастен случай.

— Не говоря за това. Искам да кажа, че е невероятно наблизко да се появи акула. Водата още е съвсем студена.

— Може би някои акули предпочитат студената вода. Какво знаем за тях?

— Има гренландски акули, но те никога не идват толкова на юг, а дори и да стигнат до нашите брегове, нямат обичая да се нахвърлят на хора. Какво знаем за тях? Ето какво ще ти кажа: сега аз знам за тях повече, отколкото тази сутрин. След като видях какво е останало от мис Уоткинс, позвъних на един приятел от института по океанология в Удс Хоул. Описах му трупа и той ми каза, че само един вида акула може да направи това.

— Каква е тя?

— Голяма бяла. Има и други, които нападат хора, например тигровата или рибата-чук, дори акулата мако или синята акула, но този младеж, Хупър — Мат Хупър, — ми каза: за да разреже жената на две, пастта на акулата трябва да е ей такава — Медоус разпери ръце на разстояние около метър, — а единствената акула, която има такава паст и която напада хора, е голямата бяла акула. Наричат я и по друг начин.

— По друг начин? — Броуди бе започнал да губи интерес. — Как?

— Човекоядка. Другите акули също понякога се нахвърлят на хора по различни причини: когато са гладни или са изплашени от нещо. Или когато подушат кръв във водата. Впрочем, снощи мис Уоткинс не е ли била неразположена?

— Откъде мога да знам, дявол да го вземе?

— Би било интересно да се узнае. Хупър твърди, че в такива случаи опасността жена да бъде нападната от акула рязко нараства.

— А ти каза ли му, че водата е била студена?

— Разбира се. Той ми обясни, че бялата акула спокойно плува в студена вода. Преди няколко години убила някакво момченце край бреговете на Сан Франциско. Температурата на водата е била петнайсет градуса.

Броуди дълбоко всмукна от цигарата си.

— Наистина си научил много за тях, Хари — рече той.

— Ръководех се от... да го наречем здравия смисъл и исках точно да знаем какво собствено се е случило и може ли да се повтори.

— Има ли опасност да се повтори?

— Не, такава опасност почти не съществува. От което правя заключение, че това е единичен случай. Големите бели акули се срещат рядко и това е единственото хубаво нещо, което може да се каже за тях. Така мисли Хупър. Съществуват всички основания да се предполага, че след като е нападнала това момиче, мис Уоткинс, акулата веднага е отплувала от бреговете ни. Тук няма рифове. Няма и рибоконсервен комбинат, нито кланица, от които във водата да се стичат кръв и вътрешности. С една дума — няма нищо, което да привлече акулата.

Медоус замълча и внимателно загледа Броуди, но полицаят издържа на погледа му.

— Ето защо ми се струва, Мартин, че няма причини да сплашваме хората заради събитие, което навярно никога няма да се повтори.

— Как да разбирам това, Хари? Ако събитието няма да се повтори, защо да не кажем на хората, че все пак се е случило?

Медоус въздъхна.

— Може би си прав. Но аз предполагам, Мартин, че това е един от случаите, когато трябва да се ръководим не от правилата, а от

грижата за хората. Не мисля, че съобщението за инцидента би било в интерес на обществеността. Нямам предвид местните жители. Те ще го узнаят много бързо, ако вече не са го узнали. А какво ще кажеш за онези, другите, които получават „Лидър“ в Ню Йорк, Филадельфия, Кливлънд?

— Ласкаеш се.

— Не говори глупости, разбираш какво искам да кажа. Сам знаеш как стоят нещата с наемането на къща за през лятото. Тази година сме на прага на катастрофата, както и жителите на Нантъкет, Винярд и Ист Хамптън. Много хора все още не са решили къде ще прекарат лятото. Знаят, че тази година имат богат избор. Къщи за даване под наем колкото щеш. Ако поместя статия за това, как млада жена е била разцепена наполовина от зъбите на гигантска акула край бреговете на Амити, собствениците не ще могат да дадат под наем нито една вила. Акулите, Мартин, са като убийците-садисти — в тях има нещо диво, злобно, неизбежно и хората изпитват неудържим ужас от тях. Ако съобщим в нашия вестник за акула-убиец, ще се простим завинаги с очакванията си за успешен сезон.

Броуди кимна.

— Трудно ми е да споря с теб, Хари. На мен също не ми е приятно да оповестявам на всички, че край бреговете ни се навърта акула-убиец. Но постарай се да влезеш в положението ми. Нямам намерение да опровергавам доводите ти. Сигурно си прав. По всяка вероятност тази акула е вече отплувала на стотици мили оттук и никога няма да се появи. Но, Хари, представи си за миг, че грешиш. Та ние нямаме право да рискуваме! Да допуснем, само да допуснем, че премълчим това произшествие и акулата нападне още някого. Тогава какво? За всичко ще отговарям аз. Длъжен съм да се грижа за сигурността на хората, които живеят тук, и ако не мога да ги защитя, поне трябва да ги предупредя за опасността, която ги заплашва. И на теб няма да ти се размине. Ти си длъжен да съобщаваш за произшествията в града, а щом акула е нападнала човек край нашите брегове, това несъмнено е произшествие. Настоявам да отпечаташ съобщението. Имам намерение да закрия плажовете само за два-три дни като предпазна мярка. Това никому не ще причини неудобство. Още няма много летовници, пък и водата е студена. Ако обясним

честно на хората какво се е случило и защо действаме по този начин, можем да спечелим.

Медоус се облегна на стола си и се замисли.

— Не знам как ще постъпиш ти, Мартин, но що се отнася до мен вече съм решил.

— Какво значи това?

— Във вестника няма да има никакво съобщение за случилото се.

— Сериозно ли говориш?

— Съвсем сериозно. Не мога да твърдя, че това е мое собствено решение, но съм съгласен с него. Аз съм редактор и един от собствениците на този вестник, но контролният пакет от акции не ми принадлежи и не мога да противодействам на натиска на определени хора.

— На кои?

— Тази заран ми звъниха вече шест пъти. Петима бяха рекламни агенти — на ресторант, на хотел, на две компании за продажба на недвижими имоти и на една кафе-сладкарница. Интересуваха се дали имам намерение да отпечатам информация за това момиче, Уоткинс, и всячески се стараеха да ми внушат, че според тях за Амита ще е най-добре, ако историята не получи гласност. Шестото позвъняване бе от страна на мистър Коулман от Ню Йорк. Мистър Коулман, в чиито ръце се намират петдесет и пет процента от акциите на „Лидър“. Изглежда, някой му се е обадил. Той ми заяви, че в „Лидър“ не бива да се появява никакво съобщение.

— А неговото решение не е ли било повлияно от факта, че жена му е търговски посредник по покупко-продажба на недвижими имоти? Не ти ли каза нещо такова?

— Не — отвърна Медоус, — не стана дума за това.

— Така и предполагам. И така, Хари, докъде стигнахме? Ти няма да отпечаташ съобщението, тъй като според влиятелните читатели на „Лидър“ нищо особено не се е случило. Аз ще закрия плажовете и ще поставя няколко знака, предупреждаващи за опасността.

— Добре, Мартин, твоя работа. Но позволи ми да ти напомня това-онова. Нали си на изборна длъжност?

— Да, както и президентът. За четири години, изпълнени със силни усещания.

— Могат да не те преизберат.

— Заплашваш ли ме, Хари?

Медоус се усмихна.

— Знаеш, че не е така. Освен това, кой съм аз, та да те заплашвам? Просто искам да помислиш за последиците от постъпката си, преди да решиш да се противопоставиш на интересите на онези, които са те избрали.

Броуди стана.

— Благодаря ти, Хари. Много пъти съм чувал, че онзи, който държи властта в ръцете си, е винаги самотен. Колко ти дължа за обяда?

— Нищо. Не мога да взема пари от човек, чието семейство скоро ще проси безплатни талони за храна.

— Нищо подобно. Нима не знаеш, че работата в полицията гарантира обезпеченост? — засмя се Броуди.

Броуди току-що се бе върнал в кабинета си, когато по селектора му съобщиха: „Дошъл е кметът. Иска да ви види, шефе.“

Броуди се усмихна. Кметът. Не Лари Вон, който просто се е отбил при него. Не Лорънс Вон, един от собствениците на компанията по продажба на недвижими имоти „Вон и Пенроуз“, дошъл да се оплаче от шумните наематели, а кметът Лорънс П. Вон, избраник на народа, който получи 71 гласа при последните избори.

— Помолете негова милост да влезе — каза Броуди.

Лари Вон бе красив строен мъж малко над петдесетте — личеше си, че редовно се занимава със спорт. Гъстите му коси бяха едва докоснати от сребристосиво. Макар да беше коренен жител на Амители, с годините в държането му се бе промъкнала изискана сдържаност. Вон бе спечелил състояние след войната от спекулации с недвижими имоти в Амители и сега беше главен сътрудник на най-преуспяващата фирма в града (някои дори го смятаха за единствения собственик, тъй като в кантората му никой никога не бе виждал никакъв Пенроуз). Той се обличаше елегантно и просто, предпочиташе сака английска кройка, чиято мода никога не минаваше, строги ризи и меки кожени мокасина. И ако Елън Броуди, която бе попаднала от средите на летовниците сред коренните жители на града, така и не се почувства сред свои, то Вон, роден в Амители, лесно се бе издигнал до равнището на богатите

курортисти, без да губи достойнството си. Те не гледаха на него като на равен, тъй като той бе само един местен търговец, и никога не го канеха в Ню Йорк или в Палм Бийч. Но в Амити той свободно общуваше с всички, с изключение на най-богатите и най-издигнатите представители на лятното общество, и това общуване до голяма степен влияеше на успеха в неговите дела. Често канеха Вон на приеми и той винаги се появяваше сам. Много малко от неговите приятели знаеха, че си има жена, простичка, горещо любеща го жена, която прекарва по-голямата част от времето си пред телевизора с бродерия в ръце.

Броуди харесваше Вон. През лятото те се виждаха рядко, но след Деня на труда^[1], когато сезонното оживление попреминеше, Вон и жена му понякога канеха Броуди и Елън на вечеря в един от най-люксоznите ресторанти извън града. Тези вечери доставяха огромно удоволствие на Елън и това правеше Броуди щастлив. По всичко личеше, че Вон разбира Елън. Бе винаги дружелюбен и внимателен към нея.

Вон влезе в кабинета на Броуди и седна.

— Току-що разговарях с Хари Медоус — започна той.

Вон явно бе разтревожен и това заинтригува Броуди. Той не очакваше подобна реакция.

— Виждам, че Хари не си губи времето напразно — каза Броуди.

— Откъде смяташ да получиш разрешение за закриване на плажовете?

— Лари, как ми задаваш този въпрос — като кмет, като собственик на компания за продажба на недвижими имоти или просто като приятел?

Вон целият се напрегна и Броуди забеляза, че с мъка се въздържа да не избухне.

— Искам да знам откъде имаш намерение да получиш такова разрешение. Искам да го знам още сега.

— Не съм уверен дали въобще трябва да го получавам — отвърна Броуди. — Съществува законно положение, според което при извънредни обстоятелства мога да предприема всякакви действия, каквито намеря за необходимо, но смятам, че членовете на градската управа сами трябва да обявят извънредно положение. Не съм сигурен обаче дали искаш да преминеш през всички тези перипетии.

— Изключено.

— Добре тогава. Ако не подхождаме формално към онова, което се случи, аз смятам, че върху мен пада отговорността да обезпеча безопасността на хората, живеещи в града, а в дадения момент по моя преценка е нужно да се закрият плажовете за два-три дни. Но ако някой все пак реши да се къпе, едва ли ще мога да го арестувам за нарушение на заповедта. Как мислиш — Броуди се усмихна, — бих ли могъл да му приشيا дело за извършване на престъпна глупост?

Очевидно Вон изобщо не се интересуваше от това.

— Не искам да закриваш плажовете — каза той.

— Разбрах го.

— И знаеш ли защо? Наближава Четвърти юли^[2] и от предстоящите празнични дни зависи много. Има опасност да отрежем клона, на който седим.

— Разбирам доводите ти, но ти също трябва да разбереш защо искам да закрия плажовете. Нямам никаква лична изгода от това.

— Дори бих казал, че е точно обратното. Слушай, Мартин, градът няма нужда от такава сензация.

— Но не му трябват и нови жертви.

— Господи, няма да има никакви жертви! И какво ще направиш, като закриеш плажовете? Само ще привлечеш пълчища репортери, които ще започнат да си пъхат носа там, където не им е работа.

— И какво от това? Дори и да дойдат, не ще открият нищо интересно и веднага ще се разотидат. Не мисля, че „Ню Йорк Таймс“ се интересува от пикник сред природата или от вечеря в някакъв клуб.

— Не ни трябват никакви репортери. Ами ако все пак надушат нещо? Ще вдигнат голям шум, а това ще ни навлече само неприятности.

— Лари, но какво биха могли да надушат? Аз например нямам какво да крия. А ти?

— Аз също. Само си помислих, че... може да се докопат до нещо за изнасилванията. Нещо, което мирише лошо.

— Глупости — възрази Броуди, — това е отдавна минала история.

— Да те вземат мътните, Мартин! — Вон замълча за миг, като се опитваше да се успокои. — Добре, не се вслушваш в гласа на разума. Тогава ме изслушай просто като приятел. Моите съдружници оказват голям натиск върху мен. Всичко това може да свърши зле за нас.

Броуди се засмя.

— Лари, нима имаш съдружници? Това се казва новина. Предполагах, че си управляваш предприятието сам-самичък.

Вон се смути, като че бе казал нещо излишно.

— Работите ми не са толкова прости — каза той. — Понякога и на мен самия ми е трудно да се оправя. Направи това, за което те моля, Мартин.

Броуди погледна Вон, като се опитваше да вникне в подбудите му.

— Съжалявам, но не мога, Лари. Имам служебни задължения и съм длъжен да ги изпълня.

— Ако не ме послушаш — каза Вон, — не е изключено скоро да загубиш мястото си.

— Не съм ти подчинен. Не можеш да уволниш нито един полицай в този град.

— Може да не ми повярваш, но имам определени пълномощия по отношение на началника на полицията.

— Не ти вярвам.

Вон извади от джоба на сакото си правилника на градската управа на Амити.

— Предлагам ти сам да се убедиш в думите ми — каза той и бързо запрелиства правилника. — Ето — той намери нужните страници и подаде брошурата на Броуди през бюрото, — тук ясно е казано, че макар началникът на полицията да е избран от жителите на града, членовете на градската управа имат право да го сменят.

Броуди прочете параграфа, показан му от Вон.

— Да допуснем — рече той. — Но бих искал да знам какво разбираш под „важни и добре обосновани причини“?

— Искам да се надявам, че няма да стигнем дотам. Не предполагах, че разговорът ни ще отиде толкова далеч. Разчитах на разбиране от твоя страна, след като узнаеш моето мнение и мнението на градската управа.

— На всички нейни членове?

— На по-голямата част.

— Кои по-точно?

— Нямам намерение да съобщавам имената им. Не съм длъжен да го правя. Трябва да разбереш само едно — ако не постъпиш така,

както искаме, ще поставим на твое място друг, по-податлив.

Броуди никога не бе виждал Вон в такова агресивно настроение. Това го поразява.

— Толкова ли настояваш, Лари?

— Да — изрече Вон с равен глас в предчувствие на победата. — Повярвай, Мартин, няма да съжаляваш.

Броуди въздъхна.

— Глупости — рече той. — Това никак не ми харесва. Но щом е толкова важно...

— Важно е — Вон се усмихна за пръв път по време на разговора. — Благодаря ти, Мартин — каза той и стана. — Предстои ми неприятна мисия. Трябва да посетя семейство Фут.

— Не би искал да се разбърбят пред „Таймс“ или „Нюз“, нали? Интересно как би могъл да ги спреш?

— Ще въздействам на чувството им за дълг — заяви Вон, — както постъпих с теб.

— Номерът няма да мине.

— Съществува едно обстоятелство, което е в наша полза. Тази мис Уоткинс е скитница — нито близки, нито роднини. Казала, че е дошла на източното крайбрежие от щата Айдахо на автостоп. Никой няма да я потърси.

Броуди се появи у дома си в около пет часа. Стомахът му се беше оправил вече и той можа да изпие халба бира преди вечерята. Елън, облечена в розова престилка на милосърдна сестра, шеташе из кухнята. Ръцете ѝ бяха изцапани — месеше кайма.

— Здравей — каза тя и подаде лицето си за целувка. — Какво се е случило?

— Била си в болницата. Не си ли чула?

— Не. Днес къпахме стариците. Не съм излизала от болницата.

— Близко до Олд Мил Роуд е загинало момиче.

— Как?

— Акула. — Броуди отвори хладилника и извади една бира.

Елън спря да меси каймата и учудено го погледна.

— Акула?! Никога не съм чувала такова нещо. Може някои да са ги виждали, но акулите не са докосвали хора.

— Да, знам. Аз също не се бях сблъсквал с такова нещо досега.

— И какво ще правиш?

— Нищо.

— Наистина ли? И мислиш, че така е редно?

— Разбира се, нещичко бих могъл да направя. Формално. Но нищо по същество. И какво мислиш ти или аз по този повод е без значение. Силните на деня са обезпокоени от факта, че за Амители би било зле, ако започнем да се вълнуваме, задето някаква риба е нападнала летовник. Предпочитат да гледат на станалото като на чиста случайност, която няма да се повтори, но искат да прехвърлят цялата отговорност върху мен.

— Кого имаш предвид, като казваш „силните на деня“?

— Лари Вон е един от тях.

Така ли? Не знаех, че си говорил с Лари.

— Втурна се при мен веднага, щом узна, че имам намерение да закроя плажовете. Никак не беше, как да се изразя, деликатен, когато ме убеждаваше да не го правя. Заяви, че ще ме уволнят, ако ги закроя.

— Не мога да повярвам, Мартин. Лари не е такъв човек.

Аз също не бих го допуснал по-рано. Между другото, да си чувала нещо за съдружниците му?

— Бях останала с впечатление, че сам ръководи делата си. Мислех си, че Пенроуз е просто второто му име или нещо от този род. Във всеки случай сигурна бях, че е единствен собственик на фирмата.

— И аз така мислех, но очевидно съм сгрешил.

— Добре е, че си поговорил с Лари, преди да вземеш решение. Той гледа много по-широко на нещата, отколкото повечето хора. Знае най-добре как да се постъпи в такива случаи.

Броуди почувства как кръвта нахлу в главата му.

— Глупости — отсеке той, отвори бирата и хвърли тенекиената капачка в кошчето за боклук. После тръгна към гостната да чуе вечерните новини.

Елън се провикна от кухнята:

— Забравих да ти кажа — преди малко те търсиха по телефона.

— Кой беше?

— Не си каза името. Просто каза да ти предам, че здравата пипаш. Много мило от негова страна, нали?

[1] Празник, който се отбелязва в първия понеделник на септември. — Б.пр. ↑

[2] Денят на независимостта, национален празник в САЩ. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

През следващите няколко дни времето се запази ясно и необичайно тихо. От югозапад подухваше постоянен слаб ветреца — лек бриз, от който повърхността на океана се набръчкваше, но без да образува бели зайчета. Хлад се усещаше само нощем — след толкова слънчеви дни земята и пясъкът се бяха нагорещили.

В неделя беше дваисети юни. Занятията в държавните училища щяха да продължат още цяла седмица, но за частните колежи в Ню Йорк учебната година бе вече свършила. Онези семейства, които имаха собствени вили в Амители, бяха започнали да пристигат за почивните дни още от началото на май. Летовниците, наели къщи от петнайсети юни до петнайсети септември, вече бяха разопаковали вещите си, бяха проучили в кой шкафа се намира спалното бельо и къде стоят порцелановите сервизи и другите необходими неща и се чувстваха като у дома си.

Около обяд плажът под Скок Роуд и Олд Мил Роуд пъстрееше от народ. Съпрузите се припичаха в полудрямка върху хавлиените кърпи и набираха сили за предстоящата партия тенис и за обратния път към Ню Йорк с експреса „Лонг Айленд“. Съпругите, удобно настанени в алуминиеви шезлонги, четяха Хелън Макинес. Джон Чийвър и Тейлър Колдуел, като от време на време откъсваха поглед от книгата, за да глътнат малко изстуден вермут.

Момчета и момичета между дванайсет и шестнайсет години се излежаваха плътно наредени един до друг. Момчетата се наслаждаваха на усещането от горещия пясък, обгърнал тазовете им, и протягаха вратове да зърнат нещо между бедрата на момичетата, легнали по гръб.

Тези младежи не можеха да се причислят към хипитата. Не произнасяха и банални лозунги. Те бяха наследили привилегиите заедно с гените си. Техните вкусове, техните възгледи бяха предопределени от предишните поколения, тъй както цветът на очите им. Не страдаха от авитаминоза или от анемия. Зъбите им, дали по природа, или благодарение на добри зъболекари, бяха правилни, бели и

равни. Телата им бяха стройни, мишците — силни — от деветгодишна възраст те редовно се занимаваха с бокс, от дванайсет — с езда, а след това — с тенис. От тях лъхаше приятна миризма дори в горещината. Девойките издаваха леко ухание на парфюм, а младежите — аромат на чисто тяло.

Това не означаваше, че са глупави или порочни. Ако се измереше груповият им коефициент на интелигентност, би се оказало, че по природни данни те могат да бъдат включени в онзи интелектуален елит, който съставлява една десета от цялото население на земята. Обучаваха се в училища, където им преподаваха най-различни предмети, включително умението да общуват с представителите на националните малцинства, както и различни философски теории, екологически хипотези, тактика на политическата борба; запознаваха ги с проблемите на наркотиците и секса. С една дума — знаеха много, но предпочитаха да не показват нищо от онова, което им бе известно. Беше им втъплено да вярват (или поне да живеят с чувството), че нямат никакво отношение към онова, което става по света. И наистина нищо не ги засягаше; нито расовите бунтове в Трентън, Ню Джърси и Гари, щата Индиана, нито фактът, че на много места Мисури е замърсена до такава степен, та понякога повърхността на водата пламва, нито корупцията на полицията в Ню Йорк, нито увеличаващата се престъпност в Сан Франциско, нито скандалните разобличения, че в кренвиршите са открити личинки от насекоми и хексахлорофин, които предизвикват възпаление на мозъка. Те се отнасяха равнодушно дори към икономическата криза, която разтърсваше Америка. Колебанията на борсата бяха само досадни обстоятелства, които даваха повод на бащите им от време на време да ги посгълчават за разточителството им, било то действително или въображаемо.

Те бяха от онези млади хора, които пристигаха в Амители всяко лято. Другите — а сред тях се срещаха и скитници — организираха демонстрации, бърбеха на разни теми, събираха се на групички, подписваха се под петиции и обикновено през цялото лято бяха заети в някакви организации с непонятни от съкращения наименования. Но тъй като не приемаха обществото в Амители, а се присъединяваха към неговите жители само на празниците по време на Деня на труда, никой не ги вземаше на сериозно.

Децата играеха край водата, копаеха дупки и се замерваха с мокър пясък, без да мислят и без да ги е грижа какви ще станат и какво ги чака.

Едно момченце на шест години хвърляше плоски камъчета във водата, така че да ги накара да подскочат на повърхността, после това му омръзна. То отиде при майка си, която се печеше на плажа, и седна до нея.

— Хей, мамо — каза то, като безцелно чертаеше с пръстче по пясъка.

Майка му се обърна към него и прикри с ръка очи от слънцето.

— Какво има?

— Тук ми омръзна вече.

— Толкова скоро? Още е юни.

— И какво от това? Доскуча ми. Няма какво да правя.

— Виж колко голям е плажът. Можеш да си играеш където поискаш.

— Знам. Но нямам какво да правя. Казвам ти, че ми е скучно.

— Защо не си поиграеш с топката?

— С кого? Тук няма никой.

— Как така няма? Потърси ли семейство Харис? А къде е Томи Конвърс?

— Няма ги. Тук няма никой. Ужасно ми е скучно.

— Моля те, Алекс, не повтаряй едно и също.

— Може ли да вляза във водата?

— Не. Водата е студена.

— Откъде знаеш?

— Знам и толкова. Освен това не мога да те пусна сам.

— А защо ти не дойдеш с мен?

— Да се къпя? Не, разбира се.

— Само ще стоиш и ще ме гледаш.

— Алекс, мама е ужасно уморена. Нима няма с какво да се занимаваш?

— Може ли да вляза с надуваемия дюшек?

— Къде?

— На плиткото. Няма да плувам, само ще полежа на дюшека.

Майката седна, сложи слънчевите очила и огледа плажа. На десетина метра от тях някакъв мъж се бе потопил до кръста във водата

и държеше детето си на раменете. Жената го погледна и внезапно я обзе жал към самата себе си: вече нямаше мъж, на когото би прехвърлила тази отговорност — да си поиграе с детето.

Не бе успяла да отвърне поглед от тях, когато момченцето се обади, сякаш отгатнало мислите ѝ:

— А татко щеше да ми разреши — каза то.

— Алекс, време е да разбереш, че по този начин няма да ме склониш на отстъпки. — Тя отново огледа плажа. Беше пуст, само в далечината се виждаха няколко двойки. — Е, добре — съгласи се тя. — Върви. Но не се отдалечавай. И без дюшека не плувай. — Погледна строго момченцето, дори свали очилата си, за да може то да види очите ѝ.

— Няма — обеща детето. Стана, хвана гумения дюшек и го повлече към водата. После го вдигна на ръце и нагази в нея, като го държеше пред себе си. Когато се натопи до кръста, то легна на дюшека. Вълната го подхвана и го повдигна заедно с момченцето. То се намести по-удобно и започна бавно и равномерно да гребе с двете ръце. От глезените надолу крачетата му висяха във водата. Детето навлезе малко навътре, а после заплува по протежение на брега. Слабото течение бавно го увеличаше, но то нищо не забелязваше.

На петдесетина метра от брега дъното рязко падаше надолу — макар и не отвесен, наклонът бе повече от четирийсет и пет градуса. Там, където започваше понижението, дълбочината бе четири-пет метра. Малко по-навътре тя достигаше седем метра, после дванайсет, а след това петнайсет метра. На дълбочина трийсет метра дъното ставаше равно и така се запазваше на разстояние около километър. Още малко по-нататък то хлътваше на шейсет метра, след което започваха истинските океански гълбини.

Огромната риба плуваше на десетина метра под повърхността с леко, почти недоловимо движение на опашката. Тя нищо не виждаше, тъй като водата бе размътена от дребни растителни организми. Рибата плуваше успоредно на брега. Внезапно тя се извърна, леко се наклони и като следваше релефа на дъното, постепенно започна да се издига към повърхността. Сега до очите ѝ достигаше повече светлина, но рибата все още нищо не съзираше.

Момченцето си почиваше с ръце, потопени във водата, а стъпалата му се обливаха от ритмично надигащите се вълни. Главата

му бе обърната към брега и то забеляза, че се е отдалечило повече, отколкото майка му разрешаваше. Видя, че тя все още лежи върху хавлиената кърпа, а мъжът и детето си играят там, където се разбиваха вълните. Момченцето не се изплаши — водата беше спокойна, а и то бе само на дванайсет метра от брега. Все пак реши да се върне малко: майка му всеки миг можеше да го зърне и да го извика да излиза от водата. Изпълзя малко извън дюшека, за да може да си помага с крака. Ръцете му почти безшумно загребах водата, но краката му силно ритяха и разпенваха вълните наоколо.

Рибата не чу звука, ала усети резките поривисти плясъци, предизвикани от ударите на краката му. Сигналите, макар и слаби, бяха недвусмислени за нея и тя ги последва настървена. Отначало се движеше бавно, но после, когато вибрациите станаха по-отчетливи, бързо набра скорост.

Момченцето спря за миг да почине. Сигналите секнаха. Рибата заплува по-бавно, като въртеше глава в стремежа си да ги улови. Детето лежеше съвсем неподвижно и рибата мина на голяма дълбочина под него, но после пак се върна назад.

Момченцето заплува отново. Сега то удряше с крака след тричетири загребвания — работата с краката бе далеч по-трудна от гребането. Тези рядко повтарящи се удари изпратиха нови сигнали до рибата. Тя ги улови мигновено, тъй като се намираше точно под дюшека. Рибата се вдигна към повърхността. Тя плуваше почти вертикално, защото забеляза движението над себе си. Не бе сигурна дали онова, което пляска отгоре, става за ядене, но това вече нямаше никакво значение. Инстинктът ѝ диктуваше да нападне: ако онова, което погълне, се смели в стомаха ѝ, значи е за ядене, ако не — покъсно ще го повърне. Като разтвори паст и махна силно със сърповидната си опашка, хищникът се нахвърли върху жертвата си.

Последното, което детето усети, бе силен удар в корема. Дъхът му секна, то не успя да извика, а дори да имаше време за това, не знаеше какво да вика, тъй като не бе видяло рибата. Акулата изхвърли дюшека нагоре във въздуха. Главата, ръцете, раменете, почти цялото тяло на момченцето заедно с дюшека изчезнаха в нейната паст и челюстите се затвориха. В устрема си нагоре рибата изскочи от водата, полетя напред и се плъсна по корем, като смилаше в обща каша наведнъж месо, кости, сухожилия, гума. Краката на момченцето,

отделени от туловището му, бавно се спускаха към дъното с въртеливо движение.

Мъжът, който си играеше с детето край брега, извика:

— Хей!

Той не вярваше на очите си. Продължаваше да гледа натам, където току-що бе видял момченцето, после извърна глава към брега, но внезапно мощен плясък го накара отново да се обърне към океана, ала не зърна нищо повече освен вълните, породени от плясъка, които се разбягваха в концентрични окръжности.

— Видя ли? — изкрещя той. — Видя ли?

— Какво, татко, какво? — детето изплашено го гледаше.

— Там! Акула или кит, или бог знае какво! Нещо огромно!

Майката на момченцето, която дремеше излегната на хавлиената кърпа, отвори очи, присви ги и погледна към мъжа. Той показва на детето нещо във водата, детето побягна на брега и застана до купчина дрехи. Мъжът затича към майката на момченцето и тя седна. Не разбираше думите му, но мъжът сочеше към водата. Тя засенчи очите си с ръка и погледна към океана. Отначало не се изненада, че не вижда нищо. Но внезапно си спомни: „Алекс!“

Броуди обядваше — печено пиле, картофено пюре и грах.

— Пак картофено пюре — промърмори той, когато Елън постави чинията пред него. — Какво правиш с мен?

— Не искам да умреш от глад. Освен това повече ти отива да си пълен.

Телефонът иззвъня.

— Аз ще се обадя — каза Елън. Но стана Броуди. Така беше винаги. За телефона се готвеше тя, но винаги отиваше той. Същото се случваше и когато тя забравяше нещо в кухнята. Например казваше, че е забравила салфетките и че веднага ще отиде да ги донесе, но и двамата знаеха, че той ще свърши тази работа.

— Недей, сигурно е за мен — спря я Броуди. Всъщност беше убеден, че търсят нея, ала изрече думите по навик.

Обаждаха се от полицейския участък.

— Тук е Биксби, шефе.

— Какво има, Биксби?

— Мисля, че е по-добре да дойдете тук.

— Защо?

— Работата е там, шефе... — Очевидно Биксби не желаше да излага подробностите. Каза нещо на някого до него, после отново заговори в слушалката: — Тук има една жена. Тя е в истерия...

— Какво се е случило?

— Детето й. Там на плажа.

Стомахът на Броуди се сви.

— Какво е станало с него?

— Ами... — Биксби заекна, а после бързо каза: — Четвъртък.

— Слушай, диване такава — започна Броуди, но веднага се спря. Беше започнал да разбира. — Веднага пристигам — и постави телефонната слушалка обратно на мястото й.

Целият трепереше, като че ли бе трескав. Страх, чувство за вина и безсилна ярост — всичко се сля в остър пристъп на болка. Внезапно осъзна, че са го излъгали и предали, но и сам той се чувстваше предател и лъжец. Със сила го бяха въвлекли в тази мръсна работа. Бе се превърнал в безволева марионетка. Сега цялата вина падаше върху него, макар че виновният не бе само той. Виновни бяха и Лари Бон, и неговите съдружници, независимо дали имаше такива, или не. Искаше да постъпи както повелява дългът му, но не му разрешиха. Но кои бяха те, че да го командват? Какъв полицай е, щом се огъна пред Вон? Беше длъжен да закрие плажовете.

Да предположим, че ги бе закрил. Рибата можеше да си отиде, възможно бе да доплува до бреговете на Истхамптън и там да нападне някого. Ала станало беше тъкмо най-лошото.

Той не бе закрил плажовете и заради това бе загинало дете. Ясно като бял ден. Причина и следствие. Внезапно Броуди почувства отвращение към себе си. Едновременно с това му стана жал за самия себе си.

— Какво се е случило? — попита Елън.

— Току-що е загинало едно дете.

— Как?

— Пак тази проклета акула.

— О, господи! Ако беше закрил плажовете... — подзе тя, но веднага млъкна.

— Да, знам.

Когато Броуди пристигна, Хари Медоус вече го чакаше на паркинга зад полицейския участък. Той отвори предната врата и натика огромното си туловище на седалката до Броуди.

— Това се казва случайност — каза Медоус.

— Аха. Кой е там, Хари?

— Един младеж от „Таймс“, двама от „Нюздей“ и един от моя вестник. Жената също е вътре. Дошъл е и мъжът, който твърди, че видял как станало всичко.

— Как са подушили онези от „Таймс“?

— За нещастие репортерът бил на плажа заедно с единия от „Нюздей“. Дошли с компания за уикенда. Разбрали веднага какво се е случило.

— Кога е станало?

Медоус погледна часовника си.

— Преди петнайсет-двайсет минути. Не повече.

— Знаят ли за онова момиче — Уоткинс?

— Нямам представа. Разбира се, моят човек знае, но той е достатъчно съобразителен, за да си държи езика зад зъбите. Що се отнася до другите — всичко зависи от това с кого са говорили. Едва ли са се докопали до онази история. Нямали са време.

— Рано или късно ще се докопат.

— Знам — каза Медоус. — Това ще ме постави в доста трудно положение.

— Теб? Ама че си шегобиец.

— Говоря сериозно, Мартин. Ако някой в „Таймс“ започне да души около оня случай и той се появи в утрешните вестници заедно със съобщението за новото нападение на акулата, на „Лидър“ ще му се стъжни животът. Имам намерение да го използвам, за да спася честта на вестника, дори ако другите не го направят.

— Как имаш намерение да го използваш, Хари? Какво искаш да напишеш?

— Още не знам. Казвам ти, че съм в много затруднено положение.

— И кого ще обвиниш за потулването на историята? Лари Вон?

— Едва ли.

— Мен?

— Не, не. Въобще няма да пиша, че някой се е погрижил да я потули. Заговор не е имало. Искам да поговоря с Карл Сантос. Ако го убедя да каже онова, което трябва, ще избегнем много неприятности.

— А ако напишеш истината?

— Какво по-точно?

— Ако напишеш всичко, както си беше? Че съм искал да закрия плажовете и да предупредя хората за опасността, но членовете на градската управа не са се съгласили и тъй като аз съм се оказал страхливец и не съм могъл да настоя на своето, да изпълня дълга си, съм играл по свирката им. Да напишеш как влиятелното общество в Амители е решило, че няма основание да се плашат хората само защото край бреговете се е появила акула, която обича да яде малки деца.

— Престани, Мартин. Ти не си виновен. Никой не е виновен. Взехме това решение, поехме и риска и загубихме. Това е всичко.

— Потресаващо. Сега ми остава само да отида и да кажа на майката на детето: много съжаляваме, но бяхме принудени да пожертваме детето ви в тази игра вместо чип.

Броуди излезе от колата и закрачи към задния вход на участъка. Медоус, затруднен от тясната врата, го последва.

Броуди спря.

— Ето какво искам да знам, Хари. Кой всъщност взе това решение? Ти се подчини, аз се подчиних. Предполагам, че Лари Вон също не го е решил сам. Според мен той също се е подчинил на някого.

— Защо мислиш така?

— Имам някои основания. Известно ли ти е нещо за неговите съдружници?

— Доколкото знам, той няма никакви съдружници.

— Ето кое ме кара да се замисля. Добре, да забравим това... поне засега. — Броуди се заизкачва по стълбите, Медоус тръгна след него.

— По-добре влез през парадния вход, Хари... колкото за очи — каза Броуди.

Броуди влезе в кабинета си през една странична врата. Майката на момчето седеше до писалището му и стискаше носна кърпичка в ръце. Беше боса, върху банския си костюм бе наметнала къс хавлиен халат. Броуди я погледна притеснен и отново го обзе чувство за вина. Очите ѝ бяха скрити зад огромни слънчеви очила и той не можеше да види дали жената плаче.

До стената се бе облегал един мъж. Броуди се досети, че той трябва да е очевиден. Мъжът разсеяно разглеждаше висящите по стената благодарствени грамоти от обществени организации, снимките на Броуди заедно с почетни гости. Едва ли представляваха интерес за възрастен човек, но не всеки би се решил да разговаря с обезумялата от мъка майка.

Броуди не умееше да успокоява хора, затова се представи и веднага започна да задава въпроси. Жената каза, че не е видяла нищо: момченцето ѝ плавало върху надуваем дюшек и внезапно изчезнало. „Зърнах единствено късове от дюшека.“ Тя говореше с тих равен глас. Мъжът разказа онова, което бе видял. А може би всичко това му се бе сторило?

— И така, никой не е видял никаква акула — заключи Броуди, като дълбоко в душата си се надяваше на нещо.

— А какво друго би могло да бъде? — попита мъжът.

— Какво ли не може да бъде. — Броуди лъжеше и себе си, и тях, като тайно се молеше изведнъж някаква друга версия да се окаже по-правдоподобна. — Дюшекът може да е изпуснал въздуха, момченцето може просто да се е удавило.

— Алекс плува добре — възрази жената. — По-точно плуваше...

— А какво ще кажете за пляска? — попита мъжът.

— Момчето вероятно се е борило за въздух.

— Но то дори не извика.

Броуди разбра, че от това нищо няма да излезе.

— Добре — каза той, — във всеки случай скоро причините ще ни станат известни.

— Какво имате предвид? — попита мъжът.

— Хората, които загиват във водата, скоро биват изхвърляни на брега. Ако го е нападнала акула, веднага ще си проличи. — Жената отпусна рамене и Броуди се изруга за нетактичността си. — Извинете — каза той.

Жената кимна с глава и заплака.

Броуди помоли мъжа и жената да почакаят в кабинета му и отиде в приемната.

Медоус стоеше до вратата, облегал на стената, младият човек — висок и строен, — който беше до него, го атакуваше с въпроси. Репортерът от „Таймс“ — досети се Броуди. Младежът носеше

сандали, бански гащета и риза с къси ръкави. Отляво на гърдите му бе щампирана фигурка на алигатор. Тази емблема веднага предизвика у Броуди чувство на неприязън към репортера. Когато бе млад, Броуди гледаше на тези ризи като на символ на богатство и високо обществено положение. Всички летовници в Амити носеха такива ризи. Броуди извади душата на майка си и накрая тя му купи „риза за два долара с гущер за шест“, по нейните думи, но като видя, че тълпите летовници го отминават със същото равнодушие, както и преди, той се почувства унижен. Съдра алигатора от джобчето, а ризата започна да използва като парцал, с който да почиства газовата косачка — през лятото той изкарваше малко пари с тази косачка. Съвсем наскоро Елън купи няколко скъпи плата от същата фирма; те не можеха да си позволяват да плащат толкова пари за алигатора, но Елън се надяваше, че това ще ѝ помогне да се върне в средата, която бе напуснала. И една вечер Броуди, съвсем неочаквано за самия себе си, започна да я упреква за покупката на „плат за десет долара с гущер за двайсет“.

Двама мъже седяха на скамейката — репортерите от „Нюздей“. Единият бе по бански гащета, другият — с блейзер и спортни панталони. Кореспондентът от вестника на Медоус — Броуди го познаваше под името Нат, — приседнал на края на масата, си бъбреше с Биксби. Като видяха Броуди, те замълчаха.

— С какво мога да ви бъда полезен? — попита Броуди.

Младежът, който разговаряше с Медоус, направи крачка напред и каза:

— Аз съм Бил Уитман от „Ню Йорк Таймс“.

„Голяма работа“, рече си Броуди.

— Бях на плажа.

— И какво видяхте там?

— Аз също бях на плажа — намеси се един от репортерите на „Нюздей“ — и нищо не видях. Никой нищо не забеляза, освен онзи младеж, който сега е в кабинета ви. А той, изглежда, е видял нещо.

— Знам — отвърна Броуди, — но и той не е сигурен какво точно е било.

— Какво ще напишете в протокола? Нападение на акула ли? — попита репортерът от „Таймс“.

— Засега нямам намерение нищо да пиша, а и вас съветвам да не предприемате нищо, докато нещата не се изяснят.

Репортерът от „Таймс“ се усмихна.

— Хайде, шефе, какво очаквате да направим. Как да наречем това тайнствено изчезване? „Момче, изгубено сред океана“?

Броуди с труд се овладя да не отговори на нападките на репортера от „Таймс“.

— Вижте, мистър Уитман — фамилията ви беше Уитман, нали? Не разполагаме със свидетели, които са видели нещо повече от разплискване на водата. Човекът в кабинета ми твърди, че е зърнал някакво огромно тяло със сребрист цвят, и според него това може би е била акула. Казва, че никога през живота си не бил виждал жива акула и поради това думите му не могат да се приемат като заключение на експерт. Нямаме труп, нямаме доказателства, че момчето е било нападнато от акула... Знаем само, че е изчезнало. Възможно е да се е удавило. Възможно е да е получило пристъп или припадък. Възможно е да го е нападнала някаква риба или животно, или дори човек. Всяко от тези неща би могло да се случи и докато не получим...

Шумът от автомобилни гуми върху чакъла на обществения паркинг пред зданието прекъсна Броуди. Затръшна се врата на кола и в полицейския участък се втурна Лен Хендрикс. Беше само по бански гащета. Тялото му, с полепнали по него сиво-бели песъчинки, имаше същия цвят като пластмасовата чашка за кафе. Той се спря сред приемната.

— Шефе...

Броуди бе смаян от необичайния вид на голия Хендрикс — с тези пъпчиви бедра и силно издути отпред плувки.

— Нима си се къпал, Ленард?

— Още едно нападение! — съобщи Хендрикс задъхано.

Репортерът от „Таймс“ се оживи:

— А кога беше първото?

Преди Хендрикс да успее да отговори, Броуди каза:

— В момента тъкмо това обсъждаме, Ленард. Не бих желал някой да направи погрешни изводи, преди да сме сигурни какво всъщност се е случило. Дявол да го вземе, момчето може да е потънало.

— Момчето! — възкликна Хендрикс. — Какво момче? Това беше мъж, старец. Преди пет минути. Влезе да плува и едва се бе отдалечил на няколко метра, когато внезапно диво закрещя, главата му се скри

под водата, после отново се подаде, той пак извика нещо и изчезна. Наоколо водата се пенеше и хвърчеше кръв като от фонтан. Акулата се отдалечаваше и после отново се нахвърляше върху нещастника. В живота си не съм виждал такава огромна риба, като автомобилен фургон. Влязох до пояс във водата и се опитах да достигна стареца, но рибата непрекъснато се нахвърляше върху него.

Хендрикс млъкна и се загледа в пода. Дишаше трудно, на пресекулки.

— Най-после тя се умори, може да е отплувала, не знам. Приближих се до стареца. Той лежеше с лице във водата. Хванах го за ръката и го дръпнах.

— И после? — попита Броуди.

— Ръката му остана в моята ръка. Изглежда, рибата я бе откъснала и тя едва се е държала на парченце кожа.

Хендрикс вдигна глава — очите му бяха червени с бликнали в тях сълзи на изтощение и ужас.

— Лошо ли ти е? — попита Броуди.

— А, не.

— Извика ли бърза помощ?

Хендрикс отрицателно поклати глава.

— „Бърза помощ“? — учуди се репортерът от „Таймс“. — Все едно е да затвориш вратата на конюшнията, след като конят е бил вече откраднат.

— Затваряйте си устата, умник такъв — каза Броуди. — Биксби, обади се в болницата. Ленард, в състояние ли си да свършиш нещо?

Хендрикс кимна утвърдително.

— Тогава върви да се облечеш и потърси табели с надпис „Плажът е закрит“.

— Имаме ли такива табели?

— Не знам. Трябва да има някъде. Може би са отзад в склада при табелите „Частна собственост, охранявана от полицията“. Ако там няма, ще се наложи да направим няколко. Така или иначе, тези проклети плажове трябва да се закрият.

В понеделник сутринта Броуди пристигна на работа след седем часа.

— Донесе ли? — попита той Хендрикс.

— На бюрото ви е.

— Какво има там? Добре, сам ще видя.

— Не ще се наложи да търсите дълго.

Новият брой на „Ню Йорк Таймс“ лежеше върху писалището на Броуди. На първа страница в крайната дясна колона, почти в дъното на страницата той прочете:

АКУЛА ЧОВЕКОЯДЕЦ

ДВЕ ЖЕРТВИ В ЛОНГ АЙЛЪНД

Броуди изруга и се зачете:

Уилям Ф. Уитман, специален кореспондент на „Ню
Йорк Таймс“

Амити, Лонг Айлънд, 20 юни.

Шестгодишно момченце и шейсет и пет годишен мъж днес станаха жертви на акула — и двете нападения са станали в разстояние на един час близо до плажа в този курорт.

Макар тялото на момченцето Александър Кинтнър да не е намерено, официални лица заявиха, че без съмнение то е било нападнато от акула. Свидетелят Томас Дагер от Ню Йорк твърди, че е видял как нещо огромно със сребрист цвят изскочило от водата, нахвърлило се върху момченцето с гумения дюшек и с плясък потънало в океана.

Следователят на Амити Карл Сантос съобщи, че следите от кръв, открити по парчетата от дюшека, извадени по-късно, налагат извода, че момченцето е загинало от насилствена смърт.

Най-малко петнайсет души са били свидетели на нападението върху шейсет и пет годишния Морис Кейтър в два часа на обяд на четвърт миля от мястото, където е намерил гибелта си малкият Кинтнър.

Кейтър е плувал съвсем близо до брега, когато акулата внезапно се нахвърлила върху него. Той викал за помощ, но всички опити да му се помогне били напразни.

„Влязох до пояс във водата и се опитвах да измъкна стареца — разказва полицаят Ленард Хендрикс, очевидец на трагедията, — но рибата не преставаше да се нахвърля върху него.“

Мистър Кейтър, търговец на бижутерия, чиято кантора се намира на 1224-то авеню, беше откаран в болницата в Саутхамптън, където бе издаден смъртният му акт.

През последните две десетилетия това се единствените официално потвърдени случаи на нападения от акула върху хора по източното крайбрежие.

По мнението на доктор Дейвид Дитер, ихтиолог в нюйоркския аквариум на Кони Айлънд, логично е да се предположи, че и двете нападения са извършени от една и съща акула, макар подобно твърдение да не е категорично. През летния сезон в тези води акулите са малобройни — каза Дитер. Изобщо акулите рядко плуват толкова близо до брега. Вероятността на един плаж да се намира почти едновременно две акули, които да нападат хора, е съвсем нищожна.

Като узна, че един свидетел описва акулата, нападнала Кейтър, с думите „огромна като автомобилен фургон“, Дитер заяви, че очевидно става въпрос за голямата бяла акула (*Carcharodon carcharias*), известна в цял свят със своята лакомия и агресивност.

„През 1916 година — продължи той, — голяма бяла акула изпратила на онзи свят само за един ден четирима къпещи се край бреговете на Ню Джърси. Това е вторият регистриран в Съединените щати случай през последното столетие, когато една акула е нападнала

няколко души едновременно. Нападението на акула — казва Дитер — е също такава «куриозна злочестина», каквато е падането на гръм върху някоя къща. По всяка вероятност акулата е плувала наблизко. Денят е бил хубав, много хора са се къпели и тя се е оказала край тях. Всичко това е чиста случайност.“

Амити е летен курорт на южното крайбрежие на Лонг Айлънд, разположен приблизително на средата между Бриджхамптън и Истхамптън с население хиляда души. През лятото то достига до десет хиляди.

Броуди свърши да чете и остави вестника на писалището. Случайност според Дитер, чиста случайност. Какво ли би казал, ако знаеше за първото нападение? Пак ли би твърдял, че е чиста случайност? Или би го нарекъл нехайство, непростимо и дори престъпно? Вече са загинали трима души, а двамата щяха да са живи само ако той...

— Чете ли „Таймс“? — попита Медоус. Бе застанал до вратата.

— Да, четох го. Не знаят нищо за Уоткинс.

— Нищо. Това е странно. Нали Лен се изпусна.

— Но ти пишеш за нея.

— Да. Бях принуден. Ето — Медоус му подаде последния брой на вестника на Амити „Лидър“.

На всичките шест колони на първа страница с огромни букви бе изписано:

ДВАМА ДУШИ СТАНАХА ЖЕРТВА НА АКУЛАТА-ЧУДОВИЩЕ ПО КРАЙБРЕЖИЕТО НА АМИТИ

По-долу с дребен шрифт беше подзаглавието:

БРОЯТ НА ЖЕРТВИТЕ НА РИБАТА-УБИЕЦ СТАНА ТРИ

— Ти наистина умееш да поднасяш новини, Хари.

— Чети.

Броуди зачете:

Вчера в Амители двама летовници станаха жертва на акула-човекоядец, която ги нападна, докато плуваха безгрижно в прохладната вода недалеч от Скоч Роуд.

Шестгодишният Александър Кинтър, отседнал с майка си в дома на Ричард Пакър, бе нейната първа жертва. Той плавал на надуваем дюшек, когато акулата внезапно се нахвърлила върху него. Трупът му не е открит.

След по-малко от половин час шейсет и пет годишният Морис Кейтър, пристигнал в Амители за края на седмицата, който се бе настанил в хотела „Гербът на Абелард“, също се натъкнал на акулата, докато плувал недалеч от градския плаж.

Гигантската риба яростно се нахвърлила върху Кейтър, който викал за помощ. Полицаят Лен Хендрикс, случайно оказал се на плажа (решил да се окъпе за пръв път през последните пет години), отчаяно се опитвал да отдръпне човека, но акулата не отстъпвала. Когато измъкнали Кейтър от водата, той бил мъртъв.

През последните пет дни това е третият случай на нападение от акула край бреговете на Амители с фатален изход.

Миналата сряда през нощта Кристин Уоткинс, която гостувала у семейство Фут, живеещи на Олд Мил Роуд, отишла да поплува и изчезнала.

В четвъртък сутринта началникът на полицията Мартин Броуди и полицаят Хендрикс открили тялото ѝ. Както заявява следователят Карл Сантос, „причината за смъртта е нападение от акула и две мнения по въпроса не може да има“.

На въпроса защо не е било съобщено за смъртта във вестника, Сантос не отговорил нищо.

Броуди погледна над вестника и попита:

— Наистина ли Сантос е избегнал отговора?

— Не. Каза, че само аз и ти сме го питали каква е причината за смъртта, тъй че не се смятал задължен да го заявява публично. Както разбираш, отговорът му не ме устройва. Така цялата вина би паднала върху мен и теб. Надявах се, че ще успея да го накарам да каже нещо от рода на „Семейството й помоли да запазим в тайна причината за смъртта й“, но той не пожела. Много добре го разбирам.

— И какво направи тогава?

— Опитах се да се свържа с Лари Вон, но той бе заминал от града за края на седмицата. Най-уместно е той да изложи официалната версия.

— А като не го намери?

— Чети.

Както се разбра, полицията в Амители и местните официални лица решили да не съобщават за произшествието в интерес на спокойствието на гражданите. „Хората ще реагират твърде бурно, когато чуят за нападението на акулата — каза един от членовете на градската управа. — Не искахме да всяваме паника. Освен това беше ни известно мнението на един експерт: вероятността от повторно нападение е нищожно малка.“

— Кой е този разговорчив член на управата? — попита Броуди.

— Всички и никой — отвърна Медоус. — Всъщност всички говореха така, но, разбира се, няма да споменаваме имената им.

— А защо плажовете не са били закрити? Някой говорил ли е за това?

— Ти.

— Аз?

На въпроса защо не са били закрити плажовете, щом като по крайбрежието е открита акула-човекоядец, началникът на полицията Броуди каза: „Атлантическият океан е огромен и рибите лесно сменят местата, които обитават. Те не се задържат там, където има малко храна. Как трябваше да постъпим? Да закрием плажовете в Амити? Но тогава хората биха отишли да се къпят в Истхамптън и щяха да изложат живота си на не по-малка опасност, отколкото в Амити.“ След вчерашните събития началникът на полицията Броуди нареди да се закрийт плажовете до второ нареждане.

— Боже мой, Хари, та ти си струпал всичко върху мен — каза Броуди. — Представил си нещата така, като че ли съм настоявал за нещо, в което всъщност не вярвах, а после се оказва, че не съм бил прав и са ме принудили да направя онова, към което се стремях през цялото време. Доста мръсен номер.

— Не е номер. Беше ми нужен човек, който да изложи всичко официално, и тъй като Вон бе извън града то естествено изборът ми падна на теб. Ти се съгласи с решението и по този начин волно или неволно го подкрепи. Не виждах никакъв смисъл да излагам мръсните ни ризи на показ.

— Сигурно си прав. Така или иначе, всичко е свършено. Какво още ще трябва да прочета?

— Да ти кажа истината, повече няма какво да четеш. Тук цитирам и думите на Мат Хупър, онзи младеж от Удс Хоул. Той смята, че има малка вероятност акулата да нападне още някого. Но сега не е така уверен като миналия път.

— Според него и трите жертви ли са дело на една акула?

— Не е категоричен, то се знае, но вярва, че е една. И че това е голямата бяла акула.

— Аз също. По-точно не различавам белите акули от зелените или сините, но съм сигурен, че е само една.

— Не знам какво да мисля. Вчера позвъних в бреговата охрана в Монток. Попитах ги дали напоследък не са виждали акули около брега. Отговориха ми, че не са виждали. Нито една за цялата пролет.

Нищо чудно — лятото току-що започна. Обещаха да минат надолу по брега с катер и ако забележат нещо, да ми съобщят. Въпреки това аз им позвъних още веднъж. Казаха ми, че са плавали в нашия район в продължение на около два часа и не са забелязали нищо подозрително. Така че наоколо няма много акули. Осведомиха ме също, че когато наоколо се появят акули, те са обикновено сини акули със среден размер от метър и половина до три метра и така наречените пясъчни акули, които по правило не закачат хора. А по думите на Ленард вчера той не е видял синя акула със среден размер. Хупър казва, че има само един начин — продължи Медоус. — Сега, след като нареди да се закрийт плажовете, бихме могли да я примаим. Да разпръснем наоколо рибешки вътрешности и други лакомства. Ако акулата плува някъде наблизо, твърди той, те тукатси ще я привлекат насам.

— Великолепна мисъл, няма що. Само това ни липсваше — да привличаме и акули. И какво ще правим после?

— Ще я хванем.

— С какво? С моята вярна въдица?

— Не, с харпун.

— С харпун? Хари, аз не разполагам дори с полицейски катер, а какво да кажа за катер с харпуни.

— Тук е пълно с рибари, от които можем да наемем такъв катер.

— Да, най-малко за сто и петдесет долара на ден.

— Прав си. И все пак... Някакъв шум в приемната го накара да спре по средата на изречението.

Двамата с Броуди чуха гласа на Биксби: „Казвам ви, госпожо, че има съвещание.“ След това някаква жена извика: „Глупости, не ме интересува какво има. Влизам при него, и толкова.“

Някой се затича по коридора. Отпърво един човек, после още един. Вратата на кабинета широко се отвори и на прага застана майката на Александър Кинтнър с вестник в ръка. По страните ѝ се стичаха сълзи.

Само след миг на вратата се появи и Биксби.

— Извинете, шефе. Опитах се да я спра — каза той.

— Нищо, Биксби — отвърна Броуди. — Влезте, мисис Кинтнър.

Медоус стана и ѝ предложи своя стол, но жената се насочи право към Броуди, който стоеше зад бюрото си.

— С какво мога да ви бъда...

Жената го удари с вестника по лицето. Броуди не почувства болка, но този удар и особено звукът — рязък, като звук на изстрел — го потресе. Вестникът падна на пода.

— Какво значи това? — извика мисис Кинтнър. — Какво значи?

— За какво говорите? — попита Броуди.

— За това, което е написано тук! Знаели сте, че е опасно да се влиза във водата, че акулата вече е разкъсала някого и сте мълчали!

Броуди просто не знаеше какво да каже. Онова, което тя говореше, беше истина, от формална гледна точка това не можеше да се отрича, но пък и той не можеше да се съгласи, тъй като то не бе цялата истина.

— Не е съвсем така — отвърна той. — Искам да кажа, че онова, което казвате, е истина... но, моля ви, мисис Кинтнър... — мислено я молеше да дойде на себе си, да го изслуша.

— Вие убихте Алекс! — пронизително започна да крещи тя и Броуди беше сигурен, че думите ѝ можеха да се чуят на паркинга, на улицата, в центъра на града, на плажа, в целия град. Беше сигурен, че жена му и децата му също ги чуват.

Той си помисли: „Спри я, докато не е започнала да вика още нещо.“ Ала единственото, което можа да каже, бе: „Ш-ш-ш-т.“

— Вие! Вие го убихте! — крещеше тя. Беше стиснала здраво юмруците си, настръхнала срещу него, сякаш се опитваше с всяка своя дума да прободне като с кинжал сърцето на Броуди. — Няма да ви се размине!

— Моля ви, мисис Кинтнър — промълви Броуди. — Успокойте се. Позволете ми да ви обясня.

Той я хвана за раменете, искаше да я накара да седне на стола, но тя отскочи настрана от него.

— Махнете си мръсните лапи! — закрещя тя. — Вие сте знаели. Всичко сте знаели, но не сте поискали да го кажете! А сега едно шестгодишно момченце, моето хубаво момченце, детето ми... — Мисис Кинтнър цялата се разтресе от гняв, а сълзите продължаваха да бликат от очите ѝ. — Вие сте знаели! Защо не сте предупредили? Защо? — Тя обгърна с ръце раменете си, като че ли някой се канеше да ѝ надене усмирителна риза, и погледна Броуди от упор. — Защо?

— Защото... — с труд започна Броуди. — Това е дълга история. — Имаше усещането, че е ранен и че всеки миг може да се срути на

земята, сякаш наистина бяха стреляли в него. Не знаеше дали ще може да ѝ обясни нещо, дори не знаеше дали ще може да продума изобщо.

— Съмнявам се, че е толкова дълга — каза жената. — О, вие сте ужасен човек. Вие сте ужасен, ужасен човек. Вие...

— Престанете! — викът на Броуди бе едновременно умолителен и рязък. Жената млъкна. — Вижте, мисис Кинтнър, вие се заблуждавате. Не беше така. Попитайте мистър Медоус.

Объркан от сцената, Медоус мълчаливо кимна.

— Разбира се, че ще потвърди. Защо да не потвърди? Той ви е приятел, нали? Възможно е дори да ви е поддържал. — Гневът отново избухна в думите ѝ. — Вие сигурно заедно сте решили всичко. Така ви е било по-лесно. Колко спечелихте от това?

— От кое?

— Не получихте ли пари за кръвта на сина ми? Заплатиха ли ви за вашето мълчание?

Броуди замря ужасен.

— Господи, какво говорите? Разбира се, не.

— Тогава защо? Кажете ми, защо сте мълчали? Аз ще ви платя. Само ми отговорете защо!

— Не мислехме, че може да се повтори.

Броуди сам се учуди колко ясно съумя да формулира всичко. Да, та нали такава бе истинската причина?

Известно време жената мълча, докато осъзнаваше смисъла на казаното. Като че ли повтаряше всичко наум.

— О, господи! — възкликна тя.

Внезапно съвсем изгуби контрол над себе си, все едно в нея някой бе завъртял ключа и бе спрял цялата ѝ енергия. Отпусна се на стола до Медоус и заплака горчиво, като хлипаше и цяла се тресеше.

Медоус се опита да я успокои, но тя не го чуваше. Не чу и Броуди, който нареди на Биксби да повика лекар. Тя не чу, не видя, не почувства нищо, дори когато лекарят пристигна и Броуди му разказа какво се е случило, когато лекарят се опита да ѝ говори, направи ѝ успокоителна инжекция, отведе я с помощта на момчетата на Броуди до своята кола и я откара в болницата.

Когато я отведоха Броуди погледна часовника си и каза:

— Още няма девет часа. Така ми се иска да пийна нещо...

— Ако говориш сериозно в кабинета ми има уиски — предложи Медоус.

— Не искам. Ако днешният ден протече по този начин, главата ми трябва да бъде ясна.

— Моля те, не приемай думите ѝ толкова сериозно. Това е типична истерия.

— Знам, Хари. Всеки лекар ще потвърди, че е била в състояние на невменяемост. Работата не е в приказките. Думите можеха да бъдат други, но смисълът им е същият. Бедата е там, че тя има известно право.

— Престани, Мартин. Сам знаеш, че вината не е твоя.

— Да, не е моя. Мога да обвиня Дари Вон. Или може би теб. Ала едно е вярно — вчерашните две жертви можеха да бъдат избегнати. Аз бих могъл да ги избегна, но не го направих. Това е всичко.

Телефонът иззвъня. Отговориха от съседната стая и после съобщиха по селектора: „Мистър Вон.“

Броуди натисна светещия бутон, вдигна слушалката и каза:

— Здравей, Лари. Как прекара почивните дни?

— Беше добре до единайсет часа снощи — отговори Вон, — докато не включих радиото в колата си, вече на път за дома. Искан веднага да ти позвъня, но реших, че и без това денят за теб е бил труден, та отгоре на всичко да те безпокоя и аз толкова късно.

— С това ти решение вече мога да се съглася.

— Недей да ми натякваш, Мартин. И без това се чувствам зле.

Броуди искаше да попита: „Наистина ли, Лари?“ Искан да разчопли раната му, да стовари болката си върху другото. Но разбираше, че не е много справедливо и че е неосъществимо. Затова само каза:

— Разбирам. Дадено.

— Тази сутрин вече анулирах два наемни договора на голяма сума. Със солидни хора. Бяха вече ги подписали и аз им казах, че мога да се обърна към съда. Отговориха ми, че това си е моя работа и че те ще отидат да почиват някъде другаде. Страхувам се да отговарям на телефонните повиквания. Имам още двамайт къщи, които не съм дал под наем за месец август.

— Ще ми се да ти кажа нещо утешително Лари, но се страхувам, че ще стане още по-лошо.

— Какво имаш предвид?
— Това, че плажовете ще бъдат закрити.
— За колко време имаш намерение да ги закриеш?
— Още не знам. За колкото трябва. За няколко дни, може и повече.
— Известно ли ти е, че Четвърти юли е идната неделя?
— Разбира се.
— Надеждите за благоприятно лято рухнаха, но бихме могли да поправим нещата за месец август, ако този пикник премине добре.
Броуди не можеше да разбере дали Вон говори сериозно.
— Какво предлагаш, Лари?
— Нищо. Просто мисля на глас. Или, ако щеш, моля се. И все пак, докога смяташ да закриеш плажовете? За неопределено време? Как ще разберем, че чудовището си е заминало?
— Нямах време да обмисля нещата. Дори не знам защо е дошло тук. Искам да те попитам нещо, Лари. Така, от любопитство.
— Какво?
— Кой са съдружниците ти?
Настана тишина. След малко Вон каза:
— Защо ти е да знаеш? Това няма нищо общо със случилото се.
— Казах ти — просто любопитство.
— Използвай любопитството си в собствената си работа, Мартин, и ме остави сам да се грижа за делата си.
— Разбира се, Лари. Не се обиждай.
— И така, какво смяташ да правиш? Не можем да стоим със скръстени ръце и да чакаме акулата сама да си отиде. Можем да умрем от глад.
— Знам. Двамата с Медоус тъкмо обсъждахме нещо. Един приятел на Хари, специалист по рибите, казва, че трябва да се опитаме да я хванем. Какво ще кажеш, да платим ли двеста долара на Бен Гарднър и да наемем лодката му за ден-два? Не знам дали някога е хващал акула, но си струва да опитаме.
— Всичко си струва, само и само да се избавим от това страшилище. Дерзай. Кажи му, че аз ще намеря парите.
Броуди остави слушалката и се обърна към Медоус.
— Не знам защо това ме интересува, но ще дам мило и драго, за да узная нещо по-подробно около делата на мистър Вон.

— Защо ти е?

— Той е много богат. Дали акулата ще се подвизава дълго тук, или не — това няма много да навреди на богатството му. Разбира се, ще понесе някои загуби, но той се държи така, като че ли за него това е въпрос на живот и смърт. Не за града, а лично за него.

— Може би е заговорила съвестта му?

— Току-що разговарях с него по телефона и не останах с такова впечатление. Повярвай ми, Хари. Знам какво е съвест.

На десет мили южно от източната част на Лонг Айленд нает риболовен катер бавно дрейфираше по течението. Зад кърмата, по водата, покрита с петна от мазут, се точеха две жици. Капитанът на катера, висок сух мъж, седеше на пейка върху подвижния мост и внимателно се вирише във водата. Долу в кубрика двамата мъже, които бяха наели катера, седяха и четяха — единият роман, а другият вестник „Ню Йорк Таймс“.

— Хей, Куинт — извика онзи с вестника, — видя ли статията за акулата-човекоядец?

— Да — отвърна капитанът.

— Какво мислиш, ще я срещнем ли?

— Не.

— Откъде знаеш?

— Знам.

— А ако тръгнем да я търсим?

— Няма да тръгнем.

— Защо?

— Изпуснахме мазут. Ще стоим тук.

Мъжът поклати глава и се усмихна.

— Ех, какво развлечение би било!

— С такава риба шега не бива — отрязва капитанът.

— Далеч ли е Амита оттук?

— Малко по на юг.

— Ако акулата е някъде наблизо, може и да се натъкнем на нея.

— Някога ще се срещнем. Но не днес.

ПЕТА ГЛАВА

В четвъртък сутринта беше мъгливо — влажната ниска мъгла беше толкова гъста, че имаше вкус: той бе остър и солен.

Колите се движеха бавно, с по-малка скорост от разрешената, със запалени фарове. Около обяд мъглата се разсея и по небето бавно заплуваха огромни купести облаци на белия фон на перестите. Около пет следобед облаците започнаха да се разпадат на причудливи късчета, като частите на мозайка-главоблъсканица. Слънчевите лъчи, прокрадващи се между тях, осветиха ярки сини петна върху сиво-зелената повърхност на океана.

Броуди седеше на градския плаж, опрял лакти на коленете си, за да не трепери бинокълът в ръцете му. Без бинокъл той едва-едва различаваше катера — бяло петънце, което ту се показваше, ту изчезваше в океанските вълни. И макар че катерът здраво се люлееше, силните лещи го държаха в обектив. Броуди седеше тук вече цял час. Той напрягаше зрението си, като се опитваше да види поне нещичко на борда. Накрая изруга, пусна бинокъла и той увисна на врата му.

— Здравейте, шефе — каза Хендрикс и се приближи до Броуди.

— Здравей, Ленард. Какво правиш тук?

— Минавах и видях колата ви. Какво гледате?

— Опитвам се да разбера какво прави Бен Гарднър, дявол го взел.

— Лови риба, какво друго?

— За това му плащат, но никога не съм виждал някой да лови риба по такъв идиотски начин. Седя тук цял час, а на катера няма никакви признаци на живот.

— Може ли да погледна?

Броуди му подаде бинокъла. Хендрикс го приближи до очите си и го насочи към катера.

— Наистина странно — рече той. — Откога е там?

— Цял ден. С него снощи разговарях и той ми каза, че вдига котва в шест часа сутринта.

— Сам ли е?

— Не знам. Каза, че ще се опита да склони помощника си, мисля, че се нарича Дани, но онзи имал час при зъболекаря. Надявам се, че не е тръгнал сам.

— Искате ли да отидем и да проверим? Разполагаме с два часа, докато се смрачи.

— А как можем да се доберем дотам?

— Ще наемем лодката на Чикъринг. Той има „Аква-спорт“, чийто двигател е осемдесет конски сили. Ще стигнем бързо.

Броуди почувства, че от страх по гърба му полазиха мравки. Той плуваше лошо и самата мисъл да се озове сред водата или, не дай си боже, под водата, извикваше у него, както майка му обичаше да си изразява, „пристъпи на амок“: дланите му се изпотпяваха, той непрекъснато преглъщаше, стомахът го заболяваше — някои хора изпитват подобни усещания при полет. Броуди често сънуваше дълбока вода, населена с хлъзгави хищни твари, които се надигат от дълбините към него и разкъсват тялото му, а водните духове стенат и се кикотят.

— Добре — каза той. — Нямаме друг избор. А докато стигнем до пристанището. Гарднър може да е вече пристигнал. Ако го няма, пригответи моторницата. Аз ще се отбия в участъка и ще позвъня на жена му. Искам да разбера дали не се е обадил по радиостанцията.

Пристанището на Амита беше малко: разполагаше само с двайсет места, пристан за нефт и дървен павилион, където се продаваха топли кренвирши и пържени миди в картонени чинийки. Местата за пристан бяха разположени в малко заливче, защитено от океанските вълни с каменен мол, който прорязваше заливчето до средата му. Хендрикс стоеше на моторницата, чийто двигател бе пуснат, и разговаряше с някакъв мъж, собственик на осемметрова яхта, привързана в съседство. Броуди прекоси дървения кей и слезе в моторницата по късия трап.

— Какво каза жена му? — попита Хендрикс.

— Не се е обаждал. Опитвала се да се свърже с него цели трийсет минути, но според нея Бен е изключил радиото.

— Сам ли е на лодката?

— Да, сам бил. Помощникът му страдал от зъбобол и днес трябвало да му вадят мъдрец.

— С ваше разрешение бих казал, че това е доста странно — намеси се мъжът от яхтата.

— Кое по-точно?

— Да изключи радиото, когато е съвсем сам в морето.

— Не знам. Бен казва, че тези разговори по радиото между лодките само му пречат на риболова. Може да му е омръзнало и да е прекъснал връзката.

— Възможно е.

— Да тръгваме, Ленард — каза Броуди. — Нали умееш да управляваш това нещо?

Хендрикс освободи въжето на предното платно, отиде на кърмата, отвърза задното въже и го хвърли на палубата. После отиде при командното табло и бутна лоста напред. Двигателят забоботи по-ритмично. Кърмата се наклони назад, носът се издигна. Когато заобикаляха вълнолома, Хендрикс премести напред лоста до краен предел и носът се отпусна във водата.

— Ех, как се понесохме — възхити се Хендрикс.

Броуди се хвана за металната скоба на таблото.

— Има ли спасителни ризи? — попита той.

— Само възглавници — отвърна Хендрикс. — Биха ни издържали, ако сме по на осем години.

— Благодаря.

Вятърът утихна, морето бе леко набраздено. Но малки вълни все пак се блъскаха в борда и моторницата се накланяше ту на едната, ту на другата страна. Това караше Броуди да чувства безпокойство.

— Ако не намалиш скоростта, това корито ще се разпадне на части — промърмори той.

Хендрикс се усмихна, като се наслаждаваше на временната си власт над своя началник.

— Не се безпокойте, шефе. Ако намаля скоростта, вълните ще ни замаят като топка. Тогава ще можем да стигнем до Гарднър не по-рано от седмица, а стомахът ви ще се бунтува, като че ли е пълен с подскачащи катерички.

Катерът на Гарднър се намираше на около три-четвърти миля от брега. Когато го приближиха, Броуди видя, че той леко се полюшва върху вълните. Можеха да се разчетат дори черните букви на щурца^[1] — „Флика“.

— Хвърлил е котва — учуди се Хендрикс. — Та тук е много дълбоко — трябва да има повече от трийсет метра!

— Дявол да го вземе — каза Броуди. — Само това ми липсваше да чуя!

Когато бяха вече на около петдесет метра от катера, Хендрикс намали скоростта и моторницата бавно се приближи до борда му. Броуди се качи отпред на издигнатата платформа. Все още не виждаше никого. Спинингите не бяха в сандъчето.

— Хей, Бен! — извика той.

Отговор не последва.

— Може да е вътре — предположи Хендрикс.

Броуди отново извика:

— Хей, Бен!

Носът на аква-спорта беше на метър и половина от левия борд на катера. Хендрикс премести лоста на нулева скорост, после даде назад. Моторницата спря и при следващата вълна застана точно до планшира^[2] на „Флика“. Броуди се хвана за планшира.

— Хей, Бен!

Хендрикс взе едно въже от задната част на моторницата, придвижи се напред и привърза единия му край за кнехта^[3] на аква-спорта. После прехвърли въжето през релинга^[4] на „Флика“ и го стегна в груб възел.

— Искате ли да се качите на борда? — попита той.

— Да.

Броуди се прехвърли на катера. Хендрикс го последва. Пред кубрика двамата се спряха. Хендрикс пъхна глава в предния люк.

— Тук ли си, Бен?

Той се огледа, после измъкна глава от люка и заяви:

— Няма го.

— Въобще го няма на борда — рече Броуди.

— А какво е онова там? — попита Хендрикс и посочи ведрото на кърмата.

Броуди се приближи до ведрото и се наведе. Лъхна го зловоние на риба и рибено масло. Ведрото беше пълно с вътрешности и кръв.

— Примамка — каза той. — Рибешки вътрешности и разни черволяци. Разпръскват ги във водата, за да привличат акулите. Но той е използвал съвсем малко. Ведрото е почти пълно.

Внезапен шум накара Броуди да трепне. „Уиски, зебра, ехо, две, пет, деветка — прозвуча глас от радиото. — Тук е «Красавицата». Ало, Джейк?“

— Версията ни пропада — каза Броуди. — Бен не е изключвал радиото.

— Тогава не разбирам, шефе. Къде са спинингите? Той нямаше лодка, значи не е могъл да отплава с нея. Плува като риба, така че, ако случайно е паднал зад борда, веднага би се качил обратно.

— Да си виждал харпуна?

— Как изглежда?

— Отде да знам. Като харпун. И буретата. Те могат да се използват като сал например.

— Тук няма нищо такова.

Броуди стоеше до планшира на десния борд и недоумяващо гледаше към водата пред себе си. Катерът се разклати леко и той се хвана за борда с дясната си ръка. Нещо го накара да застане нащрек, той погледна надолу и видя четири нащърбени дупки от винтове на мястото на кнехта. Очевидно винтовете не бяха извадени с отвертка: дървената обшивка около отворстията беше повредена.

— Погледни, Ленард!

Хендрикс прекара ръка по отворстията. После огледа левия борд, където другият двайсет и пет сантиметров кнехт стоеше здраво закрепен за борда.

— Мислите, че на десния борд кнехтът е бил също тъй солиден? — попита той. — Боже мой, каква ли сила трябва, за да го изтръгне по този начин!

— Погледни тук, Ленард! — Броуди прекара показалец по външния край на планшира. На планшира имаше цепнатина, дълга двайсет сантиметра, боята беше олющена, дървото — оголено. Като че ли някой е прекарал пила по дървото.

— Или пък е съдрал обшивката с дяволски здраво желязно въже.

Броуди заобиколи кабината и тръгна по левия борд, като опипваше външния край на планшира.

— Другаде няма резки — каза той.

Като стигна до кърмата, той се облакът на планшира и се загледа във водата. Спря отсъстващ поглед на щурца. Картината постепенно започна да се прояснява: върху щурца се виждаха дупки,

дълбоки и широки, във формата на полукръг с диаметър повече от деветдесет сантиметра. До него имаше още един със същите размери. А най-долу, почти на равнището на водата, се червенееха три кървави петна. Мили боже, помисли си Броуди, нима това е поредната жертва?

— Ела тук, Ленард — каза той.

Хендрикс мина по кърмата и се наведе.

— Какво има?

— Ако те хвана за краката, ще можеш ли да се протегнеш и да разгледаш онези дупки там, долу? Какво ще кажеш, как ли са се появили?

— А вие какво мислите за тях?

— Още нищо. Но трябва да има някаква причина и аз искам да я знам. Ако не успеем да изясним нещо, просто ще зарежем тази работа и ще си тръгнем. Става ли?

— Става.

Хендрикс легна на планшира.

— Моля ви, дръжете ме здраво, шефе.

Броуди се наведе и сграбчи Хендрикс за глезените.

— Не се страхувай — каза той, стисна здраво краката му под мишците си и бавно се изправи. Хендрикс увисна от другата страна на планшира. — Стигаш ли ги?

— Още малко надолу. Господи, помолих ви да ме спуснете още съвсем малко, а вие потопихте главата ми във водата!

— Извинявай. Така добре ли е?

— Да. — Хендрикс започна да изучава дупките. — А ако точно сега се появи някоя акула? — попита той. — Ще ме измъкне от ръцете ви.

— Не мисли за това. Огледай всичко внимателно.

— Оглеждам. — Изминаха няколко минути. — Каква гадина! — изруга Хендрикс. — Я гледай! Хей, издърпайте ме! Трябва да взема нож.

— Какво видя? — попита Броуди, когато Хендрикс стъпи отново на палубата.

Хендрикс отвори ножа си.

— Не знам — рече той. — Някакво бяло парченце е останало в една от дупките. — Броуди стисна краката на Хендрикс под мишците си и отново го спусна зад борда. Младежът боравеше трудно с ножа,

тялото му трепереше от напрежение. — Всичко е наред. Извадих го! — викна той. — Издърпайте ме.

Броуди отстъпи назад и започна да тегли Хендрикс през кнехта, докато краката на полицаия докоснаха палубата.

— Вижте — каза той и постави в протегнатата длан на Броуди светещ от белота триъгълен зъб. Бе почти петсантиметров. Ръбовете му бяха остри като саби. Броуди прекара зъба по планшира и върху дървото се появи драскотина.

— О, господи — продума той и се вгледа във водата.

— Това е зъб, нали? — попита Хендрикс. — Всемогъщи боже! Мислите ли, че Бен е станал жертва на акулата?

— А какво друго? — Броуди отново погледна зъба и го сложи в джоба си. — Да се връщаме! Повече няма какво да правим тук.

— А какво ще стане с моторницата на Бен?

— Ще я оставим тук до утре. Утре някой ще я закара в пристанището.

— Мога да я върна още сега, ако искате.

— А аз да управлявам другата? Дума да не става.

— Бихме могли да вземем едната на буксир.

— Не. Скоро ще се стъмни и защо трябва в такава тъмнина да влизаме в пристанището с две моторници? За една нощ нищо няма да й се случи. Само провери дали котвата е добре закрепена. Да тръгваме. До утре никой няма да има нужда от тази моторница. Най-малко Бен Гарднър.

Те влязоха в пристанището, когато вече се смрачаваше. Хари Медоус и още някакъв мъж, когото Броуди не познаваше, ги чакаха.

— Антените ти наистина са добри, Хари — рече Броуди, като се качваше по трапа на кея.

— Такава ми е професията, Мартин — усмихна се поласкан Медоус. Той представи двамата мъже един на друг. — Мат Хупър, началникът на полицията Броуди.

Хупър и Броуди си стиснаха ръцете.

— Същият от Удс Хоул, нали? — попита Броуди, като се опитваше добре да го огледа в сгъстяващата се мрачина.

Млад е, сигурно няма повече от двайсет и пет години, помисли си Броуди, и е красив: със загоряло лице и съвсем изсветлели от слънцето коси. Беше висок колкото Броуди — метър и осемдесет, но

по-строен. Вероятно тежи около осемдесет килограма, реши Броуди, докато аз съм цели деветдесет и пет. Внезапно почувства, че Хупър е опасен за него. Но веднага си каза, като разбираше, че това е просто накърнено самолюбие: ако някога между тях се стигне до сблъсък, той ще надделее над Хупър. Разликата е в опита.

— Точно така — отвърна Хупър.

— Хари вече използва вашите познания, като прибегна до услугите на междуградската телефонна връзка — каза Броуди. — А сега виждам, че сте пристигнали и самият вие.

— Аз го повиках — отвърна Медоус. — Може би ще може да изясни нещата, които се случват при нас.

— Хари, ти просто трябваше да попиташ мен за това — забеляза Броуди. — Щях да ти разкажа. Разбираш ли, онази риба си плува на спокойствие и...

— Знаеш какво имам предвид.

Броуди чувстваше как в него назрява гневът. Пристигането на Хупър и неговата компетентност ще донесат само нови усложнения, ще повлекат след себе си разделение на властта. Но бързо се пребори с овладялото го чувство и потисна раздражението си.

— Разбира се, Хари — каза той. — Всичко е наред. Днес имах тежък ден.

— Какво става там, на катера — попита Медоус.

Броуди понечи да измъкне от джоба си триъгълния зъб, но размисли. Не му се щеше да се впуска в подробности на кея, в тази тъмнина.

— Да отидем в участъка — предложи той. — Там ще ви разкажа всичко.

— А Бен цяла нощ ли ще остане в лодката си?

— Така изглежда, Хари. — Броуди се обърна към Хендрикс, който завързваше моторницата. — Вкъщи ли си отиваш, Ленард?

— Да, искам да се поизмия, преди да застъпя на дежурство.

Броуди пристигна в полицейския участък по-рано от Медоус и Хупър. Беше почти осем часът. Трябваше да позвъни на Елън и да разбере дали е останало нещо за вечеря, или ще трябва да се отбие в магазина на път към къщи. Трябваше да позвъни и на Сали Гарднър — той се страхуваше от това обаждане. Първо се свърза с Елън; останало малко от печеното, но трябва да се подгрее, сигурно ще има вкус на

подметка, но поне ще бъде топло. После намери в указателя телефонния номер на Гарднър.

— Сали? Тук е Мартин Броуди — и веднага съжали, че бе набрал номера, без да помисли какво точно ще говори. Дали трябва да й каже всичко? Разбира се, не, не всичко. Преди това трябва да се посъветва с Хупър. Как ли ще се отнесе към предположението му?

— Къде е Бен, Мартин? — Гласът й звучеше равно, но тонът му бе малко по-висок от обикновено.

— Не знам, Сали.

— Какво искаш да кажеш? Нали беше там?

— Бях, но нямаше никой.

— Катерът на мястото си ли е?

— Да.

— Качи ли се на борда? Огледа ли всичко? И в трюма?

— Да. — И внезапно в душата му грейна плаха надежда. — Бен има ли лодка?

— Не, няма. Но защо не е бил там? — Гласът й бе станал рязък.

— Аз...

— Къде е той?

Броуди долови истерични нотки. Съжали, че не отиде сам при нея, а й се обажда по телефона.

— Сама ли си, Сали?

— Не. Децата са тук.

Тя като че ли се поуспокои малко, но Броуди разбираше, че това спокойствие е затишие пред взрива на отчаяние, който ще последва, още щом осъзнае, че всички страхове, дето не я бяха напускали ни денем, ни нощем в продължение на шестнайсет години — от толкова време Бен се занимаваше с риболов, — всички страхове, скрити в дълбините на душата й и неизказани на глас, тъй като можеха да се сторят смешни и нелепи на околните, изведнъж са станали реалност.

Броуди се опита да си спомни децата на Гарднър. Едното е като че ли на дванайсет години, другото — на девет, а малкото — на около шест. Какво беше най-голямото? Броуди не можеше да се сети. Кой им бяха съседы? Дявол да го вземе! Защо не бе помислил за това по-рано? Ах, да, Финли!

— Една минута, Сали! — Той предаде по селектора в приемната на дежурния полицаи: — Клемънтс, свържи се с Грейс Финли и й кажи

незабавно да отиде при Сали Гарднър, още сега.

— А ако попита защо?

— Кажи, че аз я моля. Кажи й, че после ще й обясня. — После отново взе телефонната слушалка: — Извинявай, Сали. Не мога нищо повече да ти кажа освен това, че бяхме там, качихме се на борда, но не намерихме Бен. Огледахме целия катер.

В кабинета на Броуди влязоха Медоус и Хупър. Той направи жест с ръка и ги покани да седнат.

— Но къде може да е? — попита Сали Гарднър. — Не може просто така да е изчезнал сред океана?

— Не, не може.

— Не може да е паднал зад борда. Искам да кажа може, но веднага би се качил обратно.

— Разбира се.

— Може да се е качил на някой друг катер? Сигурно двигателят е отказал и той се е прехвърлил на чужда моторница? Провери ли двигателя?

— Не — отвърна Броуди смутено.

— Вероятно точно така е станало. — Гласът й започна да звучи меко, почти като гласа на момиче, в него се усещаше слаба надежда и ако тя изчезнеше, момичешката нотка щеше да се превърне в леденостуден тон. — А след като акумулаторът е изтощен, той не е могъл да се обади по радиото.

— Радиото работеше, Сали.

— Една секунда. Кой е там? А, ти ли си? — Настъпи пауза. Сали разговаряше с Грейс Финли. — Грейс казва — чу се отново гласът й, — че ти си я помолил да дойде. Защо?

— Помислих...

— Смяташ, че е загинал? Мислиш, че е потънал? — Надеждата угасна и Сали заплака.

— Страхувам се, че е така, Сали. Засега не можем да мислим нищо друго. Моля те, нека кажа нещо на Грейс.

— Да, Мартин? — в слушалката се чу гласът на Грейс Финли.

— Извинявай, че те безпокоя, но не можах да измисля нищо по-умно. Можеш ли да останеш с нея известно време?

— Ще остана цялата нощ.

— Добре. Ще се постарая да намина по-късно. Благодаря ти.

— Какво се е случило, Мартин?

— Още нищо не знаем.

— Пак ли... онази твар?

— Възможно е. Точно това се опитваме да изясним. Направи ми една услуга, Грейс, не говори нищо със Сали за акулата. И без това е толкова трудно.

— Добре, Мартин. Почакай, почакай за минутка.

Тя прикри слушалката с ръка. Броуди дочуваше някакъв приглушен разговор. После в слушалката се раздаде гласът на Сали Гарднър:

— Защо направи това, Мартин?

— Кое?

Изглежда, Грейс Финли се опитваше да ѝ издърпа слушалката от ръката, защото Сали изкрещя:

— Чакай да поговоря с него, дявол да го вземе! — После попита Броуди:

— Защо го изпрати? Защо точно Бен?

Гласът ѝ не бе много силен, но думите ѝ оглушиха Броуди.

— Сали, ти...

— Нищо нямаше да се случи. От теб зависеше да го предотвратиш каза тя.

Доця му се да хвърли слушалката. Нямаше никакво желание да повтаря сцената с майката на Кинтнър. Но той бе длъжен да се защити. Тя трябваше да знае, че не е виновен. Как може да го обвинява?

— Престани — каза той. Бен беше добър рибар. Знаеше къде отива.

— Ако ти не беше...

— Стига, Сали! — прекъсна я Броуди. — Ела на себе си.

После остави слушалката. Бе ядосан и объркан. Ядосваше се на Сали Гарднър, защото тя го обвиняваше, и се дразнеше, че изпитва подобно чувство към нея. „Ако ти не беше...“ — бе започнала тя. Ако той не бе изпратил Бен. Това искаше да му каже. Ако не беше, ако не беше... Ако бе тръгнал сам да търси акулата. Но той не е рибар. Затова изпрати Бен.

— Чу ли? — попита той и погледна Медоус.

— Не всичко. Впрочем, чух достатъчно, за да мога да разбера, че Бен Гарднър е четвъртата жертва.

— Така мисля — кимна Броуди. И започна да разказва на Медоус и на Хупър как двамата с Хендрикс се бяха качили на катера. Един-два пъти Медоус го прекъсваше с въпроси. Хупър мълчаливо слушаше, слабото му лице бе спокойно, а светлосините му очи бяха устремени към Броуди. Броуди бръкна в джоба на панталона си.

— Ето какво намерихме — каза той. — Ленард го измъкна от дървената обшивка. — Той подаде зъба на Хупър; онзи започна да го върти на дланта си.

— Какво ще кажеш, Мат? — попита Медоус.

— Бялата акула, без съмнение.

— Колко е голяма?

— Не зная точно, но трябва да е дълга пет-шест метра. Това е фантастична риба. — Той погледна Медоус. Благодаря ти, че ме повика. Цял живот щях да се занимавам с акули, а такава изобщо да не видя.

— Колко може да тежи? — попита Броуди.

— Две хиляди и петстотин — три хиляди килограма.

— Три тона! — Броуди чак подсвирна.

— А какво мислиш за последния случай? — попита Медоус.

— Съдейки по онова, което разказа началникът на полицията, акулата се е разправила и с мистър Гарднър.

— Но как? — попита Броуди.

— Вероятностите са много. Може би Гарднър е паднал зад борда, а може тя да го е завлякла във водата, което е по-допустимо. Може би кракът му се е замотал във въжетото на харпуна или пък го е докопала, когато той се е надвесил зад борда.

— А как се е появил този зъб в обшивката?

— Акулата е нападнала катера.

— Но защо?

— Акулите не са много умни, шефе. Инстинктите ги управляват. При тях инстинктът за насищане на глада е много силен.

— Но това е деветметрова лодка!...

— Акулата не разсъждава какво има пред себе си. Вижда нещо голямо...

— Но това нещо не се яде.

— Тя не го знае, докато не опита. Разберете, в океана тя не се страхува от никого. Другите риби се стремят да се скрият от онези,

които са по-големи от тях. Изработват си инстинкт. Но бялата акула не се крие от нищо. Тя не познава страха. Може да се държи предпазливо, ако, да речем, срещне друга, по-голяма бяла акула. Но страхът ѝ е непознат.

— Кого нападат обикновено?

— Всичко и всекиго.

— Как така — всичко и всекиго?

— Точно така.

— Не можете ли да кажете защо плува край бреговете ни толкова дълго? — попита Броуди. — Не знам дали познавате нашите води, теченията...

— Тук съм отраснал.

— Тук? В Амити?

— Не. В Саутхамптън. Всяко лято прекарвах там — и когато бях ученик, и дори когато учех аспирантура.

— Всяко лято? Значи не сте тукашен всъщност. — Броуди много искаше да разговаря с Хупър като с равен и дори с превъзходство над този млад човек, но се получи обратното — заговори му с тон, към който неволно прибегваха коренните жители на курортните градчета. Този тон му даваше възможност да противостои на онази надменност, която — те усещаха това — се излъчваше от богатите летовници. В позата: „Ние сме прости хорица“ имаше много от социалната агресивност, която обикновено свързваше богатството с разгула, простотата с порядъчността, а бедността (до определена степен) — с честността. Броуди смяташе тази поза за отвратителна и глупава. Но той смътно чувстваше опасността, която се излъчваше от младия мъж, не можеше да разбере причината и инстинктивно се хвана за привичното държане на провинциалист, за да противостои на Хупър.

— Не се заяждайте — раздразнено го прекъсна Хупър. — Добре де, не съм се родил тук. Но съм прекарал дълго време из тези води и съм написал дисертация върху своите наблюдения. Виждам накъде клоните. Да, вие сте прав: тукашните води не са най-добрата среда, в която акулата може дълго да остане.

— Тогава защо не си отива?

— Невъзможно е да отговоря на въпроса ви. Съвършено ясно е, че поведението ѝ е необичайно, но акулите извършват толкова странни неща, че отклонението от нормата се смята за норма. Всеки, който

рисува да спори и се опита да предскаже поведението на акулата в някоя конкретна ситуация, сигурно ще загуби. Не е изключено тази акула да е болна. Акулите не са способни да контролират действията си. А ако в същото време нещо в нейния сложен организъм се разлага, тя губи способността си да се ориентира и поведението ѝ става непредсказуемо.

— Ако е болна и върши такива неща — каза Броуди, — не завиждам на онзи, който я срещне в добро разположение на духа и тялото.

— Прав сте. Но лично аз не мисля, че е болна. Съществуват други причини, които я карат да остане. Ние можем само да се досещаме за тях — естествени фактори, капризи...

— Какви например?

— Промени, свързани с температурата на водата, изменението на посоката на подводните течения или храната. Храната се мести, мести се и хищникът. Преди две години например край бреговете на Кънектикът и Род Айлънд стана нещо, на което до ден-днешен не можем да намерим обяснение. Неочаквано в крайбрежните води се появи ято черни риби от рода на херингите. Милиони черни риби. Водата бе като покрита с нефтен слой. Рибите бяха толкова много, че ги ловяха без стръв. След черните херингови риби до самите плажове се появиха огромни паламуди, които се хранят с херинги. В Уоч Хил, щата Род Айлънд, хората влизаха във водата и ловяха паламудите с гребла. С градински гребла! Просто изгребваха рибата от водата. После се появи по-голям хищник — риба тон, — огромна риба тон, тежаща двеста, двеста и петдесет, триста килограма. Рибарските моторници, които обикновено плават в дълбоките води, хващаха огромните риби на стотина метра от брега, понякога дори в самите пристанища. Изведнъж рибите изчезнаха — и херингата, и паламудът, и рибата тон. Прекарах там три седмици, като се опитвах да разбера какво може да се е случило, но без никакъв успех. Всичко зависи от екологичното равновесие. Когато то се наруши, стават странни неща.

— А в нашия случай нещата са просто необясними — забеляза Броуди. — Тази акула се е спряла и плува в сектор от една-две квадратни мили вече повече от седмица. Не се отдалечава от плажа. Не е докоснала никого, нито в Истхамптън, нито в Саутхамптън. Какво дири в Амити?

— Не знам. Съмнявам се, че някой би могъл да ви даде що-годе смислен отговор.

— Това може да направи само Мини Елдридж — каза Медоус.

— Намери кого да слушаш — възрази Броуди.

— Коя е тя? — попита Хупър.

— Началник на пощенската служба — отвърна Броуди. — Казва, че такава била волята божия, че акулата е възмездие за греховете ни.

— Какво пък, нейната версия може да се разгледа наред с другите — усмихна се Хупър.

— Много насърчително — подхвърли Броуди. — И все пак имате ли намерение да предприемете някакви действия, за да намерите отговор на въпроса?

— Да. Ще взема проби от водата тук и в Истхамптън. Ще се опитам да изясня как се държат другите риби, дали в тези води не са възникнали някакви особени, специфични условия. Освен това ще се опитам да открия акулата. Впрочем имаме ли на разположение някой катер?

— Да, за нещастие — каза Броуди. — Катерът на Бен Гарднър. Утре ще ви го предоставим и вие ще можете да го използвате дотогава, докато уредим всички формалности с жената на Бен. Наистина ли вярвате, че ще успеете да хванете акулата, след като знаете какво се случи с Бен Гарднър?

— Не съм казал, че имам намерение да я улова. Дори няма да се опитам да го сторя — във всеки случай не сам.

— Тогава, дявол да го вземе, какво въобще имате намерение да правите?

— Не знам. Ще действам според обстоятелствата.

Броуди погледна Хупър в очите и каза:

— Искам да убиете тази риба. Ако вие не можете, ще помолим другиго.

Хупър се засмя.

— Говорите като гангстер. „Искам да убиете тази риба.“ Добре тогава, сключете договор. Кого смятате да наемете за тази работа?

— Не знам. Как мислиш, Хари? Ти трябва да знаеш всичко, дето става наоколо. Нима на този проклет остров няма нито един рибар, който да разполага с екипировка за хващане на големи акули?

— Има един. — Медоус помисли, преди да отговори. — Знам малко за него. Мисля, че се казва Куинт и приставя на частния кей, някъде тук, наблизно. Ако искаш, мога да разбера повече за него.

— Действай, Хари — каза Броуди. — Изглежда, точно той ни трябва.

— Почакайте, шефе — помоли Хупър. — Вие искате да отмъстите на някаква си риба, пък каквото ще да става. Но акулата не е никакво зло. Тя не е убиец. Просто е в плен на своите собствени инстинкти. Лудост е да търсите отплата.

— Слушайте... — Броуди бе обхванат от гняв, предизвикан от унижение и отчаяние. Той разбираше, че Хупър е прав, но разбираше също така, че в тази ситуация не е толкова важно дали Хупър е прав или не.

Акулата бе станала враг. Тя се бе появила край техните брегове и бе изпратила на онзи свят двама мъже, една жена и едно дете. Жителите на Амита непременно ще искат смъртта на акулата. Нужно им е да я видят мъртва, за да се почувстват в безопасност, за да се върнат към привичния си начин на живот. Броуди го искаше повече от другите, смъртта на акулата за него би била пречистване. Хупър бе докоснал болното му място и това го бе разгневило още повече. Но той сподави гнева си и промърмори:

— Извинете.

Телефонът иззвъня.

— Вас търсят, шефе — каза Клемънтс. — Мистър Вон е.

— Дявол да го вземе, само това ми липсваше — Броуди ядосано натисна светещия бутон на селектора и вдигна слушалката.

— Слушам, Лари.

— Здравей, Мартин. Как си?

Гласът на Вон звучеше дружелюбно. „Дори твърде дружелюбно — помисли си Броуди. — Вероятно е глътнал няколко чашки.“

— По-добре не мога да бъда, Лари.

— Защо си на работа толкова късно? Търсих те у вас.

— Когато си началник на полицията и на всеки дваайсет минути загива някой от твоите избиратели, не е много удобно да си клатиш краката.

— Чух за Бен Гарднър.

— Какво по-точно?

— Че е изчезнал.

— Новините в Амители се разпространяват бързо.

— Мислиш ли, че е отново акулата?

— Дали мисля! Сигурен съм.

— Мартин, какво ще правиш? — Вон хем питаше, хем настояваше.

— Хубав въпрос, Лари. Правим всичко, което е по силите ни. Закрихме плажовете. Освен това...

— Добре ми е известно.

— Какво имаш предвид?

— Опитвал ли си се някога да продадеш на здрави хора недвижим имот, който се намира в колония за прокажени?

— Не, Лари, не съм — уморено отвърна Броуди.

— Всеки ден анулирам договори. Хората се отказват да наемат вилите. От неделя насам при мен не е дошъл нито един клиент.

— И какво искаш от мен?

— Виждаш ли, помислих си... навярно ние малко преувеличаваме.

— Ти ми се подиграваш. Признай си, че ме занасяш.

— Не, Мартин. Успокой се, моля ти се. Хайде да обмислим трезво нещата.

— Аз разсъждавам трезво, но за теб не мога да кажа същото.

Последва цяла минута мълчание, после Вон продължи:

— А защо не откриеш плажовете само за празниците?

— Това е изключено. Съвършено изключено.

— Изслушай ме...

— Не, ти ме изслушай, Лари. Аз вече те послушах и заради това загинаха двама души. Когато я хванем, когато убием тази твар, тогава ще открием плажовете. А сега забрави за това.

— А ако поставим мрежи?

— Какви мрежи?

— Защо да не поставим във водата стоманени мрежи и да оградим плажа? Чуval съм, че така правели в Австралия.

„Сигурно е пиян“ — помисли си Броуди.

— Лари, бреговата линия тук е права. Искаш да проточим мрежи на протежение от десет километра покрай плажовете? Отлично. А имаш ли пари? Като начало, да речем, един милион долара?

— А ако поставим постове? Бихме могли да наемем хора, които да патрулират с лодки край брега.

— Това няма да бъде достатъчно, Лари. Какво ти става? Съдружниците отново ли те притискат?

— Моите съдружници не са твоя работа, Мартин. За бога, човече, градът загива!

— Знам, Лари — меко отвърна Броуди. — И доколкото разбирам, нищо не можем да направим. Лека нощ. — Той остави слушалката.

Медоус и Хупър станаха. Броуди тръгна да ги изпраща и когато вече отвори вратата, Броуди изведнъж се обърна към Медоус:

— Ей, Хари, забрави си запалката.

Медоус понечи да каже нещо, но Броуди го изпревари:

— Върни се да си я вземеш, че може да изчезне. — После кимна на Хупър: — Довиждане.

Когато двамата отново влязоха в кабинета на Броуди, Медоус с недоумение извади запалката от джоба си.

— Доколкото разбрах, имаш да ми казваш нещо?

Броуди притвори вратата на кабинета.

— Възможно ли ти е да научиш нещо за съдружниците на Лари?

— Мисля, че да. А защо ти е?

— Откакто тази беда се стовари върху нас, Лари не ми дава да направя и крачка, настоява да не закривам плажовете. Дори сега, след всичко, което се случи, иска да ги открия за Деня на независимостта. Онзи ден ми каза, че съдружниците му оказват натиск върху него. Бях ти споменал за това.

— Е, и какво?

— Мисля, че не е зле да научим кой има такова влияние върху Лари. Щеше да ми е безразлично, ако той не беше кмет. Ала при това положение сме длъжни да знаем що за хора диктуват постъпките му.

— Добре, Мартин. — Медоус въздъхна. — Ще направя всичко, което е по силите ми. Макар че не виждам никакво удоволствие в това да се ровя в работите на Лари Вон.

— Прав си, но тези дни удоволствията ни са твърде малко, не мислиш ли?

Броуди изпрати Медоус до вратата, после се върна и седна на стола си. Вон е прав в едно нещо, помисли си той: всички усещаха признаците на приближаващата катастрофа за Амители. Не се отнасяше

само до търговците на недвижими имоти, макар че при тях нещата бяха най-зле и това засягаше останалите жители на града като същинска заразна болест. Ивлин Биксби, жената на един от подчинените на Броуди, загуби мястото си на агент по продажба на недвижими имоти и сега работеше като сервитьорка в някаква закувалня на шосе номер 27.

Двата нови магазина за модно дамско облекло отложиха откриването си за 3 юли, а собствениците им сметнаха за необходимо да уведомят Броуди, че ако плажовете не бъдат отворени дотогава, те няма да открият магазините си. Единият от тях дори намекна, че ще се наложи да се премести в Истхамптън. Магазинът за спортни стоки обяви разпродажба, макар това обикновено да се правеше след Деня на труда. Що се отнасяше до Броуди, той тайно си мислеше, че напоследък в Амители все пак се бе случило и нещо добро — работите на бар „Саксън“ вървяха лошо, поради което Хенри Кимбъл бе уволнен. И тъй като повече не работеше като барман, той можеше да се насипва през деня и бодърстваше на нощните си дежурства.

Още сутринта в понеделник — деня, в който закриха плажовете, Броуди изпрати край брега двама от полицаите си. Те имаха немалко разпавии с летовниците, които искаха да се къпят. Един човек на име Робърт Декстър настояваше да използва конституционното си право да се къпе край собствения си плаж и насъска кучето си срещу полицаия, а той пък извади пистолета си и заплаши собственика, че ще застреля кучето му. Друг инцидент стана на градския плаж, когато някакъв адвокат от Ню Йорк започна да цитира конституцията на Съединените щати пред полицаия и група шумни младежи.

И все пак никой не влезе във водата — Броуди беше уверен в това. В сряда две момченца наеха малка лодка и се отдалечиха на около триста метра от брега. Стояха там цял час, като изливаха във водата кръв с черпак, хвърляха зад борда пилешки вътрешности и патешки глави. Забелязаха ги от риболовния катер, който плаваше наоколо, и съобщиха на Броуди по радиото.

Броуди позвъни на Хупър, двамата се качиха на „Флика“ и издърпаха децата на буксир до брега. В лодката им намериха харпун, към който бе закрепено обикновено въже за простиране на пране, дълго двеста метра и завързано в другия си край на носа с морски възел. Децата обясниха, че искали да се заловят с харпуна за акулата и

тя да ги повози до Нантъкет. Броуди ги заплаши, че ако още веднъж направят подобно нещо, ще ги арестува за опит за самоубийство.

Вече четири пъти съобщаваха в полицейския участък, че са видели акулата. Единия път се оказа плаващ дънер. Двата пъти стана ясно, както съобщи рибарят, изпратен да провери на място, че се касае за стадо риби. А в четвъртия случай нищо не откриха.

Привечер във вторник отново позвъниха на Броуди и човекът, който пожела да остане неизвестен, съобщи, че някакъв мъж на градския плаж хвърля във водата примамка за акулата. Оказа се, че не е никакъв мъж, а жена, облечена в мъжки шлифер — Джеси Паркър, продавачка в магазина за канцеларски принадлежности на Уолдън. Отначало тя всичко отричаше, но после си призна, че е изхвърлила пакет във водата. В него имало три празни бутилки от вермут.

— Защо не ги изхвърлихте в кофата за смет? — попита я Броуди.

— Не исках работникът от службата по чистотата да помисли, че съм пияница.

— А защо не ги изхвърлихте в нечия чужда кофа?

— Не би било хубаво — отвърна тя. — Сметта е нещо... лично, не мислите ли така?

Броуди я посъветва занапред да слага празните бутилки в полиетиленов плик, а него да увие в амбалажна хартия и дълго да удря с чук отгоре. Тогава нямало изобщо да личи, че това са бутилки.

Броуди погледна часовника си. Минаваше девет. Беше вече късно да ходи при Сали Гарднър. Тя сигурно спеше. Грейс Финли ѝ е дала някаква таблетка или малко уиски, за да се унесе. Преди да напусне участъка, Броуди позвъни на бреговата охрана в Монток и съобщи на дежурния за Бен Гарднър. Дежурният обеща, че още щом се съмне, ще изпрати хора с моторница да потърсят трупа.

— Благодаря — отвърна Броуди. — Надявам се, че ще откриете останките, преди вълните да са ги изхвърлили на брега.

Внезапно Броуди почувства ужас от собствените си думи. „Останките“ — та това е Бен Гарднър, неговият приятел. Какво ли би казала Сали, ако го чуеше да нарича мъжа ѝ „останките“. Сякаш не бяха дружили в продължение на петнайсет години. Няма го вече Бен Гарднър. Има само „останки“ и те трябва да бъдат намерени своевременно, за да не плашат хората.

— Ще се постараям — увери го дежурният. — Ама че работа! Съчувствам ви, момчета. Такова лято се зададе — не ви завиждам.

— Остава само да се надяваме, че няма да ни е последното — каза Броуди и остави слушалката. После загаси лампата в кабинета, затвори вратата и се отправи към колата си.

Като зави към дома си, Броуди видя познатата синьо-сива светлина в прозорците на гостната. Момчетата гледаха телевизия. Той влезе през предния вход, загаси външната лампа и надникна в полутъмната стая. Най-големият му син Били лежеше на дивана, опрял глава на единия си лакът, Мартин, средният, който бе на дванайсет години, се изтягаше в мекото кресло с вдигнати върху масичката за вестници и списания боси крака. Осемгодишният Шон седеше на пода и милваше котката в скута си.

— Как е? — попита Броуди.

— Нормално, татко — отвърна Били, без да откъсва поглед от телевизора.

— Къде е майка ви?

— Горе. Помоли да ти кажем, че вечерята ти е в кухнята.

— Добре. Не е ли вече късно, Шон? Девет и половина е.

— Тръгвам, татко — отвърна Шон.

Броуди отиде в кухнята, отвори хладилника и извади една бира. На тигана върху кухненската маса беше останало малко от печеното. Месото бе кафявосивкаво и жилесто, а сосът бе изстинал. „Нима това е вечеря?“ — помисли си Броуди. Реши да си направи сандвичи. В хладилника имаше няколко кюфтета, пакет пилешки бутчета, дузина яйца, буркан мариновани краставички и десетина кутии газирана вода. Накрая откри парче сирене, сухо и потъмняло по края, смачка го на топка и го пхна в устата си. Почуди се дали да не стопли печеното, после издума на глас: „По дяволите печеното!“ Намери две парчета хляб, намаза ги с горчица, свали от магнитната табла на стената един нож за месо и си отрязва голямо парче от говеждото. Постави месото върху едната филия, отгоре нареди няколко резенчета краставички и ги похлупи с другата филия хляб. Сложи сандвича си в една чиния, взе бирата и се заизкачва по стълбата към спалнята.

Елън беше седнала в леглото и четеше „Космополитън“.

— Здравей — каза тя. — Трудно ли ти беше днес? Нищо не ми каза по телефона.

— Трудно. Сега всички дни ще бъдат трудни. Чу ли за Бен Гарднър? Когато разговарях с теб, още можех само да предполагам какво се е случило с него — той постави чинията и бирата на тоалетната масичка и седна на края на леглото, за да събуе обувките си.

— Да. Обади се Грейс Финли. Питаше дали знам къде може да намери доктор Крейг. В регистратурата не й казали, а тя искала да даде успокоително на Сали.

— Откри ли доктора?

— Не, но изпратих Шон и той й занесе секонал.

— Това пък какво е?

— Сънотворно.

— Не знаех, че взимаш сънотворни.

— Не често. Съвсем рядко.

— Откъде си го взела?

— Доктор Крейг ми го предписа, когато го посетих заради нервите си. Казвала съм ти.

— Така ли?

Броуди захвърли обувките си в ъгъла на стаята, стана, съблече панталоните си и акуратно ги сгъна върху облегалката на стола. После свали ризата си, окачи я във вградения гардероб, седна на леглото по потник и гащета и се зае със сандвича си. Месото беше сухо и жилаво. Усецаше се само вкусът на горчица.

— Намери ли печеното? — попита Елън.

Устата на Броуди беше пълна и той кимна с глава.

— А какво ядеш?

— Печено.

— Стопли ли го?

— Не. И така става.

Елън направи недоволна гримаса и въздъхна.

Броуди ядеше мълчаливо, докато Елън безцелно разгръщаше страниците на списанието. След няколко минути тя го затвори, остави го в скута си и възкликна:

— О, господи!

— Какво има?

— Мислех си за Бен Гарднър. Това е ужасно. Какво ще стане сега със Сали?

— Не знам — отвърна Броуди. — Безпокоя се за нея. Има ли пари? Говорила ли си някога с нея за това?

— Никога. Откъде може да има пари? Ако питаш мен, тя цяла година не е купувала нищо ново за децата. А толкова ѝ се щеше по-често да поднася месо, а не веднъж седмично, и да не ядат вечно рибата, която Бен лови. Ще получи ли някаква застраховка?

— Мисля, че ще получи, но това не е никак много. Съществува и благотворителност.

— Тя няма да се съгласи за нищо на света — заяви Елън.

— Знаеш ли, гордостта е вече недостъпен за нея лукс. Дори риба няма да има занапред.

— Не можем ли да ѝ помогнем с нещо?

— Лично ние? А какво бихме могли да направим? Не сме толкова богати. Редно е общината да ѝ окаже помощ. Ще поговоря с Вон.

— А как вървят твоите работи?

— Питаш ме дали сме хванали онази твар? Още не. Медоус повика онзи океанограф, приятеля си от Удс Хоул. Макар че не виждам каква полза има от него.

— Какво представлява?

— Млад, с доста приятна външност. Малко самонадеян, но в това няма нищо чудно. Изглежда, че познава тукашните места много добре.

— Интересно. Откъде?

— Каза, че още като момче е идвал в Саутхамптън. Прекарвал там всяко лято.

— Работил ли е?

— Не знам. Вероятно е живял с родителите си. Изглежда, е от онази категория.

— От коя?

— Богаташката. Нали знаеш, за бога, какви почиват в Саутхамптън?

— Не се сърди. Само питах.

— Не се сърдя. Казах само, че добре познаваш този тип хора. Искам да кажа, че си една от тях.

Елън се усмихна.

— Бях — рече тя. — Но сега съм само една стара жена и нищо повече.

— Не говори глупости — възрази Броуди. — Когато си по бански костюм, повечето от летовничките-красавици не могат да ти стъпят на малкия пръст.

Беше му приятно, че Елън си изпроси комплимент, и се чувстваше щастлив да ѝ говори приятни неща. Complimentите станаха за тях нещо като ритуал, като прелюдия към правене на любов.

— Знаеш ли — каза Елън, — мисля, че момчетата трябва да вземат уроци по тенис.

— Защо? Нима искат да играят тенис?

— Не, не са ми казвали такова нещо, но тенисът е хубав спорт за тях. Ще им бъде от полза, когато пораснат, ще им отвори вратите за много къщи.

— Какви къщи?

— Къщите на онези хора, чието приятелство няма да им навреди. Ако играеш добре тенис, ще можеш да влезеш в който си искаш клуб и да се сближиш с хора, които ще ти бъдат необходими. Сега е времето, когато могат да се научат да играят тенис.

— А от кого ще вземат уроци?

— В клуб „Фийлд“.

— Доколкото ми е известно, не сме членове на този клуб.

— Мисля, че бихме могли да станем. Някои от старите ми познати са в него. Биха могли да ни препоръчат.

— Остави това.

— Защо?

— Дори заради това, че не ни е по джоба. Обзалагам се, че само при влизането ще трябва да внесем хиляда долара, а после всяка година да плащаме най-малко по неколкостотин долара. Нямаме толкова пари.

— Имаме спестовна книжка.

— Но тя не е за уроци по тенис. Хайде, стига сме говорили за това — той протегна ръка към електрическия ключ.

— Тенисът ще свърши добра работа на момчетата.

Броуди се опря с ръка върху тоалетната масичка.

— Виж какво, ние не принадлежим към кръга хора, които играят тенис. Сред тях няма да се чувстваме добре. Ще бъдем чужди.

— Откъде знаеш? Та ние никога не сме се и опитвали да влезем в клуба.

— Да оставим този разговор. — Той загаси лампата, приближи се до леглото, вдигна завивката и легна до Елън. — Освен това — продължаваше той, като погали с уста врата на Елън, — съществува друг спорт, в който съм много по-добър.

— Децата не са заспали още.

— Гледат телевизия. Дори бомба да избухне, не биха я чули — Той я целуна по шията и прокара ръка по бедрата ѝ.

Елън се прозя.

— Толкова ми се спи — каза тя. — Преди да дойдеш, изпих таблетка приспивателно.

Броуди спря да я милва.

— А защо, по дяволите, си го изпила?

— Миналата нощ спях лошо и реших днес да взема приспивателно.

— Ще изхвърля проклетите ти таблетки! — Целуна я по бузата, искаше да я целуне и по устата, но в този миг тя отново се прозя.

— Извинявай — каза Елън. — Страхувам се, че нищо няма да се получи.

— Ще се получи. Само трябва да ми помогнеш мъничко.

— Извинявай, но много съм уморена. Но ако... ти искаш. Ще се опитам да не заспя.

— Не — каза Броуди и се прехвърли на своето място, — не обичам да изнасилвам трупове.

— Защо говориш така?

Броуди не отговори. Лежеше по гръб, втренчил поглед в тавана. Все още усещаше напрежение, но желанието му беше преминало и вместо него в душата му остана тъпа болка.

След минута Елън попита:

— Как се нарича приятелят на Хари Медоус?

— Хупър.

— Да не би да е Дейвид Хупър?

— Не. Мисля, че името му е Мат.

— Някога, много отдавна, познавах един човек, който се казваше Дейвид Хупър. Спомням си... — но тя не успя да се доизкаже, очите ѝ се затвориха, дишането ѝ стана дълбоко и тя потъна в сън.

През няколко квартала в малка дървена къща един негър седеше на леглото до краката на сина си.

— Каква приказка да прочетем? — попита той.

— Не искам да чета приказка — каза седемгодишното момче. — Искам да разкажем нещо.

— Добре. И какво ще разкажем?

— За акулата. Нека разкажем за акулата.

Мъжът трепна.

— Не. По-добре да разкажем за... за мечката.

— Не, за акулата. Искам да знам всичко за акулата.

— Искаш приказка за акулата ли?

— Да. Нека започва така: Имало едно време акула, която ядъла хора.

— Това не е хубава приказка.

— Защо акулите ядат хора?

— Предполагам, защото са гладни. Всъщност не знам.

— Когато акулата те яде, тече ли ти кръв?

— Да — каза мъжът. — Хайде, нека разкажем приказка за някое друго животно. Ще сънуваш кошмари, ако си разказваме за акулата.

— Няма. Ако акулата се опита да ме изяде, ще ѝ дам един по муцуната.

— Никаква акула няма намерение да те изяде.

— Защо не? Ако вляза във водата да поплувам, обзалагам се, че ще пристигне да ме изяде. Акулите не ядат ли негри?

— Стига вече! Не желая да слушам повече за акули.

Мъжът взе няколко книги от нощната масичка.

— Хайде да четем „Питър Пан^[5]“.

---

[1] Кърмова греда. — Б.пр. ↑

[2] Профилирана греда, която минава по горния край на борд на кораб. — Б.пр. ↑

[3] Нисък метален цилиндър на палубата на кораб, на който се навиват въжетата на кораба при влачене на друг кораб или при приставане на кейова стена. — Б.пр. ↑

[4] Бордова ограда. — Б.пр. ↑

[5] Известна приказка за деца от английския писател Джеймс Матю Бари (1860–1937). — Б.пр. ↑

ВТОРА ЧАСТ

ШЕСТА ГЛАВА

В петък по обяд на път за вкъщи от саутхамптънската болница Елън се отби в пощенската станция да купи марки и да прибере писмата. Пощата в Амители не се разнасяше по домовете. По принцип само специални пратки се доставяха вкъщи в радиус на една миля от пощенската станция; но практически дори бързите телеграми (с изключение на онези, на които бе отбелязано, че се изпращат от федералното правителство) се пазеха в станцията, докато някой не дойдеше да си ги потърси.

Пощата се помещаваше в неголямо квадратно здание на Тийл Стрийт, близо до главната улица. Разполагаше с петстотин пощенски кутии, триста и четирийсет от които бяха наети от постоянните жители на Амители.

Останалите сто и шейсет се предоставяха на летовниците, а на кои именно — това зависеше от началничката на пощата Мини Елдридж. Онези, които ѝ бяха симпатични, получаваха разрешение да наемат пощенска кутия за летния сезон. Хората, които не ѝ бяха симпатични, трябваше да се редят на опашка пред гишетото. Тъй като никой от пришълците не можеше да наеме пощенска кутия за цялата година, курортистите никога не бяха сигурни дали когато пристигнат през юни, ще получат пощенска кутия.

Всички знаеха, че Мини Елдридж е навършила вече седемдесетте, но по някакви неведоми пътища ѝ се бе удало да убеди властите във Вашингтон, че е още млада за пенсия. На вид беше дребна и крехка, но всъщност бе доста силна и се справяше с пакетите и кашоните толкова бързо, колкото и двамата младежи, които работеха заедно с нея. Никога не говореше за миналото си или за личния си живот. За нея знаеха само, че е родена на остров Нантъкет и че го е напуснала скоро след Първата световна война. Беше живяла толкова дълго в Амители, че никой от местните жители не си спомняше кога е пристигнала. Мини Елдридж се смяташе не само за коренна жителка, но и за познавачка на историята на града. Тя с охота разказваше защо са го нарекли Амители, говореше за Амители Хоупуел, живяла през

седемнайсети век и осъдена на смърт за магьосничество; доставяше ѝ удоволствие да изрежда по-важните събития, станали в града в миналото: как британските военни кораби хвърлили котва по време на Войната за независимост (англичаните се опитали да обкръжат по фланговете колониалните отряди, но объркали пътя и бродили без посока напред-назад из Лонг Айлънд), пожарът през 1823 година, който унищожил всички сгради освен единствената църква в града; корабокрушението през 1921 година (освободили заседналия кораб, но целият товар от спиртни напитки, който свалили преди това, изчезнал някъде), ураганът през 1938 година и широко Ътразеното в пресата (макар и непотвърдено напълно) приземяване на тримата немски шпиони на плажа под Скоч Роуд през 1942 година.

Елън и Мини не хранеха симпатии една към друга. Елън чувстваше, че Мини не я обича. Мини изпитваше неловкост в присъствието на Елън, тъй като не можеше да я отнесе към някоя определена категория. Елън не принадлежеше нито към летовниците, нито към местните жители. Като че ли бе получила право да ползва пощенска кутия едновременно с омъжването си.

Когато Елън влезе, в пощата беше само Мини, която сортираше писмата.

— Добро утро, Мини — поздрави Елън.

Мини погледна стенния часовник над гишето и едва тогава отвърна:

— Добър ден.

— Дайте ми, моля, комплект марки по осем цента.

Елън постави върху гишето една петдоларова банкнота и още три от по един долар.

Мини пусна в кутиите още няколко писма, остави пакета и отиде до гишето. Даде на Елън комплекта марки и пъкна парите в чекмеджето.

— Какво мисли да прави Мартин с тази акула? — попита тя.

— Не знам. Навярно ще се опитат да я уловят.

— Можеш ли да хванеш с въдица Левиатана?^[1]

— Извинете, какво казахте?

— Книгата на Йов — отговори Мини. — Нито един смъртен не ще хване тази риба.

— Защо говорите така?

— Не ни е съдено да я хванем, ето защо. Това е предупреждение за нас.

— За какво?

— Ще видим, когато му дойде времето.

— Разбирам. — Елън сложи марките в чантичката си. — Може и да сте права. Благодаря, Мини. — Тя се обърна и се отправи към вратата.

— Не трябва да се съмнявате в думите ми — подхвърли Мини зад гърба ѝ.

Елън излезе на главната улица, зави надясно, мина покрай магазина за модно дамско облекло и павилиона за антикварни стоки. Спря пред магазина за железария и отвори вратата. Но никой не откликна на позвъняването на звънчето, повесено от вътрешната страна на вратата. Тя почака малко, после извика:

— Албърт?

Елън се приближи до отворената врата, водеща към мазето. До ушите ѝ достигна мъжки говор:

— Идвам веднага — прозвуча гласът на Албърт Морис. — Имам цяла кутия от тях — очевидно той говореше на другия мъж. — Поровете се, може да намерите онова, което ви е необходимо.

Морис се появи на долното стъпало и започна бавно да се изкачва, вървеше внимателно, стъпало по стъпало, като се държеше за перилата. Беше навършил шестдесетте и преди две години бе получил сърдечен пристъп.

— Кнехтове — каза той, като се изкачи по стъпалата.

— Какво? — не разбра Елън.

— Кнехтове. Този младеж търси кнехтове. Сигурно е капитан на военен кораб, защото търси кнехтове с гигантски размери. А вие какво ще обичате?

— Гумената тръбичка за крана в кухнята се повреди. Нали се сещате, тръбичката, на която е прикрепено душче. Трябва ми нова.

— Няма нищо по-просто. Ей там са. — Морис поведе Елън към полицата. — Такава ли искате? — Той взе една гумена тръбичка с душче.

— Да, точно такава.

— Осемдесет цента. В брой или на кредит?

— В брой. Не бих искала да ви отнемам времето с писане за някакви си осемдесет цента.

— Понякога записвам и по-малки суми на кредит — заяви Морис. — Мога да ви разкажа какво ли не.

Те пресякоха тесния магазин, отидоха при касата и докато чукаше цифрите на машинката, Морис каза:

— Много хора са разтревожени от тази история с акулата.

— Знам. Човек може да ги разбере.

— Смятат, че плажовете трябва да се открият.

— Аз...

— Според мен главите на тези хора са пълни със слама. Сигурен съм, че Мартин постъпва правилно.

— Радвам се да го чуя, Албърт.

— Може пък този новият, дето е дошъл, да ни помогне.

— Какъв нов?

— Специалистът по рибите от Масачузетс.

— Ах, да, чух, че е пристигнал.

— Дори е тук в момента.

Елън се огледа, но не видя никого.

— Къде тук?

— Долу, в мазето. Тъкмо той търси кнехтове.

Елън дочу стъпки. Обърна се и видя Хупър. Внезапно тя толкова се развълнува, като че ли пред нея се бе изправил любимият ѝ, когото дълго време не е виждала. Без съмнение, срещаше го за първи път и все пак забеляза у него нещо много познато.

— Намерих онова, което търся — каза Хупър. В ръцете си държеше два големи кнехта от неръждаема стомана. Приближи до щанда и вежливо се усмихна на Елън. — Тези ще ми свършат работа. — Той постави стоката на тезгяха и подаде двацет долара на Морис.

Елън гледаше Хупър, като се опитваше да си спомни на кого ѝ прилича. Надяваше се, че Албърт Морис ще ги запознае, но по всичко личеше, че той няма такова намерение.

— Извинете — обърна се тя към Хупър, — трябва да ви попитам нещо.

Хупър я погледна и отново ѝ се усмихна — приятна, дружелюбна усмивка, която омекотяваше твърдите му черти и придаваше блясък на светлосивите му очи.

— Моля — каза той. — Питайте.

— Не сте ли случайно роднина на Дейвид Хупър?

— Той е моят по-голям брат. Познавате ли Дейвид?

— Да — отвърна Елън. — По-точно познавах го. Преди много, много години той ме ухажваше. Казвам се Елън Броуди. Преди се наричах Елън Шепърд. Имам предвид по онова време.

— Но разбира се, помня ви добре.

— Не може да бъде.

— Помня ви. Не се шегувам. И ще ви го докажа. Чакайте да си спомня... Тогава бяхте подстригана по момчешки. И винаги носехте гривна с висулки. Спомням си една дълга висулка с изображението на Айфеловата кула. Често си тананикахте една песничка... как се казваше тя? „Шибум“ или нещо такова. Прав ли съм?

Елън се засмя.

— Господи, каква памет! Вече съм забравила тази песничка.

— Колко неща помнят децата! Това е просто поразително. Вие излизахте с Дейвид... колко време — две години?

— Две лета — кимна Елън. — Беше чудесно време! Напоследък не бях се сещала за това.

— А мен помните ли?

— Смътно. Спомням си само, че Дейвид имаше по-малък брат. Тогава вероятно сте били на девет или десет години.

— Да. Дейвид е с десет години по-голям от мен. Спомням си и още нещо: всички ме наричаха Мат, като че ли съм възрастен мъж, и това много ми харесваше. А вие ме наричахте Матю. Казвахте, че Матю звучи по-благородно. Вероятно съм бил влюбен във вас.

— Наистина ли? — Елън се изчерви, а Албърт Морис се засмя.

— Влюбвах се във всички момичета, с които Дейвид излизаше — каза Хупър.

— Не може да бъде!

Морис подаде рестото на Хупър, а Хупър каза на Елън:

— Отивам на пристанището. Да ви откарам ли?

— Благодаря. С кола съм. — Тя благодари на Морис и излезе. Хупър я последва.

— Значи сега сте учен — попита тя, когато излязоха на улицата.

— По стечение на обстоятелствата. Бях започнал да специализирам английски език, но после посещавах курс по биология

на морските организми, просто така, от любопитство, и хоп! — хванах се на въдицата.

— Океанът ли ви привлече толкова?

— И да, и не. Винаги съм бил луд по океана. Когато бях на дванайсет или на тринайсет години за мен нямаше по-голямо удоволствие от това да взема спалния чувал, да отида на плажа и да лежа цяла нощ на пясъка, да слушам шума на вълните и да си мисля откъде ли идват и какво са срещнали по пътя си. А въдицата, на която се хванах в колежа, бяха рибите, по-точно акулите.

Елън се засмя.

— Нима човек може да се влюби в тях? Какъв ужас! Все едно да изпитваш страст към плъховете.

— Много хора мислят като вас — забеляза Хупър. — Но се лъжат. Акулите притежават всичко, което може да възбуди възторга на учения. Те са красиви, господи, колко са красиви! Акулите са невероятно чувствителни, удивително точни механизми. Грациозни са като птици и непостижимо загадъчни, повече от всяко друго живо същество на земята. Никой не знае колко дълго живеят и на какви инстинкти, с изключение на глада, се подчиняват. Съществуват повече от двеста и петдесет разновидности и да знаете само колко много се различават една от друга! Случва се ученият цял живот да се мъчи да разгадае тайните на акулата, вече е готов да направи добре обосновани изводи и изведнъж някакъв нов факт срива до основи теорията му. В продължение на две хилядолетия хората са се опитвали да открият ефикасно средство, което да отпъди акулата, но напразно. — Той млъкна, погледна Елън и се усмихна. — Извинете. Нямам намерение да ви чета лекция. Просто съм много запален, както сама виждате.

— А вие очевидно можахте да се убедите, че съм профан в тази област — каза Елън. — В Йейлския университет ли сте учили?

— Разбира се. Къде другаде? Освен един мой чичо, когото изключили от колеж в Андоувър и който след това завършил образованието си в Майами или Охайо, не знам точно, всички мъже от семейството в продължение на четири поколения са учили в Йейл. После защитих аспирантура в университета във Флорида, а след това две години преследвах акулите по целия свят.

— Сигурно е било много интересно?

— Неописуемо блаженство. Все едно да пуснат алкохолик във винарска изба. Изучавах акулите в Червено море и плавах след тях край бреговете на Австралия. Колкото повече сведения трупях, толкова по-ясно ми ставаше, че нищо не знам.

— Плавали сте след тях?

Хупър кимна.

— Главно в клетка, но понякога и без нея. Досещам се за какво си мислите. Много хора смятат, например майка ми, че си търся смъртта. Но ако човек познава работата си, не се излага на никаква опасност.

— Сигурно сте най-големият специалист по акулите в света?

— Не мисля — засмя се Хупър, — но бих искал да стана. Не съм участвал само в една експедиция и какво ли не бих дал да участвам в нея. Говоря за експедицията на Питър Гимбъл. Всичко е заснето на лента — за такова преживяване може само да се мечтае. Били са под водата с две големи бели акули — същия вид, който се е появил тук.

— Толкова се радвам, че не сте участвали в тази експедиция — каза Елън. Вероятно бихте пожелали да погледнете как изглежда отвътре пастта на някоя от онези акули. Но разкажете ми за Дейвид. Как е той?

— При него всичко е наред и в частност, и в цялост. Търговски посредник е в Сан Франциско.

— И в частност, и в цялост? Какво искате да кажете?

— Ожени се втори път. Може би познавате първата му жена — Пати Фремонт?

— Разбира се. Често играехме тенис. Тя един вид наследи Дейвид от мен. Впрочем, точно така беше.

— Живяха заедно три години и тя се увлече по някакъв голям предприемач, собственик на къщи в Антиб. Тогава Дейвид си намери друго момиче — баща ѝ притежава контролния пакет акции на една петролна компания. Момичето е доста хубавичко и също толкова плиткоумно. Ако Дейвид притежаваше зрънце здрав разум в главата си, за нищо на света не би се разделил с вас.

Елън се изчерви и промълви:

— Много сте любезен.

— Говоря сериозно. Аз лично никога не бих постъпил така.

— А как постъпихте вие лично? Коя е щастливката, успяла да ви покори?

— Още никоя. Мисля, че момичетата просто не проумяват какъв шанс изпускат — засмя се Хупър. — Разкажете ми за себе си. Не, недейте. Сам ще се опитам да отгатна. Три деца? Прав ли съм?

— Прав сте. Не предполагагах, че ми личи.

— Не, не. Нямах това предвид. Съвсем не ви личи подобно нещо. Съпругът ви — чакайте да помисля... — той е адвокат. Имате апартамент в Ню Йорк и къща в Амити. Трябва да сте много щастлива. Радвам се за вас.

Като се усмихна, Елън поклати глава.

— Не съвсем. Искам да кажа, щастлива съм естествено, но не отгатнахте всичко. Мъжът ми е началник на полицията в Амити.

Само за миг в очите на Хупър се мярна удивление. После той се плесна с ръка по челото и възкликна:

— Какъв глупак съм! Разбира се, Броуди. Не направих връзката. Но това е чудесно! Миналата вечер се запознах със съпруга ви. Изглежда момче на място.

На Елън ѝ се стори, че долови лека ирония в гласа му, но веднага си каза: „Не изглупявай. Въобразяваш си какво ли не!“

— Колко време имате намерение да останете тук? — попита тя.

— Не знам. Зависи от акулата. Ако си отиде, и аз ще си отида.

— В Удс Хоул ли живеете?

— Недалеч от него. В Хайаниспорт. Имам малка къща на самия бряг. Обичам да живея до водата. Ако се отдалеча от океана на повече от петнайсет километра, получавам клаустрофобия.

— Съвсем сам ли живеете?

— Да, сам. Само аз, книгите ми и една стереоуредба, за която платих сума пари. А вие танцувате ли още?

— Да танцувам?

— Да. Сега си спомних. Дейвид казваше, че сте най-добрата партньорка от всички момичета, с които е ходил. Нали бяхте победителка в едно състезание по танци?

Миналото — като птица, която дълго са държали в клетка и изведнъж са пуснали на свобода — долетя при нея и закръжи над главата ѝ. Сърцето ѝ замря от копнеж.

— Да, това беше състезание за най-добро изпълнение на самба — каза тя. — В Плажния клуб. Бях забравила. Не, не танцувам вече. Мартин не танцува, а дори и да танцуваше, струва ми се, че вече никъде не свирят такава музика.

— Жалко. А Дейвид твърдеше, че сте били великолепно.

— Беше изумителна вечер — каза Елън и се унесе в спомени, като връщаше в паметта си и най-дребните подробности. — Свиреше оркестърът на Лестър Ланин. Плажният клуб бе украсен с гирлянди и балони. Дейвид бе облякъл любимото си сако от червена коприна.

— Сега аз го нося — заяви Хупър. — Получих го в наследство.

— По онова време изпълнявах чудесни песни, например „Планинска зеленина“. Дейвид прекрасно танцуваше степ. Не беше лесно да му бъдеш партньорка на степ, но той не обичаше валса, казваше, че му се завива свят. Всички бяхме толкова почернели! Мисля, че цяло лято не падна дъжд. Помня, че в онази вечер носех жълта рокля — тя чудесно отиваше на тена ми. Проведоха се две състезания: за най-добро изпълнение на чарлстон, в което победиха Сузи Кендъл и Чип Фогарти, и за самба. Засвириха „Бразилия“ чак накрая и ние танцувахме така, сякаш от това зависеше животът ни. Мислех, че когато танцът свърши, ще се строполя на земята. И знаете ли какво получихме за награда? Консерва от пиле. Стоеше в стаята ми, докато не се изду и татко не ме накара да я изхвърля. — Елън се усмихна. — Колко весело беше тогава. Старая се да не мисля за онова време твърде често.

— Защо?

— Без да щем, винаги украсяваме миналото. После, в бъдещето, ще украсяваме настоящето си по същия начин. Когато човек си спомня за миналите радости твърде често, става му тъжно. Започва да му се струва, че никога няма да е така хубаво, както преди.

— А аз не мисля за миналото.

— Наистина ли? Защо?

— Просто защото не беше толкова забележително. Дейвид беше първородният. А аз съм плод на по-късно хрумване. Вероятно моята житейска мисия е била да закрепя семейните връзки. Обаче се провалих. Много е лошо, когато още от самото начало не оправдаеш надеждите. Дейвид беше на двацет години, когато родителите ми се разведоха. Аз нямах още единайсет. Разводът им не беше от приятните,

както и последните няколко години преди него. Всъщност най-обикновена история, ала ми поддържа твърде зле. Може би преувеличавам. Така или иначе, чакам много от бъдещето. Рядко се заглеждам в миналото.

— Като че ли така е по-разумно.

— Не знам. Вероятно ако миналото ми беше щастливо, бих живял главно с него. Но... да не говорим повече за това. Трябва да отида на пристанището. Все пак да ви откарам с колата?

— Не, благодаря. Моята кола е паркирана от другата страна на улицата.

— Добре. Знаете ли... — Хупър протегна ръка — беше ми изключително приятно да се срещна отново с вас. Надявам се пак да ви видя, преди да си замина.

— Аз също — каза Елън и му стисна ръката.

— Дали не бих могъл да ви склоня да дойдете на тенискорта някой следобед?

Елън се засмя.

— На тенискорта? Вече не си спомням кога за последен път държах ракета в ръката си. Все пак благодаря ви за поканата.

— Няма защо, довиждане. — Хупър се обърна и бързо тръгна по тротоара към зеления си форд.

Елън стоеше и гледаше как Хупър запали колата, как направи маневра и излезе от паркинга на улицата. Когато мина край нея, тя вдигна ръка и плахо му махна. Хупър също ѝ махна от прозорчето. После зави зад ъгъла и се скри от погледа ѝ.

Ужасна, мъчителна тъга обхвана Елън. По-ясно от всякога тя разбра, че най-хубавите години от живота ѝ, или поне онези, които бяха изпълнени със светлина и радост, са вече отминали. Това усещане мигом предизвика у нея чувство за вина: то бе доказателство, че не е добра майка и съпруга. Тя ненавиждаше живота си, ненавиждаше и себе си заради това. Спомни си куплет от песничката, която Били пускаше на стереоуредбата: „Бих заменила всичките «утре» за едно «вчера»“. Съгласна ли е на такава сделка? Елън се замисли. Но каква полза от подобно умуване? Вчерашните дни са отлетели. Не можеш да върнеш нито едно от ярките радостни преживявания, те се носеха все по-далеч, натам, откъдето нямаше връщане.

Припомни си усмихнатото лице на Хупър. Забравй го, заповяда си тя. Всичко това са глупости. Не, не просто глупости, а самоунищожение.

Елън прекоси улицата и седна в колата. Когато се вля в движението, зърна Лари Вон, застанал край ъгъла. „О, боже — помисли си тя с изумление, — изглежда също тъй тъжен като мен.“

---

[1] Многоглаво морско чудовище от Библията. — Б.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА

Краят на седмицата е толкова тих и спокоен само през късна есен. Тъй като плажовете бяха закрити, а полицията ги охраняваше от ранно утро до настъпването на нощта, градът изглеждаше мъртъв. Хупър бе взел катера на Бен Гарднър и патрулираше нагоре-надолу край брега, но във водата не видя нищо друго освен няколко пасажа дребна риба и един малък пасаж херинга. Неделята прекара край бреговете на Истхамптън — на плажа бе пълно с народ и той реши, че акулата най-вероятно ще се появи там, където има много хора. Вечерта заяви на Броуди, че, съдейки по всичко, акулата се спотайва на дълбокото.

— Защо мислите така? — попита Броуди.

— Няма и следа от нея — отвърна Хупър. — А край брега плуват много и различни риби. Ако наблизко се намираше голямата бяла акула, всички риби щяха да изчезнат. Във всеки случай така твърдят водолазите: когато голямата бяла акула е наоколо, във водата не плува нищо друго.

— Не ме убедихте — каза Броуди. — Не дотолкова, че да открия плажовете.

Той знаеше, че след тези спокойни почивни дни, в които нямаше нито едно произшествие, Вон отново ще окаже натиск върху него. Останалите търговци на недвижими имоти и собственици на магазини също щяха да настояват да открие плажовете. Дори му се прииска Хупър да намери акулата. Тогава поне нещата щяха да бъдат определени. Сега налице бе само нейното отсъствие, а това не значеше почти нищо за полиция.

В понеделник през деня Броуди седеше в кабинета си, когато влезе Биксби и му съобщи, че Елън го търси по телефона.

— Извинявай, че те безпокоя — каза тя, — но ми се иска да се посъветвам с теб. Какво ще кажеш, ако поканим гости на вечеря? Как гледаш на тази идея?

— По какъв повод?

— Просто така, без повод. Не сме го правили цяла вечност. Дори не помня кога канихме гости за последен път.

— Аз също не помня — излъга Броуди. Твърде добре си спомняше последната вечеря, на която имаха гости: преди три години у Елън се роди идеята да възстанови връзките си с обществото на летовниците. Тя покани три двойки курортисти. Те бяха много приятни хора, но разговорът никак не вървеше и всички се чувстваха неловко. Броуди и гостите му опитваха по всякакъв начин да намерят обща тема. После гостите започнаха да разговарят помежду си, като обаче не забравяха вежливо да въвличат и домакинята в разговора, когато тя произнасяше нещо от рода на: „О, спомням си го!“ Елън бе възбудена и нервничеше. След като гостите си отидоха, Елън започна да мие съдовете и на два пъти възкликна: „Вечерта беше великолепна, нали?“ А после се затвори в банята и дълго плака.

— Какво ще кажеш? — повтори Елън.

— Не знам. Ако на теб ти се иска, добре. Кого имаш намерение да поканиш?

— На първо място, според мен, Мат Хупър.

— Защо? Той се храни в ресторанта на хотела. Храната е включена в сметката му.

— Не е там работата, Мартин. Тук той няма нито приятели, нито познати, а освен това е прекрасен младеж.

— Откъде знаеш? Нямах представа, че се познавате.

— Не ти ли казах? В петък случайно го срещнах в магазина на Албърт Морис. Сигурна съм, че ти споменах.

— Не си. Но това не е важно.

— Оказа се, че е брат на онзи Хупър, когото някога познавах. Той си спомня за мен повече, отколкото аз за него, макар че е много по-малък.

— Хм... И за кога планираш този гуляй?

— Може би утре? Не става дума за гуляй. Все пак няма да е лошо, ако поканя още няколко двойки. Може би общо шест-осем души.

— Сигурна ли си, че ще успееш да събереш толкова хора за утре?

— Разбира се. С какво може да са заети през седмицата. Най-много някой да има уговорка за бридж.

— Имаш предвид летовници? — попита Броуди.
— Да. Мат би се чувствал непринудено с тях. Какво ще кажеш за семейство Бакстър? Те са приятни хора, нали?
— Струва ми се, че не ги познавам.
— Познаваш ги, глупчо. Клем и Сиси Бакстър. Моминското ѝ име е Давънпорт. Живеят на Скоч Роуд. Сега той е в отпуск. Тази сутрин се срещнахме на улицата.
— Добре. Щом искаш, покани ги.
— Кого още?
— Някой, с когото бих могъл да разговарям. Може би семейство Медоус?
— Мат се познава с Хари.
— Но не познава Дороти, а тя е доста приказлива.
— Добре — съгласи се Елън. — Малко местен колорит ще е от полза. А Хари винаги е осведомен за всичко.
— Нямах предвид местния колорит — рязко я прекъсна Броуди.
— Те са наши приятели.
— Да, разбира се. Не исках да кажа нищо лошо.
— А ако ти е нужен местен колорит, ще го намериш до себе си в брачното ложе.
— Вече ти казах, че нямах нищо лошо предвид.
— А помисли ли за момиче? — попита Броуди. — Според мен трябва да поканиш някое младо симпатично момиче за Хупър.
Измина малко време, докато Елън отговори:
— Щом мислиш така.
— Всъщност, безразлично ми е. Просто си помислих, че ще му бъде приятно да си побъбри с момиче на неговата възраст.
— Той не е вече толкова млад, Мартин. А и ние не сме толкова стари. Е, добре. Ще видя кой би могъл да му хареса.
— До довечера — приключи разговора Броуди. Беше в ужасно настроение. Тази вечеря не предвещаваше нищо добро. Той смътно усещаше и колкото повече мислеше за това, толкова повече се убеждаваше, че Елън е решила да предприеме нова атака, за да се опита да се върне в своя предишен свят, и че този път възнамерява да се върне там с помощта на Хупър.
На другия ден Броуди се прибра вкъщи малко след пет часа. Елън беше в столовата и нареждаше масата. Броуди я целуна по бузата

и възкликна:

— Ах, колко отдавна не съм виждал това сребро?

Сребърният сервиз беше сватбеният подарък на Елън от родителите ѝ.

— С часове го чистих.

— Я гледай! — Броуди взе от масата една винена чаша с формата на лале. — Откъде се сдоби с това чудо?

— Купих ги.

— Колко струват? — Броуди постави чашата обратно на масата.

— Не са скъпи — каза тя, като сгъваше една салфетка и акуратно подреждаше върху нея вилица за салата и вилица за печеното.

— Колко?

— Двайсет долара за дванайсет чаши.

— Когато каниш гости, не правиш сметка на парите.

— Нямахме прилични чаши за вино — оправда се тя. — А и онези, които имахме, се счупиха преди няколко месеца, когато Шон събори бюфета.

Броуди огледа масата.

— Сервирала си само за шест души? — попита той. — Какво се е случило?

— Семейство Бакстър не могат да дойдат. Сиси се обади. Клем трябва да отиде в града по някаква работа и тя решила да го придружи. Там ще нощуват — в гласа ѝ се усещаше престорена веселост, фалшиво безразличие.

— Така ли? — каза Броуди. — Много лошо. — Но всъщност съвсем не беше огорчен, само дето не смееше да го покаже. — А коя красавица си намерила за Хупър?

— Дейзи Уикър. Работи при Гиби в магазинчето за антикварни вещи. Приятно момиче.

— Кога ще дойдат?

— Семейство Медоус и Дейзи ще пристигнат в седем и половина. Помолих Матю да дойде около седем.

— Мислех, че се казва Мат?

— Така го наричах на шега, когато беше момченце, и той ми го припомни. Поканих го по-рано, за да може да си поприказва с момчетата. Сигурна съм, че те ще бъдат във възторг.

Броуди погледна часовника си.

— Ако гостите пристигнат в седем и половина, това означава, че няма да седнем да вечеряме по-рано от осем и половина или девет часа. Дотогава човек може да умре от глад. Ще хапна нещо. — И той се отправи към кухнята.

— Не се наяждай — предупреди го Елън. — Приготвила съм вкусна вечеря.

Броуди хвърли поглед към безпорядъка от съдове и пакети, усети приятна миризма и попита:

— Какво готвиш?

— Нарича се агнешко „Бътерфлай“ — отвърна тя. — Надявам се, че не е загоряло.

— Мирише вкусно — отбеляза Броуди. — А какъв е този буламач до мивката? Да го изхвърля ли?

— Какъв буламач? — обади се Елън от гостната.

— Ето тук, в тенджерата.

— О, господи! — викна възмутено тя и влезе в кухнята. — Да не си посмял. — В същия миг видя усмивката на лицето му. — Ах, ти, подлецо! — Тя го тупна по гърба. — Това е гаспачо^[1]. Супа.

— Сигурна ли си, че не е развалена? — продължи да я дразни Броуди. — Толкова е слизеста!

— Точно такава трябва да бъде, глупчо.

Броуди поклати глава.

— Горкият Хупър ще съжали, че не е вечерял в хотела.

— Ах, ти, негоднико! — възкликна тя. — Като я опиташ, ще запееш друга песен.

— Може би. Ако остана жив. — Броуди се засмя и се отправи към хладилника. Порови се в него, намери малко салам и сирене. Отвори си една бира и тръгна към столовата. — Ще чуя новините, а после ще взема душ и ще се преоблека — каза той.

— Чистото ти бельо е на леглото. Не би било зле да се обръснеш. До вечерта четината ти така израства...

— Боже мили, кой ще дойде на вечеря — принц Филип или Джаки Онасис?

— Искам да изглеждаш добре, това е всичко.

Малко след седем часа на вратата се позвъни и Броуди отиде да отвори. Носеше синя памучна риза, сини униформени панталони и черни кожени обувки. Чувстваше се чист и добре облечен. „Неотразим

си“ — бе заявила Елън. Но когато отвори вратата на Хупър, Броуди се почувства едва ли не като дрипльо. Хупър носеше джинси с модна кройка, елегантни мокасини на бос крак и червена риза с алигатор на гърдите. Така се обличаха богаташките синове в Амители.

— Здравейте — поздрави го Броуди. — Влизайте.

— Здравейте — отвърна Хупър. Той протегна ръката си и Броуди я стисна.

Елън излезе от кухнята. Беше облечена в дълга пола с преливащ се ориенталски десен, официални обувки и синя копринена блузка. На шията ѝ блестеше колие от перли — сватбеният ѝ подарък от Броуди.

— Матю — каза тя, — радвам се, че дойдохте.

— Щастлив съм, че ме поканихте — рече Хупър и стисна ръката на Елън. — Извинете ме за този вид. Не съм взел други дрехи със себе си освен облеклото, с което работя. Но всичко е чисто, мога да се закълна.

— Не говорете глупости — каза Елън. — Изглеждате отлично. Червеното много отива на тена и на цвета на косите ви.

Хупър се засмя и се обърна към Броуди.

— Ще имате ли нещо против, ако направя подарък на жена ви?

— Какво имате предвид? — попита Броуди и си помисли: „Какъв подарък? Целувка? Кутия шоколадови бонбони? Да я щипне по носа?“

— Дреболия. Нищо особено.

— Не възразявам — отвърна Броуди, без все още да разбира защо искат разрешение от него.

Хупър пхна ръка в джоба на джинсите си, извади малко пакетче и го подаде на Елън.

— За домакинята — каза той, — като извинение за неподходящото ми облекло.

Елън се изкиска и внимателно разопакова пакетчето. Изглежда, съдържаеше някоя висулка или амулет. Беше широко около два-три сантиметра.

— Каква прелест! — възкликна Елън. — Какво е това?

— Зъб от акула — каза Хупър. — Или по-точно зъб от тигрова акула. Обкован е със сребро.

— Откъде го имате?

— От Макао. Бях там преди две години по работа. На една уличка в покрайнините има малко павилионче и в него седи още по-

малък китаец. През целия си живот е лакирал зъби от акули и ги е поставял в сребърни обковки. Не можах да им устоя.

— Макао — повтори Елън. — Ако ме накарат да покажа Макао на картата, няма да мога. Там трябва да е фантастично.

— Близо е до Хонконг — обади се Броуди.

— Точно така — потвърди Хупър. — Между впрочем съществува поверие: ако имаш зъб от акула, акулата няма да те докосне. При настоящите обстоятелства си помислих, че подаръкът е подходящ.

— Разбира се — каза Елън. — И вие ли имате такъв зъб?

— Имам, но не знам как да го нося. Не обичам да нося неща на врата си, а ако го сложа в джоба на панталона си, се подлагам на двоен риск. Първо — той може да се забие в крака ми, и второ — може да пробие дупка на панталона ми. Все едно да носиш в джоба си нож с отворено острие. Ето защо практичността ми взема превес над суеверието, поне на сушата.

Елън се засмя и се обърна към Броуди.

— Мартин, мога ли да те помоля за нещо? Би ли се качил горе да ми донесеш тънката сребърна верижка от кутията за бижута? Искам още сега да си сложа зъба, който ми подари Матю.

След това се обърна към Хупър:

— Току-виж, както си вечеряме, цъфнала някоя акула.

Броуди вече се качваше по стълбите, когато Елън подвикна след него:

— Мартин, моля те, кажи на децата да слязат.

Броуди вече завиваше по коридора на горния етаж, когато дочу Елън да казва:

— Толкова ми е приятно да ви видя отново.

Броуди влезе в спалнята и седна на края на леглото.

Дишаше дълбоко, като ту стискаше в юмрук, ту разпускаше пръстите на дясната си ръка. Стараеше се да потисне гнева и объркването си, но не успяваше. Чувстваше се застрашен, сякаш в дома му бе нахълтал човек, въоръжен с безпогрешно, неосезаемо оръжие, с което той, Броуди, не би могъл да се справи: приятна външност, младост, изтънченост и главно — принадлежност към онзи свят, по който, Броуди бе уверен в това, Елън не бе престанала да копнее. Ала в началото Броуди мислеше, че Елън има намерение да използва Хупър, за да направи впечатление на останалите курортисти,

то сега той разбираше, че тя самата се стреми да направи впечатление на Хупър. Но защо ѝ е нужно това? Може би той се лъже? Най-после Елън и Хупър се познават отдавна. Може би просто преувеличава срещата между двамата отдавнашни приятели, които желаят да възобновят отношенията си?приятели ли? Господи, та Хупър е вероятно десет или почти десет години по-млад от Елън. Какви приятели биха могли да бъдат по онова време? Познати? Едва ли. Тогава защо се прави на светска дама? „Това я унижава — помисли си Броуди, — унижава и мен, тъй като в своята игра тя може да зачеркне нашия съвместен живот.“

— По дяволите! — изруга Броуди вече на глас. Стана, отвори чекмеджето на гардероба и започна да рови в него, докато открие кутията за бижута. Извади сребърната верижка, затвори чекмеджето и излезе в коридора. Като минаваше покрай стаята на момчетата, той надникна вътре и ги изкомандува шеговито:

— Хайде, отряд, напред! — После заслиза по стълбата.

Елън и Хупър седяха в двата противоположни края на дивана и когато влезе в гостната, Броуди чу думите на Елън:

— Може би вече не ви харесва да ви наричам Матю?

Хупър се засмя и отвърна:

— Нямам нищо против. Това име ми навява спомени и независимо от онова, което ви казах онзи ден, не виждам нищо лошо в него.

„Онзи ден? — помисли си Броуди. — В магазина за железария? Представям си какъв разговор са водили двамата.“

— Ето — каза Броуди и подаде верижката на Елън.

— Благодаря — отвърна Елън, сне от шията си перленото колие и го хвърли на масичката за списания. — А сега, Матю, покажете ми как се носи това.

Броуди взе колието от масичката и го сложи в джоба си.

Момчетата слязоха при тях едно подир друго, чисто облечени в спортни ризи и панталони. Елън окачи верижката на шията си, усмихна се на Хупър и рече:

— Елате тук, момчета. Запознайте се с мистър Хупър. Това е Били Броуди. Били е на четиринайсет години. — Били стисна ръката на Хупър. — Това е Мартин-младши. Той е на дванайсет години. А това е Шон — вече е почти деветгодишен. Мистър Хупър е океанограф.

— По-точно ихтиолог — отбеляза Хупър.

— Какво значи това? — попита Мартин-младши.

— Зоолог, специалист по рибите.

— А какво е зоолог? — попита Шон.

— Аз знам какво е — отвърна Били. — Човек, който изучава животните.

— Правилно — каза Хупър. — Юнак!

— Ще хванете ли акулата? — попита Мартин-младши.

— Ще се опитам — отговори Хупър. — Но не знам дали ще успея. Твърде вероятно е вече да е отплувала.

— А хващали ли сте акула?

— Да, но не толкова голяма като тази.

— Акулите снасят ли яйца? — попита Шон.

— Това, млади човече, е хубав въпрос и в същото време много сложен. Да, някои акули наистина снасят яйца, но не така както кокошките.

— Пощадете мистър Хупър, момчета — намеси се Елън и се обърна към Броуди:

— Мартин, може би ще пийнем нещо?

— Разбира се — каза Броуди. — Какво ще пиете?

— За мен джин с тоник — обади се Хупър.

— А за теб, Елън?

— Чакай да помисля. Ако обичаш малко вермут с лед.

— Хей, мамо, какво е това на шията ти? — попита Били.

— Зъб от акула, мили. Подари ми го мистър Хупър.

— Виж ти, бива си го! Може ли да го видя?

Броуди отиде в кухнята. Спиртните напитки стояха в шкафа над мивката. Вратичката заяде. Той силно дръпна металната дръжка и тя остана в ръката му. Броуди машинално я хвърли в кошчето за боклук, извади една отвертка и разби вратичката на шкафа. Вермут. В каква бутилка беше, дявол да го вземе? Никога не бяха пили вермут с лед. Ако Елън пиеше, което бе съвсем рядко, обикновено си наливаше уиски и го разреждаше с лимонада. А, ето я най-последната зелената бутилка. Напъхана чак в ъгъла. Броуди хвана бутилката, отвори капачето и помириша. Миришеше на евтино плодово вино, което пияниците купуват по долар и четирийсет литърът.

Броуди приготви напитките, после започна да си разрежда уиски с лимонада. Както обикновено, искаше да измери уискито с една малка чашка, но размисли и си наля почти една трета от чашата. Доля я с лимонада, хвърли няколко кубчета лед и протегна ръката си за другите две чаши. Три чаши могат да се носят в една ръка само ако пуснеш палеца си в едната от тях. Броуди така и направи.

Били и Мартин се бяха настанили на дивана между Елън и Хупър. Шон седеше на пода. Броуди чу Хупър да говори нещо за прасенца и Мартин възкликна:

— Наистина ли?

— Ето — Броуди подаде чашата на Елън, онази, в която бе потопил палеца си.

— Няма да получиш бакшиш, момче — подхвърли Елън. — Добре, че не си станал келнер.

Броуди я погледна, като се чудеше каква грубост да ѝ каже и се спря на следната:

— Извинете, херцогиньо.

Той подаде другата чаша на Хупър и попита:

— Нали това беше вашата поръчка?

— Отлично. Благодаря.

— Мат ни разказваше за акулата, която хванал — продължаваше Елън. — В търбуха ѝ открили цяло прасенце.

— Ами? — измърмори Броуди, като седеше в креслото срещу дивана.

— Това не е всичко, татко — каза Мартин. — Намерили и цяло руло накатранена хартия.

— И една човешка кост — добави Шон.

— Казах, че приличаше на човешка кост — уточни Хупър. — Трудно беше да се установи истината. Може да е било ребро от говедо.

— Мислех, че вие, учените, лесно определяте тези неща — подметна Броуди.

— Невинаги — отвърна Хупър. — Особено ако костта прилича толкова много на ребро.

Броуди отпи голяма глътка уиски.

— Слушай, татко — подхвана Били. — Знаеш ли как делфинът убива акула?

— С пушка ли?

— Какво говориш? Блъска се в муцуната ѝ, докато не я убие. Така каза мистър Хупър.

— Потресаващо — рече Броуди и пресуши чашата си. — Ще отида да си наля още. Кой друг иска?

— Но нали утре си на работа? — попита Елън.

— И какво от това? Не уреждаме всеки ден такива, изискани вечери.

Броуди се отправи към кухнята, но позвъняването на вратата го спря. Отвори и видя Дороти Медоус, дребна и крехка, облечена както винаги — в тъмносиня рокля и с перлено колие на шията. Зад нея стоеше някакво момиче — Броуди се досети, че това трябва да е Дейзи Уикър, — високо, стройно, с дълги прави коси. Носеше панталони и сандали. Не беше гримирана. Зад Дейзи Уикър се мержелееше фигурата на Хари Медоус, не можеш да го объркаш с никого.

— Най-последно — зарадва се Броуди. — Влизайте.

— Добър вечер, Мартин — поздрави Дороти Медоус. — Сблъскахме се с Дейзи пред вратата ви.

— Дойдох пеша — каза Дейзи Уикър. — Приятно ми е да се разхождам.

— Прекрасно, прекрасно. Заповядайте, влезте. Казвам се Мартин Броуди.

— Знам. Виждала съм ви с полицейската кола. Работата ви сигурно е интересна.

Броуди се засмя.

— Всичко ще ви разкажа за нея, само да не ви приспя.

Броуди поведе Дейзи Уикър и семейство Медоус към гостната, предостави на Елън да ги запознае с Хупър, а той попита какви напитки да им приготви: уиски със сода за Хари, сода с лимонов сок за Дороти и джин с тоник за Дейзи. Наля и на себе си и започна да си отпива по малко, докато приготвяше напитките. А преди да се върне в гостната, щедро плисна уиски в чашата си и го разреди с малко лимонада.

Първо донесе напитките на Дороти и Дейзи, после се върна да вземе своята чаша и чашата на Медоус. Сръбна последна голяма глътка, преди да се присъедини към компанията, и в този миг в кухнята влезе Елън.

— Не ти ли се струва, че пиеш много? — попита тя.

— Чувствам се прекрасно — отговори той. — Не се безпокой за мен.

— Не беше много любезен.

— Нима? Струва ми се, че бях очарователен.

— Не съм на същото мнение.

Той ѝ се усмихна и отвърна:

— Всичко това са глупости. — И докато говореше, разбра, че тя е права. Не трябваше да пие повече. После влезе в гостната.

Децата се качиха в стаята си. Дороти Медоус, която се бе разположила на дивана до Хупър, го разпитваше за работата му в Удс Хоул. Медоус се бе настанил срещу тях и мълчаливо слушаше. Дейзи Уикър седеше сама в другия край на стаята до камината и на устните ѝ играеше лека усмивка. Броуди подаде чашата на Медоус и отиде при нея.

— На какво се усмихвате? — попита той.

— Усмихвам ли се? Не съм забелязала.

— Спомнихте си нещо забавно?

— Не. Просто ми е интересно. Никога не съм била в дома на полицаи.

— И какво очаквахте да видите? Решетки по прозорците? Караул на входа?

— Не, не. Просто ми е любопитно.

— И до какъв извод стигнахте? Обикновен, нормален дом, като у всеки друг човек. Така ли?

— Да... в известен смисъл.

— Какво искате да кажете?

— Не, нищо особено.

Тя отпи от чашата си и попита:

— Харесвате ли професията си?

Броуди не можеше да твърди със сигурност дали във въпроса ѝ има враждебност, или е безобиден.

— Да — отвърна той. — Работата ми е хубава и има определен смисъл.

— Какъв смисъл?

— Не знаете ли? — каза той, леко раздразнен. — Поддържам реда.

— Не се ли чувствате отчужден?

— Но защо, дявол да го вземе, трябва да се чувствам отчужден?
От кого?

— От хората. Искам да кажа, че главният смисъл на вашето съществуване е да говорите на хората какво не бива да вършат. Нима това не ви кара да се чувствате различен от другите?

Отначало Броуди си помисли, че го разиграват, но момичето ни веднъж не се усмихна и не отвърна поглед встрани.

— Не, не се чувствам различен от другите — заяви той. — Не разбирам защо именно аз трябва да страдам от подобен комплекс, а не, да речем, вие, която по цял ден стоите зад щанда на това магазинче, какво беше там...

— Антикварно.

— Всъщност какво продавате?

— Продаваме на хората минало. Това ги утешава.

— Как тъй продаваме минало?

— Продаваме старинни вещи. Купуват ги хора, които ненавиждат настоящето си и се чувстват уверени само като се върнат в миналото си. Обзалагам се, че и за вас е важно.

— Кое? Миналото?

— Не. Увереността. Нима това не е най-главното в професията на полицая?

Броуди хвърли поглед към другия край на стаята и видя, че чашата на Медоус е празна.

— Извинявайте, трябва да се погрижа за приятеля си.

— Разбира се. Беше ми приятно да разговарям с вас.

Броуди занесе чашата на Медоус и своята собствена чаша в кухнята. Елън пълнеше купичката с царевични пръчици.

— Дявол да го вземе, откъде си изкопала това момиче? — попита той.

— Кого? Дейзи? Казах ти, че работи в антикварно магазинче.

— Разговаряла ли си някога с нея?

— Да, малко. Според мен тя е много мила и никак не е глупава.

— Чукната е в главата. Когато подобни персони започнат да си дерат гърлото в участъка, ние набързо ги укротяваме.

Той напълни чашата на Медоус, после своята собствена чаша. Като вдигна поглед, видя, че Елън го гледа в упор.

— Какво ти е? — попита тя.

— Не ми харесва, когато гостите ме оскърбяват в собствения ми дом.

— Моля те, Мартин. Сигурна съм, че не е искала да те обиди. Вероятно е казала онова, което мисли, сега това е на мода, нали знаеш?

— Ако каже още нещо такова, ще се наложи да си тръгне, предупреждавам те. — Той взе чашите и се отправи към вратата.

Елън го повика:

— Мартин... — Той се спря. Моля те... Заради мен.

— Не се безпокой. Всичко ще бъде наред.

Той напълни чашите на Хупър и на Дейзи, но не доля своята. После седна на дивана и като сръбваше от уискито си, се заслуша в някаква дълга история, която Медоус разказваше на Дейзи. Броуди не се чувстваше зле, напротив, беше дори твърде добре и знаеше, че ако не пие повече преди вечерята, всичко ще се размине.

В осем и половина Елън донесе от кухнята чинии за супата и ги подреди на масата.

— Мартин — каза тя, — отвори, моля те, виното, а аз ще поканя гостите.

— Виното ли?

— В кухнята има три бутилки. Бялото е в хладилника, а червеното — на полицата. Отвори и трите бутилки. Червеното трябва малко да „подиша“.

— Разбира се, че трябва — каза Броуди, като ставаше. — Кой не трябва да подиша?

— Има тирбушон на полицата до бутилките червено вино.

— Какво има там?

— Ами прибор... тирбушон — обясни Дейзи Уикър.

Броуди изпита удоволствие, като видя как Елън се изчерви. Това му помогна да се справи със собственото си объркване. Той намери тирбушона и се зае да отваря бутилките червено вино. Едната тапа измъкна лесно, но другата се раздробила и няколко парченца попаднаха в бутилката. После Броуди извади бялото вино от хладилника и докато го отваряше, се опитваше да произнесе марката на етикета: Маунт Рачет^[2]. Като се справи, както му се стори, с произношението, той избърса до сухо бутилката с кърпата за чинии и я отнесе в столовата.

Елън седеше в единия край на масата, откъм кухнята, Хупър беше от лявата ѝ страна, Медоус — отдясно. До него седеше Дейзи

Уикър, а срещу Дейзи — Дороти Медоус. Мястото на Броуди беше в другия край на масата — срещу Елън.

Като изви лява ръка зад гърба си и застана отдясно на Елън, Броуди започна да пълни чашата ѝ с вино.

— Чаша „Маунт Рачет“ — обяви той. — Реколта 1970 година. Много хубава година. Спомням си отлично.

— Достатъчно — каза Елън и леко подпря гърлото на бутилката. — Не наливай догоре.

— Извинявай — отвърна Броуди и наля на Медоус.

Като свърши с разливането на виното, Броуди седна на мястото си. Погледна чинията със супа пред него, после крадешком огледа гостите — всички ядяха от нея, значи не е било никаква шега. Тогава той взе лъжицата и загреба. Супата беше студена и не приличаше на супа, ала не беше лоша.

— Обожавам гаспачо — каза Дейзи, — но се приготвя толкова трудно, че не я правя много често.

— М-м-м — кимна Броуди, като загреба втора лъжица.

— Често ли готвите гаспачо?

— Не — каза той. — Не много често.

— Опитвали ли сте някога М и Г?

— Не, не мога да се похваля с това.

— Трябва да опитате някой път. Впрочем, вероятно няма да получите удоволствие, тъй като е противозаконно.

— Искате да кажете, че това нещо е противозаконно? Но как така? Какво е това?

— Марихуана и гаспачо. Вместо подправки посипвате отгоре малко марихуана. После смъркате мъничко, вкусвате мъничко, смъркате, вкусвате. Пълно великолепие!

Измина цяла минута, докато Броуди разбере за какво говори тя, и дори когато разбра, не отговори веднага. Наклони чинията към себе си, дояде супата си, изпи виното си на един дъх и избърса устата си със салфетка. Отначало погледна Дейзи, която мило му се усмихваше, после премести погледа си към Елън, която с усмивка слушаше Хупър.

— Наистина е страхотно — каза Дейзи.

Броуди реши да се въздържа, за да не разстрои Елън.

— Виждате ли — подзе той, — не намирам...

— Обзалагам се, че Мат е опитвал.

— Може и да е опитвал, но не разбирам какво...

— Мат, извинете — повиши глас Дейзи. Разговорът на отсрещния край на масата секна. — Много ми е любопитно, опитвали ли сте някога М и Г? Между впрочем, мисис Броуди, гаспачото е великолепно.

— Благодаря — каза Елън. — Но какво означава М и Г?

— Веднъж опитвах — каза Хупър. — Но никога не съм се увличал от това нещо.

— Трябва да ми разкажете — настоя Елън. — Какво е това?

— Мат ще ви разкаже — каза Дейзи.

Броуди се надигна и започна да обира празните чинии от супата. Като влезе в кухнята, почувства, че му се гади и че му се вие свят, а на челото му изби пот. Но когато постави чиниите на мивката, пристъпът премина, главата му се избистри.

Елън влезе след него и завърза престилката на кръста си.

— Помогни ми. Трябва да се нареже месото — каза тя.

— Тъй вярно, ще го нарежа — отвърна Броуди и започна да търси в шкафа нож за рязане на месо и вилица. — Е, какво мислиш за това?

— За кое?

— За М и Г? Хупър каза ли ти какво е то?

— Да. Доста забавно, нали? Трябва да призная, че наистина би било вкусно.

— Откъде знаеш?

— Никой не знае какво вършим ние, жените, когато се съберем в болницата на работа. На, режи! — Със специалната двузъба вилица тя постави печеното върху дъската за рязане. — Нарези го като бифтек: филиите трябва да са два сантиметра дебели.

Тая кучка Уикър е права в едно, помисли си Броуди, като прокара ножа през месото: наистина се чувствам отчужден. Като отрязва парче месо, той рече:

— Ти май спомена, че това е печено.

— Да, печено.

— Но месото е сурово. Погледни. — Той повдигна парчето, което току-що бе отрязал. Беше розово, а по средата почти червено.

— Точно такава трябва да бъде.

— Не и ако е печено. Печеното трябва да е печено, трябва да е добре опечено.

— Мартин, повярвай ми. Така се прави агнешко „Бътерфлай“. Уверявам те.

Броуди повиши тон:

— Нямам намерение да ям сурово печено!

— Ш-ш-т! За бога! Не можеш ли да говориш по-тихо?

Броуди продължи с хрипкав шепот:

— Сложи това проклето месо във фурната и нека се изпече както трябва.

— Но то е готово! — възрази Елън. — Ако не искаш, не го яж, но аз ще го поднеса така.

— Тогава си го нарежи сама. — Броуди хвърли вилицата и ножа върху дъската, взе двете бутилки червено вино и излезе от кухнята.

— Ще трябва да почакаме малко — съобщи той, като вървеше към масата, — готвачката ни приготвя овен за вечеря. Искаше да ни го поднесе жив, но той я ухапа за крака. — Броуди вдигна бутилката над празните чаши. — Не разбирам защо да не можем да налеем от червеното вино в чашите, в които пихме бяло.

— Вкусовите качества не се съчетават — отвърна Медоус.

— Искаш да кажеш, че от това се образуват газове? — Броуди напълни и шестте чаши и седна. Пийна си малко от виното. — Добро е — каза той, глътна още малко и още малко. След това отново напълни чашата си.

Елън излезе от кухнята с дъската за рязане. Постави я върху бюфета до купа чинии. Върна се в кухнята и отново се появи с две блюда с гарнитура в ръце.

— Надявам се, че месото ще ви хареса — каза тя. — За пръв път го приготвям по тази рецепта.

— Какво е това? — попита Дороти Медоус. — Ароматът е изумителен.

— Агнешко „Бътерфлай“ в марината.

— Наистина ли? А как приготвяш маринатата?

— Джинджифил, соев сос и още цял куп неща. — Тя поставяше в чиниите дебели парчета агнешко, аспержи и тиквички и ги подаваше на Медоус, а той ги поставяше на масата.

Когато Елън седна, Хупър вдигна чашата си и каза:

— Предлагам да пием за главния готвач.

Всички вдигнаха чашите си и Броуди рече:

— Желая ви успех.

Медоус пхна в устата си парче месо, подъвка го, премлясна и възкликна:

— Фантастично! Това е най-крехкото и най-хубаво филе, което съм вкусвал някога. А какъв възхитителен аромат!

— Особено ми е приятно да го чуя от теб — каза Елън.

— Необикновено вкусно — потвърди Дороти. — Ще ми дадеш ли рецептата? Сега Хари ще иска да му готвя това ястие поне веднъж в седмицата.

— В такъв случай ще трябва най-напред да ограби някоя банка — отбеляза Броуди.

— Но печеното е наистина ужасно вкусно, Мартин, не намираш ли?

Броуди не отговори. Той лапна късче месо и внезапно почувства, че отново му се гади. На челото му пак избиха капчици пот. Имаше усещането, че някой друг управлява тялото му, и изгуби контрол върху движенията си. Вилицата натежа в ръката му и той се уплаши: ами ако изведнъж се изплъзне от пръстите му и се стовари върху масата? Той здраво я стисна в юмрука си. Броуди знаеше, че ако заговори, езикът няма да му се подчини. Всичко е от виното. Сигурно е от виното. Прокара пръстите си по покривката, като се стараеше да не събори чашата. После се облегна на стола си и дълбоко въздъхна. Притъмня му пред очите. Опитваше се да гледа в картината, която висеше над главата на Елън, но Елън говореше с Хупър и това му пречеше да се съсредоточи. Всеки път, когато се обръщаше към него, тя леко докосваше ръката му с пръсти, но на Броуди му се стори, че го правеше твърде интимно, като че ли двамата си имат свои тайни. Не чуваше какво разговарят на масата. Последното, което достигна до ушите му, беше: „Не мислите ли така?“ Кога беше произнесено това? От кого? Той не можеше да каже. Погледна Медоус, който разговореше с Дейзи. После погледна Дороти и глухо каза:

— Да.

— Какво каза, Мартин? — Дороти го погледна. — Каза ли нещо?

Той не можеше да говори. Искаше му се да стане и да отиде в кухнята.

А ако внезапно краката му не го послушат и не успее да се добере дотам, без да се хване за нещо? Седи си спокойно, каза си той. Ще ти мина. И наистина му мина. В главата му започна да се прояснява. Елън отново докосна ръката на Хупър. Продума нещо и го докосне, продума и го докосне.

— Пфу, че е горещо — изпъшка Броуди, а после стана и тръгна внимателно, но без да се олюлява, към прозореца, разтвори го, облакът се на перваза и допря лице до щората.

— Чудесна вечер — каза той и се изправи. — Ще отида да си наля чаша вода.

Той отиде в кухнята и разтърси главата си. После отвори крана и намокри челото си със студена вода. Наля си пълна чаша и я изпи до дъно, напълни я отново и пак я изпи. Няколко пъти си пое дълбоко дъх, върна се в трапезарията и седна. Погледна чинията с храна. Обзе го погнуса, но той потисна спазъма и се усмихна на Дороти.

— Кой иска още от печеното? — попита Елън. — Има доста.

— Наистина ли? — възкликна Медоус. — Само че дай първо на другите. Ако започнеш от мен, нищо няма да остане.

— Знаеш ли какво ще кажеш утре? — обади се Броуди.

— Какво?

Броуди понижи глас и сериозно произнесе:

— Просто невероятно! Как съм могъл да изям цялото печено?

Медоус и Дороти се разсмяха, а Хупър се завайка с висок фалцет:

— Не, Ралф, аз го изядох.

Сега дори Елън се разсмях. Вечерта очевидно преминаваше добре.

Когато поднесоха десерта — сладолед, полят обилно с крем какао, Броуди вече се чувстваше прекрасно. Той изяде две порции сладолед и с удоволствие си побъбри с Дороти. После, като се усмихваше, се заслуша в Дейзи — тя му разказваше как миналата година, когато приготвяли пуйката за Деня на благодарността^[3], сложила марихуана в плънката.

— Обезпокоих се — сподели Дейзи, — едва когато неомъжената ми леля се обади и ме попита дали може да дойде при мен на вечеря. Плънката с марихуана беше вече готова и пуйката зашита.

— И какво стана? — попита Броуди.

— Сервирах ѝ от пуйката, но без плънка, ала тя си поиска и плънка. Тогава реших: да става каквото ще — и ѝ сипах голяма порция плънка.

— И?

— Към края на вечерята тя се кикотеше като момиченце. Дори се втурна да танцува. И то на музиката от „Коса“.

— Добре, че ме е нямало там — заяви Броуди. — Щях да ви арестувам за подронване моралните устои на старата госпожица.

Поднесоха кафето в гостната. Броуди предложи да пият нещо по-силно, но всички отказаха с изключение на Медоус.

— Една малка чашка коняк, ако ви се намира — кимна той.

Броуди погледна въпросително Елън.

— Мисля, че е в бюфета — каза тя.

Броуди наля на Медоус и си помисли дали да не налее и на себе си. Въздържа се. Реши, че не бива да изкушава съдбата.

Малко след десет часа Медоус започна да се прозява.

— Дороти, мисля, че трябва да потегляме — подкани той жена си. — Утре ще ми е трудно да изпълня гражданския си дълг, ако се задържим до късно.

— Аз също трябва да тръгвам — каза Дейзи. — В осем съм на работа. Наистина, не мога да твърдя, че напоследък търговията в магазинчето върви.

— Не само при вас е тъй, мила моя — въздъхна Медоус.

— Знам. Но когато работиш за комисионни, го чувстваш много осезателно.

— Да се надяваме, че лошото е вече зад гърба ни. Ако съм разбрал правилно нашия експерт, то по всяка вероятност този левиатан вече ни е напуснал. — Медоус се надигна от стола.

— Това е само мое предположение — каза Хупър. Той също стана. — Време е.

— О, не си тръгвайте! — възкликна Елън. — В гласа ѝ прозвуча отчаяна молба. После се смути и бързо добави: — Още е само десет часът.

— Така е — каза Хупър, — но ако утре времето е хубаво, бих искал да стана по-рано и да изляза в океана. Освен това аз съм с кола и мога да закарам Дейзи у дома ѝ.

— Би било прекрасно — рече Дейзи. Както обикновено, гласът ѝ беше равен и безизразен.

— Семейство Медоус биха могли да я закарат с тяхната кола — предложи Елън.

— Вярно — каза Хупър. — Но аз наистина трябва да тръгна, за да мога да стана рано. Все пак, благодаря ви за предложението.

Те се сбогуваха на входа — взаимни благодарности, обичайните за случая комплименти. Хупър си тръгна последен и когато протегна ръка на Елън, тя я взе в двете си ръце и каза:

— Много ви благодаря за зъба от акула.

— Няма защо. Радвам се, че ви хареса.

— Благодаря ви и задето бяхте толкова внимателен с децата. Те бяха очаровани от вас.

— На мен също ми беше приятно да се запозная с тях. Може би тук има пръст съдбата. Струва ми се, че бях колкото Шон, когато ви видях за първи път. Но вие почти не сте се изменили.

— А вие безспорно сте се изменили.

— Надявам се, че е така. Никак не ми се ще цял живот да си остана деветгодишно момченце.

— Ще се видим ли пак, преди да заминете?

— Разбира се.

— Прекрасно — тя пусна ръката му. Той бързо пожела лека нощ на Броуди и се отправи към колата си.

Елън стоеше на вратата, докато и последната кола не излезе на шосето. После загаси външната лампа и мълчешком започна да прибира от масата чашите за кафе и пепелниците. Броуди занесе купа чинийки за десерт в кухнята и ги сложи в мивката.

— Е, всичко мина добре. — Броуди произнесе тези думи просто така, без да има нещо предвид.

— Само че ти нямаш никаква заслуга за това — рязко отвърна Елън.

— Какво?

— Държа се отвратително.

— Аз? — Той бе искрено учуден от злобата в гласа ѝ. — По едно време се чувствах зле, но мислех, че...

— През цялата вечер, от началото до края, ти беше отвратителен.

— Не говори глупости!

— Ще събудиш децата.

— Не ми пука. Няма да ти позволя да изливаш злобата си върху мен и да ме правиш за посмешище!

Елън горчиво се усмихна.

— Виждаш ли? Продължаваш.

— Какво значи „продължаваш“? Какво искаш да кажеш?

— Не желая да разговаряме за това.

— Ах, така ли? Ти не желаеш да разговаряш за това? Слушай... е, добре, не бях прав за това проклето месо. Не биваше да избухвам. Извини ме. Сега...

— Казах ти, че не желая да разговаряме за това!

Броуди беше готов да се нахвърли върху нея, но се сдържаше, беше изтрезнял дотолкова, че да разбира: освен смътни подозрения, нямаше основания да обвинява жена си, при това Елън всеки миг щеше да се разплаче. А сълзите ѝ, независимо дали бяха пролени от възторг или от яд, го караха да се чувства объркан. Ето защо той продума само:

— Е добре. Извини ме за всичко. — После излезе от кухнята и се заизкачва по стълбите.

В спалнята, когато се разсъбличаше, внезапно му мина през ум, че за всички тези неприятности, за цялата бъркотия е виновна рибата, безмозъчната твар, която той дори не бе виждал. Тази нелепост го накара да се усмихне.

Броуди се тръшна в постелята и почти в същия миг, едва докоснал с глава възглавницата, потъна в дълбок сън.

Младо момче и приятелката му пиеха бира в единия край на дългия бар от махагоново дърво в „Мечката Ранди“. Момчето беше на осемнайсет години, син на аптекаря в Амители.

— Все някога трябваше да му кажеш — проговори момичето.

— Знам. И когато му кажа, той ще започне да ругае.

— Грешката не е твоя.

— Знаеш ли какво ще ми каже? Че е моя. Трябваше да направя нещо и тогава щяха да ме оставят и да уволнят някой друг.

— Но те изхвърлиха толкова много момчета!

— Но и много оставиха.

— Как избраха кого да оставят?

— Нищо не казват. Само заявиха, че нямат толкова много посетители, та да държат голям персонал, затова ще освободят някои от нас. Господи, старият ще продъни тавана от викове!

— Защо не им се обади? Сигурно познава някого там. Ако каже, че имаш нужда от пари, за да продължиш да учиш в колежа...

— Няма да го направи. Не обича да моли. — Момчето изпи бирата си. — Има само едно нещо, което мога да направя. Да играя на комар.

— О, Майкъл, недей. Опасно е. Може да те вкарат в затвора.

— Това се казва избор, нали? — подхвърли кисело момчето. — Колеж или затвор.

— И какво ще кажеш на баща си?

— Не знам. Може би ще му кажа, че се занимавам с продажба на колани.

---

[1] Супа от пресни зеленчуци с остри подправки. Поднася се студена. — Б.пр. ↑

[2] Montrachet (фр.) — монтраше, марка вино. В случая героят произнася думата на английски. — Б.пр. ↑

[3] Официален празник в чест на първите колонисти в Масачузетс (отбелязва се в последния четвъртък на ноември). — Б.пр.

↑

ОСМА ГЛАВА

Броуди се събуди внезапно, като че ли от удар, с предчувствие за нещо лошо. Той бързо протегна ръката си да докосне Елън, но нея я нямаше в леглото. Надигна се и видя, че тя седи на креслото до прозореца. Дъждът се плискаше в стъклата и той чу как вятърът свисти в листата на дърветата.

— Отвратителен ден, а? — промълви Броуди. Тя не отговори, а продължи внимателно да наблюдава капките, които се стичаха по стъклото. — Защо си станала толкова рано?

— Не ми се спеше.

Броуди се прозя.

— Не мога да кажа същото за себе си.

— Няма нищо чудно.

— О, господи, пак започваш.

Елън поклати глава.

— Не. Извинявай. Аз просто така. — Гласът ѝ беше тъжен и унил.

— Какво има?

— Нищо.

— Е, както искаш.

Броуди стана от леглото и отиде в банята.

В кухнята слезе вече обръснат и облечен. Момчетата привършваха закуската си, а Елън му пържеше яйце.

— Деца, какво ще правите в този гаден ден? — попита той.

— Ще чистим косачките за трева — отговори Били, който през лятото работеше при местния градинар. — Да знаеш как мразя дъждовните дни!

— А вие? — Броуди се обърна към Мартин и Шон.

— Мартин ще ходи в Юношеския клуб — каза Елън, — а Шон ще прекара деня у семейство Сантос.

— Ами ти?

— Имам целодневно дежурство в болницата. Добре, че ми напомни: няма да се върна за обяд. Ще можеш ли да хапнеш в града?

— Разбира се. Не знаех, че в сряда работиш цял ден.

— Невинаги. Но едно от момичетата се разболя и аз обещах да я заместя.

— Така ли?

— Ще се върна за вечеря.

— Отлично.

— Впрочем не би ли могъл да закараш Шон и Мартин? Бих искала да купя някои неща на път за болницата.

— Разбира се.

— На връщане аз ще ги прибера.

Броуди и двете по-малки момчета тръгнаха първи. След тях и Били, облечен в дъждобран, който го скриваше от глава до пети, потегли на велосипеда си.

Елън погледна стенния часовник в кухнята. Осем без няколко минути. Дали не е още много рано? Възможно е. Но трябва да го завари в хотела, преди да е тръгнал нанякъде, където няма да може да го открие. Протегна напред дясната си ръка, опита се да укроти треперенето на пръстите си, но това ѝ се удаваше трудно. Сама се усмихна на нервността си. „Не ставаш за ролята на безпътна жена“ — прошепна си тя. Качи се в спалнята, седна на леглото и взе зеления телефонен указател. Когато откри номера на хотел „Гербът на Абелард“, сложи ръка на телефона и след кратко колебание вдигна слушалката от вилката и набра номера.

— „Гербът на Абелард“.

— Свържете ме със стаята на мистър Хупър, моля. Мат Хупър.

— Една минута... Хупър... Да, тук е. Вътрешен четиристотин и пет. Свързвам ви.

Елън чу как телефонът иззвъня веднъж, после още един път. Чуваше ударите на сърцето си и виждаше как веничката на дясната ѝ китка пулсира. „Остави слушалката — каза си тя, — остави я. Още не е късно.“

— Ало? — чу се гласът на Хупър.

„О, господи — помисли си тя, — а ако Дейзи Уикър е в стаята му?“

— Ало?

Елън преглътна.

— Здравейте. Аз съм... Елън.

— О, здравейте.

— Надявам се, че не съм ви събудила?

— Не. Тъкмо се канех да сляза да закуся.

— Наистина ли? Днес денят не е хубав, нали?

— Да, но това не ме огорчава особено. Можех да си поспя, а това за мен е цял разкош.

— Днес трябва ли... да работите?

— Не знам. Тъкмо размишлявах над това. Ако се кача на катера в такава време, трудно бих могъл да разчитам на успех.

Елън замълча, главата ѝ се въртеше, мислите ѝ бяха объркани. „Хайде, по-смело — опита се да се ободри тя, — попитай го.“

— Мислех си... — „Не, по-внимателно. Не бива така, изведнъж.“

— Искях да ви благодаря за прекрасния талисман.

— Няма за какво. Радвам се, че ви хареса. Аз трябва да ви благодаря. Прекарах чудесна вечер.

— Аз... ние също се радваме. Доволна съм, че дойдохте. Беше както преди.

— Да.

„Време е — каза си тя, — по-смело.“

— Знаете ли какво ми хрумна? Ако днес нямате намерение да работите, искам да кажа, щом като днес няма да излезете в океана с катера, помислих си... ако нямате нищо против... ако сте свободен, по обяд...

— По обяд?

— Да. Разбирате ли, ако нямате никаква друга работа, помислих си, че бихме могли да обядваме заедно.

— Ние? Искате да кажете вие, шефът на полицията и аз?

— Не, само вие и аз. Обикновено Мартин обядва в кабинета си. Но не ми се ще да нарушавам плановете ви. Разбира се, ако сте много зает...

— Не, не. Нямам нищо против. С удоволствие. Къде бихте искали да обядваме?

— Има едно прекрасно ресторантче в Саг Харбър. „Банър“. Били ли сте там? — Елън се надяваше, че не е бил. Тя също не бе ходила там, което означаваше, че никой няма да я познае. Но бе чувала, че е прилично заведение. Тиха музика, приглушена светлина.

— Не, никога не съм ходил там — отвърна Хупър. — Но защо точно в Саг Харбър? Не е ли твърде отдалечено?

— Не, не е. Петнайсет-двайсет минути с кола. Бихме могли да се срещнем в ресторанта, когато на вас ви е удобно.

— Удобно ми е по всяко време.

— Тогава в дванайсет и половина.

— Добре. В дванайсет и половина. Довиждане.

Елън остави слушалката. Ръцете ѝ все още трепереха, но душата ѝ несдържано ликуваше. Всичките ѝ чувства се бяха събудили и изострили. Тя с наслада вдишваше миризмите около себе си. Всички слаби шумове в къщата — скърцане, шумолене, тропане — звучаха в ушите ѝ като симфония. Обхвана я желание, каквото отдавна не бе изпитвала — като че ли някаква топла вълна, едновременно приятна и смущаваща, я обля от глава до пети.

Тя отиде в банята и взе душ. Обръсна си краката и почисти космите под мишниците си. За съжаление не бе купила някой от онези дамски дезодоранти, които бе виждала да рекламират, тъй че напудри цялото си тяло и се напръска с парфюм.

В спалнята имаше голямо огледало в цял ръст и застанала пред него, тя започна внимателно да се разглежда. Дали видът ѝ е достатъчно добър? Дали Хупър ще приеме предложението ѝ? Беше се старала да поддържа формата си, да запази младежката свежест и гъвкавост. Не можеше да понесе мисълта, че биха могли да я отхвърлят.

Наистина изглеждаше добре. На врата си имаше малки бръчици, ала те едва-едва личаха. Лицето ѝ беше чисто и гладко. Кожата ѝ бе опъната, очите ѝ не бяха подпухнали и под тях нямаше торбички. Стоеше изправена и се възхищаваше от формата на гърдите си. Талията ѝ беше тънка, коремът — плосък: награда за безкрайните упражнения след раждането на всяко от децата. Единственият дефект, на който се спря критичният ѝ поглед, беше ханшът. Дори при най-богато въображение трудно можеше да се твърди, че това е ханш на девойка. Той издаваше, че е раждала. Ханш на жена, създава поколение, както веднъж се бе изразил Броуди. При тая мисъл тя внезапно почувства угризения на съвестта, ала възбудата от предстоящата среща ги заглуши. Краката ѝ бяха дълги и стройни независимо от пищните бедра. Нежните глезени и идеалната форма на

стъпалата с акуратно направен педикюр можеха да удовлетворят и най-претенциозния ценител на женски крака.

Елън облече болничната си униформа. Извади от шкафа полиетиленов плик, в който постави бикини, сутиен, внимателно сгънатата копринена лятна рокля в светлолилаво, чифт пантофки с малко токче, дезодорант, пластмасов флакон с тоалетна пудра, четка и паста за зъби. Занесе плика в гаража, хвърли го на задната седалка на фолксвагена си, изкара колата на пътя и зави към саутхамптънската болница.

Еднообразното шофиране усили умората, която я бе налегнала от часове. Цяла нощ не бе спала. Отначало лежеше в леглото, после се премести до прозореца, като се бореше с най-противоречиви чувства, с укорите на съвестта си, с желанието и с разкаянието си. Не си спомняше в кой точно миг у нея се роди този безумен и опасен план. Мъчеше се да отпъди обсебилата я мисъл и в същото време непрекъснато се връщаше към нея от деня, в който за първи път се срещна с Хупър. Преценила бе риска и в крайна сметка реши, че си струва да го поеме, макар че не бе съвсем наясно какво може да спечели от подобно приключение. Единственото, което знаеше, бе, че ѝ се иска промяна, каквато и да е тя. Щеше ѝ се отново да се почувства желана, при това не само от своя съпруг, в чиито чувства бе напълно сигурна. Копнееше да се увери, че е привлекателна и за мъжете от кръга, към който все още причисляваше себе си. Диреше лек за носталгията си, защото съзнаваше, че душата ѝ крее. Разбира се, миналото не можеше да възкръсне, но тя можеше да го върне в паметта си, да се приобщи към него телом и духом. Изпитваше потребност да получи поне малка част от същината на някогашния си живот и само Мат Хупър бе в състояние да ѝ помогне. Мисълта за любов не ѝ идваше наум. Тя не предвиждаше сериозни и продължителни отношения с младежа. Надяваше се само, че осъществяването на плана ѝ ще я възроди.

Елън беше доволна, че в болницата я натовариха с работа, която изискваше внимание и умение да разговаря с хората — това я отвличаше от собствените ѝ мисли. Тя и още една сестра-доброволка смениха спалното бельо на престарелите пациенти — за много от тях болницата бе станала роден дом, а за някои — последно пристанище. Елън се стараеше да си спомни имената на децата им, които живееха в

отдалечени градове, измисляше разни обстоятелства, поради които не им бе възможно да пишат на своите родители. Преструваше се, че си спомня телевизионните предавания, за които говореха, обсъждаше с тях защо героят бе оставил жена си заради онази авантюристка, макар веднага да е разбрал, че е авантюристка.

В дванайсет без четвърт Елън каза на старшата на групата, че не се чувства добре. Щитовидната ѝ жлеза отново се обаждала, при това била в месечното си неразположение. Искала да полегне малко в стаята за почивка на персонала. А ако не се почувствала добре, щяла да си отиде вкъщи. Изобщо, ако не се върне на работа към един и половина, значи си е заминала. След подобно обяснение, каза си тя, никой не ще тръгне да я търси.

Елън влезе в сестринската стая, преброи до двайсет и леко откряна вратата, за да види дали отвън има някой. Коридорът беше празен. Почти целият персонал беше в кафенето в другия край на зданието. Тя се измъкна в коридора, тихичко затвори вратата зад себе си, бързо сви зад ъгъла и през страничния вход излезе от болницата на служебния паркинг.

На път за Саг Харбър спря при бензиностанцията. Когато резервоарът беше напълнен, тя плати и поиска разрешение да ползва тоалетната. Взе ключа, заобиколи колонката и спря до вратата на дамската тоалетна. Отвори я, но преди да влезе, върна ключа на служителката. После отиде при колата си, взе пластмасовата торба, влезе в тоалетната и затвори вратата.

Свали униформата си и докато стоеше боса на хладния под и се оглеждаше в огледалото над умивалника, внезапно осъзна какъв риск поема. Напръска се с дезодорант под мишниците, после напръска и стъпалата си. Обу чистите бикини. Изсипа по малко пудра в чашките на сутиена си и си го сложи. Измъкна роклята от пластмасовата торба, разгъна я, оправи гънките и я облече. Изсипа пудрата в обувките си, изтри стъпалата си с хартиена салфетка и се обу. После изми зъбите си и среса косата си, напъха болничната униформа в пластмасовата торба и отвори вратата. Огледа се наоколо и видя, че при колонката няма никой — едва тогава излезе от тоалетната, захвърли торбата на задната седалка и седна зад кормилото.

Като се отдалечаваше от бензиностанцията, Елън се смъкна на седалката, да не би служителят да забележи, че си е сменила дрехите.

В дванайсет и четвърт тя беше вече в „Банър“, ресторантчето на брега на Саг Харбър, известно с бифтеците си и ястията, приготвени от даровете на морето. Паркингът се намираше зад ресторанта. Това зарадва Елън. Не искаше някой познат да види колата ѝ.

Една от причините да предпочете „Банър“ бе, че вечер тук се стичаха притежатели на яхти и летовници, което означаваше, че по обяд има малко посетители. Освен това ресторантът беше скъп, тъй че нямаше опасност да срещне някой от постоянните жители на Амители или от местните търговци. Елън погледна в портмонето си. Имаше близо петдесет долара — парите, които двамата с Броуди държаха у дома си за всеки случай. Опита се да запомни: дваисет долара, пет долара, две банкноти по десет долара и три по един долар. После щеше да сложи същите банкноти под кутията за кафе в кухненския шкаф.

На паркинга тя забеляза още две коли — шевролет-вега и един голям бежов автомобил. Спомни си, че колата на Хупър е зелена и марката ѝ е име на някакво животно. Излезе от колата и закрачи към ресторанта, вдигнала ръце над главата си, за да прикрие косата си от пръскащия дъжд.

В ресторанта бе полутъмно, но тъй като денят бе навъсен, очите ѝ бързо привикнаха с мрачината. Ресторантът разполагаше само с едно помещение, отдясно имаше бар, отляво — осем сепарета, а в центъра бяха подредени дваисетина масички. Стените от тъмно дърво бяха украсени с реклами за бой с бикове и за нашумели филми.

Мъж и жена — под трийсетте, както реши Елън — пиеха нещо на масичката до прозореца. Барманът, млад човек с брадичка като на Ван Дайк и закопчана догоре риза, седеше зад касата и четеше „Ню Йорк Дейли нюз“. В ресторанта нямаше никой друг. Елън погледна часовника си — беше почти дванайсет и половина.

Барманът вдигна глава от вестника.

— Добър ден. Ще желаете ли нещо? — попита я той.

Тя се приближи до бара.

— Да... да. След малко. Най-напред бих искала... бихте ли ми показали къде е дамската тоалетна?

— Зад бара вдясно. После надолу по стълбата и първата врата вляво.

— Благодаря.

Елън бързешком мина зад бара, сви вдясно и отиде в тоалетната.

Тя се спря пред огледалото и протегна дясната си ръка... Ръката ѝ потрепваше и Елън я сви в юмрук. Успокой се, заповяда си тя. Трябва да се успокоиш, иначе нямаше смисъл да идваш. Толкова усилия да пропаднат ей така, напразно. Елън усети, че се облива в пот, пхна ръка под роклята си и се опипа под мишниците, но там беше сухо. После се среса и внимателно огледа зъбите си. Спомни си как един младеж, с когото излезе веднъж, ѝ бе казал: „Нищо не ме отвращава така, както остатъкът от храна в зъбите на момичето.“ Отново погледна часовника си: дванайсет и трийсет и пет.

Елън се върна в ресторанта и огледа залата. Същата двойка, барманът и една сервитьорка — тя стоеше до бара и сгъваше салфетки.

— Добър ден. Ще желаете ли нещо? — попита сервитьорката, когато видя Елън.

— Да. Една маса и обяд, ако обичате.

— За един?

— Не, за двама.

— Добре — каза сервитьорката. Тя остави салфетката, взе бележника си и се отправи с Елън към една маса в центъра на залата. — Удобно ли ще ви бъде тук?

— Не. Не е лошо, но бих искала да седна отсреща, в ъгловото сепаре, ако е възможно.

— Заповядайте — отвърна сервитьорката, — можете да седнете, където си изберете. Нямаме много посетители.

Тя поведе Елън към масата и Елън се настани с гръб към вратата. Хупър ще я открие, ако дойде, разбира се.

— Нещо за пиене?

— Да. Ако обичате джин с тоник.

Когато сервитьорката се оттегли, Елън се усмихна. За пръв път след сватбата си пиеше през деня.

Момичето донесе джина и Елън изпи половината на една глътка. Искаше ѝ се да усети отпускащата топлина на алкохола. Поглеждаше нетърпеливо ту към вратата, ту часовника си. Няма да дойде, помисли си тя. Вече е почти един без петнайсет. Изплашил се е. Изплашил се е от Мартин. А може би и от мен? Какво да правя, ако не дойде? Ще се наобядвам и ще се върна в болницата. И все пак той трябва да дойде. Не може да постъпи така с мен!

— Здравейте!

Елън трепна. Тя подскочи на мястото си и леко извика:

— О!

Хупър седна срещу нея и каза:

— Не исках да ви уплаша. Извинявайте, че закъснях. Бензинът ми свърши, а за беда на бензиностанцията имаше цяла върволица коли. Пътищата бяха задръстени. Но това не е оправдание. Трябваше да тръгна по-рано. Извинете ме, моля ви — той я погледна в очите и се засмя.

Тя сведе глава над чашата си.

— Не се извинявайте. И аз закъснях.

Дойде сервитьорката.

— Нещо за пиене? — попита тя Хупър.

Той погледна чашата на Елън и отвърна:

— Да, разбира се. Джин с тоник.

— И на мен — обади се Елън. — Моят почти свърши.

— Обикновено не пия по обяд — обясни Хупър, когато сервитьорката се оттегли.

— Аз също.

— След три чаши започвам да говоря глупости. Всъщност никога не съм можел да пия истински.

Елън кимна.

— И с мен е същото. Ставам твърде...

— Възбудена? И аз.

— Наистина ли? Не мога да си представя вас възбуден. Мислех, че учените никога не губят спокойствие.

Хупър се усмихна и изрече театрално:

— Може да ви се струва, мадам, че сме се венчали за епруветките си. Но под хладната обвивка бият сърцата на едни от най-безсрамните, най-разпътните хора в света.

Елън се разсмя. Сервитьорката донесе пълните чаши и постави в края на масата два листа с менюто. Те разговаряха — по-точно оживено бърбеха — за отминалите времена, за общите си познати, с какво се занимават сега, за работата на Хупър, за професионалните му амбиции. Не споменаха нито дума за акулата, за Броуди, за децата на Елън. Непринуденият разговор беше удобен за нея. Втората чаша й развърза езика и тя се почувства щастлива и уверена.

Искаше ѝ се Хупър да си поръча още джин, но знаеше, че няма да го направи. Тя взе менюто, като се надяваше да привлече вниманието на сервитьорката, и каза:

— Да видим какво можем да си изберем.

Хупър взе другия лист и започна да чете, а след минута сервитьорката дойде на масата им.

— Готови ли сте с поръчката?

— Още не — отвърна Елън. — Всичко изглежда толкова вкусно! Избрахте ли си нещо, Матю?

— Почти — каза Хупър.

— Ако искате, да си поръчаме по още едно питие.

— Два пъти? — попита сервитьорката.

Хупър се поколеба. После кимна:

— Разбира се. Случаят е специален.

Те седяха и мълчаха, зачетени в менюто. Честно казано, три чаши бяха много за Елън, а тя искаше в главата ѝ да бъде ясно и езикът ѝ да не се преплита. Смята се, че алкохолът повишава желанието, ала пречи на неговото осъществяване. Но това, помисли си тя, се отнася само до мъжете. Аз няма за какво да се безпокоя. А Матю? Ако той не може... Бих ли могла да му помогна по някакъв начин? Пфу, каква глупост? Той е изпил само две чаши. Не пет, не шест, не седем, след което има опасност мъжът да се посрами пред жената. И то само ако го хване страх. А може би и Матю се страхува? Тя крадешком го погледна над листа с менюто. У него не се забелязваха никакви признаци на нервност. По-скоро изглеждаше малко озадачен.

— Нещо не е наред ли? — попита тя.

Той вдигна поглед.

— Какво, какво?

— Мръщите се. Имате вид на объркан човек.

— Нищо особено. Просто видях, че в менюто пише „миди“ — не знам какво имат предвид. Вероятно това е просто камбала, нарязана на парченца.

Сервитьорката донесе чашите им и попита:

— Избрахте ли?

— Да — каза Елън. — За мен коктейл от скариди и пиле.

— Нещо към коктейла? Имаме френско сирене, „Рокфор“, „Хиляда острова“, сос от олио и оцет.

— Рокфор, моля.

— Това наистина ли са раковини от залива? — попита Хупър.

— Вероятно — отвърна момичето. — Ако така пише в менюто.

— Добре. Миди и френско сирене с коктейла.

— Аперитив?

— Не — отвърна Хупър, като повдигна чашата си. — И това ми стига.

След няколко минути сервитьорката донесе на Елън коктейл от скариди.

— Знаете ли какво бих желала? — попита Елън, когато останаха сами. — Някакво вино.

— Отлична идея — каза Хупър и я погледна. — Но не забравяйте какво ви бях казал за възбуждението. Не отговарям за себе си.

— Това не ме притеснява. — Елън почувства, че се изчервява.

— Добре. Обаче трябва да проверя с какво разполагам. — Хупър бръкна в задния си джоб за портфейла.

— Недейте. Вие сте мой гост.

— Глупости.

— Не. Наистина. Аз ви поканих на обяд.

Тя се разтревожи. Не ѝ бе дошло наум, че Хупър може да настоява да плати. Елън не искаше да го затруднява с такава голяма сметка. От друга страна, не ѝ се щеше да засегне мъжкото му самолюбие.

— Знам — каза той. — Но смятайте, че аз съм ви поканил.

Дали се стремеше да получи някакви преимущества за себе си? Не можеше да си отговори на този въпрос. Ако е така, тя би се съгласила с неговото предложение, но ако го правеше само от вежливост...

— Много мило от ваша страна — подхвана тя, — но...

— Говоря сериозно. Моля ви.

Елън сведе поглед и започна да си играе с единствената скарида, която бе останала в чинията ѝ.

— Но...

— Благодаря ви за грижата — каза Хупър, — но няма нужда. Дейвид никога ли не ви е разказвал за нашия дядо?

— Не си спомням. За какво става дума?

— Старецът Матю не се радваше на любов от страна на околните — подвизаваше се под прякора Бандита. Ако сега беше жив, вероятно щях да оглавявам отряд и да го гоня, за да му снема скалпа. Но той умря и единственото, което ме безпокои, е дали да запазя парите, които наследих от него, или да ги раздам. Въпросът не е от най-трудните. Мисля, че ще съумея да ги изхарча не по-лошо от някой друг.

— И Дейвид ли е толкова богат?

— Да. Едно нещо ме кара да недоумявам. Има достатъчно пари, за да издържа себе си и куп жени до самата си смърт. Защо тогава се съблазни да се ожени за тази глупачка, втората си жена? Само защото тя има повече пари от него? Не разбирам. Може би поговорката е вярна — парите при пари отиват.

— С какво се занимаваше дядо ви?

— Железопътни линии и мини. Легално, така да се каже. В същността си той беше милионер-крадец. Едно време притежавал по-голямата част от Денвър. Бил е собственик на цял „квартал с червени фенери“.

— Очевидно е било много доходно.

— Не толкова — засмя се Хупър. — Доколкото ми е известно, предпочитал е да му се плаща в натура.

„Намекът е доста явен — помисли си Елън. — Какво да отговоря?“

— Вероятно всяка ученичка мечтае за това — игриво додаде тя.

— За какво?

— Ами за това... да бъде нещо като проститутка. Да спи с много мъже.

— И вие ли сте мечтали за това?

Елън се засмя, като се стараеше да скрие червенината, която плъзна по лицето ѝ.

— Не си спомням — каза тя, — но според мен ние всички мечтаем за нещо.

Хупър се усмихна, облегна се на стола си и повика сервитьорката.

— Донесете ни бутилка изстудено „Шабли“, моля — поръча той.

Нещо се измени, помисли си Елън. Интересно дали откликва на нейния призив, както животното откликва на миризмата на самката?

Дали е така, или не, няма значение — той премина в настъпление. От нея се искаше само да не охлади желанието му.

Донесоха обяда, а след минута и виното. Мидите, които Хупър бе поръчал, се оказаха големи колкото хризантеми.

— Камбала — определи той, когато сервитьорката си отиде. — Така си и знаех.

— Как отгатнахте? — попита Елън и веднага съжали за въпроса си. Не ѝ се щеше разговорът да се измести в друга посока.

— Първо, парчетата са много големи и краищата им са твърде гладки. Очевидно са ги рязали с машинка.

— Можете да се откажете от поръчката си.

Дълбоко в себе си Елън се надяваше, че Матю няма да започне да се кара със сервитьорката и да им развали настроението.

— Бих могъл — съгласи се Хупър и ѝ се усмихна. — Но при други обстоятелства.

Той наля чаша вино на Елън, после напълни и своята и произнесе тост:

— За мечтите! Разкажете ми, за какво мечтаете? — Очите му бяха ясни, прозрачносини, устните му — полуотворени и усмихнати.

Елън се засмя:

— Няма да ви бъде интересно. Само за обикновени делнични дреболии.

— Не може да бъде — възрази Хупър. — Разкажете ми все пак.

Той я молеше, не настояваше, но Елън чувстваше, че играта, която бе започнала, изисква да му отговори.

— Знаете ли... — запъна се. Усети да я полазват топли тръпки, а шията ѝ пламна в огън. — Мечтая за най-обикновени неща.

Те се засмяха и когато смехът им стихна, Елън предложи:

— Хайде да пофантазираме.

— Добре. Откъде да започнем?

— Какво бихте правили с мен, ако искате да... разбирате, нали?

— Много интересен въпрос — с престорена сериозност отбеляза Хупър. — Но преди да отговоря какво, трябва да реша къде. Предполагам, че бихме могли да използваме хотелската ми стая.

— Твърде опасно. В „Гербът на Абелард“ всички ме познават. Изобщо в Амители е твърде рисковано.

— А може би у вас?

— Боже опази, не. Ако някое от децата се върне. И после...

— Разбирам. Не бива да се осквернява съпружеското ложе. Добре, тогава къде?

— По пътя за Монток трябва да има мотели. А още по-добре някъде около Ориент Пойнт.

— Напълно логично. Но дори ако няма мотели, колата е на наше разположение.

— Посред бял ден? Наистина имате необуздано въображение.

— Човек може да си фантазира, каквото иска... Ще се опитаме да намерим мотел — каза Хупър, — в който стаите да се намират в отделни постройките или да са разделени една от друга с дебели стени.

— Защо?

— За звуконепроницаемост. Стените в мотелите са тънки като хартия, а ние не трябва да се безпокоим дали някой търговец за обувки в съседната стая не притиска ухо до стената да ни слуша.

— А ако не намерим такъв мотел?

— Ще намерим — увери я Хупър. — Казах ви, човек може да си фантазира, каквото си иска.

„Защо ли непрекъснато повтаря все тази фраза? — помисли си Елън. — Едва ли само бръщолеви и фантазира, без да има намерение да го стори наяве.“ Тя търсеше въпрос, с който да продължи разговора.

— А под каква фамилия ще се запишем?

— Ах, да. Забравих. Просто не мога да си представя, че някой в наше време би се отнесъл сериозно към това. И все пак сте права: трябва да си измислим фамилно име; а ако неочаквано попаднем на старомоден собственик? Какво ще кажете за мистър и мисис Ал Кинси? Бихме могли да кажем, че сме в дълга научноизследователска командировка.

— И да добавим, че ще му изпратим доклада от проучванията си с автографи.

— И с посвещение!

И двамата се разсмяха.

— Е, а след като ни запишат? — продължаваше Елън.

— Ще отидем в стаята си, ще се огледаме, ще проверим дали съседните стаи са заети, ако не ни дадат отделна къщичка, и ще влезем.

Сервитьорката се отправи към масата им, те се облегнаха на столовете си и престанаха да бърбят.

— Ще желаете ли още нещо?

— Не — каза Хупър. — Сметката, ако обичате.

Елън помисли, че сервитьорката ще се върне на бара, за да направи сметката, но момичето стоеше до масата им и бързо записваше нещо.

Елън се размърда и стана.

— Бих искала да си напудря носа, преди да изляза.

— Очаквах го — каза Хупър, като се усмихваше.

— Наистина ли? — попита сервитьорката, като направи място на Елън да мине. — Като си помислиш само какво прави бракът с хората. Не бих искала някой да опознае всичките ми навици.

Елън се върна вкъщи около четири и половина. Качи се горе в банята и пусна водата. Свали дрехите си и ги пхна в коша при мръсното бельо. После отиде до огледалото и внимателно огледа лицето и шията си. Никакви следи.

След ваната тя се напудри, изми си зъбите и изплакна устата си с ароматизирана вода. Отиде в спалнята, сложи си чисти бикини и нощница и се пхна под завивката.

Дълго не можа да прогони спомените, които бушуваха в главата ѝ.

Най-после умората взе връх и тя заспа.

Стори ѝ се, че веднага след това нечий глас я събуди:

— Ей, здрава ли си?

Тя отвори очи и видя Броуди, седнал на края на леглото.

Елън се прозя.

— Колко е часът?

— Почти шест.

— О-о-о. Трябваше да взема Шон. Навярно Филис Сантос вече е надала вой.

— Аз го докарах — каза Броуди. — Помислих си, че така ще бъде по-добре, тъй като не можах да се свържа с теб в болницата.

— Звъни ли ми там?

— Няколко пъти. Около два позвъних в болницата. Казаха ми, че си си тръгнала.

— Вярно. Бях си тръгнала. Чувствах се ужасно. Праховете за щитовидната жлеза не ми помогнаха и аз си тръгнах.

— После звъних тук.

— Боже мой, да не се е случило нещо?

— Не, нищо особено. Просто исках да ти се извиня, че бях груб с теб снощи.

За един миг Елън почувства угризение на съвестта.

— Много си мил, но не се безпокой. Вече го забравих.

Броуди мълчеше и чакаше какво още ще каже Елън, но тя не отговори и тогава той я попита:

— Но къде беше?

— Вече ти казах — тук. — Думите ѝ прозвучаха по-рязко, отколкото ѝ се искаше. — Дойдох си вкъщи и си легнах в леглото, където ме намери.

— И не си чула телефона? Та той е до теб — Броуди посочи нощната масичка от другата страна на леглото.

— Не... аз... — тя искаше да му каже, че е изключила телефона, но навреме си спомни, че този апарат не можеше да се изключва. — Взех приспивателно и дори воплите на грешниците в ада не биха могли да ме събудят.

Броуди поклати глава.

— Ще хвърля тези проклети таблетки в клозета. Станала си наркоманка.

Той стана и отиде в банята.

— Хупър не се ли е обаждал? — извика оттам Броуди.

Елън помисли за миг какво да му отговори, после каза:

— Позвъни тази сутрин. Поблагодари за вечерята. Какво се е случило?

— Опитах се да го намеря. Приблизително по обяд и няколко пъти през деня. В хотела ми отговориха, че не знаят къде е. Кога позвъни?

— Веднага, щом ти отиде на работа.

— Не каза ли какво ще прави?

— Каза... каза, че навярно ще работи на катера, струва ми се. Не мога да ти кажа с точност, не си спомням.

— Така ли? Странно.

— Какво странно има?

— На път за вкъщи се отбих в пристанището. Началникът на пристанището ми каза, че не го е виждал цял ден.

— Може би Хупър се е отказал?

— Сигурно се забавлява някъде с Дейзи Уикър.

ДЕВЕТА ГЛАВА

В четвъртък сутринта повикаха по телефона Броуди на дневно съвещание при Вон в общинския съвет. Той се досещаше за причината: вдругиден бе Четвърти юли. Денят на независимостта, и старейшините на града искаха плажовете да бъдат открити. Преди да излезе от полицейския участък и да се запъти към общината, Броуди бе вече премислил и претеглил всички „за“ и „против“.

Разбираше, че възраженията му са продиктувани от интуицията, от повишената предпазливост и чувството за вина, което не му даваше покой. Но Броуди беше убеден, че е прав. Откриването на плажовете нямаше да реши проблемите на Амита. Всички щяха да бъдат въвлечени в хазартна игра, при това нито местните жители, нито Броуди можеха да разчитат на успех. Никой не знаеше със сигурност дали акулата си е отишла. Участниците в тази опасна игра можеха да се надяват най-много на равен резултат, и то временно. Но в един прекрасен ден щяха да претърпят поражение, Броуди бе уверен в това.

Сградата на общината се намираще на ъгъла на Главната улица и Уотър Стрийт — там, където Главната улица свършваше и образуваше буквата „Г“ с Уотър Стрийт. Тя всъщност оформяше горната част на тази буква, образувана от двете улици. Бе внушителна постройка, с две колони пред входа, в стил, характерен за края на осемнайсети век, изградена от червени тухли и опасана с бели кантове. Отпред на тревата беше поставена гаубица от времето на Втората световна война — паметник на местните жители, участници във войната.

Сградата бе построена като подарък на града в края на двайсетте години от собственика на инвестиционна банка, неизвестно защо уверен, че ще дойде ден, когато Амита ще стане търговски център в източната част на Лонг Айлънд. Той смяташе, че старейшините на града трябва да заседават в сграда, подобаваща на високото им положение, а не в задушните стаи над ресторанта „Мелницата“, където преди това се решаваха съдбините на Амита. (През февруари 1930 година този банкер-безумец, който не бе съумял да предвиди не само бъдещето на Амита, но дори и своето собствено бъдеще, се опита да

си вземе сградата обратно, като твърдеше, че я бил предоставил за временно ползване, но не успя.)

Стаите бяха точно толкова нелепо помпозни, колкото и самото здание. Огромни, с високи тавани, всяка една с причудливи полилеи, различни във всяко помещение. Тъй като не искаха да правят вътрешно преустройство и да преграждат стаите, старейшините на града продължаваха да ги тъпчат с все повече и повече служители. Само кметът все още прекарваше непълния си работен ден във величествена самота.

Кабинетът на Вон беше разположен на втория етаж в ъгловата част на кметството, прозорците гледаха на югоизток и от тях се откриваше забележителна панорама на града, а в далечината се простираше Атлантическият океан.

Секретарката на кмета Джанет Съмнър, цветуща хубавица, седеше на бюрото си пред вратата на кабинета. Броуди я виждаше рядко, но изпитваше към нея бащинска нежност и не можеше да разбере защо все още не се е омъжила — беше вече на двайсет и шест години. Преди да влезе при Вон, Броуди имаше навик да я пита как върви любовта. Но днес каза само:

— Всички ли са тук?

— Всички поканени.

Броуди се запъти към кабинета, но Джанет го спря:

— Дори не поискахте да узнаете с кого излизам напоследък?

— Разбира се, че искам — каза той, като се спря и й се усмихна.

— Извинете. Днес в главата ми всичко е объркано. Та кой е той?

— Никой. Почивам си. Но ще ви призная нещичко — тя понижи глас и се наведе към него. — Нямам нищо против да пофлиртувам с мистър Хупър.

— И той ли е тук?

Джанет кимна с глава.

— Интересно, кога ли са го избрали в общинския съвет?

— Не знам — отвърна тя. — Но той е истински симпатяга.

— За съжаление, Джан, вече е зает.

— От кого?

— От Дейзи Уикър.

Джанет се изсмя.

— Какво смешно има? Току-що разбих сърцето ви.

— Вие нищо ли не знаете за Дейзи?

— Очевидно не.

Джанет отново понижи глас:

— Тя е малко смахната. Предпочита жените. Дори не е бисексуална.

— Дявол да го вземе! — смая се Броуди. — Работата ви е много интересна, Джан.

Като влезе в кабинета, Броуди се запита: „Добре, но къде тогава е бил Хупър вчера, дявол да го вземе?“

Още щом прекрачи прага, Броуди разбра, че ще трябва да се сражава съвсем сам. Всички членове на общинския съвет бяха приятели и съюзници на Вон: Тони Кацулис, строител, висок като пожарен кран; Нед Татчър, сух старец, чието семейство от три поколения владееше хотела „Гербът на Абелард“; Пол Коноувър, собственик на магазина за спиртни напитки в Амити; Рафи Лопес (произнасяше фамилното си име Лоупс), мургав речовит португалец, избран в съвета от цветнокожите, за да защитава правата им.

Четирима от членовете на общинския съвет се бяха разположили около масичката за вестници и списания в единия край на огромния кабинет. Вон седеше отсреща, зад бюрото си. Хупър беше до южния прозорец и гледаше океана.

— Къде е Албърт Морис? — обърна се Броуди към Вон и небрежно поздрави останалите.

— Не можа да дойде — отвърна Вон. — Изглежда е болен.

— А Фред Потър?

— И той. Май в града върлува вирус. — Вон се надигна. — Вече всички сме тук. Вземи си стол и се настанявай до масичката.

„Господи, колко зле изглежда“ — помисли си Броуди, като гледаше Вон, който му носеше стол с права облегалка от другия край на стаята. Очите на Вон бяха потъмнели и хлътнали. Кожата му бе придобила жълтеникавия оттенък на майонеза. Или е махмурлия, реши Броуди, или не си е доспивал цял месец.

Когато всички седнаха, Вон започна:

— Знаете защо сме се събрали. Аз мисля, че само един човек в тази стая се съмнява в онова, което трябва да направим.

— Мене ли имаш предвид? — попита Броуди.

Вон кимна.

— Да разгледаме въпроса от наша гледна точка, Мартин. Градът загива. Пълно е с безработни. Магазините, които трябваше да бъдат открити, така и няма да отворят врати. Никой не наема вилите, не говоря за това, че вече никой не ги купува. Плажовете пустеят и всеки ден ние забиваме още един гвоздей в собствения си ковчег. Сами се погубваме, като заявяваме, че опасност грози града; сами казваме: стойте по-далеч от него. И хората се вслушват в тези думи.

— Да предположим, Лари, че все пак ще откриеш плажовете за празника — каза Броуди. — А ако загине още някой?

— Това е оправдан риск. Аз, а и всички останали смятаме, че трябва да го поемем.

— Но защо?

— Мистър Хупър? — обърна се Вон към ихтиолога.

— Има няколко причини за това — започна Хупър. — Преди всичко — никой не е виждал акулата вече цяла седмица.

— Но никой не се е къпал.

— Правилно. Ала всеки ден, с изключение на един, аз излизах с катера в океана да търся тази акула.

— Тъкмо исках да ви попитам — къде бяхте вчера?

— Валеше дъжд — отвърна Хупър. — Нали помните?

— И с какво се занимавахте?

— Просто... — Хупър спря, после продължи: — Проучвах образци от водата, четох.

— Къде? В стаята си ли?

— Известно време — да. Но какво собствено искате от мен?

— Търсих ви в хотела. Казаха ми, че сте отсъствали през втората половина на деня.

— Значи съм излизал! — отвърна Хупър сърдито. — Не съм длъжен да ви давам отчет през пет минути къде се намирам, нали?

— Не, но вие сте тук, за да работите, а не да се шляете из крайградските клубове, в които някога сте членували!

— Слушайте, мистър, не вие ми плащате, нали? Мога да правя каквото си искам!

— Престанете — намеси се Вон. — Само това ни липсваше.

— Както и да е — продължи Хупър, — не видях и следа от акула. Никакъв признак за съществуването ѝ. Водата се стопля с всеки изминал ден. Температурата ѝ вече е почти 21 градуса. Обикновено,

макар че винаги съществуват изключения, голямата бяла акула предпочита студената вода.

— И затова вие мислите, че нашата гостенка е отплувала на север?

— Да, или е навлязла в дълбоки води, където е по-студено. Би могла да отплува и на юг. Трудно е да се предскаже движението на тази твар.

— Виждате ли — забеляза Броуди. — Трудно е да се предскаже. Значи всичко, което говорите сега, е само предположение.

— Мартин, как може в случая нещо да се твърди! — възкликна Вон.

— Кажи това на Кристин Уоткинс или пък на майката на загиналото момче.

— Знам, знам — прекъсна го нетърпеливо Вон. — Но ние сме длъжни да предприемем нещо. Не можем да стоим със скръстени ръце и да чакаме волята божия. Бог няма да напише на небето: „Акулата си отиде.“ Трябва да претеглим фактите и да вземем решение.

Броуди кимна.

— Разбирам. И какво още ще каже нашият умник?

— Но какво ви става — учуди се Хупър. — Просто ме помолиха да споделя съображенията си.

— Да, да — измърмори Броуди. — Разбира се. И все пак?

— Нищо ново. Нямаме никакви основания да предполагаме, че акулата е още тук. Аз не съм я виждал. Бреговата охрана също. На дъното на океана всичко е постарому. Гемииите не изхвърлят отпадъци във водата. Рибата се държи както обикновено. Едва ли нещо наоколо би привлякло гостенката ни.

— Но преди насам никога не е имало акули, нали? А ето че се появи.

— Прав сте. Но аз не мога да обясня този факт. Съмнявам се дали някой друг би могъл да го стори.

— Искате да кажете, че такава е волята божия?

— Може би.

— И че ние сме безсилни, а, Лари?

— Не разбирам накъде биеш, Мартин — каза Вон. — Все пак сме длъжни да вземем някакво решение. Според мен има само един начин.

— Решението вече е взето — каза Броуди.

— Можеш да смяташ, че е взето.

— А ако има жертви? Кой ще поеме отговорността този път? Кой ще дава обяснение на майките, на жените, на мъжете на онези, които акулата ще разкъса? Кой ще им каже: играхме „ва банк“ и загубихме?

— Не бъди такъв песимист, Мартин. Когато му дойде времето, ако изобщо дойде, а аз се обзалагам, че нищо няма да се случи — тогава ще решаваме.

— Дявол да го вземе! Омръзна ми да ме обливат с потоци от словесна мръсотия заради теб!

— Почакай, Мартин.

— Въпросът е сериозен. Ако искаш да откриеш плажовете, поеми сам отговорността.

— За какво говориш?

— За това, че докато аз съм началник на полицията и отговарям за безопасността на хората, плажовете ще останат закрити.

— Виж какво ще ти кажа, Мартин — проговори Вон. — Ако по време на празниците плажовете останат пусти, ти няма дълго да се задържиш на поста си. И не те заплашвам. Само те предупреждавам. Този сезон все някак още можем да се измъкнем. Но трябва да заявим на всички, че тук е безопасно. Двайсет минути след като в града научат, че забраняваш да открием плажовете, ще те заплюят, ще те овалят в катран и пера и ще те изхвърлят оттук. Съгласни ли сте с мен, господа?

— Разбира се — каза Кацулис. — Дори ще помагам.

— Избирателите ми са без работа — каза Лопес. — А ако не получат работа, ще изхвърлят и вас.

— Можете да ме махнете, когато ви е удобно — решително каза Броуди.

Вътрешният телефон върху бюрото на Вон зазвъня. Той стана и с раздразнен вид отиде в другия край на кабинета си. Вдигна слушалката.

— Нали помолих никой да не ме безпокои? — рязко попита кметът. Последва минута мълчание. — За теб е — той подаде слушалката на Броуди. — Джанет казва, че е бързо.

— Можеш да поговориш тук, а ако искаш, върви в приемната.

— Ще отида в приемната — отвърна Броуди, като се мъчеше да отгатне какво ли толкова се е случило, че да го повикат от заседание на общинския съвет. Акулата? Той излезе от кабинета и затвори вратата зад себе си. Джанет му подаде телефонната слушалка, но преди да успее да натисне светещия бутон, Броуди я попита:

— Кажете ми, тази сутрин Лари звънил ли е на Албърт Морис и на Фреди Браун?

Джанет отвърна очи.

— Наредено ми е на никого да не казвам.

— Отговорете ми, Джанет. Трябва да знам.

— А вие ще кажете ли някоя добра дума за мен на красавеца, който е сега в кабинета?

— Става.

— Не. Обади се само на четирима души и те всички са сега при него.

— Натиснете бутона.

Джанет го натисна и Броуди изрече в слушалката:

— Броуди слуша.

В кабинета си Вон видя, че светлинката престана да мига, внимателно сне пръста си от вилката и прикри слушалката с длан. Той огледа присъстващите — не го ли осъждат за постъпката му? Но всички отвърнаха очи, дори Хупър, който реши, че колкото по-малко се намесва в делата на общинските власти на Амита, толкова по-добре.

— Обажда се Хари, Мартин — каза Медоус. — Знам, че си на съвет и нямаш време. Ето защо само ме слушай. Ще бъда кратък. Лари Вон е потънал до уши в дългове.

— Не може да бъде!

— Казах ти — само ме слушай. Това, че има дългове, още нищо не значи. Важно е другото — кому е задлъжнял. Много отдавна, може би преди около двайсет и пет години, преди Лари да се замогне, жена му се разболя. Нямам представа от какво, но състоянието ѝ беше тежко. А лечението струваше скъпо. Не мога да си спомня точно как беше, но ми се струва, че тогава Лари разправяше как някакъв приятел му помогнал — дал му заем и Лари се оправил. Ставаше дума за няколко хиляди долара. Вон спомена и името на кредитора си. Бих пропуснал думите му покрай ушите си, но той ми каза също, че този човек с охота помагал на хората, изпаднали в беда. А тогава аз бях още

млад и също се нуждаех от помощ. Ето защо записах името на приятеля му и сложих бележката в картотеката си. Никога не ми бе идвало наум да я потърся, докато ти не ме помоли да разузная това-онова: Приятелят на Лари се нарича Тино Русо.

— Говори по същество, Хари.

— Това и правя. Сега да се върнем в настоящето. Преди два месеца, още преди тази история с акулата, беше създадена компания, наречена „Каската истейтс“. Това е компания-учредител. Отначало не притежаваше никакви недвижими имоти. Първата ѝ сделка беше покупката на голямото картофено поле по на север от Скоч Роуд. Лятото бе неуспешно за града и новата компания увеличи притежанията си. Всичко се вършеше съвсем открито. Явно компанията се опираше на нечий наличен капитал и като се възползваше от застоя, натрупа недвижими имоти почти даром. Още щом в печата се появиха първите съобщения за акулата, „Каската“ се втурна да купува. Колкото по-ниско падаха цените, толкова по-голяма печалба имаше компанията. Но сега вече е съвсем тихо. Цените в момента се почти толкова ниски, колкото по време на войната, и „Каската“ продължава да купува. При това предпочита да не плаща в брой. Обикновено издава краткосрочни полици, подписани от Лари Вон. Той се води президент на компанията. А вицепрезидентът и истинският собственик на компанията е Тино Русо, считан от „Таймс“ вече много години за дребна риба в една от петте фамилии на нюйоркската мафия.

Броуди подсвирна през зъби.

— И този кучи син ми плаче как никой нищо не купувал от него. Все още не мога да разбера защо го карат да открие плажовете.

— Не знам със сигурност. Освен това се съмнявам, че съдружниците му го притискат. Може би го е казал в пристъп на отчаяние. Мисля, че Лари е в доста затруднено положение. Не е в състояние да купи нищо повече, колкото и ниски да са цените. Единственото нещо, което би го спасило от разорение, е внезапното повишение на цените на пазара. Тогава той би успял да продаде изгодно недвижимите си имоти. Възможно е основният дял да получи Русо — всичко зависи от договореността помежду им. Ако курсът продължава да пада, с други думи, ако плажовете останат закрити, Вон ще трябва да заплати подписаните полици. А няма откъде да вземе

пари. Мисля, че в този момент той дължи половин милион, при това вноски, които трябва да се изплащат в брой. Ще изгуби страшно много, а имотите ще отидат или в ръцете на предишните си собственици, или в ръцете на Русо, ако той може да плати в налични. Ала аз се съмнявам, че Русо ще рискува. Цените могат да паднат още повече и тогава този мафиот ще отиде на дъното заедно с Вон. Мисля, че Русо все още се надява на големи печалби, но само в случай, че Вон успее и плажовете бъдат открити. Тогава, стига да няма нови жертви, недвижимите имоти скоро ще поскъпнат и Вон ще успее да продаде на сметка всичко, което е купил. Русо ще получи своя дял — половината от печалбата или нещо такова — и „Каската“ ще престане да съществува. Вон ще прибере остатъка. Вероятно ще му стигне, колкото да се справи с финансовите затруднения и да не се разори. Ако акулата разкъса още някой, Вон ще се измъкне. Доколкото ми е известно, Русо не е вложил пукнат цент в предприятието. Това...

— Ти си безсъвестен лъжец, Медоус — внезапно се разнесе пронизителният глас на Вон. — Имай късмет да напечаташ и една дума от всички тези глупости и ще те влача по съдилищата, додето дишаш. — Чу се трясъкът на слушалката, която Вон бе хвърлил върху вилката.

— Ето колко са почтени избраните от нас представители на властта — подхвърли Медоус.

— Какво ще правиш, Хари? Искаш да публикуваш нещо във вестника ли?

— Не. Във всеки случай не сега. Не разполагам с никакви документи. Ти знаеш не по-зле от мен, че мафиотите се намесват все по-активно в работите на Лонг Айленд — в строителството, в ресторантите, навсякъде, където си поискат. Но само се опитай да ги хванеш! Според мен Вон едва ли е нарушил законите в строгия смисъл на думата. След няколко дни, като се разровя още малко, ще мога да събера факти, потвърждаващи, че той е свързан с мафията. Имам предвид факти, които е невъзможно да бъдат опровергани, ако Вон наистина се обърне към съда.

— Мисля, че вече притежаваш достатъчно улики — отбеляза Броуди.

— Знам много неща, но нямам доказателства. Не разполагам с никакви документи или поне с копията им. Само съм ги виждал.

— Мислиш ли, че някой от членовете на общината е замесен в тази работа? На заседанието Лари настрои всички против мен.

— Не. Говориш за Кацулис и Коноувър, нали? Те са просто отдавнашни приятели с Лари и всеки от тях с нещо му е задължен. А Тачър е твърде стар и страхлив, за да каже нещо против кмета. Лопес е извън подозрение. Той наистина иска избирателите му да получат работа.

— Хупър знае ли нещо? Много настоява да открия плажовете.

— Не, почти съм сигурен, че нищо не му е известно. Самият аз разкрих всичко едва преди няколко минути, макар че все още има много неясни неща.

— Какво ще ме посъветваш да направя? Да си подам ли оставката? Споменах им за това, още преди да разговарям с теб.

— Боже опази, в никакъв случай! Имаме нужда от теб. Ако се оттеглиш, Русо ще се съюзи с Вон и двамата ще поставят свой човек на твое място. Може би смяташ, че подчинените ти са неподкупни, но аз се обзалагам, че Русо ще съумее да намери полицаи, който би пренебрегнал служебните си задължения заради няколко долара или просто заради началническото място.

— Как да постъпя тогава?

— На твое място бих открил плажовете.

— Боже мой, Хари, те именно това искат да постигнат. Все едно направо да призная властта им над мен.

— Ти сам каза, че противниците ти имат важни причини, за да открият плажовете. Мисля, че Хупър е прав. Рано или късно ще ти се наложи да отстъпиш пред кмета, дори ако не открием акулата. Със същия успех можеш да го сториш и сега.

— И да разреши на мошениците да се награтят с пари, а после да изчезнат.

— Но какво можеш да направиш? Ако упорстваш, Вон ще намери начин да се отърве от теб и сам ще открие плажовете. Тогава ти никому няма да бъдеш полезен. Никому. А подчиниш ли се на кмета и нищо лошо не се случи, поне градът ще се посъвземе. После, след известно време, ще съумеем да припомним нещо на Вон. Не знам какво точно, но все нещо ще направим.

— Дявол го взел — изруга Броуди. — Добре, Хари, ще си помисля. Но в случай, че открия плажовете, ще го направя както аз си

знам. Благодаря ти. — Той остави слушалката и се върна в кабинета на кмета.

Вон стоеше с гръб към вратата, с лице към южния прозорец.

— Заседанието свърши — обяви той, когато Броуди пристъпи прага на кабинета.

— Как така свърши? — възрази Кацулис. — Още нищо не сме решили.

— Край, Тони! — каза Вон, като се обърна към него. — Не ми пречи повече. Всичко ще бъде така, както се уговорихме. Остави ме да поговоря с Броуди. Разбрахме ли се? А сега си вървете.

Хупър и четиримата членове на общината напуснаха кабинета. Броуди наблюдаваше Вон, който ги изпращаше. Съзнаваше, че би трябвало да го съжалява, но не можеше да потисне презрението си към него. Вон затвори вратата, прекоси стаята и тежко се отпусна на канапето. Опрял лакти на коленете си, започна да разтрива слепоочията си.

— Ние бяхме приятели, Мартин — промълви той. — Надявам се, че ще си останем такива.

— Какво от онова, което каза Медоус, е истина?

— Няма да ти отговоря. Не мога. Просто един човек някога ми помогна и сега иска да му се отплатя със същото.

— Значи Медоус е прав.

Вон вдигна глава и Броуди видя, че очите му са зачервени и влажни.

— Кълна ти се, Мартин, ако само знаех колко далеч ще отиде всичко това, никога нямаше да го направя.

— Колко му дължиш?

— Отначало взех десет хиляди. На два пъти се опитвах да му ги върна, но Тони и приятелите му не искаха да ги вземат. Все повтаряха, че са ми направили подарък и че не си струва да се безпокоя за такава дреболия. Но и до ден-днешен не са ми върнали разписката. Преди няколко месеца дойдоха при мен и аз им предложих сто хиляди в брой. Те заявиха, че е малко. Не им трябвали пари. Помолиха ме да ги вложат в едно предприятие. Всички ще спечелим, увериха ме те.

— И колко си хвърлил досега?

— Един бог знае. Всичко до цент. Дори повече. Близо един милион долара. — Вон дълбоко въздъхна. — Ще ми помогнеш ли,

Мартин?

— Мога само да те свържа с окръжния прокурор. Ако дадеш показания, може да успееш да изпратиш приятелчетата си зад решетките за лихварство.

— Ще ме убият, още щом изляза от прокурора, а Елинор ще остане без прехрана. Не такава помощ чакам от теб, Мартин.

— Знам.

Броуди погледна Вон от горе на долу. Кметът приличаше на подгонен ранен звяр и внезапно пробуди състраданието му. Броуди вече се съмняваше дали постъпва правилно, като упорства в нежеланието си да открие плажовете. Какво го ръководи всъщност — чувството за собствена вина, или страхът пред нова атака от страна на акулата? Наистина ли се грижи за жителите на града, или просто иска да облекчи живота си, като избягва да рискува?

— Виж какво ще ти кажа, Лари. Ще открия плажовете. Но не за да ти помогна, а защото ако не го сторя, ще намерите начин да се отървете от мен и някой друг ще ги открие. Нека хората се къпят, може би съм се излъгал.

— Благодаря ти, Мартин. Ценя искреността ти.

— Това не е всичко. Казах, че ще открия плажовете. Но ще поставя на пост по протежението им свои хора. Хупър ще патрулира с катер. И всеки, който влиза във водата, ще бъде уведомен за опасността, която го грози.

— Няма да посмееш! — възкликна Вон. — Та това е равносилно на сегашното положение.

— Ще посмея, Лари, и точно така ще направя.

— И как ще постъпиш точно? Ще сложиш навсякъде предупредителни надписи за акулата-човекоядец? Или ще пуснеш обява във вестника — „Плажовете са открити. Посещението им не е препоръчително“? Кой ще иде да се пече, ако там гъмжи от полицаи?

— Не знам още как ще постъпя, но нещо трябва да се направи. Не желая хората да бъдат заблуждавани, че опасност не съществува.

— Добре, Мартин. — Вон се надигна. — Не ми оставяш особен избор. Отърва ли се от теб, вероятно ще отидеш на плажа като частно лице и ще крещиш: „Акула, акула!“, затова съм съгласен. Но го направи предпазливо — ако не заради мен, то поне заради жителите на града.

Броуди излезе от кабинета. Като слизаше по стълбите, погледна часовника си. Минаваше един и той почувства глад. Тръгна по Уотър Стрийт към единствената в града закусвалня. Тя принадлежеше на Пол Лоуфлър, съученик на Броуди от гимназията.

Броуди отвори стъклената врата и чу Лоуфлър да казва: „... като някой проклет диктатор, ако питате мен. Не знам какво иска.“ Като забеляза Броуди, Лоуфлър се изчерви. В училище той бе слабо момче, но когато пое бизнеса от баща си, не можа да устои пред съблазните на чревоугодничеството — по цял ден пред очите му минаваха разни лакомства и сега бе заприличал на плондер.

Броуди се усмихна.

— За мен ли говориш, Поли?

— Откъде накъде? — отвърна Лоуфлър и се изчерви още повече.

— Просто така си приказвам. Ако ми направиш сандвич от ръжен хляб с шунка и швейцарско сирене и прибавиш и горчица, ще ти съобщя нещо наистина приятно.

— Интересно какво ли ще бъде това, приятното. — Лоуфлър започна да приготвя сандвича.

— За празниците имам намерение да откроя плажовете.

— Това ме радва.

— Не върви ли?

— Не върви.

— При теб никога не е вървяло.

— Но толкова зле досега не е било. Ако положението не се подобри, в скоро време заради мен ще избухнат расови безредици.

— Не те разбирам.

— През сезона обикновено ми трябва две момчета. Просто съм задължен да ги взема. Но не мога да си позволя да плащам две надници, да не говорим, че сега просто няма работа за двама. Ето защо мога временно да взема само един. Единият кандидат е бял, а другият — черен.

— И кого ще вземеш?

— Черния. Той има по-голяма нужда. Моля се на бога да не би другият да се окаже евреин.

Броуди се върна вкъщи малко след пет часа. Когато зави по улицата, задната врата се отвори и насреща му изтича Елън. Беше обляна в сълзи и силно развълнувана.

— Какво се е случило? — попита Броуди.

— Слава богу, че си дойде. Звъних в службата ти, но ти беше вече излязъл. Ела. Бързо.

— Тя хвана мъжа си за ръка и го повлече покрай вратата към навеса, където стояха кофите за смет.

— Той е там — промълви тя, като сочеше една кофа. — Погледни.

Броуди свали капака на кофата. Върху най-горната торба с боклук лежеше във вид на безформена пихтия котаракът на Шон — едър силен самец, когото наричаха Скокльо. Главата на котарака беше извита и жълтите му очи гледаха назад.

— Дявол да го вземе, какво е станало? — възкликна Броуди. — Някоя кола ли?

— Не, човек. — Елън се разхлипа. — Какво ти, истински негодник. Шон е бил тук, когато се е случило. Някаква кола спряла до бордюра и един мъж излязъл от нея. Хванал котарака и започнал да му извива главата, докато му счупил шията. Шон каза, че е изпращяла ужасно. След това мъжът хвърлил котарака на тревата, седнал в колата и заминал.

— Казал ли е нещо?

— Не знам. Шон е вкъщи. Изпаднал е в истерия и аз го разбирам. Мартин, какво става?

Броуди шумно затръшна капака на кофата за боклук.

— Дяволско изчадие! — изруга той. Гърлото му се сви и той стисна зъби, тъй че мускулите около челюстите му заиграха. — Да влизаме.

След пет минути Броуди излезе с решителна крачка от задната врата на къщата. Изтръгна със сила капака на кофата за боклук и го хвърли настрани. После се наведе и измъкна трупа на котарака. Отнесе го до колата, мушна го през отворения прозорец вътре и седна зад волана. Излезе на пътя и колата с пронизителен вой се понесе напред. След около стотина метра в порив на неудържима ярост включи сирената.

Няколко минути по-късно той стигна до дома на Вон — огромна каменна сграда в стил „Тюдор“ на Спрейн Драйв, недалеч от Скоч Роуд. Излезе от колата и като държеше мъртвия котарак за задната лапа, се изкачи по стъпалата и позвъни. Броуди се надяваше, че няма да види Елинор на прага.

Вратата се отвори. Беше самият Вон.

— Здравей, Мартин — каза той. — Аз...

Броуди вдигна котарака пред лицето на кмета.

— Какво ще кажеш на това, измет такава?

Очите на Вон се разшириха.

— Какво е станало? Не те разбирам.

— Направило го е някое от приятелчетата ти. Пред моя дом, пред очите на сина ми. Убили са котарака ми! Ти ли им заповяда?

— Опомни се, Мартин — Вон изглеждаше искрено потресен. — Никога не бих могъл да постъпя така. Никога.

Броуди отпусна ръката си, в която държеше котарака, и попита:

— Обади ли се на приятелчетата си, след като излязох от кабинета ти?

— Е... да. Но само за да им съобщя, че утре плажовете ще бъдат открити.

— И това ли беше всичко?

— Да. Защо?

— Най-безсрамно ме лъжеш! — Броуди удари Вон с котарака по гърдите и трупът падна на пода. — Знаеш ли какво е заявил онзи негодник, който е извил врата на животното? Знаеш ли какво е изкрещял на осемгодишното ми момче?

— Не, разбира се, че не знам. Откъде да знам?

— Казал е същото, което ми каза ти: „Предай на баща си. Нека бъде предпазлив.“

Броуди се обърна и заслиза по стълбата, а Вон остана изправен до безформената купчина от кости и козина.

ДЕСЕТА ГЛАВА

В петък времето беше облачно, от време на време леко преваляваше и във водата не влезе никой освен една млада двойка. Те бързо се гмурнаха в океана рано сутринта, точно когато на плажа се появи един от полицаите на Броуди. Хупър прекара в катера цели шест часа и не видя нищо. В петък вечерта Броуди позвъни на бреговата охрана, за да се информира относно прогнозата за времето. Разбираше, че през трите празнични дни трябва да пожелае ярко слънце и ясно небе. Тогава в Амители ще пристигнат много летовници и ако не се случи нищо, ако всичко бъде спокойно, то към вторник би могъл вече да повярва, че акулата наистина си е отишла. Ако не се случи нещо. Но някъде дълбоко в душата си мечтаеше за буря и пусти плажове. Ала независимо от времето той молеше всички светии да не допуснат да се случи беда.

Броуди мечтаеше Хупър да се завърне в Удс Хоул. Не само защото той незримо присъстваше навсякъде и като специалист-ихтиолог отхвърляше опасенията на началника на полицията. Броуди се досещаше, че по някакъв начин Хупър е нарушил покоя в неговото семейство. Знаеше, че Елън е разговаряла с младежа след онази вечеря: Мартин-младши бе споменал, че Хупър бил обещал да устрои пикник на брега на океана и да потърси с децата раковини. И после това нейно неразположение в сряда. Елън каза, че й е лошо и наистина имаше измъчен вид, когато Броуди се върна вкъщи. Но къде е бил Хупър в сряда? Защо отговаряше така уклончиво, когато Броуди го попита за това? За първи път, откакто беше женен, в душата на Броуди се появиха съмнения и те го оставяха с неприятно двойствено чувство — угризения на съвестта заради разпита, който проведе на Елън, и страх, че подозренията му са оправдани.

Очакваше се времето да бъде ясно и слънчево, с умерен югозападен вятър. Какво пък, помисли си Броуди, може да е за хубаво. Ако празниците минат добре и никой не пострада, аз също ще повярвам, че акулата си е отишла. А Хупър вероятно ще си замине.

Броуди бе обещал да позвъни на Хупър веднага след разговора си с бреговата охрана. Сега стоеше до телефона в кухнята, а Елън миеше съдовете след вечерята. Знаеше, че Хупър е отседнал в хотела „Гербът на Абелард“. Телефонният указател лежеше на полицата под купчината сметки, разписки и комикси и Броуди понечи да го измъкне, но размисли.

— Трябва да позвъня на Хупър — каза той на Елън. — Къде е телефонният указател?

— Шест-пет-четири-три — отговори Елън.

— Какво е това?

— „Гербът на Абелард“. Номерът на телефона му е шест-пет-четири-три.

— Откъде знаеш?

— Лесно запомням телефонни номера. Известно ти е.

На него наистина му беше известно и се изруга наум за глупавата уловка. Набра номера и в слушалката се разнесе млад мъжки глас:

— „Гербът на Абелард“ — отговаряше нощният портиер.

— Мистър Хупър, моля.

— Извинете, не знаете ли номера на стаята му, сър?

— Не. — Броуди прикри слушалката с длан и попита Елън:

— Не знаеш ли случайно номера на стаята му?

Тя само го погледна и отрицателно поклати глава.

— Намерих го — каза портиерът. — Четири-нула-пет.

Телефонът извънтя два пъти, преди Хупър да вдигне слушалката.

— Обажда се Броуди.

— Да. Добър вечер.

Броуди се бе вторачил в стената — стараяше се да си представи как изглежда стаята на Хупър. Пред очите му се появи малка тъмна мансарда, разтурено легло, петна по чаршафите, дъх на разгорещени от похот тела. Внезапно му се стори, че полудява.

— Мисля, че утре ще ни се наложи да пороботим — каза той. — Прогнозата е добра.

— Да, знам.

— Тогава нека се срещнем на пристанището.

— В колко часа?

— Около девет и половина. Едва ли някой ще влезе във водата по-рано.

— Добре. В девет и половина.

— Прекрасно. Впрочем — поинтересува се Броуди, — как вървят работите ви с Дейзи Уикър?

— Какво?

Броуди съжали, че зададе този въпрос.

— Нищо. Просто любопитствам. Питам дали сте се разбрали с нея, или не?

— Хм... Защо се интересувате? Нима сте служебно задължен да се грижите и за интимния живот на хората си?

— Извинете. Забравете моята неволна нетактичност. — Броуди остави слушалката. Лъжец, помисли си той. Но какво става, дявол да го вземе?

Той се обърна към Елън:

— Искях да те попитам... Мартин говореше нещо за пикник на брега на океана. Кога ще бъде?

— Още не сме решили — отвърна тя. — Просто си помечтахме.

— Така ли? — Той продължи да я гледа, но тя отвърна поглед встрани. — Трябва да си лягаш.

— Защо?

— Не се чувстваш добре. И вече за втори път миеш една и съща чаша. — Той извади една бира от хладилника. Дръпна силно металическото ухо и то се счупи.

— Дявол да го вземе! — изруга Броуди; хвърли кутията в кошчето за боклук и бързо излезе от кухнята.

В събота по обяд Броуди се бе изправил на върха на една дюна и наблюдаваше плажа, простиращ се под Скоч Роуд; чувстваше се наполовина таен агент, наполовина идиот. Носеше риза с къси ръкави и бански гащета — беше ги купил специално за дежуренето си на брега. Броуди се дразнеше от вида на собствените си крака, с белезникав тен, почти без косми. Искаше да дойде на плажа заедно с Елън, тогава нямаше да се чувства като бяла врана, но жена му не пожела и заяви, че докато го няма вкъщи през почивния ден, тя ще се заеме с домакинството. В плажната му чанта, която беше до него на пясъка, имаше бинокъл, портативна радиостанция, две кутии бира и сандвич, обвит с целофан. „Флика“ бавно се движеше на изток

приблизително на четвърт или половин миля от брега. Загледан в катера, Броуди си каза: „Поне знам къде се намира Хупър в момента.“

Бреговата охрана се оказа права: денят обещавахе да бъде прекрасен, безоблачен, топъл, откъм морето подухваше лек ветрец. На плажа беше пусто. Десетина юноши се бяха разположили както обикновено на отделни групички. Няколко двойки дремеха по пясъка — лежаха неподвижно като мъртви; като че ли и най-малкото движение можеше да им попречи да получат желания тен. Някакво семейство се бе настанило около един мангал с дървени въглища, поставен направо на пясъка, и до ноздрите на Броуди достигна ароматът на печено месо.

Никой още не бе влязъл във водата. На два пъти родители заведоха децата си да попляскаят във водата до самия бряг, но след няколко минути — дали им бе доскучало да стоят, или пък се страхуваха от акулата — наредиха на децата да излязат от водата.

Броуди дочу шум от стъпки по тревата зад себе си и се обърна. Мъж и жена на около петдесет години, и двамата доста пълни, с труд се изкачваха по дюната, като дърпаха за ръка две хленчеци хлапета. Мъжът носеше панталони в цвят каки, фланелка и гуменки. Жената бе облечена в къса шарена рокля, която откриваше повехналите ѝ бедра. В ръката си държеше чифт сандали. По-надолу, на Скоч Роуд, бе паркиран автомобил с каравана.

— С какво мога да ви бъда полезен? — попита Броуди, когато двойката се изкачи на върха на дюната.

— Това ли е въпросният плаж? — поинтересува се жената.

— Кой плаж търсите? Градският се намира...

— Този, същия — мъжът измъкна карта от джоба си. Той говореше с акцент, който показваше, че живее в Куинсбъро. — Отбихме от двайсет и седмо шосе и карахме само напред. Това е мястото.

— А къде е акулата? — попита едно от децата, дебело тринайсетгодишно момче. — Ти каза, че ще отидем да видим акулата.

— Млъкни — прекъсна го баща му. После се обърна към Броуди:

— А къде е знаменитата акула?

— Каква акула?

— Онази, която разкъсала трима души. Съобщиха го по телевизията по три различни канала. Тук имало акула-човекоядец.

Точно тук.

— Имаше акула. Но вече я няма — отвърна Броуди. — И ако ни провърви, няма да се върне повече.

Една минута мъжът гледаше Броуди от упор и после изръмжа:

— Изминахме толкова път, за да видим акулата, а вие ни разправяте, че си е отишла? По телевизията съобщиха съвсем друго нещо.

— С нищо не мога да ви помогна — отвърна Броуди. — Не знам кой ви е казал, че ще видите тази твар. Акулите не излизат на брега просто така, за да ви стиснат ръка.

— Стига си ме правил на глупак, приятелю.

Броуди се изпъчи.

— Слушайте, мистър — продума натъртено той и извади бележника си, напъхан в коланчето на плувките: разгърна го така, че мъжът да може да види полицейската му значка. — Аз съм началник на градската полиция. Не знам кой сте вие и за какъв се смятате, но нямате право да влизате в частните плажове на Амители и да хулиганствате. Сега казвайте какво ви трябва или се измитайте оттук.

Мъжът веднага се сви.

— Извинете — рече той. — За всичко е виновно това бясно движение по шосетата. Пък и хлапетата непрекъснато ми скимтяха на главата. Мислех, че ще ни се удаде да видим акулата. Заради нея се домъкнахме чак дотук.

— Пътували сте два часа и половина само за да видите акулата? Но защо?

— Нали трябва да се занимаваме с нещо. Миналата неделя отидохме в резервата „Джънгъл Хабитат“. Тоя път се канехме да пътуваме по крайбрежието на Джърси. Но чухме за акулата. Децата никога не са виждали акула.

— Надявам се, че днес няма да мотат да я видят.

— Това се казва лош късмет — каза мъжът.

— А ти казваше, че ще видим акулата — захленчи едното момченце.

— Млъкни, Бени! — Мъжът отново се обърна към Броуди. — Може ли да хапнем тук?

Броуди знаеше, че би трябвало да ги изпрати на градския плаж, но паркирането там бе разрешено само за жители на Амители и тези

гости трябваше да оставят караваната си на километър-два от брега. Затова Броуди каза:

— Може, заповядайте. Ако някой възрази, ще трябва да си отидете, но днес едва ли ще има много хора тук. Добър апетит. Само че не хвърляйте отпадъци по пясъка — нито найлонов плик, нито загасена клечка кибрит, иначе ще ви глобя.

— Добре — обеща главата на семейството. — Взе ли термоса? — обърна се той към жена си.

— Забравих го в колата — каза тя. — Не мислех, че ще останем тук.

— Дяволска работа! — Мъжът уморено се запуска надолу по дюната. Жената и двете деца се отдалечиха на двайсет-трийсет метра от Броуди и седнаха на пясъка.

Броуди погледна часовника си: дванайсет и четвърт. Пъхна ръка в плажната си чанта и измъкна портативната радиостанция. После натисна копчето и каза:

— Чуваш ли ме, Ленард?

Почти в същия миг се разнесе резкият, изкривен от микрофона глас на Хендрикс:

— Чувам, шефе. Приемам.

Хендрикс се бе доброволно съгласил да стърчи цялата събота и неделя на градския плаж. „Скоро ще станеш редовен посетител на плажа“ — му бе казал Броуди, когато Хендрикс пожела да дежури. В отговор Хендрикс се бе засмял: „Разбира се, шефе, ако живееш в такъв град като нашия, грехота е да не се погрижиш за тялото си.“

— Как е при теб? — попита Броуди. — Всичко наред ли е?

— Нищо особено. Само че се чудя на нещо. През цялото време при мен идват някакви хора и ми предлагат билети. Приемам.

— Какви билети?

— Входни, за плажа. Казват, че са ги купили в града. Да бяхте видели само тези идиотски билети. Имам у себе си един от тях. На него е написано: „Плаж на акулите. Важи за един човек. Цена: два и петдесет.“ Мисля, че някой мошеник изкарва добри пари от тези никому ненужни билети. Приемам.

— Как реагират, като им върнеш билетите?

— Отначало се разяряват, когато им кажа, че са ги измамили и че плажът е безплатен. После подлудяват повторно, като им съобщя, че не

могат да ползват паркинга без специално разрешение. Приемам.

— Разбра ли кой продава билетите?

— Казаха ми, че са ги купили от някакъв тип. Посрещал пристигащите на Главната улица и им казвал, че на плажа може да се влезе само срещу билет. Приемам.

— Искам да знам кой, дявол да го вземе, търгува с тези билети! Ленард, трябва да го арестуваш. Изтичай до телефонната кабина на паркинга, позвъни в участъка и кажи на когото и да е от нашите, че съм заповядал да отиде на Главната улица и да арестува мошеника. Ако не е тукашен, нека изхвърлят този пършивец от града. В противен случай нека го пъхнат в ареста.

— По обвинение в какво? Приемам.

— Няма значение. Измислете нещо. За мошеничество. Само го отстранете оттам.

— Разбрано, шефе.

— Още нещо?

— Нищо. Дойдоха момчетата от телевизията, но нищо не правят, само разпитват летовниците. Приемам.

— За какво ги разпитват?

— За нищо особено. Обикновени въпроси. Например: не се ли страхувате да се къпете във водата? Какво мислите за акулата? И други глупости. Приемам.

— Отдавна ли са там?

— От ранна утрин. Не знам колко време ще останат. Все едно — никой не се къпе. Приемам.

— Нека си стоят, само да не направят някоя пакост.

— Разбрано. Приемам.

— Добре. Да, Ленард, искам да ти кажа, че не е необходимо всеки път да казваш „Приемам“. Знаем кога свършваш да говориш.

— Такъв е редът, шефе. Не бива да има неясноти. Приемам — и край.

Броуди изчака една минута, после отново натисна копчето и каза:

— Хупър, тук е Броуди. Как е при вас? — Отговор не последва.
— Тук е Броуди, Хупър. Чувате ли ме?

Той се канеше да повика ихтиолога за трети път, когато чу гласа на Хупър:

— Извинете, бях на кърмата. Струва ми се, че видях нещо.

— Какво видяхте?

— Нищо. Сигурен съм, че тук няма нищо. Просто очите са ме излъгали.

— Но все пак нещо ви се е сторило?

— Откровено казано, трудно ми е да ви го опиша. Навярно някаква сянка. Нищо повече. Слънчевите отблясъци понякога лъжат.

— Повече нищо ли не забелязахте?

— Абсолютно нищо. Цялата сутрин.

— Ще продължаваме да действаме по същия начин. Ще се свържа с вас по-късно.

— Добре. След минута-две ще се отправя към градския плаж.

Броуди постави портативната радиостанция обратно в чантата и извади сандвича си. Хлябът беше изстинал и се бе вкоравил, тъй като бе поставен до натъпканата с лед найлонова торба, в която Броуди държеше бирата си.

В два и половина плажът се изпразни. Хората се разотидоха — кой да поиграе тенис, кой да се повози на яхта, кой да си направи прическа. Останаха само пет-шест момчета и семейството от Куинс.

Краката на Броуди започнаха да се зачервяват от слънцето — бледорозови петна се появиха по бедрата и глезените му и той ги прикри с кърпата си. После извади радиостанцията от чантата и повика Хендрикс:

— Как е, Хендрикс?

— Нищо ново, шефе. Приемам.

— Някой къпе ли се във водата?

— Не. Нагазват в плиткото, но веднага се връщат. Приемам.

— И тук няма нищо ново. Какво се чува за продавача на билети?

— Нищо. Но вече никой не показва билети. Мисля, че са го открили. Приемам.

— А момчетата от телевизията?

— Заминаха си. Преди няколко минути. Питаха ме къде могат да ви намерят. Приемам.

— За какво съм им?

— Нямам представа. Приемам.

— Каза ли им къде съм?

— Разбира се. Защо да не им кажа? Приемам.

— Добре. Ще се свържа с теб по-късно.

Броуди реши да се поразходи. Докосна с пръст едно розово петно на бедрото си. То веднага избеля, а после, когато отмести пръста си, стана кървавочервено. Той стана, загърна хавлията около кръста си, за да се предпази от слънцето, и с радиостанцията в ръце тръгна към водата.

В същия миг чу шум от мотор, върна се назад и се заизкачва отново към върха на дюната. На Скоч Роуд спря бял микробус. Отстрани с черни букви беше написано: „Радио и телевизия. Новини.“

Вратичката откъм страната на шофьора се отвори, от нея излезе някакъв мъж и закрачи тромаво по пясъка към Броуди.

Когато мъжът се приближи, Броуди си помисли, че някъде го е виждал. Имаше дълги къдрави коси и извити, приличащи на велосипедно кормило мустаци.

— Вие ли сте шефът на полицията? — попита той, когато се изправи пред Броуди.

— Да.

— Казаха ми, че мога да ви намеря тук. Аз съм Боб Мидълтън от новините, четвърти канал.

— Репортер ли сте?

— Да. Екипът е в микробуса.

— Струва ми се, че вече съм ви виждал някъде. С какво мога да ви бъда полезен?

— Искаме да вземем интервю.

— По какъв въпрос?

— За тази история с акулата. Интересуваме се защо решихте да откриете плажовете.

Броуди си помисли малко. „Дявол да го вземе — хрумна му внезапно, — малко реклама ще бъде от полза за града, особено сега, когато едва ли нещо ще се случи. Във всеки случай едва ли точно днес.“

— Добре — каза Броуди. — Къде ще поговорим?

— На плажа. Ще повикам екипа. След няколко минути ще подготвим апаратурата, а дотогава вие можете да си вършите работата. Когато бъдем готови, ще ви викна. — Мидълтън повлече с труд крака надолу към колата.

Броуди нямаше нещо особено за вършене. Искаше му се да се разтъпче и тръгна към брега.

Когато минаваше покрай групата младежи, той дочу как един от тях попита:

— Е какво? Кой ще посмее? Десет долара са си десет долара.

— Стига, Лимбоу, престани — срязва го едно момиче от същата компания.

Броуди се спря на четири-пет метра от тях, като се правеше, че разглежда нещо във водата.

— Защо? — продължаваше момчето. — Парите си струват. Ще посмее ли някой? Преди пет минути всички ме уверявахте, че тук няма никаква акула.

— Като си такъв храбрец, защо сам не влезеш? — намеси се друг младеж.

— Пръв предложих — отвърна момчето, което наричаха Лимбоу. — Никой от вас няма да ми плати десет долара, ако вляза във водата. И така, какво ще кажете?

Една минута всички мълчаха, след това едно от момчетата попита:

— Десет долара? В брой?

— Ето ги — Лимбоу развя десетдоларова банкнота.

— И докъде трябва да преплувам?

— Чакай да помисля. Сто метра. Достатъчно е, нали? Става ли?

— А как ще разбере, че съм преплувал сто метра?

— Ще прецениш на око. Ще плуващ, ще плуващ и ще спреш. Като видим, че си примерно на сто метра от брега, ще ти махна с ръка и ти ще се върнеш обратно.

— Съгласен.

Момчето стана.

— Джими, ти си полудял — каза едно момиче. — Защо искаш да влезеш във водата? Толкова ли ти трябва тези десет долара?

— Мислиш, че се страхувам?

— Никой не твърди, че се страхуваш — отвърна момчето. — Само че тази глупост никому не е нужна.

— Десет долара винаги са от полза — заяви момчето, — особено сега, когато старият престана да ми дава джобни пари, след като ме пипнаха да пуша марихуана на сватбата на леля ми.

Момчето се обърна и побягна към водата.

Броуди го повика:

— Ей!

Младежът спря.

— Да?

Броуди се приближи до него.

— Какво се каниш да правиш?

— Ще поплувам. А кой сте вие?

Броуди извади портфейла си и показа значката на момчето.

— Решил си да поплуваш? — Той видя как момчето погледна приятелите си.

— Разбира се, а защо не? Не е забранено, нали?

Броуди кимна. Не искаше другите да го чуят, затова понижи глас:

— Искаш ли да ти забраня да влезеш във водата?

Момчето го погледна, поколеба се за миг, после поклати отрицателно глава.

— Не, ще спечеля десет долара.

— Не плувай надалеч — посъветва го Броуди.

— Добре.

Момчето побягна към водата. Хвърли се в приближаващата се вълна и заплува.

Броуди дочу зад себе си шум на приближаващи се стъпки. Покрай него профуча Боб Мидълтън.

— Ей! Върни се! — викна той на момчето. После размаха ръце и отново го повика.

Момчето спря да плува и стъпи на дъното.

— Какво искате?

— Искам да ти направя няколко снимки, докато влизаш във водата. Съгласен ли си?

— Моля — отвърна момчето и се насочи назад към брега.

Мидълтън се обърна към Броуди.

— Радвам се, че го спрях, преди да се е отдалечил — каза репортерът. — Днес ще заснемем поне един къпещ се на този плаж.

Други двама от телевизионния екип се приближиха към Броуди. Единият носеше шестнайсетмилиметрова кинокамера и статив. Беше с армейски ботуши, носеше работни панталони, риза в цвят каки и кожена жилетка. Колегата му беше по-нисък, по-възрастен и по-пълнен. Беше облечен в износен сив костюм и мъкнеше правоъгълна кутия с множество телефонни шайби и копчета. На врата му висяха слушалки.

— Отгук ще бъде добре, Уолтър — каза Мидълтън. — Обади ми се, когато си готов. — Той извади от джоба си бележник и започна да задава въпроси на момчето.

По-възрастният от екипа се приближи до Мидълтън и му подаде микрофон. После отстъпи назад до оператора, като опъваше проводника от макарата, която държеше в ръце.

— Можем да започваме — каза операторът.

— Трябва да настроя микрофона за гласа на момчето — каза мъжът със слушалките.

— Кажи нещо — предложи Мидълтън на момчето, като държеше микрофона на няколко сантиметра от устата му.

— А какво трябва да кажа?

— Отлично — намеси се мъжът със слушалките.

— Започвай — каза Мидълтън. — Отначало в едър план, а после един кадър в среден план, разбра ли, Уолтър? Кажи ми, когато бъдеш готов.

Операторът се втренчи в окуляра, вдигна пръст и направи знак на Мидълтън.

— Снимам — предупреди той.

Мидълтън се обърна към тъмното око на камерата и заговори:

— Намираме се на плажа в Амити от ранна утрин и доколкото ни е известно, още никой не се е осмелил да влезе във водата. Акулата не се вижда никъде, но опасност все още има. До мен е Джим Прескот. Този младеж току-що реши да поплува във водата. Кажи, Джим, не се ли страхуваш, че някъде съвсем близо до теб може да изскочи акулата?

— Не — отвърна младежът. — Не вярвам, че тук може да има акула.

— Значи не се боиш?

— Не.

— Добре ли плуваш?

— Прилично.

Мидълтън му протегна ръката си.

— Тогава ти желая щастие, Джим. Благодаря за интервюто.

Момчето стисна ръката на Мидълтън.

— Е — попита той, — какво да правя сега?

— Стоп — извика Мидълтън. — Да започнем отначало, Уолтър. Една секунда. — Той се обърна към младежа. — Не задавай никакви

въпроси, Джим, нали разбра? След като ти кажа „Благодаря“, ти просто ще се обърнеш и ще тръгнеш към водата.

— Добре — отвърна момчето, като трепереше и разтъркваше ръцете си.

— Ей, Боб — викна операторът, — момчето трябва да бъде сухо. Не бива да е мокро. За зрителите той все още не е влизал във водата.

— Прав си — съгласи се Мидълтън. — Имаш ли хавлия, Джим?

— Разбира се. — Момчето побягна към приятелите си, за да се изсуши.

— Какво става? — разнесе се нечий глас досами Броуди. Беше мъжът от Куинс.

— Телевизията — отвърна Броуди. — Пристигнаха да снимат къпещите се.

— Наистина ли? Трябваше да си взема банските гащета.

Повториха интервюто, Мидълтън поблагодари на момчето, то побягна към водата и заплува.

Мидълтън се приближи до оператора и каза:

— Продължавай да го снимаш, Уолтър. Ърв, ти можеш да намалиш докрай звука. Ще използваме тази ролка за резервна.

— Колко метра да заснема? — попита операторът, като следеше с камерата плуващото момче.

— Сто — отвърна Мидълтън. — Ще почакаме да излезе. Бъди готов за всеки случай.

Броуди бе вече толкова свикнал с далечния едва доловим шум на „Флика“, че почти не му правеше впечатление. За него той бе станал привичен като плясъка на вълните. Внезапно шумът на мотора се превърна от слабо жужене в силен грохот. Броуди погледна към океана: катерът, който до този миг бавно и плавно се носеше по вълните, рязко и бързо бе започнал да завива. Броуди поднесе микрофона до устата си.

— Забелязахте ли нещо, Хупър? — попита той. Катерът забави ход и спря.

Мидълтън бе чул думите на Броуди.

— Включи звука, Ърв — каза той. — Снимай, Уолтър. — Той се приближи до Броуди. — Какво има, шефе?

— Не знам — отвърна Броуди. — Точно това искам да изясня. — Той отново заговори в микрофона: — Хупър?

— Да — прозвуча гласът на Хупър, — все още не мога да разбера какво е това. Отново се появи същата сянка. Сега не я виждам. Може би очите ми са се уморили.

— Успя ли да запишеш нещо, Ърв? — попита Мидълтън.

Звукооператорът поклати глава.

— Не.

— В морето плува момче — продължаваше Броуди.

— Къде? — попита Хупър.

Мидълтън бутна микрофона в самото лице на Броуди. Броуди избута ръката му настрана, но Мидълтън отново поднесе микрофона право пред устата на шефа на полицията.

— На трийсет-четирийсет метра от брега. Мисля, че ще е най-добре да го повикам да се връща. — Броуди закрепил радиостанцията в хавлията, увита около кръста му, вдигна длани към устата си и извика:

— Ей, момче там във водата! Връщай се!

— Господи! — възкликна звукооператорът. — Избиха ми тъпанчетата.

Момчето не чу, че го извикаха. То продължаваше да се отдалечава от брега.

Младежът, който бе предложил десетте долара, бързо се приближи към Броуди.

— Какво става тук? — попита той.

— Нищо — отвърна Броуди. — Реших, че трябва да се върне на брега.

— А кой сте вие?

Мидълтън стоеше между Броуди и момчето и поднасяше микрофона ту към единия, ту към другия.

— Аз съм началникът на полицията — отговори Броуди. — А сега се измитай оттук. — После се обърна към Мидълтън: — Престанете да ми пъхате под носа този дяволски микрофон, ясно ли е?

— Не се безпокой, Ърв — извика Мидълтън. — Ще го изрежем при монтажа.

— Хупър, момчето не ме чува — каза Броуди в микрофона. — Приближете се до него и му кажете да се връща на брега.

— Тръгвам — каза Хупър. — След минута ще бъда при него.

Акулата се спусна по-надълбоко и безцелно се придвижваше над пясъчното дъно на двеста метра под „Флика“. В продължение на

няколко часа тя бе долавяла странен звук, носещ се някъде над нея. На два пъти се бе издигала нагоре, на един-два метра от повърхността — опитваше се да определи какво е това шумно нещо, което се движи над главата ѝ. После отново се спускаше към дъното — не се решаваше нито да нападне, нито да се отдалечи.

Броуди видя как катерът, който до този миг се движеше на запад, рязко изви към брега, като разплиска фонтани от вода наоколо.

— Снимай моторницата, Уолтър — заповяда Мидълтън.

На дъното акулата усети, че шумът се промени. Отначало се чу по-силно, а после започна да отслабва с отдалечаването на катера. Акулата се наклони силно в страни като самолет и плавно потегли зад отдалечаващия се звук.

Момчето се спря, издигна главата си над водата и се обърна назад към брега. Броуди замаха с ръце и завика:

— Излизай!

Младежът му помахаше в отговор и заплува обратно. Той се движеше свободно, извиваше глава наляво, за да си поеме въздух, и ритмично работеше с ръце и крака. Броуди пресметна, че плувецът се намира на около шейсет метра от брега и след минута-две ще измине останалото разстояние.

— Какво става? — чу се мъжки глас досами Броуди. Беше туристът от Куинсбъро. Синовете му стояха зад него, бяха възбудени и се усмихваха.

— Нищо — отвърна Броуди. — Не искам момчето да се отдалечава от брега.

— Акулата ли е? — попита бащата.

— Всичко е ясно — каза едно от момчетата му.

— Не е важно — отвърна Броуди. — Хайде, изчезвайте оттук.

— Недей така, шефе — запротестира мъжът, — изминали сме толкова път.

— Изчезвайте! — извика Броуди.

Катерът на Хупър се носеше със скорост около петнайсет възела, за две секунди измина двеста метра и се приближи към момчето. Хупър спря до него, моторът продължаваше да работи на празен ход. Катерът замря на линията, където се разбиваха вълните. Хупър не рискуваше да се приближи повече.

Момчето чу шума от мотора и вдигна глава.

— Какво има? — попита го.

— Нищо — каза Хупър. — Плувай, плувай.

Младежът отново отпусна глава и заплува. Вълната го подхвана и го тласна към брега. Сега с две-три загребвания той достигна плиткото и можеше вече да се изправи. Водата достигаше раменете му и той с усилие закрачи към брега.

— Излизай! — каза Броуди.

— Идвам — отвърна момчето. — Но какво има?

Мидълтън стоеше на няколко метра зад Броуди с микрофон в ръка.

— Какво си хванал в обектив, Уолтър? — попита той.

— Момчето и полицаия — отвърна операторът. — И двамата. В среден план.

— Добре. Готов ли си, Ърв?

Звукооператорът кимна.

Мидълтън заговори в микрофона:

— Дами и господа, на плажа нещо става, но ние не знаем какво точно. Известно ни е само едно: Джим Прескот влезе и заплува, а някакъв човек с катер забеляза нещо във водата. Сега началникът на полицията Броуди вика Джим на брега. Не е изключено да се е появила акулата, но не можем да твърдим със сигурност.

Хупър даде заден ход, за да се отдалечи от приборя. Той погледна зад кърмата и видя сребрилата следа, която се вряза в сиво-синята вода. Тя се сливаше с вълната, но все пак се движеше самостоятелно. В първия миг Хупър не можа да разбере какво става. После се досети, макар да не бе видял ясно акулата.

— Пази се! — завика той.

— Какво има? — тревожно попита Броуди.

— Акулата! Издърпайте момчето! По-бързо!

Момчето чу Хупър и понечи да побегне. Но водата стигаше до гърдите му и той се движеше бавно и много трудно.

Вълната удари момчето в гърба. То се заклати, после отново се изправи и напрегна цялото си тяло напред.

Броуди се хвърли във водата и се опита да достигне Джим, но вълната го удари в краката и го отблъсна.

— Сега човекът от моторницата извика нещо за акула — изрече Мидълтън в микрофона.

— Акулата ли е това? — попита човекът от Куинс, който се бе спрял до Мидълтън. — Не я виждам.

— Кой сте вие? — попита го Мидълтън.

— Лестър Краслоу. Искате да ме интервюирате ли?

— Изчезвайте оттук.

Сега момчето се движеше по-бързо, като разсичаше водата с гърди и си помагаше с ръце. Не видя как зад него се появи перка — кафяво-сива островърха перка.

— Ето я — извика Краслоу. — Виждаш ли я, Бени? А ти, Дейви? Ето я там!

— Нищо не виждам — захленчи едно от момченцата.

— Ето я, Уолтър! Виждаш ли я? — възкликна Мидълтън.

— Снимам — отвърна операторът. — Да, готово.

— По-бързо! — извика Броуди. Той протегна ръка на момчето, чиито очи бяха широко разтворени от ужас. Ноздрите му бяха разширени и от тях изтичаше слуз и вода. Броуди сграбчи момчето за ръката и го затегли към себе си. Хвана го през раменете и двамата се измъкнаха на брега, като залитаха.

Перката се скри под водата и като се спусна по наклона на океанското дъно, рибата се отправи към дълбините.

Броуди стоеше на брега и придържаше момчето.

— Добре ли си? — попита той.

— Искам да си отида у дома. — Джими трепереше.

— Вярвам ти — отвърна Броуди и поведе момчето към приятелите му, но Мидълтън ги пресрещна.

— Можете ли да го повторите?

— Какво да повторя?

— Онова, което казахте на младежа. Можете ли да повторите всичко отначало?

— Омитайте се! — озъби се Броуди. Той поведе Джими към приятелите му и се обърна към младежа, който бе предложил парите:

— Отведи го вкъщи и му дай десетте долара.

Момчето кимна — то бе пребледняло от страх.

Броуди видя радиостанцията си да се носи край брега в пяната на разбиващите се вълни. Той я измъкна, изсуши я с хавлията си, натисна бутона за свързване и каза:

— Ленард, чуваш ли ме?

— Чувам ви, шефе. Приемам.

— Тук се появи акулата. Всички трябва веднага да излязат от водата. А ти остани на поста си, докато не дойде смяната ти. Никой не бива да се приближава до водата. Плажът официално е закрит.

— Добре, шефе. Пострадал ли е някой? Приемам.

— Слава богу, не. Но едва не пострада.

— Добре, шефе. Приемам, и край.

Когато Броуди тръгна към мястото, където бе оставил плажната си чанта, Мидълтън го повика:

— Слушайте, шефе, може ли да взема интервю от вас?

Броуди се спря със силното желание да го изпрати по дяволите, но вместо това отвърна:

— За какво искате да ме питате? Видяхте всичко не по-лошо от мен.

— Само два въпроса.

Броуди въздъхна и тръгна към Мидълтън и снимачния му екип.

— Добре — каза той. — Съгласен съм.

— Колко лента ти остана, Уолтър? — попита Мидълтън.

— Около петнайсет метра. Давай по-кратко.

— Добре. Започвай.

— Снимам.

— И така, мистър Броуди — каза Мидълтън, — на вас ви провървя, как мислите?

— Разбира се, че ми провървя. Момчето можеше да загине.

— Това акулата-убиец ли е?

— Не знам — отвърна Броуди. — Мисля, че е тя.

— И какво възнамерявате да правите сега?

— Плажовете вече са закрити. Засега нищо повече не може да се направи.

— Очевидно би трябвало да обявите, че влизането във водата тук е опасно?

— Да, вие сте съвършено прав.

— Какво ще означава това за Амити?

— Неприятности, мистър Мидълтън. Огромни неприятности.

— В светлината на последното произшествие, мистър Броуди, как оценявате решението си да откриете плажовете за днес?

— Как го оценявам ли? Що за идиотски въпрос? Аз съм ядосан, разстроен, не знам къде да се дяна. Радвам се, че никой не пострада. Това достатъчно ли е?

— Отлично, шефе — усмихна се Мидълтън. — Благодаря ви, мистър Броуди. — Мидълтън помълча, после добави:

— Добре, Уолтър, достатъчно. Да отиваме да монтираме репортажа.

— Какво ще покажем накрая? — попита операторът. — Останаха още десетина метра.

— Добре — каза Мидълтън. — Почакай, ще се опитам да измисля нещо умно.

Броуди взе хавлията си и плажната си чанта и закрачи към колата си. Когато се добра до шосето, видя туристите от Куинсбъро застанали до караваната си.

— Това същата акула ли беше? — попита главата на семейството.

— Кой я знае — отвърна Броуди. — Има ли някакво значение?

— Според мен нищо особено, само една перка. Момчетата ми са разочаровани.

— Слушайте, глупако. Младежът едва не загина. Може би съжалявате, че не видяхте как акулата го разкъсва?

— Не ме баламосвайте — озъби се мъжът. — Тази твар дори не се приближи до него. Обзалагам се, че всичко е било нагласено заради онези от телевизията.

— Я се махай оттук с цялата си пасмина, мистър! Омитайте се незабавно!

Броуди почака, докато семейството от Куинсбъро се натовари на фургона. Като се отдалечаваше от колата, той чу как мистър Краслоу каза на жена си:

— Така си и мислех — всички тук са сополанковци. Дори ченгетата.

В шест часа вечерта Броуди седеше в кабинета си с Хупър и Медоус. Вече се бе обадил на Лари Вон. Вон беше пиян и през сълзи плещеше нещо за погубения си живот. Телефонът на Броуди зазвъня и той вдигна слушалката.

— Някакъв млад човек на име Бил Уитман иска да ви види, шефе — каза Биксби. — Твърди, че е от „Ню Йорк Таймс“.

— О, за... Добре, дявол да го вземе. Пусни го.

Вратата се отвори и на прага се появи Уитман.

— Попречих ли ви? — попита той.

— Ни най-малко — отвърна Броуди. — Влезте. Познавате ли Хари Медоус? А това е Мат Хупър от Удс Хоул.

— Хари Медоус? Как да не го познавам! — възкликна Уитман. — Заради него шефът ми три сол на главата по целия път от началото на Четирийсет и трета улица до края.

— За какво? — любопитствува Броуди.

— Случайно мистър Медоус бе забравил да ми разкаже за гибелта на Кристин Уоткинс. Но не бе забравил да го съобщи на собствените си читатели.

— Беше ми излетяло от главата — отвърна Медоус.

— С какво мога да ви бъда полезен? — попита Броуди.

— Бих искал да знам — рече Уитман — уверени ли сте, че всички са пострадали от една и съща акула?

Броуди въпросително погледна Хупър.

— Трудно е да се каже със сигурност — отвърна ихтиологът. — Не съм виждал акулата, която разкъса тримата, и не можах да разгледам както трябва тази, която се появи днес. Забелязах само сребристосив отблясък във водата. Знам какво беше, но нямам с какво да го сравня. Само мога да гадая, че е била същата акула. За мен е напълно невероятно по южното крайбрежие на Лонг Айленд едновременно да сноват две акули-убийци.

— Какво възнамерявате да правите, шефе? — попита кореспондентът. — Не говоря за плажовете, които навярно са вече закрити.

— Не знам. А какво бихме могли да предприемем? Господи, по-добре да се бе появил ураган. Или дори земетресение. Поне бързо свършват. Може да се поогледаш, да оцениш щетите и да се захванеш за работа. А тук нищо не можеш да разбереш. Като че ли някой луд скита на свобода и убива хора, когато му хрумне. Известно е кой е той, но никой не може да го хване, нито да го спре. И което е още по-лошо — никой не знае коя ще бъде следващата му жертва.

— Помниш ли какво разправяше Мини Елдридж — подхвърли Медоус.

— Да — отвърна Броуди. — Започвам да мисля, че в думите й има частица истина.

— Коя е тя? — попита Уитман.

— Една жена. Малко е смахната.

Последва минута мълчание. Тягостно мълчание, като че ли всичко, което можеше да се каже, бе вече изречено.

— И така? — обади се Уитман.

— Какво — и така? — попита Броуди.

— Трябва да се намери някакъв изход. Трябва нещо да се направи.

— Предлагайте. Ще се радвам. Но според мен много сме загазили. Ще ни провърви, ако след това лято градът ни оцелее.

— Не сгъстявате ли черните краски твърде много?

— Не мисля. А ти, Хари?

— И аз — каза Медоус. — Градът дължи съществуването си на летовниците, мистър Уитман. Можете да го наречете паразит, ако щете, но това е факт. Нашите дойни крави пристигат в началото на лятото и Амители живее за тяхна сметка, а жителите му изцеждат всяка капка мляко от тях, докато дойде Денят на труда. Лишете ни от тези кравички и ние ще се окажем в положението на кучи кърлежи, изоставени от кучето. Ще умрем от глад. При сегашното положение следващата зима, най-меко казано, ще бъде най-тежката зима в историята на града. Ще има толкова много безработни, че Амители ще се превърне в подобие на Харлем. — Той се усмихна. — Харлем на брега на океана.

— Бих дал какво ли не, да разбера защо това се случи именно на нас — каза Броуди. — Защо на Амители? Защо не на Истхамптън или Саутхамптън?

— Това — заяви Хупър, — не ще узнаем никога.

— Защо? — попита Уитман.

— Не бих искал да си помислите, че се оправдавам, тъй като не съумях да предскажа точно как ще се държи акулата — каза Хупър. — Но границата между естественото и свръхестественото е твърде неопределена. По правило естествените явления са логически обосновани. Но много неща просто не могат да се обяснят научно. Да речем, двама души плуват един след друг, акулата се появява зад тях, задминава задния и се нахвърля върху по-бързия плувец. Защо? Може би мирисът им е различен. Може би първият удря с ръце по-силно във водата. Да предположим, че вторият, онзи, който не е нападнат от

акулата, се втурне на помощ на приятеля си. Рибата може да не го докосне, дори да избяга настрани, като не престава да дъвче жертвата си. Предполага се, че бялата акула предпочита по-хладни води. Тогава защо откриха по крайбрежието на Мексико акула, задавена от човешки труп, който не е могла да преглътне? В известен смисъл акулата е подобна на смерч, който се появява на определено място. Той помита едната къща и внезапно изменя посоката си и прелетява близо до съседната къща, без да я докосне. Собственикът на разрушения дом се учудва: „Защо се случи тъкмо на мен?“ А стопанинът, комуто е провървяло, благодари на съдбата: „Слава богу!“

— Добре — каза Уитман. — И все пак не мога да разбера защо да не може да се улови тази акула?

— Вероятно може — отвърна Хупър, — но едва ли ще ни се удаде. Имам предвид средствата, с които разполагаме. Бихме могли отново да се опитаме да я привлечем.

— Да — намеси се Броуди, — Бен Гарднър може да ни разкаже всичко за примамките.

— Чували ли сте за някой си Куинт? — попита Уитман.

— Чувал съм — отвърна Броуди. — А ти, Хари?

— Чел съм за него във вестниците. Доколкото ми е известно, не е извършил нищо противозаконно.

— Може би си струва да му се обадим — предложи Броуди.

— Шегувате се — възрази Хупър. — Наистина ли искате да се свържете с този човек?

— Ето какво ще ви кажа, млади човече. Сега съм готов да се съюзя и с дявола, стига той да е в състояние да изпъди акулата от нашите води.

— Да, но...

— Слушай, Хари — прекъсна Броуди ихтиолога, — как мислиш, дали ще можем да намерим телефонния му номер в указателя?

— Сериозно ли говорите? — попита Хупър.

— Може би вие ще ни предложите нещо по-добро?

— Не, просто... Не знам. Сигурни ли сте, че не е някой мошеник, алкохолик или обикновен шарлатанин?

— Не можем нищо да кажем за Куинт, докато не се запознаем с него.

Броуди извади от горното чекмедже телефонния указател и го отвори на буква „К“. Прокара показалеца си по бялата страница от горе до долу.

— Намерих го. Куинт. Само фамилията му е тук, без малкото име. Но не виждам друга такава фамилия. Вероятно това е същият Куинт, когото търсим.

Броуди набра номера.

— Куинт — отвърна гласът в слушалката.

— Мистър Куинт, обажда се Мартин Броуди. Аз съм шефът на полицията в Амита. Имаме неприятност.

— Чувах за това.

— Днес акулата отново се появи.

— И пак ли сръфа някого?

— Не, но едва не го направи.

— Една толкова голяма риба е винаги гладна — забеляза Куинт.

— Виждали ли сте я?

— Не. На няколко пъти съм се опитвал да я срещна, но разполагам с твърде малко време. Клиентите ми не хвърлят парите си на вятъра. Те искат повече развлечения.

— Откъде знаете, че акулата е голяма?

— От приказките на хората. Някои от тях сигурно преувеличават, но без съмнение рибката си е голяма.

— Знаем. Можете ли да ни помогнете?

— Разбирам. Чаках да ми се обадите.

— И така, ще можете ли?

— Зависи.

— От какво?

— Колко ще изкарам?

— Обикновено колко долара припечелвате за едно денонощие? Ще ви заплащаме всеки ден, докато не убиете тази твар.

— Няма да стане — отговори Куинт. — За такава работа и плащането трябва да е специално.

— Какво искате да кажете?

— Обикновено получавам двеста долара дневно. Но вашият случай е особен. Ще се съглася да се заема с акулата срещу двойна надница.

— О, не.

— Дочуване.

— Почакайте! Но това е просто грабеж!

— Нямаме изход.

— Ще се намерят и други рибари.

Броуди чу как Куинт се закиска на пресекулки, като че лаеше.

— Разбира се, че ще се намерят — каза Куинт. — Един вече се намери. Изпратете друг. Изпратете десет. После, когато отново си спомните за мен, ще поискам тройна цена. Времето работи за мен.

— Става дума не за някаква услуга — рече Броуди. — Знам, че и вие припечелвате хляба си. Но акулата взима жертви. Трябва да сложим край на това, да спасим хората от смърт. А вие можете да ни помогнете. Защо не се съгласите да го сторите поне срещу редовната си тарифа?

— Трогнахте ме — отвърна Куинт. — Вие трябва да убиете акулата и аз ще се опитам да го сторя вместо вас. Не давам никакви гаранции, но ще направя всичко възможно. А това „всичко възможно“ струва четиристотин долара на ден.

Броуди въздъхна:

— Не съм сигурен дали общината ще даде парите.

— Намерете отнякъде другаде.

— Кога ще хванете акулата?

— След ден, след седмица, след месец. Кой знае? Може въобще да не я хвана. Може да си е отишла вече.

— Дай боже — въздъхна Броуди. Помълча известно време и накрая отсече: — Нямаме друг изход.

— Прав сте.

— Ще можете ли да излезете в океана още утре?

— Не. Ще изляза най-рано в понеделник. Утре ще имам гости.

— Гости? Какво, да не би да сте канили някого на обяд?

Отсреща отново се чу пронизителен лаещ смях.

— Гости наричам хората, които наемат катера — отвърна той. — Вижда се, че не се занимавате често с риболов.

Броуди се изчерви.

— Което е вярно, вярно си е. А не можете ли да откажете на гостите си? Все пак ние плащаме повече и имаме предимство пред другите.

— Не мога. Те са мои редовни клиенти. Не мога да им откажа. В противен случай ще ги изгубя. А вие сте случаен клиент.

— Да предположим, че още утре намерите акулата. Ще се опитате ли да я уловите?

— Това би ви спестило куп пари, нали? Но ние няма да видим вашата рибка. Ще отплаваме право на изток. Там рибата добре кълве. Някога трябва да опитате.

— Значи, уговорено?

— Вижте, ще имам нужда от още нещо — каза Куинт. — Трябва ми още един човек. Сега нямам помощник, а без него ще ми е трудно да измъкна такава рибка.

— Но къде е помощникът ви? Удавил ли се е?

— Не. Отиде си. Нервите му не издържаха. При нашата работа това рано или късно с всеки се случва. Мозъкът им се разкашква.

— Но вие все още се държите.

— Разбира се. По-умен съм от рибата.

— Това достатъчно ли е — да си по-умен от рибата?

— Досега ми е вършило работа. Нали съм още жив? Е, какво? Ще ми намерите ли човек.

— А вие не можете ли сам да си потърсите помощник?

— Не толкова бързо и не за такава работа.

— А утре с кого ще отплавате?

— С едно момче. Но като тръгна за голямата акула, няма да го взема.

— Ясно — каза Броуди. Той вече се съмняваше дали въобще бе разумно да се обажда на Куинт. — Аз ще ви стана помощник — това неочаквано се изплъзна от устата, сам се смая на смелостта си и ужас го обзе при мисълта, че дава такова обещание.

— Вие ли? Ха-ха-ха!

Броуди се засегна от насмешката в гласа на Куинт.

— На мен може да се разчита — каза той.

— Възможно е. Не ви познавам. Но с акулата няма да се справите, щом като нищо не разбирате от риболов. Можете ли да плувате?

— Разбира се. Защо?

— Ако паднете зад борда, ще ми трябва време да завия и да ви кача отново на катера.

— Не се безпокойте за мен.

— Ваша работа. Но на мен ми трябва човек, който да разбира от риболов. Или поне да умее да управлява катера.

Броуди погледна през бюрото си към Хупър. Най-малко му се щеше да търси акулата заедно с младия ихтиолог — на борда Хупър щеше да го превъзхожда със знанията си. Броуди би могъл да отпрати Хупър сам, а самият той да си остане на брега. Съзнаваше обаче, че такова решение би означавало капитулация: все едно да си признае, че се бои да се срещне лице в лице с опасността и че не е способен да победи необикновения враг, който воюва срещу собствения му град. Освен това не бе изключено, че ако прекара цял ден на катера, Хупър ще проговори и Броуди ще разбере къде ихтиологът е прекарал миналата дъждовна сряда. Броуди просто бе обсебен от желанието да научи какво бе правил Хупър в онзи ден и всеки път, щом си помислеше за това, започваше да се терзае от една и съща мисъл. Щеше му се да вярва, че Хупър е бил на кино или е играл дама в клуба „Фийлд“, или е пушил марихуана с някое хипи, или пък е спал с някое момиченце. Беше му все едно с какво се бе занимавал ихтиологът, стига само да не се бе срещал с Елън. А ако е бил с нея? Тогава? Самата мисъл за това му беше непоносима.

Броуди прикри телефонната слушалка с длан и се обърна към Хупър:

— Може би вие ще тръгнете с него? Куинт има нужда от помощник.

— Той дори няма помощник? Ама че работа!

— Това няма значение. Ще тръгнете ли, или не?

— Ще тръгна — отвърна Хупър. — Навярно цял живот ще съжалявам за това, но добре, ще тръгна с вас. Искам да видя акулата със собствените си очи, а това е единственият начин.

— Добре, намерих ви помощник — каза Броуди на Куинт.

— Ще се справи ли с катера?

— Ще се справи.

— В такъв случай ще се срещнем в понеделник в шест часа сутринта. Вземете нещо за хапване. Знаете ли как да стигнете дотук?

— Шосе номер дваисет и седем, до завоя към Обетованата земя, нали така?

— Да. По посока към Кранбъри Хоул. Ще карате право към града. На около ето метра от последните къщи завивате наляво по коларския път.

— Има ли някакъв знак?

— Не, но това е единственият път за насам. Свършва точно до пристана.

— И там е само вашият катер?

— Да. Нарича се „Орка“.

— Разбрано. До понеделник.

— Има още нещо — каза Куинт. — Ще ми плащате в брой всеки ден в предплата.

— Добре, но защо в предплата?

— Винаги вземам в предплата. Не бих искал да отидете на дъното заедно с парите ми, ако паднете зад борда.

— Става — съгласи се Броуди. — Ще си ги получите. — Той остави слушалката и каза на Хупър:

— Ще ви бъде ли удобно в понеделник в шест часа сутринта?

— Да.

— Правилно ли разбрах, че и ти ще отидеш, Мартин? — попита Медоус.

Броуди кимна:

— Такава ми е работата.

— Мисля, че подобна задача надхвърля служебните ти задължения.

— Вече е решено.

— Как се казва катерът? — попита Хупър.

— Мисля, че „Орка“ — отвърна Броуди. — Не знам какво означава.

— „Орка“ е косатка-убиец.

Медоус, Хупър и Уитман се готвеха да си тръгват.

— Желая ви успех — каза Уитман. — Дори ви завиждам. Преследването вероятно ще бъде вълнуващо преживяване.

— Мога да мина и без чак толкова вълнуващо преживяване — заяви Броуди. — Просто искам да свърша с тази проклетата твар.

Вече на вратата Хупър се обърна.

— Спомних си нещо — каза той. — Знаете ли как австралийците наричат бялата акула?

— Не — отвърна Броуди без всякакъв интерес. — Как?

— Бялата смърт.

— Нарочно ми го казахте, нали? — попита Броуди, докато затваряше вратата зад тях.

На изхода на полицейското управление нощният дежурен спря Броуди:

— Шефе, звъниха ви, когато бяхте в кабинета си. Реших, че не си струва да ви безпокоя.

— Кой беше?

— Мисис Вон.

— Мисис Вон?

Броуди не си спомняше някога да е разговарял с Елинор по телефона.

— Помоли ме да ви предам, че не е толкова спешно.

— Веднага ще ѝ се обадя. Тя е много стеснителна. Дори ако се запали домът ѝ, тя ще се обади на пожарникарите и ще започне да им се извинява за безпокойството и ще ги попита дали биха наминали към нея, ако са някъде наблизо.

Докато се връщаше в кабинета си, Броуди си спомни, че веднъж Вон бе казал за Елинор: „Всеки път, когато жена ми пише чек за един долар, тя не попълва нулите в графата за центовете, за да не оскърби получателя с недоверието си: да не би той да си помисли, че го смята способен да надпише няколко цента.“

Броуди набра телефонния номер на Вон и Елинор тутакси вдигна слушалката. „Седяла е до апарата“ — помисли си Броуди.

— Елинор, обажда се Мартин Броуди. Вие сте ми звънили?

— О, да. Ужасно ми е неудобно да ви безпокоя, Мартин. Ако предпочитате...

— Не, имам време. Какво искахте да ми кажете?

— Искрах... звъних ви, защото, както ми е известно, днес Лари е разговарял с вас. Помислих си, че може да знаете дали... дали не се е случило нещо.

„Тя не е в течение на нещата — помисли си Броуди. — Но проклет да бъда, ако Елинор Вон разбере нещо от мен.“

— Какво се е случило? За какво говорите?

— Не знам как да започна, но... виждате ли, както сам знаете, Лари пие малко. И много рядко, поне у дома.

— Да?

— Тази вечер, като се прибра вкъщи, той не каза нито дума. Просто влезе в кабинета си и, както ми се стори, изпил е почти цяла бутилка уиски. Сега спи в креслото.

— На ваше място не бих се тревожил, Елинор. Вероятно нещо го безпокои. Всеки от нас от време на време попада в подобно положение.

— Разбирам. Само че... нещо лошо се е случило, чувствам го. Не е на себе си вече няколко дни. Мислех си, че може би... вие сте му приятел. Не знаете ли какво му е?

„Приятел“ — помисли си Броуди. Почти същото бе казал и Вон, но той се бе изразил по-различно: „Някога бяхме приятели.“

— Не, Елинор, не знам — излъга Броуди. — Впрочем, ако искате, мога да поговоря с него.

— Наистина ли, Мартин? Ще ви бъде много признателна. Но... моля ви, не споменавайте, че съм ви звънила. Той не обича, когато се намесват в работите му.

— Не се безпокойте. Няма да му кажа. Постарайте се да поспите.

— Да го оставя ли в креслото?

— Разбира се. Само че му свалете обувките и го завийте с едно одеяло. Всичко ще бъде наред.

Пол Лоуфлър стоеше зад щанда в закусвалнята си и гледаше часовника си.

— Девет без четвърт — каза той на съпругата си Роуз, пухкава миловидна жена, която подреждаше кутиите с масло в хладилника. — Какво ще кажеш, ако затворим петнайсет минути по-рано?

— След такъв удачен ден като днешния аз съм съгласна — каза Роуз. — Девет килограма колбаси! Кога се е случвало да продадем девет килограма колбаси за един ден?

— И швейцарско сирене — добави Лоуфлър. — Не си спомням да не ни е стигало швейцарското сирене. Не е лошо да имаме още няколко такива дни. Месо за печене, лебервурст — всичко се продава! Като че ли летовниците от Бруклин Найтс до Истхамптън са се наговорили да купуват сандвичите си от нас.

— Като си помислиш само — пристигат от Бруклин Найтс! И от Пенсилвания! Един човек каза, че пристига чак от Пенсилвания! Само и само да види акулата.

— Нима в Пенсилвания няма акули?

— Кой знае? — каза Лоуфлър. — Тук стана като в Кони Айленд.

— Вероятно на градския плаж няма къде яйце да хвърлиш.

— Това е много добре. Заслужили сме един-два удачни дни.

— Чух, че отново закрили плажовете — спомена Роуз.

— Да. Винаги съм казвал: бедата не идва сама.

— За какво говориш?

— За нищо. Хайде да затваряме.

ТРЕТА ЧАСТ

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Океанът беше застинал като вледенен. Никакъв ветрец не помръдваше гладката му повърхност. Слънцето пронизваше с лъчите си трепкащите вълни нагрят въздух. От време на време някоя самотна рибарка ще се гмурне за плячка, отново ще се издигне нагоре и дълго време върху водата ще останат бягащи безспир концентрични кръгове.

Катерът беше замрял и едва доловимо се носеше от течението. Кордите на двете въдици, закрепени на кърмата, се спускаха и разрязваха масленото петно, което се бе проточило зад катера, движещ се на запад. Хупър стоеше на кърмата до огромната деветдесетлитрова кофа, пълна със стръв. През няколко секунди той бъркаше с черпака в кофата и изхвърляше съдържанието му зад борда.

На носа на катера бяха подредени в две редици десет дървени бурета, големи колкото тристалитрови бирени бъчви. Всяко едно беше овързано няколко пъти със здраво конопено въже, дебело около два сантиметра, а останалата му част, дълга триста метра, лежеше навита на палубата. На края на въжетата бяха завързани стоманени харпуни.

Броуди седеше на въртящия се, прикован към палубата стол и се бореше с дрямката. Беше му горещо и се обливаше в пот. Цели шест часа, откакто се бяха качили на катера, не бе подухнал никакъв ветрец. Тилът на Броуди бе силно обгорял и всеки път, когато обръщаше главата си, якичката на униформената му риза болезнено дразнеше кожата му. Броуди остро усещаше мириса на собствената си пот, който се смесваше със зловонието на рибешките вътрешности и предизвикваше гадене в стомаха му. Чувстваше, че се е напъхал там, където не му е работа.

Броуди погледна към мостика. На него се бе изправил Куинт. Носеше бяла фланелка, избелели сини джинси, бели чорапи и износени гуменки. Броуди си помисли, че Куинт е може би около петдесетгодишен и макар че безусловно някога е бил на двацет години, а след време щеше да стане на шейсет, полицаят не можеше да си го представи по друг начин. Куинт се оказа твърде слаб — беше висок почти два метра, а не тежеше повече от осемдесет килограма. Бе

съвсем оплешивял, не обръснат, а именно оплешивял, без ни най-малък признак за растителност върху главата си, като че ли така се бе родил — без коса. Когато слънцето припичаше отгоре, той си слагаше кепе на морски пехотинец. Лицето му, както всичко друго у него, бе слабо и кокалесто. Дългият прав нос веднага се хвърляше в очи. Когато гледаше надолу, от мостика, този нос като че ли му пречеше да вижда. Собственикът на катера имаше най-черните очи, които Броуди бе срещал. От вятъра и слънцето кожата на лицето му бе загоряла и се бе покрила с бръчици. Той внимателно, без да мига, се бе вторачил зад кърмата — повърхността на водата бе покрита с мазна пелена.

По гърдите на Броуди се стичаше струйка пот и той потрепна от неприятното усещане. После извърна глава и като се намръщи от острата болка по кожата на врата си, погледна мазното петно. Слънчевата светлина, отразяваща се в маслената повърхност, болезнено дразнеше очите му и Броуди отмести поглед.

— Светлината не ви ли пречи, Куинт? — попита той. — Никога ли не носите слънчеви очила?

Куинт го погледна:

— Никога — отрязва той.

Гласът му звучеше безразлично: нито дружелюбно, нито враждебно. Във всеки случай не предразполагаше към разговор.

Но на Броуди му беше скучно и му се щеше да си побъбри с някой.

— Защо?

— Не ми трябва. Гледам света такъв, какъвто е.

Броуди погледна часовника си. Минаваше два. След още три-четири часа щяха да се откажат от търсенето и да се приберат у дома.

— Често ли имате празни дни?

Сутрешното напрежение бе изчезнало, нямаше какво повече да чакат и Броуди мислеше, че днес те няма да видят акулата.

— Как „празни“?

— Такива като днешния. Цял ден седиш и нищо не става.

— Случват се.

— И ви плащат дори ако денят не донесе нищо?

— Разбира се.

— Дори ако нито веднъж не клъвне?

Куинт кимна.

— Това не се случва толкова често. Обикновено все някаква риба ще клъвне. Или ще закачиш нещо.

— Ще закачиш?

— С желязото — Куинт посочи харпуна на носа на катера.

— И какво закачате, Куинт? — попита Хупър.

— Всички риби, които минават наблизо.

— Така ли? Аз не...

— Нещо клъвна — прекъсна го Куинт.

Броуди погледна изпод ръката си зад борда, но пелената си оставаше неподвижна: повърхността бе спокойна и гладка.

— Къде? — попита Броуди.

— Почакайте малко — каза Куинт. — Сега ще видите.

С тих метален звук кордата на въдицата на десния борд започна да се отвива и прорязва водата като права сребриста струна.

— Дръжте спининга — каза Куинт на полица. — И когато ви дам знак, дръпнете спирачката на макарата и опънете рязко.

— Акулата ли е? — попита Броуди.

При мисълта, че най-после се е срещнал лице в лице с тази риба, с това чудовище, с този нощен кошмар, сърцето на Броуди неудържимо затуптя. Устата му пресъхна. Той изтри ръце в панталона си, измъкна спининга от гнездото му и го стисна между краката си, като продължаваше да седи на стола.

— Бялата ли? — засмя се Куинт с лаещия си смях. — Не, някакъв дребосък. Потренирайте малко, докато вашата твар открие катера.

Куинт погледа известно време кордата, после каза:

— Давай!

Броуди натисна спирачката, наклони се и рязко дръпна назад. Кордата месина се изви като дъга. С дясната си ръка Броуди се опита да върне макарата назад, за да издърпа рибата, но нищо не се получи. Кордата продължаваше да се врязва във водата.

— Не си хабете силите напрасно — посъветва го Куинт.

Хупър, който седеше на щурца, се надигна.

— Дайте аз да навия кордата предложи той.

— Не трябва — отвърна Куинт. — Оставете спининга на мира.

Хупър го погледна с недоумение и леко смутено.

„Какво разбираш ти от такива работи“ — помисли си Броуди, като видя недоволното лице на Хупър.

— Ако навие прекомерно кордата, може да издърпате кукичката от устата на рибата — додаде Куинт след минута.

— Така ли? — удиви се Хупър.

— А ми бяха казали, че разбирате от риболов.

Хупър замълча. Той обърна гръб на Куинт и седна на щурца.

Броуди държеше спининга с две ръце. Рибата се бе спуснала надълбоко и бавно се движеше от една страна на друга, но не издърпваше повече корда.

Броуди се зае да намотава макарата. Той ту се накланяше, като бързо въртеше ръчката, за да обере провисналата нишка, ту подръпваше лова, като напрягаше мускулите на гръба и плещите си. Лявата китка го болеше, а пръстите на дясната му ръка започнаха да изтръпват от напрежението.

— Какво съм хванал, дявол го взел? — попита той.

— Синя акула — отвърна Куинт.

— Трябва да е половин тон тежка.

— Не, не повече от седемдесет-осемдесет килограма — разсмя се Куинт.

Броуди дърпаше рибата и се превиваше, дърпаше и се превиваше, докато не чу гласа на Куинт:

— Почти е готово. Задръжте сега.

Броуди престана да навива ръчката на макарата.

С гъвкави и спокойни движения Куинт слезе по трапа. В ръката си държеше пушка — стара армейска пушка М-1. Надвеси се над планшира и погледна надолу.

— Искате ли да видите рибата? — попита Куинт. Елате да надзърнете.

Броуди стана и като продължаваше да намотава провисналата корда, се приближи до борда на катера. Акулата изглеждаше неестествено синя в тъмната вода на океана. Беше дълга около два метра и половина, изящна, с големи гръдни перки. Движеше се бавно от едната страна на катера до другата — бе спряла да се съпротивлява.

— Истинска красавица! — възкликна Хупър.

Куинт махна предпазителя на пушката и когато муцуната на акулата се повдигна на няколко сантиметра от повърхността, бързо

изстреля три куршума в нея. Те прорязаха кръгли дупки в главата ѝ, но кръв не се виждаше. Акулата потръпна и замря.

— Мъртва е — рече Броуди.

— Глупости — възрази Куинт. — Възможно е да е зашеметена, но нищо повече. — Той извади една ръкавица от джоба на панталона си, пъкна дясната си ръка в нея и хвана кордата. После измъкна нож от калъфа, който висеше на колана му. Надвеси се от планшира и изтегли нагоре главата на акулата. Пастта ѝ беше леко раззината, а дясното ѝ око бе притворено и невиждащият поглед бе насочен право към Куинт. Собственикът на катера пъкна ножа между челюстите на акулата и се опита да ги разтвори, но рибата стисна здраво ножа с острите си триъгълни зъби. Куинт започна да дърпа и да извива ножа, докато го измъкна. Сложи го обратно в калъфа и извади от джоба си клещи за рязане на тел.

— След като ми плащате така добре, мисля, че мога да си позволя да загубя една кука и малко корда — подхвърли Куинт. После доближи клещите до кордата с намерение да я пререже. — Една минута — спря се той внезапно, мушна клещите обратно в джоба си и измъкна ножа. — Гледайте. Това винаги е предизвиквало възторг у клиентите ми. — С лявата си ръка той повдигна по-голямата част от туловището на акулата над повърхността на водата и с мълниеносно движение разпори корема ѝ от аналната перка почти до главата.

Рибата се раздели на две и кървавите вътрешности — бели, червени и сини — се изсипаха в океана като куп мръсно бельо от кошница. После Куинт преряза дебелата найлонова връв и акулата се плъзна зад борда. Още щом главата ѝ се потопи във водата, рибата се замята в облак от кръв и вътрешности, като ухапваше всяко парченце, което минаваше покрай пастта ѝ. Тялото ѝ се тресеше, докато тя гълташе собствените си вътрешности, които отново изплуваха през разпорения ѝ търбух и се приближаваха до пастта ѝ, а тя пак ги налапваше.

— Сега внимавайте — предупреди Куинт. — Стига да ни провърви, след минута тук ще се появят други сини акули и ще помогнат на тази твар да се самоизяде. Ако са много, ще наблюдаваме истински кървав пир. Интересно зрелище. Харесва се на клиентите.

Броуди омагьосан наблюдаваше как акулата продължаваше да поглъща собствените си вътрешности. След миг той забеляза някаква

синя сянка да се издига към опашката на разрязаната акула. Малка акула, дълга не повече от метър и двайсет, се вкопчи в изкормената риба и впи челюсти в мятащото се във водата парче плът. Тя яростно тресеше глава и извиваше цялото си тяло като змия. Най-после откъсна парче месо и го глътна. Скоро се появи друга акула, после още и още и водата се разпени. Наоколо летяха кървави пръски.

Куинт взе харпуна, който лежеше под планшира, надвеси се зад борда и издигна оръжието над главата си. Неочаквано Куинт рязко изопна тялото си напред и веднага се дръпна назад. Една малка акула, нанизана на острието на харпуна, се гърчеше и тракаше с челюсти. Куинт измъкна ножа, разпори корема на рибата и я изхвърли във водата.

— Сега ще видите още нещичко — рече той.

Броуди не можеше да определи колко акули се мятаха край катера в разпенилата се вода. Перки кръстосваха повърхността, рибите удряха с опашки по водата. От време на време посред пляскането се дочуваше грухтене, когато две огромни акули се сблъскваха. Броуди погледна ризата си — тя бе цялата мокра и изпръскана с кръв.

Пиршеството продължи няколко минути и накрая останаха само три големи акули, които сновяха напред-назад под самата повърхност.

Мъжете мълчаливо гледаха зад борда, докато и последните риби не отплуваха.

— Господи! — промълви Хупър.

— Не ви хареса? — попита Куинт.

— Познахте. Не ми харесва, когато живи същества загиват за забавление на хората.

Куинт изсвири с уста и Хупър го попита:

— А на вас?

— Така се прехранвам, а дали ми харесва, или не — това си е моя работа.

Куинт отвори кутията с лед и измъкна друга кука с дебела найлонова връв. Собственикът на катера бе приготвил стръвта още на брега — сепия, набодена и привързана към тялото и върха на въдицата. С помощта на плоски клещи той прикрепил връвта към единия край на металната корда, хвърлил стръвта зад борда и я отпуснал на трийсетина метра.

Хупър отново започна да изгребва вътрешности от кофата и да ги хвърля във водата.

— Някой иска ли бира? — попита Броуди.

Куинт и Хупър кимнаха с глава. Тогава Броуди се спусна долу и донесе от хладилника три бири. Като излизаше от кабината, Броуди забеляза две извехтели, избелели и напукани от времето снимки, прикрепени с кабарчета върху преградата. На едната се виждаше Куинт до пояс в камара огромна, странна на вид риба. На другата се мъдреше мъртва акула, просната на брега. Броуди не можеше да определи размерите ѝ, защото наоколо не се виждаше нищо, с което би могъл да ги сравни.

Броуди се качи горе, раздаде бирите и седна на стола.

— Видях снимките долу — каза той на Куинт. — Каква е тази риба, сред която сте се фотографирали?

— Тарпон отвърна Куинт. Не много отдавна ловях риба във Флорида. Никога преди не бях виждал нещо подобно. Тогава трябва да сме хванали трийсет-четирийсет тарпона, при това големи и само за четири ноци.

— И сте я измъкнали на брега? — попита Хупър. — Защо не я изхвърлихте обратно в океана?

— Клиентите пожелаха да запазят улова. Вероятно за да го фотографират. Във всеки случай от тарпоните се получи добра стръв, като ги нарязях на парчета.

— Ако съдя по думите ви, тази риба е по-полезна мъртва, отколкото жива.

— Разбира се. Като почти всички риби и като много животни. Никога не съм опитвал живо говедо — разсмя се Куинт.

— А какво е онова на другата снимка? — попита Броуди. — Обикновена акула?

— Е, не съвсем обикновена. Това е голяма бяла акула, дълга четири-пет метра. Тежеше повече от тон и половина.

— Как я хванахте?

— С харпун. Но трябва да ви кажа — Куинт се изкиска, — отначало не можеше да се разбере кой кого гони.

— Какво имате предвид?

— Проклетата твар нападна катера. Внезапно, без всякакво предупреждение. Бяхме на кърмата, заети с работа, и изведнъж — бух!

Като че ли върху катера налетя товарен влак. Помощникът ми падна по гръб, а клиентът закрещя с ужасен глас, че потъваме. После тази гадни блъсна още веднъж. Забих харпуна си в нея и я подгонихме — господи! Трябва да сме я преследвали до средата на Атлантическия океан.

— Възможно ли ви беше да преследвате акулата? — попита Броуди. — Тя не се ли гмурна надълбоко?

— Не можеше. Зад нея се влачеше бурето. Тя го повлече под водата, но за кратко. Скоро се измори и се вдигна към повърхността. Ние просто следвахме бурето. След два часа забихме още два харпуна в тази твар и най-после тя изплува на повърхността съвсем изтощена; прехвърлихме въжето около опашката ѝ и така я влачихме на буксир до брега. Клиентът ни през всичкото време бърбореше глупости, защото беше сигурен, че ще потънем и акулата ще ни излапа. Знаете ли кое беше най-смешното? Когато извлякохме рибата и пристигнахме живи и здрави, този идиот дойде при мен и ми предложи петстотин долара, ако потвърдя, че той е хванал акулата с въдица! Изпратих го по дяволите. Тогава той запя друга песен: поиска да плати за разходката, наполовина — бил съм го лишил от възможността сам да хване акулата. Казах му, че ако го бях оставил да я хване, щях да остана без въдица, без сто и петдесет метра метална корда, без макара и прът и главно — без рибата. Тогава той заговори за шумната реклама, дето съм щял да спечеля от разходката в океана, която той ще заплати. А пък аз му отвърнах: дай парите, а рекламата остави за себе си и се опитай да я намажеш на препечена филийка и да я изхруските двамата с жена си.

— Чудя се на тази история с въдицата — обади се Броуди.

— Какво имате предвид?

— Обърнах внимание на едно място във вашия разказ. Нали не уловихте акулата с въдица?

— Да не съм луд? Разбира се, че не. А от онова, което вече чух, съдя, че акулата, дето хванах, е кутре в сравнение с тази, за която сме тръгнали.

— Защо тогава сте пуснали спинингите във водата?

— По две причини. Първо — бялата акула спокойно може да налапа малката стръв. Ще прегризе металната корда много бързо, но така ние ще разберем, че е някъде наоколо. Това е сигурен знак. Второ

— отде да знае човек кого може да привлече миризмата на стръвта; дори ако акулата не се появи, поне някоя друга риба ще клъвне.

— Например?

— Кой знае? Надявам се да е доходен улов. Веднъж попаднах на риба-меч, а в Монток могат да се получат пет долара за кило от месото ѝ — тъй както властите твърдят, че никой повече не ги лови с цел печалба. Или пък представете си, че най-неочаквано клъвне нещо много интересно, като например акула-мако. Да се хване такава акула е цяло удоволствие. Тъй и тъй плащате четири стотачки, защо пък да не се забавляваме, а?

— Да предположим, че бялата акула се появи наоколо — каза Броуди, — какво ще сторите най-напред?

— Ще се опитам да я примамя и да я накарам да обикаля около катера, докато се приближим до нея. Не ни е нужна особена хитрост: акулите са доста глупави създания. Всичко зависи от това как ще се държи с нас. Ако ни нападне, ние бързо ще я надупчим с харпуните, после ще завием настрана и ще я оставим да се изтощи. Залови ли се за стръвта, няма да можем да я спрем. Но аз не ще ѝ дам да си отиде, ще се опитам да задържа тази твар с риск да бъде изтръгната макаратата. Разбира се, тя бързо ще превие въдицата, но може да ни се удаде да я придърпаме по-близо до катера, за да метнем харпуните. Щом забия едно-единствено желязо в нея, успехът на лова ни ще бъде въпрос на време. Най-вероятно тя ще ни приближи на голяма дълбочина, привлечена от стръвта. И тогава ще трябва да решим как да постъпим по-нататък. Стръвта не е достатъчна, за да привлече интереса ѝ за дълго. Тази огромна гадина моментално ще я лапне и дори няма да разбере, че е глътнала нещо. Затова трябва да ѝ пробутаме някакво особено лакомство, от което да не може да се откаже. В стръвта пък трябва да има огромна въдица, която да удържи рибата, докато ние я прободем с един-два харпуна.

— А ако акулата забележи въдицата — попита Броуди, — ще се откаже ли от стръвта?

— Няма да се откаже. Акулата не притежава разум, тя не е куче. Акулите поглъщат всичко. Можете да хвърлите само въдица, без примамка, и тя ще я налапа. Една такава риба се бе приближила до катера на моя приятел и искаше да налапа външния мотор. Но го изплю, защото не можа да го преглътне наведнъж.

— И какво е това „особено лакомство“, Куинт? — попита Хупър, който седеше на кърмата и хвърляше стръв във водата.

— Особеното лакомство, от което акулата не може да се откаже? — Куинт се усмихна и посочи с пръст към зеления пластмасов кош за боклук, който стоеше по средата на палубата. — Ето го. То е там и аз си го бях запазил именно за такава акула. Не бих го хабил за други.

Хупър се приближи до коша, отстрани металните скоби и вдигна капака. Погледна вътре и застина с отворена от учудване уста. Във водата плуваше малко тъпоносо делфинче, не повече от половин метър дълго. Телцето запазваше вертикалното си положение и делфинчето бавно поклащаше безжизнената си глава в такт с движението на катера. От една дупка под долната му челюст стърчеше ухото на огромна въдица за лов на акули, а от коремчето му — острието на същата въдица. Хупър стисна ръбовете на коша с ръце.

— Бебе — промълви той.

— Не съвсем — отвърна Куинт, като се ухили. — Ембрион.

Хупър внимателно разглеждаше делфинчето няколко секунди, после затръшна капака на коша.

— Откъде сте го взели? — попита той.

— На шестстотин мили източно оттук. Защо?

— Интересува ме как се сдобихте с него?

— Много просто. От корема на майката.

— Вие сте я убили.

— Не, разбира се — засмя се Куинт. — Сама скочи на палубата и глътна цяла купчина сънотворни хапчета. — Куинт млъкна в очакване на смях, но Бруди и Хупър го гледаха мрачно. — Знаете, че такова лакомство не може да се купи просто така.

Хупър не сваляше поглед от собственика на катера. Не беше на себе си от гняв и възмущение.

— Известно ли ви е, че делфините се охраняват? — попита гой.

— Когато съм на риболов, момче, хващам всичко, което искам.

— Ами законите? Нима...

— Какво работите, Хупър?

— Ихтиолог съм. Изучавам рибите. Затова съм дошъл при вас. Нима не са ви казали?

— Когато хората наемат катера ми, не им задавам излишни въпроси. Е, добре, вие изучавате рибите и по този начин си изкарвате

прехраната. Но ако трябваше да се трудите истински — имам предвид такъв труд, при който всеки цент се изкарва с пот и кръв, — тогава бихте знаели повече за законите. Вярно е, че ловът на делфини е забранен. Ала това не пречи на Куинт да улови едно-две дребосъчета за стръв. Приели са закона, за да предотвратят масовото унищожение на делфините, за да забранят на богатите безделници да ги ловят за собствено удоволствие. Ето какво ще ви кажа, Хупър: можете да се ядосвате и да ръмжите колкото си искате, но да не съм ви чул да ми казвате, че Куинт нямал право да хване няколко риби, за да изкара насъщния си.

— Вижте, Куинт, работата е там, че ако продължаваме да убиваме делфини, те могат напълно да изчезнат. А вие ускорявате този процес.

— Не се карайте на мен. Кажете на рибарите, които ловят риба тон, да престанат да хващат делфини в мрежите си. Кажете на капитаните на японските риболовни кораби да престанат да мятат харпуните си по делфините. И всички те ще ви изпратят по дяволите. Те трябва да изхранват хората. Аз също. Трябва да изхраня себе си.

— Ясно — отвърна Хупър. — Ще продължавате да ловите делфини, докато ги има, а когато изчезнат, ще плюете на това и ще си намерите друга работа. Глупаво!

— Внимавай на завоите, малкият! — заплашително проговори Куинт. Гласът му беше глух, неизразителен, той гледаше Хупър право в очите.

— Какво?

— Не те съветвам да ме наричаш глупак.

Хупър не искаше да обиди Куинт и се учуди, когато стопанинът на катера прие думите му като оскърбление.

— Напразно се сърдите. Аз просто исках...

Броуди, който се намираше между Хупър и Куинт, реши да постави край на спора.

— Спрете, Хупър! — рече той. — Не сме дошли тук, за да обсъждаме проблемите за опазване богатствата на океана.

— Какво разбирате от екология, Броуди? — разгневи се Хупър. — Обзалагам се, че тази наука за вас означава само едно — за околната среда е вредно да се изгарят окапалите листа в задния двор.

— Я слушайте! Запазете евтината си богаташка демагогия за другото.

— Значи така? Богаташка демагогия. Чуждото богатство ви кара да примирате от завист, нали?

— Чуйте ме, дявол да ви вземе! Намираме се тук, за да отървем хората от акулата-убиец, и ако един делфин може да спаси бог знае колко хора, намирам жертвата за напълно оправдана.

Хупър се усмихна накриво.

— Излиза, че сега сте специалист по спасяване на хора, така ли? — обърна се той към Броуди. — Хайде да видим. Колко хора можеха да останат живи, ако бяхте закрили плажовете още щом...

Броуди скочи и без да мисли за онова, което прави, тръгна към Хупър.

— Млъкнете — викна полицаят.

По навик се присегна към бедрото си, но се спря, усетил, че кобурът го няма. Броуди изведнъж се изплаши, като осъзна, че бе готов да стреля в Хупър. Противниците застинаха на местата си и се вторачиха един в друг.

Краткият рязък смях на Куинт разреши напрежението в обстановката.

— Ама че магарета — каза той. — Още щом се качихте на борда тази сутрин, веднага си помислих, че без кавга няма да минем.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

На другия ден пак светеше ярко слънце. Отблъснаха от кея в шест сутринта. Подухваше лек югозападен вятър, обещаващ прохлада. Заливът на Монток беше набразден от вълни. Но към десет часа бризът утихна и катерът застина на огледалната повърхност на океана като картонена кутия в локва. На небето не се виждаше ни едно облаче, но слънцето бе обгърнато в гъста мъгла. Докато пътуваше към пристанището, Броуди чу по радиото, че замърсяването на въздуха около Ню Йорк е достигнало критичната си точка — нещо се изменило в химическия състав на атмосферата. Стоотици хора се разболели, а хронично болните и старците умирали един след друг.

Този ден Броуди беше с по-подходящо облекло. Носеше бяла риза с къси ръкави и висока якичка, леки памучни панталони, бели чорапи и гуменки. За да убие времето, той бе взел от Хендрикс една книга — „Смъртоносната девица“. Не му се щеше от скука да се хваща на празни приказки и освен това се страхуваше да не се скарат отново с Хупър. Сцената от предишния ден го бе притеснила, а вероятно ихтиологът също изпитваше неловкост. Днес те почти не разговаряха помежду си и всеки предпочиташе да се обръща към Куинт. Броуди не можеше да се преструва и да се държи с Хупър така, като че ли нищо не се е случило.

Полицаят забеляза, че сутрин Куинт бе мълчалив, сдържан и необщителен. Трябваше да му дърпаш думите от устата с клещи. Но към края на деня стопанинът на катера ставаше словоохотлив. Сутринта, когато излязоха в океана, Броуди попита Куинт откъде знае къде точно да причака акулата.

— Не знам — отвърна стопанинът.

— Не знаете ли?

Куинт няколко пъти отрицателно поклати глава.

— Но как избирате мястото?

— Наслуки.

— На какви условия трябва да отговаря?

— На никакви.

- По течението ли ще плаваме?
- Ами да.
- А вземате ли под внимание дълбочината?
- Отчасти.
- Как тъй?

За миг Броуди си помисли, че Куинт няма да му отговори. Стопанинът на катера гледаше право пред себе си, очите му бяха вперени в хоризонта. После той продума, сякаш му струваше огромно усилие:

— Такива големи риби едва ли биха плували из плиткото. Но човек никога не знае.

Броуди разбираше, че трябва да прекъсне разговора и да остави Куинт на мира, но му стана любопитно и той зададе още един въпрос:

— Ако намерим акулата, или пък тя ни намери, ще ни провърви, нали така?

— Ами да.

— А да намериш тази риба е толкова трудно, колкото да откриеш игла в копа сено.

— Не съвсем.

— Защо?

— Ако течението е бързо, в края на деня мазната пелена от стръвта ще се разнесе на десет мили и дори повече.

— А не е ли по-добре да останем тук цялата нощ?

— За какво? — попита Куинт.

— Пелената може да се разпростре още по-надалече. Ако се разпростира върху десет мили за един ден, за едно денонощие ще покрие двайсет.

— Няма да е много добре, ако пелената покрие твърде голяма повърхност.

— Защо?

Ще обърка акулата. Ако се помотаем тук един месец, пелената ще покрие целия океан. Не виждам смисъл — Куинт се усмихна. Вероятно той си бе представил океана, покрит с плътна пелена.

Броуди млъкна и се зачете в книгата си.

Към обед Куинт бе станал по-разговорчив. Кордите на въдиците плаваха в мазното петно вече повече от четири часа. Още щом легнаха в дрейф, Хупър се зае с черпака и сега седеше на кърмата и методично

загребваше в кофата и изсипваше стръвта зад борда. Около десет часа някаква риба налага връвта от десния борд и предизвика кратко оживление сред екипажа. Това бе трикилограмов паламуд, който трудно можеше да ухапе голямата като кука въдица. В десет и половина малка синя акула клъвна от левия борд. Броуди я издърпа до катера с макаратата, Куинт я изтегли с харпуна на борда, разпори корема ѝ и я хвърли обратно във водата. Акулата вяло излапа няколко парченца от собствената си плът и потъна. Нито един хищник не пристигна за пиршеството. Малко след единайсет Куинт забеляза сърповидната тръбна перка на риба-меч. Те мълчаливо чакаха, като се надяваха, че рибата ще клъвне, но тя се отнесе с пренебрежение към стръвта и безцелно закръжи на шейсет метра от кърмата. Куинт опъна връвта, дръпна я така, че стръвта да започне да подскача и да заприлича на жива риба, но всичко беше напразно. Тогава Куинт реши да я убие с харпун. Той включи двигателя, нареди на Броуди и на Хупър да обират кордата и подкара катера в широка окръжност. Единият харпун вече бе закрепен към изстрелващото устройство, а на носа стоеше приготвено бурето с навито около него въже. Куинт обясняваше плана си: Хупър ще кара катера, той, Куинт, ще се настани на носа и ще държи харпуна готов. Когато се приближат до рибата, Куинт ще показва с харпуна посоката, към която катерът трябва да се придържа. Хупър трябва да кара в кръг, докато харпунът не се насочи право напред. Все едно да държиш курс по стрелката на компаса. Ако им провърви, те незабелязано ще се приближат до рибата и Куинт ще метне харпуна на три метра почти отвесно. Броуди ще трябва да стои до бурето и да следи въженцето да не се оплете, когато рибата се гмурне надълбоко.

Всичко протичаше както трябва, ловът приближаваше края си. Като се движеше бавно, с приглушен, едва бръмчащ двигател, катерът се приближаваше към рибата, която си почиваше на повърхността на водата. Той прекрасно се подчиняваше на руля и Хупър следваше съвсем точно определяната от Куинт посока. Внезапно, незнайно как, рибата усети опасност. И когато Куинт замахна, за да метне харпуна, тя се гмурна напред, плесна с опашка и стремително се стрелна надолу. Куинт метна оръжието си, но то отлетя на метър и половина встрани.

Катерът отново се намираще в края на пелената.

— Вчера ме попитахте често ли имам празни дни — обърна се стопанинът на катера към Броуди. — Рядко се случват два такива неуспешни дни подред. Досега наоколо трябваше да се появят няколко сини акули.

— А защо не идват, времето ли е виновно?

— Може би. Хората се чувстват ужасно. Вероятно и рибите.

Те се наобядваха — сандвичи с бира, и когато свършиха, Куинт провери дали пушката му е заредена. После се скри в рубката и се върна с някакво устройство, което Броуди не бе виждал преди.

— Хвърлихте ли празната кутия от бира? — попита той.

— Не — рече Броуди. — За какво ви е?

— Сега ще видите.

Приспособлението приличаше на ръчна граната — метален цилиндър с дръжка в единия край. Куинт напъха празната бирена кутия в цилиндъра, заобръща го, докато не се чу щракане, и измъкна от джоба си халосен 22-калибров патрон. Постави патрона в тясното отворстие в основата на цилиндъра и когато започна да върти ръчката, се чу още едно прещракване. Той подаде приспособлението на Броуди.

— Виждате ли ударника? — попита Куинт, като показва края на ръчката. — Насочете приспособлението нагоре към небето и когато ви дам знак, натиснете ударника.

Куинт взе пушката, свали предпазителя, вдигна я на рамото си и викна на Броуди:

— Хайде!

Броуди натисна лостчето. Раздаде се силен изстрел, чийто откат Броуди усети върху рамото си, и кутията от бира излетя право в небето. Тя се преобръщаше във въздуха и блестеше на ярките слънчеви лъчи като фойерверк. На върха на траекторията си тя замря за миг и тогава Куинт стреля. Той се целеше малко под кутията, за да я простреля, когато тя започне да пада, и проби дъното ѝ. Разнесе се силен звук — „дзън“! — и кутията, лъкатушеща като нефиксирано колело на каруца, цопна във водата. Тя не потъна, а заплува, наклонена на една страна и клатушкаща се по повърхността на океана.

— Искате ли да опитате? — попита Куинт.

— Разбира се — отвърна Броуди.

— Помнете — трябва да се целите малко под кутията, когато тя застине на самия връх. Ако искате да я улучите в полет, трябва да я

изпреварите, което е доста по-трудно. Ако не улучите, почакайте съвсем мъничко и от ново я хванете на мушка, само че тогава вече трябва да я изпреварите.

Броуди подаде на стопанина на катера металното устройство, взе пушката и се разположи до планшира. Когато Куинт зареди цилиндъра, Броуди викна:

— Хайде!

Кутията полетя във въздуха. Броуди стреля. Не улучи. Опита втори път, като се целеше в горния край на дъгата. Отново безуспешно. На третия път Броуди я изпревари повече, отколкото трябваше, и кутията падна във водата.

— Дявол да го вземе, не е толкова просто — рече полицаят.

— Малко повече тренировки — отбеляза Куинт. Хайде да видим дали сега ще улучите.

Кутията плаваше във водата на петнайсет-двайсет метра от катера. Едната ѝ половина се виждаше над повърхността. Броуди се прицели малко по-ниско от въображаемата ватерлиния и натисна спусъка. Раздаде се металически звук — „Цок!“ — и куршумът улучи кутията на границата на водната повърхност. Кутията изчезна.

— А вие Хупър? — попита Куинт. — Остана още една кутия, но може да изпием и другата бира и да освободим още три кутии.

— Не, благодаря — отвърна Хупър.

— Но защо се страхувате?

— Не се страхувам. Просто не ми се стреля.

Куинт се усмихна.

— Тревожете се, че кутиите ще замърсят водата ли? Ние изхвърляме в океана планини от консервени кутии. Те потъват, ръждясват и покриват дъното с мръсотия.

— Не е там работата — отвърна Хупър, като се стараеше да не попада в дразнещия тон на Куинт. — Просто не ми се ще.

— От оръжието ли се боите?

— Да се боя ли? Не.

— Стреляли ли сте някога?

Броуди се учуди на настойчивостта на Куинт, радваше се на объркаността на Хупър, но не знаеше защо рибарят постъпва така. Може би Куинт се дразнеше, когато му омръзнеше да стои със скръстени ръце и когато рибата не кълве.

Хупър също не знаеше какво цели Куинт, но не му харесваха намеците на рибаря. Той чувстваше, че Куинт е замислил нещо.

— Що за въпрос? — каза той. — Стрелял съм преди.

— Къде? В армията?

— Не. Аз...

— Служили ли сте в армията?

— Не.

— Така си и мислех.

— Какво искате да кажете?

— Господи, бас ловя, че сте още девствен.

Броуди погледна Хупър, за да види реакцията му и за част от секундата улови погледа на ихтиолога.

Хупър отвърна очи и се изчерви.

— Какво сте намислили, Куинт? — попита той. — Какво искате?

Куинт се облегна на стола и се ухили.

— Абсолютно нищо — рече той. — Просто си бърбля, за да убия времето. Имате ли нещо против да взема и вашата кутия, като си допиете бирата? Може би Броуди ще поиска да опита още веднъж?

— Нямам нищо против — отвърна Хупър. — Но ме оставете на мира, разбрано?

Цял час всички мълчаха. Броуди дремеше, нахлупил шапка на очите си, за да предпази лицето си от слънчевите лъчи. Хупър се бе разположил на кърмата, гребеше и изливаше стръвта зад борда, от време на време тръскаше глава, за да пропъди дрямката. Куинт седеше на мостика, гледаше мазната пелена по повърхността на океана, а кепето му на морски пехотинец бе килнато на тила.

Внезапно Куинт се обади със спокоен равен глас:

— Дошли са ни гости.

Броуди веднага се разсъни. Хупър скочи. Кордата на десния борд плавно и много бързо се опъваше.

— Дръжте спининга — нареди Куинт, като свали кепето си и го остави до себе си на скамейката.

Броуди извади спининга от поставката, нагласи го между краката си и го стисна здраво.

— Когато ви кажа — рече Куинт, — ще натиснете спирачката и ще дръпнете. — Кордата спря да се развива. — Чакайте. Рибата сменя

посоката си. Няма да дърпате още, защото ще изпусне въдицата. — Но кордата се бе отпуснала във водата и висеше, без да помръдне.

След няколко минути Куинт изруга:

— Дявол да го вземе! Дърпайте!

Броуди започна да обира кордата. Тя се поддаваше леко, твърде леко. Като че ли на нея нямаше дори стръв, още по-малко някакъв улов.

— Придържайте кордата с два пръста, за да не се заплете — посъветва го Куинт. — Каквото и да беше онова долу, то съвсем нежно си глътна стръвта. Като че ли я изсмука от въдицата.

Кордата изскочи над повърхността на водата и увисна на края на спининга. Нито въдицата, нито стръв — всичко беше изчезнало. Кордата беше акуратно прерязана. Куинт скочи от трапа и я огледа. Опипа края, прокара пръсти по краищата на среза и внимателно огледа пелената зад борда.

— Мисля, че преди малко се срещнахме с вашата приятелка — рече той.

— Какво? — възкликна Броуди.

Хупър скочи от планшира и възбудено издума:

— Сигурно се шегувате. Това е великолепно.

— Само предположение — отвърна Куинт. — Макар че аз бих се обзаложил на него. Кордата е прерязана съвсем чисто. С едно захапване. Очевидно акулата дори не я е усетила. Просто е налала стръвта и е затворила пастта си. Това е всичко.

— Е, какво ще правим сега? — попита Броуди.

— Ще почакаме да видим дали няма да налапа друга стръв и да се появи на повърхността.

— А ако използваме делфинчето?

— Ще го използваме едва когато бъде сигурен, че това е вашата любимка — заяви Куинт. — Само ако я видя и реша, че е достатъчно голяма и си струва да я нахраним с делфинчето. Рибите унищожават всичко подред и аз не бих искал да хабя напразно тази ценна стръв за някакво си нищожество.

Те зачакаха. Повърхността на водата оставаше спокойна. Само плясъкът на стръвта, падаща от черпака на Хупър във водата, нарушаваше тишината наоколо. Но ето че нещо задърпа кордата, пусната от левия борд.

— Не изваждайте спининга от гнездото — каза Куинт. — Няма смисъл — може отново да пререже кордата.

Броуди усети как кръвта му пламва. Обхвана го нервна възбуда и страх при мисълта, че някъде наблизко се намира същество с толкова огромна сила, та е трудно да си я представиш. Хупър стоеше до планшира на левия борд, без да откъсва поглед от движещата се корда.

Внезапно металната нишка замря и увисна.

— Дявол да го вземе! — изруга Куинт. — Отново я отхапа. — Той извади спининга от гнездото и започна да навива кордата. Отгризаната корда се показва зад борда. Както и преди на нея нямаше никаква стръв. — Да опитаме още веднъж — рече Куинт, — но сега ще прикрепя въдицата по-здраво.

Той пхна ръка в камерата за лед, извади още една риба за стръв, после сне найлоновата връв, с която привързваше въдицата към металната корда. Измъкна от сандъка в кубрика верига, дълга метър и петдесет и около един сантиметър дебела.

— Прилича на верижка за куче забеляза Броуди.

— Това наистина беше верижка за куче — съгласи се Куинт.

Той завърза с единия край на верижката ухото на въдицата, на която имаше закачена стръв, а другия прикрепил към металната корда.

— Може би ще отхапе и верижката?

— Мисля, че е възможно. Вероятно ще ѝ отнеме повече време, но все едно — поиска ли, ще успее. Ще ми се малко да я подразня и да я подмамня да се вдигне на повърхността.

— А какво ще стане, ако нищо не се получи?

— Още не знам. Бих могъл, разбира се, да използвам десетсантиметровата въдица за акули и здрава верига, да нанижа няколко парчета стръв и да спусна примамката зад борда. Но ако акулата глътне въдицата, не ще успея да се справя с нея. Тя е способна да изтръгне всеки кнехт и затова няма да рискувам, докато не я видя. — Куинт хвърли въдицата със стръв зад борда и отпусна няколко метра от кордата. — Ела ми тук, мръсно! Покажи се да те видим.

Тримата мъже наблюдаваха кордата по левия борд. Хупър се наведе, гребна пълен черпак примамка и я изхвърли сред мазната пелена около катера. Нещо привлече вниманието му и го накара да се обърне наляво. Той видя такова нещо, че от устата му се изтръгна

хриплив вик — нечленоразделен, но достатъчно изразителен, и останалите двама се обърнаха към него.

— Боже мой! — възкликна Броуди.

На не повече от три метра от кърмата, по-близо до десния борд, стърчеше плоската и конусовидна глава на акулата. Чудовището се издигаше на около половин метър над повърхността на водата. Отгоре главата ѝ беше тъмносива и върху нея се открояваха две черни очи. Близо до пастта ѝ, където сивият цвят преминаваше в кремавобял, бяха разположени ноздрите ѝ — дълбоки прорези в бронята на кожата ѝ. Пастта ѝ беше полуотворена и в черната пропаст се мяркаха огромни триъгълни зъби. Акулата и хората се гледаха около десет секунди. После Куинт изрева:

— Харпуна!

Като се подчини на собствения си глас, той се хвърли напред и неумело подхвана харпуна. Броуди грабна пушката. В този миг акулата безшумно се потопи във водата. Блесна дългата сърповидна опашка. Броуди стреля и не улучи. Акулата изчезна.

— Отиде си — каза Броуди.

— Фантастично! — промълви Хупър. — Това се казва акула! Дори не съм мечтал за такава. Изумително! Само главата ѝ трябва да е широка повече от метър.

— Възможно е — съгласи се Куинт и се отправи към кърмата. Постава там двата харпуна, две бурета и две верижки. — За всеки случай — обясни той, — ако акулата се върне обратно.

— Виждали ли сте някога такава риба, Куинт? — попита Хупър. Очите му блестяха от възторг и възбуда.

— Мисля, че не — отвърна Куинт.

— Според вас колко трябва да е дълга от главата до опашката?

— Трудно ми е да преценя — шест метра, а може и повече. Не знам. Няма особена разлика между тези твари, ако са дълги повече от шест метра. Стига да достигнат тази дължина и вече са много опасни. А тази мръсница е опасна, не ще и дума.

— Дай боже, да се върне — рече Хупър.

Броуди потръпна, сякаш го тресеше.

— Странно — промълви той и поклати глава. — Останах с впечатлението, че се хилеше.

— Когато отварят пастта си, те всички изглеждат по този начин — каза Куинт. — Не я смятайте за по-умна, отколкото е. Тя е само една безмозъчна помийна яма.

— Как можете да говорите така? — възмути се Хупър. — Та тя е истинска красавица. Подобни същества ни карат да повярваме в бога. Те ни показват на какво е способна природата, когато замисли да сътвори нещо.

— Щуротии — рече Куинт и се заизкачва по стълбичката към мостика.

— Искате да хвърлите делфинчето ли? — попита Броуди.

— Няма нужда. Веднъж вече я примамихме на повърхността. Ще дойде пак.

Куинт не бе успял да завърши изречението, когато някакъв неясен шум накара Хупър да се обърне. До ушите му достигаше свистене като че ли от вода.

— Гледайте! — възкликна Куинт. Акулата се бе насочила право към катера. На десетина метра от борда на повече от тридесет сантиметра височина се мяркаше триъгълната гръбна перка; тя режеше вълните, като оставяше зад себе си разпенена диря. Зад нея се издигаше огромна опашка, която мощно удряше водата.

— Тя атакува катера! — завика Броуди. Той неволно се прилепи към облегалката на стола, като че ли търсеше спасение.

Куинт бежешком напусна мостика, като ругаше гръмогласно.

— И то без да ни предупреди — каза той. — Подайте ми харпуна.

Акулата се беше изравнила с тях. Тя повдигна плоската си глава, тъпо погледна Хупър с черното си око и мина под катера. Куинт вдигна харпуна и се обърна към левия борд. Прътът се удари в стола, стрелата се откачи и падна на палубата.

— Мръсница! — изрева Куинт. — Там ли е още? — Той се наведе, взе стрелата и отново я закрепил на пръта.

— От вашата страна, от вашата! — викаше Хупър. — Тук я няма вече.

Куинт обърна глава и видя сиво-кафявия силует на акулата тя се отдалечаваше от катера, като потъваше все по-дълбоко във водата. Куинт захвърли харпуна, с ярост грабна пушката и изпразни пълнителя ѝ във водата след нея.

— Мръсница! — изруга той. — Другия път да ме предупредиш! — После остави пушката и започна да се смее. — Мисля, че трябва да ѝ благодарим — забеляза той. — Поне не нападна катера. — Той погледна Броуди. — Изплаши ли ви?

— Повече, отколкото трябва — отвърна Броуди. Той тръсна глава, като че ли искаше да събере мислите си.

— Все още не мога да повярвам на очите си.

Представи си как торпедообразното тяло се носи напред в тъмнината и разкъсва на части Кристин Уоткинс; как момченцето безгрижно плава върху дюшека и внезапно някакво чудовище го напада; Броуди знаеше, че подобни кошмари ще го преследват през всичкото време — ще му се явяват сънища, пълни с насилие и кръв, ще вижда нещастната жена, която го обвинява за смъртта на сина си.

— Не ми казвайте, че това е просто риба — промълви Броуди. — Повече прилича на чудовище от филм на ужасите.

— И все пак това е само риба — каза Хупър. Той все още не можеше да се успокои. — И то каква риба! Цял мегалодон.

— Какво? — не разбра Броуди.

— Разбира се, малко преувеличих — отвърна Хупър, но размерите ѝ са такива, че с право може да се нарече мегалодон, нали? Какво ще кажете, Куинт?

— Ще кажа, че ви е хванало слънцето — отвърна стопанинът на риболовния катер.

— Не, наистина, до какви размери могат да достигнат тези риби, как мислите?

— Не съм всезнайко. Мисля, че е дълга шест метра и тогава бих могъл да твърдя, че подобни твари достигат шест метра. Ако утре видя акула с дължина седем метра, ще твърдя, че достигат дължина седем метра. Глупаво е да се правят предположения.

— И все пак, колко може да е голяма най-грамадната от тях? — попита Броуди и тутакси съжали за въпроса си. Стори му се, че по този начин признава авторитета на ихтиолога.

Но Хупър бе твърде увлечен, развълнуван и щастлив, за да се възползува от превъзходството си.

— Там е работата, че никой не знае — отвърна той. — В Австралия една акула се оплете в някаква верига и потъна. Беше дълга над десет метра, поне така съобщиха във вестниците.

— Почти два пъти по-дълга от нашата — отбеляза Броуди. Съзнанието му отказваше да възприеме дори онова, което сам бе видял — та той съвсем не можеше да си представи гигантските размери на рибата, за която говореше ихтиологът.

Хупър кимна с глава в знак на съгласие.

— Обикновено хората смятат, че акулите не достигат повече от девет метра дължина, но тази цифра не е точна. Ето и Куинт сам каза: ако видя утре седемметрово чудовище, ще помисля, че това е най-дългата акула. Но представете си нещо поразително — че някъде в океанските дълбини обитават великани, дълги трийсет метра. Това е напълно възможно.

— Дрън-дрън — каза Куинт.

— Не твърдя, че е така — продължаваше Хупър. — Само казвам, че съществува вероятност.

— Все едно, това са глупости.

— Може би. А може би не. Обърнете внимание на латинското наименование на този вид акули — *Charcharodon carcharias*. Най-близкият им предшественик се е наричал *Charcharodon megalodon*. Живял е преди 30–40 хиляди години. Открити са зъби от мегалодон. Дълги са петнайсет сантиметра. От това следва, че изкопаемата акула е достигала дължина от двайсет и четири до трийсет метра. Имала е точно такива зъби, каквито откриваме у голямата бяла акула, живееща в наши дни. Да предположим, че и двете акули принадлежат към един и същи вид. С какви доказателства разполагаме, че мегалодоните наистина са измрели? И защо? Храната им е достатъчна. Щом като китовете не гладуват, значи че и тези риби спокойно могат да се прехранват. Никога не ни се е случвало да видим бели акули, дълги трийсет метра, но от това съвсем не следва, че не съществуват. Гигантските акули нямат никаква причина да се издигат на повърхността. Те спокойно могат да си намират храна в океанските дълбини. Мъртвите акули не се изхвърлят на брега — липсват им плавателни мехури. Опитайте се да си представите как би изглеждала една трийсетметрова бяла акула. Знаете ли на какво е способна и каква сила притежава?

— Става ми страшно, като си помисля — промълви Броуди.

— Трябва да има размери на параход, а пастта ѝ сигурно е натъпкана със зъби, които приличат на касапски брадвички.

— Искате да кажете, че нашата акула е само бебе? — Броуди се почувства слаб и беззащитен. Такава риба би могла да глътне катера.

— Не, това е възрастна акула — каза Хупър. — Сигурен съм. Акулите са като хората. Един израства до метър и петдесет, друг — до два и четирийсет. Господи, какво ли не бих дал да видя някой голям мегалодон.

— Вие сте просто луд — заяви Броуди.

— Не, представете си само. Все едно да откриеш снежен човек.

— Ей, Хупър — викна Куинт, — може би ще спреш да дрънкаш небивалици и ще започнеш да хвърляш примамката зад борда? Все пак нямам нищо против да хвана нещичко.

— Разбира се — съгласи се Хупър. Той се върна на мястото си на кърмата и се зае да изсипва стръв зад борда.

— Мислите ли, че ще се върне? — попита Броуди.

— Не знам — отвърна Куинт. — Никога не можеш да предвидиш какво ще направят тези твари. — Той извади от джоба си бележник и молив. Изпъна лявата си ръка по посока на брега. Зажумя с дясното си око и проследи по въображаемата линия там, където сочеше показалецът му, после надраска нещо в бележника си. След миг измести ръката си малко по-наляво, отново погледна и пак записа нещо.

— Определям местонахождението на катера — каза Куинт, като изпревари въпроса на полицаия. — Искам да разбера къде се намираме, за да дойдем утре на същото място, ако акулата днес не се появи повече.

Броуди погледна към брега. Макар че засенчи очи с длан и примижа, зърна само мержелеещите се сиви очертания на сушата.

— Как се ориентирате?

— По фара на носа и по градската водоснабдителна кула. Те се падат под разни ъгли в зависимост от това къде се намиращ.

— Нима ги виждате? — Броуди се напрегна, но не можа да забележи нищо освен едно малко възвишение.

— Разбира се, че виждам. И вие бихте видели, ако бяхте прекарвали трийсет години в морето.

— Наистина ли мислите, че акулата ще остане тук? — попита Хупър, като се усмихна.

— Не знам — отвърна Куинт. — Но нали я открихме именно тук.

— Ясно е, че не се е отдалечавала от Амита — додаде Броуди.

— Разбира се. Защото се изхитри да си намира храна по тези места — каза Хупър. В гласа му нямаше нито ирония, нито присмех. Но неговата забележка болезнено прободеше сърцето на Броуди.

Те почакаха още три часа, но акулата не се върна. Течението отслабна и все по-бавно разнасяше мазния слой на повърхността.

— Хайде да се връщаме — предложи Куинт малко след пет часа. — За днес стига, иначе търпението ни може да се свърши.

— Накъде, според вас, е тръгнала акулата? — попита Броуди. Въпросът беше напразен — той знаеше, че не може да му се отговори.

— Дявол знае — рече Куинт. — Когато ги търсиш, тях ги няма, а като не ти трябва, тези чудовища тутакси изникват пред теб. Не можеш да ги разбереш.

— Как мислите, не трябва ли да останем цялата нощ и да хвърляме примамка във водата?

— Не. Вече ви казах: би било лошо, ако пелената се разпростре твърде нашироко. Не сме си взели никаква храна. И не на последно място — вие няма да ми платите за денонощен труд.

— А ако ви платим?

Куинт се замисли.

— Няма смисъл. Идеята е привлекателна, но най-вероятно ще чакаме напразно. Пелената ще се разпростре надалеч и само ще ни обърка и дори рибата да се окаже съвсем наблизо, няма да я усетим, ако не нападне катера. Да взема пари за такова нещо означава просто да си платите за едно преспиване на борда. Не съм съгласен на това по две причини. Първо — ако пелената се разпростре твърде надалеч, ще ни развали утрешния ден, и второ — предпочитам през нощта катерът да е на кея.

— Ясно — каза Броуди. — Жена ви вероятно също ще бъде спокойна, ако прекарате нощта у дома си.

— Аз нямам жена — равнодушно отвърна Куинт.

— О, извинете.

— Няма защо. Тя просто не ми е нужна. — Куинт се обърна и се заизкачва по трапа към мостика.

Елън приготвяше вечеря за децата, когато на вратата се позвъни. Момчетата гледаха телевизия в гостната.

— Отворете вратата, моля ви се — викна им Елън.

Тя чу щракането на ключалката, после нечий говор, а след минути видя Лари Вон, изправен пред вратата на кухнята. Не бяха минали и две седмици, откакто се видяха за последен път, но промяната във външността на кмета бе толкова поразителна, че Елън го загледа с удивление. Както винаги Вон изглеждаше сякаш изваден от кутийка — синьо спортно сако с две копчета и закопчана догоре риза, сиви панталони и модни мокасини. И все пак видът му бе променен. Беше отслабнал и като при повечето хора, които не страдат от излишни килограми, това се бе отразило на лицето му. Очите му бяха хлъзнали и както се стори на Елън, изглеждаха по-светли от обикновено — бледосиви. Кожата му също бе посивяла и видимо увиснала на бузите. Той непрекъснато облизваше и без това влажните си устни.

Елън се смути, когато усети, че бе задържала погледа си върху него по-дълго, отколкото бе прилично.

— Здравей, Лари каза тя и наведе очи.

— Здравей, Елън. Наминах, за да... — Вон отстъпи няколко крачки назад и надникна в гостната. — Най-напред бих помолил да ми дадеш нещо за пиене.

— Разбира се. Нали знаеш къде е барът? Нaley си. С удоволствие бих ти приготвила напитката, но ръцете ми са изцапани.

— Не се безпокой. Сам ще се оправя. — Той отвори шкафа, където стоеше алкохолът, извади една бутилка и си наля пълна чаша джин. — Та както се канех да ти кажа, наминах, за да се сбогуваме.

Елън спря да подрежда парчетата пилешко в тигана и попита:

— Ти заминаваш? За дълго ли?

— Не знам. Може би завинаги. Тук повече нямам работа.

— А какво ще стане с бизнеса ти?

— Свърши се с него. Или по-точно, вижда му се краят.

— Какво искаш да кажеш? — Бизнесът не е нещо, което има край.

— Права си, но аз изгубих всичко. Малкото, което ми остана, ще премине в ръцете на моите... съдружници. — Той като че ли изплю

тази дума и в желанието си да се избави от вкуса ѝ в устата си, изпи голяма глътка джин.

— Мартин каза ли ти за нашия разговор?

— Да. — Елън погледна тигана и обърна парчетата месо.

— Сигурно си развалила мнението си за мен.

— Не мога да те съдя, Лари.

— Никога не съм искал да навредя някому. Надявам се, че ми вярваш?

— Вярвам ти. Елинор знае ли нещо?

— Нищо, горката. Бих желал да я предпазя от всичко това, ако мога. Това е една от причините за заминаването ми. Знаеш, че тя ме обича и не бих искал и двамата да се... лишим от тази любов.

Вон се облегна на мивката.

— Да ти кажа ли нещо? Понякога си мисля — и през всичките тези години съм си го мислил от време на време, — че двамата с теб бихме били отлична двойка.

Елън се изчерви.

— Какво искаш да кажеш?

— Ти си от добро семейство. Имаш големи връзки, заради които аз трябваше да изгубя толкова сили. Бихме си подхождали и двамата щяхме да заемем подобаващото ни се положение в Амители. Ти си красива, добра, силна. Щеше да си истинско богатство за мен. И си мисля, че бих могъл да ти създам живот, който да те задоволи.

Елън се усмихна.

— Не съм толкова силна, колкото си мислиш, Лари. Не знам какво... богатство бих била за теб.

— Не се подценявай. Надявам се, Мартин те оценява по достойнство. — Вон допи джина си и постави чашата в умивалника. — Впрочем, вече е твърде късно да се отдавам на блянове.

Той се приближи до Елън, хвана я за раменете и я целуна по косата.

— Довиждане, скъпа — каза той. — Спомняй си понякога за мен.

Елън го погледна.

— Добре. — Тя го целуна по бузата. — Къде отиваш?

— Не знам. Или във Вермонт, или в Ню Хампшир. Може би ще започна да продавам земя на любителите на ски-спорта. Кой знае? А

може би ще стана скиор.

— Казал ли си на Елинор за това?

— Казах ѝ, че вероятно ще заминем от Амити. Тя само се усмихна и отвърна: „Както пожелаеш, Лари.“

— Скоро ли тръгвате?

— Още щом се разбере с адвокатите си за моите... дългове.

— Изпрати ни картичка с адреса си.

— Добре. Довиждане.

Вон излезе от кухнята и Елън чу как външната врата се затваря зад гърба му.

Щом сервира на децата, Елън се качи в спалнята и седна на леглото. „Живот, който би те задоволил“ — бе ѝ казал Вон. Какъв би могъл да бъде този живот? Обезпеченост? Признание? Никога нямаше да съжالياва за моминските си години, тъй като бракът не би я откъснал от миналото ѝ. Нямаше да бъде терзана от копнеж да промени всекидневиеето си, да се самоутвърди, да си докаже, че може да се хареса. Нямаше да изневери на Мартин с Хупър.

Все пак, едва ли. Вероятно бе изневерила на Броуди просто така, от скука, както много други жени, които прекарваха по цели седмици в Амити, докато съпрузите им работеха в Ню Йорк. С Лари Вон тя би живяла без всякакви вълнения, би затънала в ограничено самодоволство.

Докато размишляваше над думите на Вон, Елън започна да осъзнава колко щедро я е възнаградил животът: общуването с Броуди ѝ бе дало много повече, отколкото на такива като Лари Вон бе отредено да получат от съдбата; една смесица от дребни несгоди и малки радости, които, събрани заедно, представляваха нещо много сходно на щастието. И колкото по-ясно ѝ ставаше това, толкова повече съжالياваше за изгубените години, изпълнени с нервност и опити да върне миналото. Внезапно я обхвана страх — страх, че твърде късно бе прозряла това и че с Броуди може да се случи нещо, преди да е вкусила плода на своето прозрение. Тя погледна часовника: шест и двацет. Той трябваше вече да си е у дома. Нещо му се е случило, помисли си тя. Боже мили, само не с него!

Елън чу как долу се отвори вратата. Тя скочи от леглото, втурна се по коридора и се затича надолу по стълбата. Хвърли се на врата на Броуди и силно го целуна по устата.

— Боже мой — каза той, когато тя го освободи от прегръдките си, — това се казва посрещане.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Няма да ви разреши да натоварите това нещо на катера ми възпротиви се Куинт.

Те стояха на кея. Развиделяваше се. Слънцето бе очертало линията на хоризонта, но над океана се носеха ниски облаци. Лекият ветрец подухваше откъм юг. Риболовният катер бе готов за отплаване. Подредиха буретата едно до друго на носа; спинингите стърчаха готови в гнездата си, металното въже блестеше, навито около макарите. Двигателят тихо жужеше, като изтласкваше на повърхността мехурчета, щом малките вълни залееха ауспуха, и изкашляше моторен дим, който се издигаше, подхванат от бриза.

На другия край на кея един мъж се качи в малък камион и бавно го подкара по мръсния път. Надписът на вратичката му гласеше: „Удс Хоул, Институт по океанография“.

Куинт стоеше с гръб към катера и гледаше Броуди и Хупър, изправили се от двете страни на алуминиевата клетка. Тя бе висока близо метър и деветдесет, дълга метър и осемдесет и широка метър и двайсет. Вътре имаше пулт за управление, а отгоре бяха прикрепени две цилиндрични цистерни. На пода на клетката лежеше акваланг, маска и костюм за подводно плуване.

— Защо не искате да натоварите клетката? — попита Хупър. — Тя е лека и може да се привърже някъде. Така никому няма да пречи.

— Ще заеме много място.

— Казах му, но той не иска да ме чуе — обади се Броуди.

— Но какво е това в края на краищата? — попита Куинт.

— Клетка за защита от акули — обясни Хупър. — Гмуркачите я използват в открития океан. Докараха ми я от Удс Хоул на камиона, който току-що замина.

— И за какво ви е?

— Когато открием акулата или когато тя ни открие, аз ще се спусна с клетката под водата и ще направя няколко снимки. Никой още не е фотографирал такава огромна акула.

— Няма да стане — каза Куинт. — Не и на моя катер.

— Защо?

— Защото е глупаво. Умният човек винаги знае своите възможности. Това не е по силите ви.

— Откъде знаете?

— Това никому не ще се удаде. Акулата ще глътне клетката ви за закуска.

— Ще я глътне ли? Не вярвам. Съгласен съм, че може да се нахвърли върху нея, може дори да се опита да я захапе, но не мисля, че ще поиска да я глътне.

— Ще поиска и още как, като види такава хубава примамка като вас.

— Съмнявам се.

— Хайде, стига сме дрънкали.

— Слушайте, Куинт, такава възможност се явява веднъж в живота. Не бих ви молил за нищо, ако вчера не бях видял рибата. Тя е рядкост. Във всеки случай в нашето полукълбо никой не е виждал такава акула. Гледал съм филми за гигантски бели акули, но още никому не се е удавало да заснеме шестметрова риба в открития океан. Нито веднъж.

— Нали чухте какво каза Куинт — намеси се Броуди. — Забравете за вашата клетка. Освен това не ми се иска да отговарям за вас. Тук сме, за да убием акулата, а не да снимаме любителски филм за нея.

— Защо пък вие трябва да отговаряте за мен? Аз действам съвсем самостоятелно.

— О, не, за вас отговарям аз. За катера плаща Амита, затова ще стане така, както аз кажа.

Хупър се обърна към Куинт:

— Ще ви платя.

— Така ли? И колко? — усмихна се Куинт.

— Стига сме се разправяли — повтори Броуди. — Не ме интересува какво ще каже Куинт. Аз съм против това вие да качите клетката на борда.

Хупър, без да му обръща внимание, се обърна към Куинт:

— Сто долара. В брой. Ако искате, в предплата. — Той извади портфейла от задния си джоб.

— Казах не — отрязва Броуди.

— Е, Куинт, какво ще кажете? Сто зеленички. В брой. Ето ги. — Хупър отброи пет банкноти по двацет долара и ги протегна на Куинт.

— Не знам — рече Куинт. Но парите очевидно го привличаха и той добави: — Дявол да го вземе, мисля, че не е моя работа да възпирам някого, дето иска да се убие.

— Слушайте, Куинт, ако вземете клетката, ще се лишите от четиристотин долара.

„Нека Хупър води сметките си в живота и в извънработно време“, помисли си полицаят.

— Ако клетката остане на брега, аз няма да тръгна с вас — заяви Хупър.

— Както искате, дявол да ви вземе — ядоса се Броуди. — Можете да си седите тук, на мен ми е все едно.

— Не мисля, че това ще се хареса на Куинт. А, Куинт? Ще тръгнете ли само с шефа на полицията? Съгласен ли сте?

— Ще си намерим помощник — каза Броуди.

— Намерете си — рече Хупър. — Желая ви успех.

— Ще бъде трудно да си намерим помощник — угрижено промърмори Куинт. — Особено за толкова кратко време.

— По дяволите всичко! — вбеси се Броуди. — Ще отложим пътуването за утре. А Хупър може да се върне в Удс Хоул и да се забавлява със своите риби.

Хупър се ядоса, гневът го заслепи. Той не можа да се сдържи и от устата му се откъсна:

— Аз и другояче мога да се забавлявам...

За няколко секунди настъпи гробно мълчание. Броуди се втренчи в Хупър. Той не желаше да вярва на ушите си, не знаеше колко скрит смисъл се таи в думите на ихтиолога и колко празно самохвалство. Изведнъж Броуди бе обхванат от неистова ярост. Той направи две крачки към Хупър и сграбчи яката му със стиснати в юмурици ръце.

— Какво? Какво казахте?

Хупър се задъхваше. Мъчеше се да се освободи от желязната хватка на Броуди.

— Нищо! — отвърна ихтиологът задавено. — Нищо! — Опитваше се да отстъпи назад, но Броуди стисна гърлото му още по-силно.

— Какво искате да кажете?

— Казвам ви, нищо! Вие ме ядосахте и аз изплюх първото, което ми дойде наум.

— Къде прекарваме миналата сряда?

— Никъде! — слепоочieto на Хупър силно пулсираше. — Пуснете ме, ще ме удушите!

— Къде бяхте? — Броуди продължаваше да стяга гърлото му.

— В един мотел! Сега ме пуснете!

— Броуди разхлаби пръстите си.

— С кого? — попита той, като се молеше наум: „Господи, нека да е бил с когото си иска, само не с Елън.“

— С Дейзи Уикър.

— Лъжете! — Броуди отново склочи пръсти около врата му и не усети, че в очите му бликват сълзи.

— Какво искате от мен? — изхриптя Хупър, като се опитваше да се освободи.

— Дейзи Уикър изобщо не се интересува от мъже! Какво сте правили с нея? Бродирали ли сте?

Мозъкът на Хупър се замъгли. Ръцете на Броуди като железни скоби притиснаха артерията на шията му. Клепачите му затрептяха и той започна да губи съзнание. Броуди отпусна пръстите си и със сила отблъсна ихтиолога. Хупър се просна на кея, като трескаво се бореше за глътка въздух.

— Какво ще кажете на това? — продължаваше Броуди. Или сте толкова неотразим, че и такава можете да плените?

Главата на Хупър бързо се проясни и той отвърна:

— Аз не знаех нищо за нея, а после... беше вече късно.

— Какво? Да не би да искате да кажете, че е дошла с вас в мотела, а после е размислила? Звучи съвсем невероятно.

— Но стана точно така! — Хупър отчаяно се стремеше да отговаря на въпросите на Броуди без колебание. — Каза ми, че иска... че е време да опита да стане нормална жена. Но нищо не се получи. Беше ужасно.

— Бръщолевите глупости!

— Не. Можете да я попитате. Хупър знаеше, че тази версия не я бива твърде. Броуди лесно можеше да провери. Но нищо друго не му идваше наум. Вечерта би могъл да позвъни на Дейзи Уикър от някоя телефонна кабина и да я помоли да потвърди думите му. Или може би

просто нямаше да се върне повече в Амити, ще свърне на север, ще се качи на ферибота от Ориент Пойнт и ще напусне щата, преди Броуди да се е свързал с Дейзи Уикър.

— Ще проверя — каза Броуди. — Не се съмнявайте.

Броуди дочу зад себе си смеха на Куинт.

— Такова нещо, не бях чувал досега — рече Куинт. — Ама че работа, да спиш със сбъркана.

Броуди се взря в лицето на Хупър, за да потърси нещо, което би го издало, че лъже. Но Хупър не откъсваше поглед от кея.

— Е, сега какво? — попита Куинт. — Днес ще излизаме ли, или не? Все едно, ще ви се наложи да платите, Броуди.

Броуди се чувстваше съсипан. Искаше му се да отложи пътуването, да се върне в Амити и да разбере случило ли се е нещо между Елън и Хупър. Е, да предположим, че най-лошите опасения се потвърдят. Как трябва да постъпи? Да поиска обяснение от Елън? Да я набие? Или пък да я напусне? И каква полза? Трябва му време да обмисли всичко.

— Излизаме — кимна той на Куинт.

— С клетката ли?

— С клетката. Щом този глупак си дири смъртта, то си е негова работа.

— Все ми е едно — рече Куинт. — Хайде да товарим тази смехория.

Хупър стана и отиде при клетката.

— Ще се кача на борда — дрезгаво произнесе той. — Най-напред ще придвижите клетката на края на пристана и ще я наклоните към мен, а после един от вас ще влезе в катера, за да я нагласим в ъгъла.

Броуди и Куинт избутаха клетката по дървената настилка на кея. Беше учудващо лека. Заедно с водолазния костюм тежеше не повече от сто килограма. Наклониха я към Хупър, който я сграбчи за двата пръта и изчака Куинт да се качи на борда. Двамата без затруднение поставиха клетката в самия ъгъл под мостика и Хупър я завърза с две въжета.

Броуди скочи на борда.

— Тръгваме — каза той.

— Забравихте да ми дадете нещо.

— Какво?

— Четиристотин долара.

Броуди измъкна плика от джоба си и го подаде на Куинт.

— Ще умрете богат, Куинт.

— За това мечтая от дете. Освободете въжето откъм кърмата.

Сам той развърза дебелия кълчищен въжет на носовата част и отстрани и ги хвърли на палубата. Щом всичко бе направено, Куинт включи мотора на ход и отблъсна от кея. После завъртя руля надясно, натисна лоста на газта и катерът се понесе по спокойните води край Хикс Айленд и Гоф Пойнт, като заобиколи Шагуонг и Монток. Скоро фарът на Монтой Пойнт остана зад тях и те поеха в посока юг-югозапад в открития океан.

Катерът плаваше, като се полюшваше върху вълните, и Броуди постепенно се успокои. Може пък Хупър да говори истината. Не е изключено. Пито един човек не ще излъже, ако думите му биха могли лесно да бъдат проверени. Елън никога не го бе мамила, той беше сигурен в това. Дори не бе флиртувала с други мъже. Все пак, каза си той, винаги има първи път. И при тази мисъл нещо отново го стисна за гърлото. Раздираха го чувства на ревност и унижение, безсилие и възмущение. Той скочи от стола и се качи на мостика.

Куинт направи място на Броуди до себе си на пейката и Броуди седна до него.

— Хей, момчета, едва не си разбихте муцуните на кея — захили се той.

— Празни работи.

— Отстрани не ще кажеш така. Мислите, че задява жена ви ли?

Като чу думите, които толкова грубо изразяваха собствените му мисли, Броуди трепна.

— Това не е ваша работа — троснато отвърна той.

— Прав сте, не е. Но аз мисля, че не е способен на такава мръсотия.

— Не ме интересува какво мислите — сряза го Броуди. Искаше да промени темата на разговора колкото е възможно по-бързо. — На същото място ли отиваме?

— На същото. Наближаваме.

— Мислите ли, че акулата е все още там?

— Кой знае? Но нищо друго не ни остава.

— Завчера, когато говорихме по телефона, останах с впечатление, че можете да уловите каквато и да е риба. Така ли е? Наистина ли сте уверен в успеха?

— Почти. Само трябва да бъдем по-хитри от акулата. А това не е особено трудно. Тя е тъпа като галош.

— Никога ли не сте попадали на умна риба?

— Не.

Броуди си спомни злобната ухилена муцуна на акулата, която го гледаше от водата с хищни очички.

— Не знам — рече той. — Вчерашната риба имаше много подъл вид. Като че ли разбираше какво върши.

— Глупости, нищичко не разбира.

— Може би не всички риби си приличат в това отношение?

— Рибите ли? — Куинт се разсмя. — Вие ги ласкаете. Рибите не са хора, макар да мисля, че понякога се срещат хора толкова тъпи, колкото са рибите. Не, акулите могат понякога да те изненадат, но след известно време научаваш всичките им хитрини.

— Значи акулата не може да бъде враг, достоен за човека?

— Не. Тя ни е точно толкова враг, колкото и канализационната тръба на водопроводчика. Докато почиства тръбата, той вероятно я проклина и удря с гаечния ключ. Но водопроводчикът знае, че тръбата не му е враг. От време на време попадам на някоя капризна риба, която ми създава повече грижи, отколкото другите, но в такъв случай аз просто използвам други средства.

— Но нали съществуват риби, които не можете да уловите?

— Разбира се, ала това не означава, че са умни или хитри. Те са или сити, или пък аз не използвам подходяща стръв. — Куинт помълча една минути, после продължи: — Веднъж една яка синя акула едва не хвана мен. Това се случи преди двайсет години. Забих харпуна си в нея, а тя като опъна — мигом се озовах зад борда.

— И какво направихте?

— Излетях през щурца с такава бързина, че не усетих нищо под краката си. Имах късмет. Паднах до кърмата, а тя е ниско над водата. Ако се бях преметнал отстрани, лошо ми се пишеше. Във всеки случай изскочих от океана, преди акулата да се усети, че съм бил там.

— А ако ви беше видяла? Бихте ли могли да предприемете нещо?

— Разбира се. Да се моля на бога. Все едно да падна от самолет без парашут и да се надявам, че ще се приземя върху копа сено. Само господ можеше да ми помогне, но тъй като Той ме бе изхвърлил зад борда, нямаше да даде пукната пара за живота ми.

— Една жена в Амити е убедена, че всичките ни неприятности са ни изпратени свише — сподели Броуди. — Тя твърди, че това е своего рода божие наказание.

Куинт се усмихна.

— Напълно е възможно. Бог е сътворил тази проклета твар и може да ѝ заповяда какво да върши.

— Сериозно ли говорите?

— Не, разбира се. Не съм толкова суеверен.

— Тогава защо според вас загинаха онези хора?

— Не му върви на града. Но аз ще се опитам да му помогна.

Куинт издърпа лоста на газта. Катерът намали скоростта си и се залюшка върху вълните. Куинт измъкна от джоба си листче хартия, разгъна го, прочете написаното и с протегнатата ръка провери местоположението им. После изключи двигателя. В настъпилата тишина се усещаше нещо тежко и гнетящо.

— Хайде, Хупър, залавяйте се с онази смрад — рече Куинт.

Хупър свали похлупака на кофата и започна да гребе с черпака примамката и да я хвърля в океана. Първата порция се плисна в тихата вода и мазното петно започна бавно да пълзи на запад.

Към десет часа ветрецът се засили — не много, но водата се набразди и във въздуха се почувства приятна прохлада. Беше тихо, само от време на време зад кърмата се чуваше плясък от примамката, която Хупър хвърляше във водата.

Броуди седеше на стола и се бореше с дрямката. Той се прозя, после си спомни, че долу бе оставил недочетената си книга. Стана, протегна се, после се спусна по трите стъпала в кубрика. Намери книгата и понечи да се върне на палубата, когато погледът му се спря на хладилната кутия.

Погледна часовника си и си помисли, че на този катер времето спираше да тече.

— Искам бира — викна той. — А вие?

— Аз не искам — отвърна Хупър.

— Давайте — каза Куинт. — Ще стреляме в празни кутии.

Броуди измъкна две кутии, махна металическите халки и се заизкачва по стълбата. Тъкмо постави крака си на последното стъпало и внезапно дочу спокойния глас на Куинт:

— Ето ни и нас.

Отначало Броуди помисли, че Куинт има предвид него, но после видя как Хупър скочи от щурца, изсвири с уста и рече:

— Охо! Това е наистина нашата гостенка.

Броуди усети как сърцето му лудо заби. Той се втурна на палубата и попита:

— Къде е?

— Ей там — посочи Куинт. — Точно зад кърмата.

Очите на Броуди бързо привикнаха към светлината и тогава той видя плавник — назъбен, сиво-кафяв триъгълник, който пореше водата, а зад него се виждаше сърповидна опашка, която силно удряше водата. Трябва да е поне на трийсетина метра от катера, реши Броуди. Може би дори на четирийсет.

— Сигурни ли сте, че това е нашата акула? — попита той.

— Същата е — отвърна Куинт.

— Какво ще правите?

— Нищо. Поне докато не разберем какво ѝ е нужно тук. Хупър, продължавайте да изливате тази мръсотия. Ще се опитаме да я привлечем по-наблизо.

Хупър занесе кофата на щурца и изля част от стръвта във водата. Куинт мина напред и намести харпуна на пръта. После вдигна едно буре и го стисна под мишницата си. На свободната си ръка метна намотаното въже и грабна харпуна. Занесе всичко на кърмата и го постави на палубата.

Акулата кръжеше напред-назад по мазната пелена, като се опитваше да разбере откъде се носи мирисът на кръв.

— Прибирайте кордите — каза Куинт на Броуди. — Сега вече не ни трябват.

Броуди обра една по една кордите и въдиците тупнаха на палубата.

Акулата се бе приближила още малко до катера и продължаваше бавно да обикаля край него.

Куинт постави бурето на щурца вляво от кофата на Хупър и омота около него част от въжетото. После се качи на щурца и се

пригответи да метне харпуна с дясната си ръка.

— Хайде — повика я той, — ела насам.

Но акулата все тъй плуваше на десетина метра разстояние.

— Няма да мога да я достигна — каза Куинт. — Трябва да се приближи. Броуди, измъкнете клещите от задния ми джоб, отрежете кордата със стръвта и я хвърлете зад борда. Може би миризмата на храна ще я привлече по-насам. И се постарайте да вдигнете повече шум, когато я хвърляте. Нека чуе, че има с какво да закуси.

Броуди го послуша, заплиска и заудря във водата със стръвта, като не изпускаше перката от погледа си, защото ясно виждаше във въображението си как рибата внезапно изскача и го захваща за ръката.

— Хвърлете още примамка, след като вече сте се заели с това каза Куинт. Тя е там, в хладилната кутия. Хвърлете и кутиите с бирата.

— Кутиите с бирата ли? Защо?

— Трябва да хвърляме всичко, което ни попадне под ръка. Колкото повече, толкова по-добре, само да привлечем тази твар.

— А ако хвърлим делфина? — попита Хупър.

— Какво ви става, мистър Хупър? — учуди се Куинт. — Аз си мислех, че това не ви е по вкуса.

— Няма значение — възбудено отвърна Хупър. — Искам да видя акулата.

— Ще успеете — успокои го Куинт. — Трябва да почакаме малко.

Стръвта бавно плаваше към акулата, а една бирена кутия се люшкеше на повърхността и се отдалечаваше от кърмата. Но рибата все още не идваше до катера.

— Дявол да го вземе — изруга Куинт. — Изглежда, нямаме друг избор.

Той остави харпуна на палубата и скочи от щурца. После вдигна капака на кофата за боклук, която бе до Броуди, и полицаят видя безжизнените очи на малкото делфинче, което се полюшваше в морската вода. Стана му противно и той се отвърна настрана.

— Е, детенце — рече Куинт. — Дойде и твоето време.

Той взе от задната част на катера кучешката верижка и вкара единия ѝ край в ухото на въдицата, стърчаща изпод челюстта на делфинчето. На другия ѝ край привърза конопено въже, дебело около

два сантиметра. Размота няколко метра от него, отреза го и здраво го завърза около кнехта в планшира на десния борд.

— Май споменахте, че акулата може да изтръгне и най-здравия кнехт — отбеляза Броуди.

— Напълно е възможно съгласи се Куинт. — Но аз се обзалагам, че ще ѝ забия харпуна и ще прережа въжето, преди да е успяла да го стори.

Куинт хвана верижката и измъкна делфинчето от кофата. После се изкачи на щурца, като го влачеше след себе си. Извади ножа от калъфа, висящ на бедрото му. С лявата ръка вдигна делфинчето напред. С дясната нанесе няколко плитки разреза върху коремчето му. Капки черна зловонна течност плиснаха във водата. Куинт хвърли делфинчето зад борда, отпусна шест метра от въжето и го настъпи с крак. Делфинчето бавно се и люшка по водата на около два метра от катера.

— Много е близо — обезпокои се Броуди.

— Така трябва — рече Куинт. — Няма да мога да улуча акулата от девет метра.

— Защо настъпихте въжето?

— За да не се отдалечи делфинчето. Не ми се ще да го завързвам за кнехта толкова близо до катера. Ако акулата налапа делфина и няма как да се обърне, ще започне да се мята досами катера и да го направи на трески.

Куинт повдигна харпуна и погледна перката на акулата.

Акулата се приближаваше, като все още обикаляше в кръг, но с всяка окръжност съкращаваше разстоянието между себе си и риболовния катер с около метър. После спря на шест-седем метра и като че ли застина за миг, обърнала глава към хората. Внезапно опашката ѝ изчезна, гръбната ѝ перка се раздвижи назад и се скри под водата, но отвътре се издигна огромната ѝ морда с черни бездънни очи и паст, полуотворена в зловеща усмивка.

Броуди се загледа в нея, онемял от ужас, стори му се, че вижда дявола.

— Ей, рибо! — повика я Куинт. Той стоеше широко разкراчен на щурца, стиснал здраво пръта на харпуна в ръката си. — Ела да видиш какво сме ти приготвили.

Известно време акулата ги наблюдаваше от водата. После главата ѝ безшумно се потопи.

— Къде отиде?

— Сега ще се върне — отвърна Куинт. — Ела, рибке — замърка той, — ела, милата ми, ела да си похапнеш. — Той се прицели с острието на харпуна в люшкащото се делфинче.

Неочаквано катерът рязко се наклони встрани. Куинт се подхлъзна и падна по гръб на щурца. Харпунът изхвърча от пръта и заподскача шумно по палубата. Броуди залитна на една страна. Инстинктивно сграбчи стола и се прекатури с него. Хупър бе отблъснат назад и се удари с гръб в планшира на левия борд.

Въжето, с което бе привързано делфинчето, се бе опънало като струна и трепереше. Влакната на възела, стегнат около кнехта, започнаха да се късат. Планширът под кнехта затреця. И ето че въжето се скъса, провисна и се нави във водата до катера.

— Дявол да го вземе! — изруга Куинт.

— Изглежда, акулата се досети за нашите намерения — каза Броуди. — Като че ли е знаела за капана.

— Проклятие! Никога не бях виждал риба да направи такова нещо!

— Съобразила е, че ако ви накара да паднете, ще може спокойно да си изяде делфинчето.

— Глупости, тя просто се бе насочила към делфинчето, но не можа да го уцели.

— От противоположната страна на катера? — усъмни се Хупър.

— Празни приказки — заключи Куинт. — Каквото и да е искала да направи, тя успя.

— Но как се е откачила от въдицата? — попита Броуди. — Кнехтът си стои на мястото.

Куинт отиде до планшира на десния борд и дръпна въжето.

— Или е прегризала веригата, или... ех, така си и мислех. — Куинт се надвеси над планшира и хвана веригата. Измъкна я на палубата. Тя беше непокътната — скобата все още си бе прикрепена към ухото на куката. Но въдицата вече не ставаше за нищо. Стоманената кука беше изправена, личаха само малки следи на мястото, където е била прегънатата.

— Боже мой! — промълви Броуди. — Със зъбите си ли е направила това?

— Чиста работа — рече Куинт. — Вероятно не ѝ е отнела повече от една-две секунди.

Броуди почувства празнота в главата си. Краищата на пръстите му започнаха да изтръпват. Той се отпусна на стола и вдиша дълбоко няколко пъти, като се стараеше да потисне растящия в душата му ужас.

— И къде мислите е отишла? — попита Хупър. Той стоеше на края на кърмата и гледаше към водата.

— Някъде наблизко — отвърна Куинт. — Мисля, че ще се върне. За нея този делфин е като цацката за лефера. Ще продължи да търси храна. — Куинт прикрепил харпуна към пръта, нависъл и оставил такъмите на щурца. — Трябва само да чакаме. И да хвърляме стръв. Ще приготвя още от примамката. Ще закрепя няколко парчета на въдиците и ще ги спусна зад борда.

Броуди наблюдаваше как Куинт обвързваше всяко парче и го пускаше зад борда, като прикрепяше другия край на кордата към кнехтите, макарите на въдиците и към всички възможни места на борда. Когато парчетата, плаващи на различни страни и на различна дълбочина около катера, станаха десетина, Куинт се качи на мостика.

На Броуди му се прииска да го подразни.

— Изглежда, тази риба е все пак умна — подзе той.

— Откъде мога да знам дали е умна, или не — каза Куинт. — Но върти такива номера, на които не е способна нито една от рибите, с които се е налагало да си имам работа досега.

Той замълча, после добави, сякаш по-скоро говореше сам на себе си, а не на Броуди:

— Но аз ще хвана тази мръсница. Непременно ще я хвана.

— Защо сте толкова сигурен?

— Сигурен съм и толкова. А сега ме оставете на мира.

Това не бе молба, а заповед. И макар че на Броуди му се щеше да говори каквото и да е, само да не мисли за страшното чудовище, притаило се във водата там, под тях, не каза нито дума повече. Погледна часовника си единнайсет часа и пет минути.

Стояха нащрек и очакваха всеки миг зад кърмата да се подаде порещата водата перка. Хупър продължаваше да хвърля стръв и всеки

път, когато тя се разплискаше във водата, Броуди имаше чувството, че в океана се изсипват редки човешки изпражнения.

В единайсет и половина Броуди бе стреснат от силен трясък. Куинт мигновено се спусна от мостика, изтича по палубата и скочи на щурца. Грабна харпуна и го опря на рамо, като напрегнато се взираше във водата около кърмата.

— Какво беше това, дявол да го вземе? — попита Броуди.

— Тя се върна.

— Откъде знаете? Какъв беше този звук?

— Телта се скъса. Рибата е налапала въдицата.

— Но как така ще се скъса. Защо рибата просто не е налапала стръвта?

— Очевидно тя дори не се е докоснала до телта. Налапала е стръвта, а когато е затворила уста, кордата се е оказала между зъбите ѝ. Вероятно акулата е направила така — Куинт рязко извърна главата си на една страна — и тя се е скъсала.

— Но защо чухме такъв звук, след като телта се е скъсала под водата?

— Не се е скъсала под водата, дявол да го вземе! Скъсала се е точно тук. — Куинт посочи няколко сантиметра висяща корда, която бе прикрепена към кнехта в средната част на катера.

— Ама че работа — продума Броуди. Полицаят се бе вторачил в скъсаното метално въже, когато другото метално въже на планшира, намиращо се на около метър от първото, също се отпусна. — Акулата налапа още една стръв — забеляза той. Броуди стана, приближи се до планшира и издърпа кордата. — Трябва да е била точно под нас.

— Никой ли не иска да се изкъпе? — попита Куинт.

— Хайде да спуснем клетката зад борда — предложи Хупър.

— Шегувате ли се? — смая се Броуди.

— Не, не се шегувам. Може пък клетката да привлече акулата.

— И вие ще влезете в клетката?

— Не, най-напред да видим как ще реагира акулата. Какво ще кажете вие, Куинт?

— Може и да опитаме — каза стопанинът на катера. Няма да ни навреди, ако спуснем клетката зад борда. При това сте си платили.

Той остави харпуна на палубата и двамата с Хупър се оправиха към клетката.

Двамата я катурнаха на една страна, Хупър отвори люка и пропълзя през него вътре. Извади акваланга, маската и неопреновия костюм и ги постави на палубата. После обърнаха клетката вертикално и я отнесоха до планшира на десния борд.

— Да ви се намират две въжета? — попита Хупър. Бих искал да прикрепя клетката към катера.

Куинт слезе долу и се върна с две намотки въже. Прикрепиха едната към кнехта на кърмата, другата — към кнехта в центъра на палубата, а свободните им краища завързаха към горната част на клетката.

— Всичко е наред — каза Хупър. — Хайде да я спуснем.

Те повдигнаха клетката, наклониха я и я блъснаха зад борда. Клетката потъна на около метър във водата, дотолкова, доколкото ѝ позволяваше дължината на въжетата. Задържа се там, като леко се издигаше и падаше заедно с движението на вълните. Тримата мъже стояха до планшира и гледаха във водата.

— Защо мислите, че акулата ще забележи клетката и ще се издигне на повърхността? — попита Броуди.

— Не казах „ще се издигне“ — отвърна Хупър. — Казах само: „ще се появи“. Смятам, че ще се появи, за да огледа клетката и да разбере дали става за ядене.

— Но това няма да ни помогне много — възрази Куинт. — Мога да улуча акулата, ако е на не повече от метър и половина под водата.

— Ако акулата е тук — каза Хупър, — възможно е да се покаже на повърхността. Нямаме друг избор.

Но акулата не се появи. Клетката спокойно се поклащаше във водата.

— Глътнала е и другата стръв — рече Куинт, като посочи пред себе си. — Тук е, сигурен съм. — Той се надвеси зад борда и изруга: — Да се задавиш дано! Я излизай, ще ти покажа аз на тебе!

След четвърт час Хупър промълви:

— Добре тогава — и слезе долу. След минута се появи отново. В ръката си носеше кинокамера в непромокаем калъф и нещо, което Броуди оприличи на бастун с ремък, закачен в единия край.

— Какво ще правите? — попита Броуди.

— Искам да се спусна във водата. Може би така ще накарам акулата да се покаже.

— Съвсем сте откачили. И какво ще направите, ако тя наистина се покаже?

— Най-напред ще я снимам. После ще се опитам да я убия.

— С какво, ако мога да попитам?

— Ето, с това — Хупър повдигна бастуна.

— Отлична мисъл — ехидно се изкиска Куинт. — Ако не успеете с първия удар, тогава ще продължите да я гъделичкате с тази пръчица, докато умре.

— Какво е това? — попита Броуди.

— Някои го наричат „стрелящ бастун“, други — автоматично контактното оръжие. Това е подводна пушка. — Хупър дръпна пръчката от двата края и тя се раздели на две. — Ето тук — той посочи гнездото, което се появи между двете части на бастуна — се поставя дванайсеткалибров патрон. — Той извади патрон от джоба си, пхна го в патронника и отново съедини двете части на пушката. — Ако рибата се приближи на достатъчно разстояние, мушкаш я с края на пушката и оръжието стреля. Ако попадението е точно — в единственото уязвимо място, в мозъка, — рибата умира.

— Дори такава огромна риба?

— Да, разбира се. Ако улучиш нужното място.

— А ако не успеете? Да допуснем, че улучите на косъм встрани.

— От това се страхувам.

— И аз бих се страхувал промърмори Куинт. — Не бих искал някакъв двутонен динозавър да ме заръфа.

— Друго ме тревожи — рече Хупър. — Да не би да изплаша рибата, ако не я улуча. Може да избяга на дъното и ние никога няма да разберем дали е умряла.

— Докато не излапа още някого подхвърли Броуди.

— Така е.

— Съвсем сте се побъркали — заяви Куинт.

— Така ли мислите? До този миг не постигнахте особен успех с акулата. Можем да стърчим тук цял месец и тя ще продължава да поглъща стръвта току под носа ни.

— Ще се издигне на повърхността каза Куинт. — Помнете ми думата.

— Ще умрете от старост, преди тя да се издигне, Куинт. Струва ми се, че тази рибка ви е наплашила. Не играе по правилата.

Куинт погледна Хупър.

— Учите краставичаря да продава краставици, а? — попита той с равен глас.

— Не, но ви казвам, че няма да се справите с тази риба.

— Така ли? Може би вие ще се справите по-добре от мен?

— Мислете, каквото си искате. Но по моему, аз мога да убия акулата.

— Красиво, също като в театър. Е, хайде, убийте я.

— Престанете — възмути се Броуди. — Трябва да му забраним да влезе във водата.

— Какво ви прихваща? — учуди се Куинт. — Доколко го разбрах, за вас е най-добре той да се гмурне и никога повече да не излезе оттам. Поне ще престане да...

— Млъкнете! — Броуди бе обхванат от противоречиви чувства. От една страна, му беше все едно дали Хупър ще живее, или не. Дори се надяваше донякъде, че Хупър ще загине. Ала това нямаше да бъде истинско възмездие, а съвсем вероятно бе ихтиологът да не го и заслужава. Възможно ли бе да желае гибелта му? Не. Засега не.

— Хайде — подкани Куинт Хупър. — Влизайте в клетката си.

— Сега.

Хупър съблече ризата, гуменките, панталоните си и започна да облича неопреновия си костюм.

— Когато вляза в клетката — каза той, като напъхваше ръцете си в гумените ръкави, — стойте тук и не ме изпускате от очи. Може да ви се удаде да застреляте акулата, ако тя се издигне достатъчно близко до повърхността. — Той погледна Куинт. — Дръжте харпуна в готовност... ако желаете, разбира се.

— Знам какво да правя — промърмори Куинт. — По-добре се погрижете за себе си.

Като облече костюма, Хупър нагласи регулатора на шийката на акваланга, затегна муфата и отвори вентила. Вдиша два пъти, за да се убеди, че въздухът постъпва в маската безпрепятствено.

— Ако обичате, помогнете ми да си сложа акваланга — помоли той Броуди.

Броуди повдигна акваланга и го поддържа така, докато Хупър фиксираше презрамките и стягаше третия ремък на кръста си. После ихтиологът постави маската на главата си.

— Забравих баласта — каза той.

— Забравили сте си главата — подхвърли Куинт.

Хупър праметна на дясната си ръка ремъка на подводната пушка и взе камерата.

— Готово — рече той и се отправи към планшира. — Хванете въжетата и ги дърпайте, докато клетката излезе на повърхността на водата. Ще отворя вратичката в горната ѝ част и ще се спусна в нея, тогава вие отново ще отпуснете въжетата. Няма да използвам балоните, за да изплавам, дано само някое от въжетата не се скъса.

— Или пък не го отгризат — подметна Куинт.

Хупър погледна Куинт и се усмихна.

— Благодаря за пожеланието.

Куинт и Броуди задърпаха въжетата и клетката се показа изпод водата.

— Достатъчно — рече Хупър, когато люкът се показва над повърхността. Той се изплю в маската, разтърка слюнката по стъклото и я надяна. Провери дихателната тръба, напъха мундщука в устата си и вдиша. Надвеси се над планшира, дръпна резето на люка и го отвори. Беше вече подпрял едното си коляно на планшира, когато внезапно се спря.

— Съвсем забравих — каза той, като извади мундщука от устата си. Носът му бе закрит от маската, затова гласът му звучеше глухо и носово. Прекоси палубата и взе панталоните си. Порови в джобовете и измъкна нещо оттам.

После отвори ципа на непромокаемия си костюм.

— Какво е това? — попита Броуди.

Хупър му показва зъба от акула в сребърна обшивка. Също като онзи, който бе подарил на Елън. Пусна го в костюма си и отново дръпна ципа нагоре.

— Малко предпазливост никога не е излишна — каза той с усмивка. После отново се върна до планшира, коленичи и напъха мундщука в устата си. Пое въздух и се спусна право в отворения люк на клетката. Броуди наблюдаваше ихтиолога и си мислеше: нима действително му се иска да узнае истината за него и Елън?

Хупър се спря, преди да е стъпил на дъното на клетката, извърна се и се изправи. Протегна ръка към люка и го затвори. После погледна

Броуди, вдигна палеца на лявата си ръка, за да покаже, че всичко е наред, и скочи долу.

— Е, да го спускаме вече — каза Броуди. Те освободиха въжетата и клетката потъна на такава дълбочина, че люкът ѝ се оказа на метър под повърхността на водата.

— Вземете пушката — каза Куинт на полицая. — Тя е на лавицата там долу. Заредена е. — Самият той се изкачи на щурца и вдигна харпуна.

Броуди слезе долу, намери пушката и побърза да се качи отново на палубата. Дръпна затвора и постави един патрон.

— За колко време ще му стигне въздухът? — попита Броуди.

— Не знам — отвърна Куинт. — Но с колкото и въздух да се е запасил, съмнявам се, че ще живее достатъчно, за да го изразходи.

— Възможно е да сте прав, но самият вие казахте, че поведението на акулите не може да се предвиди.

— Да, но това е друга работа. Все едно да си пъхнеш ръката в огъня и да се надяваш, че няма да се опариш. Нормален човек не би постъпил така.

Хупър почака, докато се разсеят мехурчетата след потапянето му. В маската се събра вода и за да я изпразни, той отметна глава назад, стисна стъклото и силно издиша през носа си няколко пъти. Чувстваше се на върха на блаженството. Усети свобода и покой, каквито винаги го обземаха дълбоко под водата. Беше сам в синьото безмълвие, искрящо под лъчите на слънцето, които танцуваха по повърхността. Тишината се нарушаваше единствено от хрипкавото му дишане — той чуваше нисък глух шум, когато вдишваше, и мекото бълбукане на балончетата, когато издишваше. Ихтиологът замря и наоколо настъпи пълна тишина. Без баласт тялото му бе доста леко и Хупър трябваше да се държи за решетките, та аквалангът да не се удря в люка. Той се извърна и погледна катера, чийто сив корпус леко се поклащаше точно над главата му. Отначало клетката го дразнеше. Ограничаваше свободата му, а така му се искаше да поплува на воля под водата. Но после си спомни защо е там и се зарадва, че може да се чувства в безопасност.

Потърси с поглед акулата. Хупър знаеше, че рибата не стои под катера, както мислеше Куинт. Тя не можеше да стои на едно място или да си почива. Бе принудена да се движи, за да живее.

Макар че слънцето светеше силно, видимостта не беше добра — не повече от дванайсет метра. Хупър бавно се извърщаше, като се опитваше да различи нещо в тъмнината и да долови и най-слабото движение. Погледна под катера, където водата изглеждаше не синя, а сива, а по-нататък — черна. Наоколо му нямаше жива душа. Погледна часовника си и пресметна, че ако диша равномерно, ще може да остане под водата поне още половин час.

Една стръв, повлечена от течението, се промъкна между решетките на клетката и като се мяташе завързана за металната корда, докосна маската му. Хупър я отблъсна от клетката.

Хвърли един поглед надолу и тъкмо да отвърне очи, когато отново ги впери в същата посока. Право към него, от тъмната синева, бавно и плавно се издигаше акулата. Тя изплуваше като че ли без никакви усилия, като демона на смъртта, летящ към съдбовната среща.

Хупър я гледаше като омагьосан и изпитваше все по-силно желание да изплава по-бързо на повърхността, ала чувстваше, че не може да помръдне от мястото си. Когато акулата се приближи, той бе поразен от цветовете ѝ: от катера тя им се бе видяла сивкавокафява, но под водата се бе преобразила — гърбът ѝ бе стоманеносив и синкав, където падаха слънчевите отблясъци. Долната ѝ част бе покрита с кремави и белезникави петна.

Хупър искаше да вдигне камерата, но ръцете не го слушаха. Още съвсем малко, рече си той, още съвсем малко.

Акулата се приближи тихо, като сянка, и Хупър се дръпна назад. Главата на рибата се намираще само на около метър от клетката, когато тя внезапно се обърна и лениво заплува пред очите на Хупър, като че ли горделиво демонстрираше необикновените си размери и мощ. Най-напред премина носът ѝ, после челюстите, полуотворени в усмивка, въоръжени с наредени един върху друг назъбени остри триъгълници, след това бездънното черно око, явно устремено към него. Най-подир се показаха хрилете ѝ — безкръвни рани върху стоманеносивата кожа.

Хупър страхливо промъкна ръка през решетката и докосна туловището ѝ. На пипане беше хладно и твърдо, не мъхесто, а гладко като пластмаса. Хупър прекара върха на пръстите си по тялото на акулата покрай гърдните перки, ананалната перка, докато накрая (струваше му се, че рибата нямаше край) не докосна опашката.

Акулата продължаваше да се отдалечава от клетката. До ушите на Хупър достигна слаб звук от пукане и той видя как три вертикални балончета бързо се стрелнаха откъм повърхността, като постепенно забавяха ход и се спряха на значително разстояние над рибата. Куршуми. Не, още не е дошло времето, каза си той. Нека премине още веднъж, за да я заснема. Акулата започна да се обръща, еластичните ѝ гръдни перки измениха ъгъла на наклона си.

— Какво, по дяволите, прави той? — възмути се Броуди. — Защо не стреля?

Куинт не отговори. Той стоеше на щурца, стиснал харпуна в ръка и вперил поглед във водата.

— Плувай, рибке — подканваше я той, — плувай към Куинт.

— Виждате ли я? — попита Броуди. — Какво прави?

— Нищо. Все още нищо.

Акулата се скри в глъбините, превърна се в призрачно сребристосиво петно, което бавно описваше кръгове. Хупър взе камерата и натисна спусъка. Знаеше, че филмът няма да се получи, ако акулата не се приближи до клетката още веднъж, а на него му се щеше да заснеме гигантската риба в мига, в който тя изникне от мрака.

Като гледаше във визьора, той забеляза, че акулата се извърща към него. Тя се движеше бързо, като удряше силно с опашка във водата, пастта ѝ ту се отваряше, ту се затваряше, като че ли не ѝ стигаше въздух. Хупър вдигна дясната си ръка и промени фокуса. Да не забравя отново да го променя, ако акулата се обърне, каза си той.

Но акулата не се обърна. Когато се приближи до Хупър, тялото ѝ се разтнесе. Тя удари клетката с главата си, напъха муцуната си между решетката и разтвори металните пръти. Хупър усети мощен удар в гърдите си и отхвъркна назад. Камерата се изплъзна от ръцете на ихтиолога и мундщукът изскочи от устата му. Рибата се обърна на една страна и само с един мах на опашката напъха огромното си тяло в клетката. Хупър шареше с ръце и се опитваше да напипа мундщука, но не можеше да го намери. Гърдите му се разкъсваха от недостиг на въздух.

— Тя напада! — закрещя Броуди. Сграбчи въжето и с все сила го задърпа към себе си, като отчаяно се опитваше да извлече клетката.

— Проклятие! — кресна Куинт.

— Хвърлете въжето! Хвърлете го!

— Не мога! Трябва да го издърпам на повърхността! Хайде, дявол да те вземе, излизай!

Акулата се отдръпна от клетката, рязко се обърна надясно и започна да я обикаля. Хупър най-послед хвана дихателната тръба и я заопипва за мундщука. Напъха го в устата си и си пое въздух, като забрави да издиша преди това. В дробовете му попадна вода. Задави се и започна да се задушават, докато най-послед мундщукът се прочисти и ихтиологът мъчително си пое дъх. И тогава забеляза огромния процеп в решетката, видя как в нея се провираше огромна муцуна. Протегна ръце над главата си и се улови за спасителния люк.

Акулата се опитваше да се напъха по-навътре в клетката, като силно размахваше опашка и с всеки удар разширяваше процепа в решетката. Притиснал гръб о задната стена на клетката, Хупър гледаше приближаващата се към него паст. Спомни си за пушката, опита се да спусне дясната си ръка и да я вземе. Акулата удари още веднъж с опашката си и Хупър разбра с ужаса на обречения, че сега вече тя ще го достигне. В този миг челюстите се склучиха около тялото му. Почувства огромен натиск, като че беше попаднал в чудовищна преса. Той отчаяно удари с юмрук черното око. Рибата захва по-здраво и последното, което Хупър видя преди смъртта си, беше акулското око, втренчено в него през облак от собствената му кръв.

— Тя хвана Хупър! — закрещя Броуди. — Хайде, направете нещо!

— Той е вече мъртъв — каза Куинт.

— Откъде знаете? Може би ще успеем да го спасим.

— Мъртъв е.

Акулата напусна клетката с Хупър в челюстите си. Потопи се на още един метър дълбочина, та да погълне част от плячката си. После тялото ѝ потрепери, тя замахна с опашка и заедно с жертвата си се устреми към повърхността.

— Издига се! — викна Броуди.

— Грабвайте пушката! — Куинт напрегнато очакваше момента, в който да метне харпуна.

Акулата изскочи от водата на четири-пет метра от катера сред фонтан от пръски. Тялото на Хупър висеше от двете страни на пастта ѝ — главата и ръцете му безжизнено се мятаха от едната страна, а краката му от другата.

Акулата се задържа над повърхността само няколко секунди, но на Броуди му се стори, че вижда през стъклото на маската изцъклените, мъртви очи на Хупър. За миг акулата застина победоносно във въздуха, като че ли изпращаше своето страшно предизвикателство към хората и едновременно с това изразяваше презрение към тях.

Броуди стисна пушката в мига, в който Куинт запрати харпуна. Огромният бял корем на акулата изглеждаше лесна мишена, а и разстоянието беше достатъчно за това попадение. Ала тъкмо тогава тя се гмурна във водата и харпунът прелетя над нея.

За част от секундата акулата остана на повърхността с подадена глава, от чиято паст все още висеше тялото на Хупър.

— Стреляйте! — изрева Куинт. — Господи, стреляйте де!

Броуди стреля, без да се цели. Първите два патрона се удариха в повърхността пред акулата. Третият, за ужас на Броуди, попадна във врата на Хупър.

— Дявол да ви вземе, дайте ми тази пущина — викна Куинт и грабна оръжието от ръцете на Броуди. Той бързо опря пушката о рамото си и стреля два пъти. Но акулата равнодушно ги погледна, докато се скриваше под водата. Патроните цопнаха на мястото, където допреди малко се виждаше главата ѝ.

Всичко изглеждаше така, като че ли там никога не е имало акула. Не се чуваше никакъв звук освен лекия шепот на бриза. Отгоре клетката изглеждаше непокътната. Водата си оставаше спокойна. Само Хупър вече не бе между живите.

— Какво да правим сега? — попита Броуди. — За бога, кажете какво да правим сега? Навярно трябва да се връщаме на брега?

— Ще се върнем отвърна Куинт. — Но пак ще дойдем.

— Да дойдем пак? Какво сте си наумили? Безсилни сме, не можем да се справим с тази риба. Тя е самото пъклено изчадие.

— Предавате ли се, човече?

— Предавам се. Остава ни само едно: да стоим и чакаме, докато бог или природата, или онзи, който ни е пратил това чудовище, не реши, че достатъчно ни е мъчил. Това не е по силите на човека.

— За обикновения човек да, но не и за мен — процеди Куинт. — Аз ще унищожа тази твар.

— Мисля, че не ще мога да получа още пари след това, което се случи днес.

— Плюя на парите. Тук вече не става въпрос за печалба.

— Какво? — Броуди погледна Куинт; стопанинът на катера бе изправен на кърмата, устремил поглед натам, където неотдавна стърчеше главата на акулата, като че ли всеки миг очакваше да я види отново с изтерзания труп в зъбите си. Стоеше вгледан в океана, жадуващ за ново стълкновение със страшния враг.

— Ще убия тази гадина — каза Куинт на Броуди. — Ако искате, тръгнете с мен или си останете вкъщи. Но, все едно, аз ще я убия.

Куинт говореше, а Броуди не можеше да свали поглед от очите му. Те бяха също тъй тъмни и бездънни като на акулата.

— Ще тръгна с вас — рече Броуди. — Нямам друг изход.

— Да — отвърна Куинт. — Ние нямаме друг изход.

Той извади ножа от калъфа и го подаде на Броуди.

— Вземете. Нека се отървем от клетката и да се връщаме.

Привързаха катера към кея. Броуди стъпи на брега и се отправи към колата си. На изхода на пристанището имаше телефонна кабина и той се спря до нея, като си спомни, че бе решил да позвъни на Дейзи Уикър. Ала в същия миг потисна това желание у себе си и продължи към колата. „Защо? — помисли си той. — Дори да е имало нещо, то вече е свършено.“

Но по пътя към Амители не му даваше мира мисълта как ли е реагирала Елън на известието за смъртта на Хупър, което трябва да е получила чрез бреговата охрана. Куинт се бе свързал с бреговата охрана, преди да вдигнат котва, и Броуди помоли дежурния офицер да предаде на Елън, че с него всичко е наред.

Когато пристигна у дома си, Елън отдавна бе престанала да плаче. Беше плакала механично, със зли и мъчителни сълзи не толкова за самия Хупър, колкото поради безнадеждността, която й навя тази нова жертва на проклетата твар. Разорението на Лари Вон я бе огорчило много повече. Той й беше скъп и близък приятел. А Хупър — просто случаен любовник. Тя не се бе привързала към него. Просто го беше използвала и макар да бе благодарна на Хупър за приятно прекараното време, не мислеше, че му е задължена с нещо.

Съжаляваше, че е мъртъв. Но по същия начин би се чувствала, ако научеше, че е загинал брат му Дейвид. За нея и двамата бяха част от миналото ѝ.

Елън чу как колата на Броуди спря и отвори вратата към двора. Боже мой, колко се е измъчил Мартин, помисли си тя, докато го наблюдаваше да идва към къщата. Очите му бяха зачервени и хлътнали, раменете му — отпуснати.

Елън целуна мъжа си на прага.

— Мисля, че трябва да си пийнеш — каза тя.

— Да, няма да е зле.

Той влезе в дневната и тежко се отпусна на креслото.

— Какво да ти наляя?

— Все едно. Само да е повече и по-силно.

Тя отиде в кухнята, напълни една чаша, като смеси равни количества водка и портокалов сок, и я занесе на мъжа си. После приседна на страничната облегалка на креслото и погали Мартин по главата.

— Ето и плешивинката ти — каза Елън с усмивка. — Толкова отдавна не съм те милвала, че съм я забравила.

— Чудно е, че все още имам коса на главата си. Боже мой, никога не съм се чувствал толкова стар и безсилен.

— Сигурно. Нищо, вече всичко премина.

— Де да беше така — каза Броуди. — Как ми се ще да беше права.

— За какво говориш? Всичко е свършено, нали? Повече не можеш нищо да направиш.

— Утре излизаме в океана. В шест часа сутринта.

— Шегуваш се.

— За жалост — не.

— Защо? — Елън беше стъписана. — Какво би могъл да предприемеш?

— Да хвана акулата. И да я убия.

— И вярваш, че ще успееш?

— Не много. Но Куинт е сигурен. Боже мой, колко е сигурен!

— Тогави да тръгва сам. Нека сам загива.

Не мога да се откажа.

— Защо?

— Това е мой служебен дълг.

— Нищо подобно! — Елън бе обхваната от ярост и страх, в очите ѝ се появиха сълзи.

— Права си — каза той, след като помисли малко.

— Тогава защо да не можеш да си останеш у дома?

— Трудно е да се обясни. Май че и аз не знам.

— Искаш да докажеш нещо на себе си?

— Възможно е. Не знам. След гибелта на Хупър бях готов да захвърля всичко.

— И какво те накара да промениш решението си?

— Навярно Куинт.

— Искаш да кажеш, че ти е натрапил волята си?

— Не. Нищо не ми е казвал. Просто чувствам... Не знам как да се изразя. Но не мога да се откажа от борбата. Трябва да стигнем до край.

— Защо толкова много държите на това?

— Трудно е да се обясни. За Куинт е въпрос на чест да убие акулата.

— А за теб?

— Аз просто съм едно обезумяло ченге — Броуди се опита да се усмихне.

— Не се шегувай с мен! — извика Елън и от очите ѝ бликнаха сълзи. — А какво ще стане с мен и с децата? Да не би да си търсиш смъртта?

— Не, боже мой, не. Просто...

— Поемаш твърде много отговорности. Мислиш, че си виновен за всичко?

— За какво?

— За смъртта на момчето и на стареца. Смяташ, че ако убиеш акулата, нещата отново ще си дойдат на мястото. Искаш да ѝ отмъстиш.

Броуди въздъхна.

— Може би си права. Не знам. Чувствам... вярвам, че градът ще живне едва тогава, когато унищожим тази твар.

— И ти си готов да рискуваш живота си, за да се опиташ...

— Не бъди такова глупаче. Не искам да умирам. Изобщо нямам желание да излизам в морето с този проклет катер. Мислиш, че ми е

приятно да се мотая из океана? Толкова ме е страх, че свят ми се вие.

— Тогава защо ще ходиш? — в гласа на Елън звучеше отчаяна молба. — Мислиш само за себе си.

Броуди беше потресен. Никога не му бе идвало наум, че ще го обвинят в егоизъм — та той просто се опитваше да изкупи вината си.

— Обичам те — каза той. — Ти го знаеш... другото няма значение.

— Няма що, обичал ме — пророни тя с горчивина в гласа. — И ако това е любов.

По време на вечерята и двамата мълчаха. Когато се нахраниха, Елън събра мръсните съдове, изми ги и се качи в спалнята. Броуди влезе в дневната и изключи осветлението. Протегна ръка към ключа, за да загаси лампата в коридора, и внезапно дочу, че някой леко почука на вратата. Броуди отвори и видя Медоус.

— Здравей, Хари — рече той. — Влизай.

— Няма да влизам — каза Медоус. — Вече е много късно. Просто исках да ти донеса нещо.

Той подаде на Броуди голям светложълт плик от плътна хартия.

— Какво е това?

— Отвори го и ще видиш. Утре ще поговорим.

Медоус се обърна и закрачи по пътеката към бордюра, до който стоеше колата му със запалени фарове и неизключен мотор.

Броуди затвори вратата и разкъса плика. Вътре видя набраната първа страница за утрешния брой на „Лидър“. Двете редакционни статии бяха оградени с червен флумастер. Броуди започна да чете:

СКРЪБНИ СЛОВА...

През последните три седмици Амители понесе поредица от ужасни трагедии. Жителите и приятелите на града са потресени от страшната заплаха, която никой не може да предотврати, нито да обясни.

Вчера гигантската бяла акула прекъсна още един човешки живот. Мат Хупър, млад океанограф от Удс Хоул, загина при отчаян опит да унищожи чудовището.

Може да се спори дали Хупър е постъпил разумно, като е предприел тази съдбоносна схватка с акулата. Но както и да наречем деянието му — смелост или безразсъдство, две мнения няма — Хупър е поел риск, довел го до трагичен край, от благородни подбуди. Без да жали личното си време и средства, той се втурна на помощ на обезверените жители на Амити и се опита да ги спаси от акулата-човекоядец.

Той беше наш приятел и отдаде живота си, за да можем ние, неговите близки, да живеем спокойно.

... И СЛОВА НА БЛАГОДАРНОСТ

Откакто акулата-убиец се появи във водите на Амити, един човек нито за миг не забравяше служебния си дълг в стремежа си да защити своите съграждани. Това е началникът на градската полиция Мартин Броуди.

Още щом стана известно за първата жертва на акулата, Броуди искаше да даде гласност на случилото се и да закрие плажовете. Но му възрази хор от не толкова благоразумни гласове, включително гласа на главния редактор на този вестник. „Не се страхувай, всичко ще бъде наред“ — уверяваха старейшините на града началника на полицията. Но ние се излъгахме.

Някои хора в Амити не побързаха да си извлекат поука от станалото. След второто нападение на акулата Броуди отново поиска да закрие плажовете, но по този начин се подложи на оскърбления и заплахи. Най-гласовитите критици бяха хора, които се ръководеха не от обществените интереси, а от личната изгода. Но Броуди продължи да настоява на своето и отново се оказа прав.

Сега той рискува живота си, като участва в експедицията, в която намери смъртта си Мат Хупър. Всички ние трябва да се молим за благополучното му завръщане и да му изразим своята благодарност за изключителното му мъжество и безразсъдна честност.

— Благодаря ти, Хари — промълви гласно Броуди.

Около полунощ задуха силен североизточен вятър — той свистеше във вратите и прозорците, носеше проливен дъжд и навяваше капките му в спалнята. Броуди стана от леглото и затвори прозореца. Опита се да заспи отново, но във възбудения му мозък се трупаха неспокойни мисли. Той пак стана, наметна халата си, слезе в гостната и включи телевизора. Захвана се да върти каналите, докато не намери някакъв филм — „Уикенд в хотел «Уолдорф»“, с участието на Фред Астер и Джинджър Роджърс. После седна в креслото и тутакси заключома.

Събуди се в пет часа сутринта от бръмченето на телевизора. Изключи го и се заслуша в свистенето на вятъра. Той бе отслабнал и сега като че ли духаше от противоположната страна, но навън все валеше и валеше. Броуди се поколеба дали да не предложи на Куинт да отмени излизането в океана, но реши, че е безсмислено да се отказват: трябваше да излязат, дори ако се надига буря. Тогава се качи в спалнята и тихо се облече. Преди да излезе от стаята, погледна Елън — тя се мръщеше в съня си.

— Знаеш ли, аз наистина много те обичам — прошепна той и целуна жена си по челото. Понечи да слезе по стълбите, но внезапно му се прииска да влезе в детската стая. Отвори вратата и погледна вътре. Момчетата спяха.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Когато Броуди пристигна на пристанището, стопанинът на риболовния катер вече го чакаше; високият като върлина невъзмутим Куинт в лъскав жълт дъждобран се открояваше на фона на тъмното небе. Той точеше края на харпуна на карборундов камък.

— Щях да ви позвъня — каза Броуди, като обличаше мушамата си. — Какво ли означава това време?

— Нищо — отвърна Куинт. — Скоро ще се проясни. Но дори и да не се проясни, на нас ни е все едно. Акулата ще си е на мястото.

Броуди погледна стремглаво бягащите облаци.

— Доста е мрачно.

— Нормално е — каза Куинт и скочи на борда на катера.

— Сами ли тръгваме?

— Да. Да не би да чакате още някого?

— Не, но си помислих, че не бихте се отказали от още един чифт ръце.

— Познавате тази риба по-добре от който и да е друг и не виждам смисъл от помощник. Тази работа засяга само нас двамата.

Броуди прекрачи от кея на щурца и вече се канеше да скочи на палубата, когато забеляза в ъгъла купчина брезентово платно, под което очевидно имаше нещо.

— Какво е това? — попита полицаят, като посочи с пръст.

— Овца. — Куинт включи стартера. Моторът кихна, запали и ритмично заработи.

— За какво ви е? — Броуди слезе на палубата. — Ще правите жертвоприношение?

Куинт кратко и мрачно се изсмя.

— Добра идея — каза той. — Не, това е примамка. Ще дадем на акулата да закуси малко преди смъртта си. Откачете въжето на кърмата.

Куинт мина напред и освободи страничното въже и въжето на носа.

Когато Броуди се залови за кърмовото въже, дочу шум от автомобил. Видяха двата запалени фара на летяща по шосето кола; колата се насочи към кея и спря с рязко скърцане на спирачките. От нея изскочи някакъв мъж и се втурна към „Орка“. Беше репортерът на „Таймс“ Бил Уитман.

— За малко да ви изтърва — издума задъхан той.

— Какво искате? — попита Броуди.

— Да дойда с вас. Или по-точно, получих задача.

— Ама че глупост! — възкликна Куинт. — Не ви познавам, но никого няма да взема. Броуди, откачихте ли най-последното въже?

— Защо не ме искате? — попита Уитман. — Няма да ви се мотая из краката. Може дори да ви помогна. Слушайте, приятелю, това е сензация. Много държа да бъда с вас, когато тръгвате за акулата.

— Омитайте се оттук — каза Куинт.

— Ще наема лодка и все едно, ще дойда.

— Ами хубаво — разсмя се Куинт. — Да видим кой глупак ще се навие да ви кара. Опитайте се да ни намерите. Океанът е голям. Броуди, стига сте се мотали с това въже!

Броуди хвърли задното въже на палубата. Куинт бутна лоста на газта и катерът се отдели от кея. Броуди се извърна и видя, че Уитман се отправя към колата си.

Като отминаха Монток, океанът стана неспокоен. Духаше силен вятър, вече от югоизток. Катерът се мяташе по вълните, забиваше нос във водата и издигаше фонтани от пръски. Трупът на овцата подскачаше на кърмата.

Когато излязоха в открития океан с курс югозапад, стана им полесно да се движат. Дъждът се превърна в ръмене и те все по-рядко срещаха бели гребени по вълните.

След четвърт час щяха да пристигнат на мястото, където бяха срещнали акулата, и Куинт намали скоростта.

Броуди погледна към брега. Вече се развиделяваше и той ясно различи водоснабдителната кула — черно петно, издигащо се над сивата ивица земя. Фарът все още светеше.

— Още не сме пристигнали — обади се Броуди.

— Не сме.

— Намираме се само на две-три мили от брега.

— Да, приблизително на толкова.

— Защо тогава спряхме?

— Имам предчувствие — Куинт посочи наляво, към скупчените светлини на брега. — Онова там е Амители.

— Е, и какво?

— Струва ми се, че днес акулата ще се появи някъде тук.

— Защо?

— Вече ви казах — имам предчувствие. Невинаги може да се обясни.

— Два дни поред я откривахме далеч от брега.

— Може би тя ни е откривала.

— Не ви разбирам, Куинт. Ту твърдите, че няма умни риби, ту превръщате тази акула в някакъв гений.

— Преувеличавате.

На Броуди не му хареса лукавият, загадъчен тон на Куинт.

— Каква игра играете?

— Никаква. Ако съм сбъркал, сбъркал съм и толкова.

— А утре ще търсим акулата на друго място?

Броуди се надяваше интуицията на Куинт да го лъже, та да получат още един ден отдих.

— Може да я открием и днес, но малко по-късно, макар да не вярвам, че ще ни се наложи да чакаме дълго.

Куинт спря мотора, отиде на кърмата и постави кофата със стръвта на щурца.

— Започвайте да хвърляте примамката — каза той и подаде черпака на Броуди, а после отви овцата, завърза въже около врата ѝ и я постави на планшира. Разпори корема ѝ, изсипа вътрешностите зад борда, почака ги да отплават на пет-шест метра от катера и прикрепил въжето към кърмата. След това отиде на носа, развърза две бурета и ги донесе на кърмата заедно с въжетата им и два харпуна. Нагласи буретата от двете страни на щурца, всяко до своето въже, и надяна един харпун на дървен прът.

— Всичко е наред — каза Куинт. — Сега ни остава само да чакаме.

Беше се съмнало, но небето предвещаваше, че денят ще бъде мрачен. Една по една светлините на брега започнаха да гаснат.

На Броуди му се гадеше от зловонната стръв, която изливаше зад борда, и съжали, че преди да излезе от къщи, не бе хапнал нещо.

Куинт стоеше на мостика и следеше ритмичното движение на водата.

Броуди усети тялото си изтръпнало. Беше се изморил да седи на твърдия щурц, ръката му бе отмаляла от непрекъснатите еднообразни движения с черпака. Той се изправи, протегна се и като застана с гръб към кърмата, се опита да промени стойката си и да продължи изгребването.

И тогава зърна гигантската глава на акулата на не повече от метър разстояние, толкова близо, че можеше да се протегне и да я докосне с черпака. Черните ѝ очи го гледаха в упор, сребристосиният ѝ нос бе като че ли насочен право към него, а полуотворената ѝ пасть се усмихваше.

— О, боже! — възкликна сразен Броуди, като с ужас си помисли, че акулата отдавна е била близо до тях. — Тя е тук!

Куинт се спусна като стрела по трапа и тутакси се озова на кърмата. Когато скочи на щурца, акулата се скри под водата, а след миг челюстите и се забиха в борда и тя мощно развъртя глава. Броуди успя да се улови за кнехта и се вкопчи в него. Нямаше сили да отклони погледа си от очите на акулата. Катерът се разтрисаше и подскочаше с всяко движение на главата ѝ. Куинт се подхлъзна и падна на колене върху щурца. Акулата разтвори челюсти и се спусна под водата. Катерът отново се успокои.

— Тя ни е чакала! — изкрещя Броуди.

— Знам — рече Куинт.

— Как е могла...

— Няма значение — прекъсна го Куинт. — Сега вече е в ръцете ни.

— В ръцете ни ли? Видяхте ли какво стори с катера?

— Разтърси го както трябва, какво толкова.

Въжетото, за което бе привързана овцата, се опъна, затрепери и после отново се отпусна.

Куинт стъпи на крака и грабна харпуна.

— Глътна овцата. След малко ще се върне.

— Защо веднага, щом дойде, не се нахвърли на овцата?

— Има лоши обноси — изкиска се Куинт. — Хайде, излизай, гадино! Излез да си получиш, каквото ти се полага!

Куинт бе обхванат от трескава възбуда: черните му очи горяха, устата му се бе изкривила в странна усмивка, жилите на шията му пулсираха, кокалчетата на пръстите му побеляха.

Катерът отново се разтърси, чу се глух удар.

— Какво прави тя? — възкликна Броуди.

— Излизай оттам, мръснице! — закрещя Куинт, надвесен над борда. — Не ти ли стиска? Преди да ме потопиш, ще те унищожа!

— Защо да ни „потопи“? — попита Броуди. — Какво става?

— Искан да пробие дупка в този дяволски катер, ето какво. Вижте дъното му. Излизай, подла твар! — Куинт вдигна високо харпуна.

Броуди застана на колене и повдигна капака на люка към машинното отделение. Погледна в тъмното, лъхащо на мазут помещение. В трюма имаше вода, но нея винаги си я имаше там. Броуди не забеляза пробойна.

— Като че ли всичко е наред — каза той. — Слава богу.

Гръбната перка и опашката се мярнаха на десетина метра вдясно от кърмата и се приближаваха към катера.

— А, плуваш си — ласкаво замърка Куинт. — Плуваш си.

Той стоеше с широко разтворени крака, с подпряна на бедрото лява ръка, а дясната с харпуна бе високо вдигната над главата му. Когато акулата се озова на около метър и половина от катера и се насочи право към него, Куинт метна харпуна.

Стоманеният край се заби в туловището ѝ, точно пред гръбната перка. Акулата се вряза в катера, кърмата затрепери и Куинт падна по гръб. Главата му се удари в крака на стола и по шията му потече струйка кръв. Скочи на крака.

— Улучих те! Улучих те, мръсна твар! — завика Куинт.

Въжето, привързано към харпуна, се заизнизва зад борда след отдалечаващата се акула и когато се размота докрай, бурето се изтърколи от щурца и изчезна във водата.

— Отнесе го със себе си! — възкликна Броуди.

— Не за дълго — отвърна Куинт. — Акулата ще се върне и ние ще ѝ забием още един харпун, и още един, и още един, докато я омаломощим. И тогава е свършено с нея. — Куинт се надвеси от щурца и внимателно се взря във водата.

Увереността на Куинт се предаде и на Броуди и сега той бе едновременно радостен и развълнуван, а страхът му изчезна.

Почувства освобождение, освобождение от заплахата на смъртта.

— Ще ѝ видим сметката! — викна Броуди. И внезапно зърна кръвта, стичаща се по шията на Куинт.

— Пукнали сте си главата — каза той.

— Донесете още едно буре — разпореди се Куинт. — Дайте го тук. И внимавайте да не се преплете въжето. Искам да се размотава като по масло.

Броуди посегна към носа, развърза бурето, преметна въжето на ръката си и донесе всичко на Куинт.

— Ето я, пристига — промълви Куинт и посочи наляво. Бурето изскочи на повърхността и се залюшка над водата. Куинт дръпна въжето, привързано към дървения прът, и го изтегли на борда. После постави нова дръжка и вдигна харпуна над главата си.

— Изплува!

Акулата изникна на около метър и половина от катера. Приличаше на стартираща ракета. Изпод водата се показваха носът, челюстите и гърдните перки. После опушенобелият ѝ корем, коремната ѝ перка и огромната ѝ опашка.

— Виждам те, мръснице! — завика Куинт и като се приведе напред, метна другия харпун. Острието се заби в корема на акулата точно в мига, когато огромното ѝ туловище падаше напред. С оглушителен плясък тя се сгромоляса по корем във водата, като вдигна гейзер от пръски над катера.

— Готова е! — заяви Куинт, когато и второто въже се размота и падна зад борда.

Катерът се разклати един-два пъти, после се чу глух трясък.

— Още ли не си се успокоила? — извика Куинт. — Няма да ти се удаде да нападнеш нито един човек повече, гадино!

Куинт включи мотора. Бутна лоста за газта напред и катерът започна да се отдалечава от буретата, които се люшкаха по водата.

— Направи ли ни нещо? — попита Броуди.

— Сигурно. Кърмата падна малко. Като че ли е пробила катера. Няма нищо страшно. Ще изпомпаме водата.

— Значи всичко е свършено — каза Броуди радостно.

— Какво е свършено?

— Да смятаме, че с рибата е свършено.

— Не съвсем. Гледайте.

Катерът бе плътно следван от две бурета. Те не подскачаха, а, влачени от гигантската риба, пореха водата и образуваха пред себе си вълна, а отзад се простираше воден шлейф.

— Тя ни преследва! — закрещя Броуди.

Куинт кимна.

— Защо? Нима мисли да утоли глада си с нас?

— Не. Има намерение да се сражава.

За първи път Броуди забеляза безпокойство в очите на Куинт. Това не беше страх, не беше и тревога, а по-скоро загрижеността на играча — като че ли някой без предупреждение беше изменил правилата на играта, или бе увеличил залога. Като забеляза промяната в настроението на Куинт, Броуди се изплаши.

— Виждали ли сте някога риба да постъпва така? — попита той.

— Така? Не. Вече ви казах — понякога акулите се нахвърлят върху катера. Но още щом забиеш харпуна си в тях, те мигом се отдалечават, като се стараят да се освободят от него.

Броуди погледна назад. Катерът се движеше със средна скорост и извиваше наляво или надясно, в зависимост от това накъде го насочваше Куинт. Буретата неотклонно ги следваха по петите.

— Дявол да я вземе! Щом иска да се сражава, ще си го получи.

Куинт изключи скоростта, остави двигателя на празен ход, скочи от мостика и се качи на щурца. Лицето му отново се оживи.

— Хайде, мръснице! — извика той. — Ела да видиш какво ти се пише!

Буретата продължаваха да се приближават, като браздяха водата отначало на трийсет метра от катера, после на двайсет и пет, след малко на двайсет. Броуди видя как огромна сива сянка се метна към десния борд, под самата повърхност на водата.

— Тя е тук! — закрещя полицаят. — До нас е!

— Проклятие! — възкликна Куинт, като се ругаше, задето не бе изчислил правилно дължината на въжетото. Той откачи харпуна от дървения прът, изскубна кордата, която прикрепяше пръта към един от кнехтовете, скочи от щурца и се втурна напред. Когато стигна до носа, той се наведе и закрепил здраво кордата на предния кнехт. После развърза едно буре и надяна харпуна на пръта. Застана на носа, готов да го метне.

Акулата се бе отдалечила на недостигаемо разстояние. Опашката ѝ се мяркаше на шест метра пред катера. Двете бурета се удариха в кърмата почти едновременно. Те отскочиха и се плъзнаха от двете страни на катера.

На трийсет метра пред тях огромната риба се обърна и се устреми към тях. Главата ѝ се показа на повърхността, после отново се потопи. Опашката, изправена като корабно платно, се мяташе напред и назад.

— Ето я! — закрещя Куинт.

Броуди бързо изтича по трапа и се качи на мостика. Оттам видя как Куинт замаха с дясната си ръка и се изправи на пръсти.

Акулата блъсна глава в катера с шум, наподобяващ приглушен взрив. Куинт метна харпуна. Той попадна над дясното око и здраво заседна там. Въжето бавно се изниза през борда, додето рибата се отдалечаваше.

— Отлично! — възкликна Куинт. — Този път я уцелих в главата!

Сега във водата плаваха три бурета — плъзгаха се по повърхността. След малко потънаха.

— Проклятие! — изруга Куинт. — Ни една нормална риба не може да се гмурне с три харпуна в туловището си и бурета, които я теглят нагоре.

Неочаквано катерът трепна, като че ли подскочи, после се спусна отново във водата. Буретата изскочиха от дълбините, двете от едната страна на катера, а другото — от другата. После отново потънаха. След няколко секунди се появиха на двајсетина метра от катера.

— Бягайте долу! — каза Куинт, като приготвяше още един харпун. — Погледнете дали тази твар не е сторила някоя пакост.

Броуди се смъкна долу в кабината. Там беше сухо. Отметна протритото килимче и отвори люка. Откъм кърмата шуртеше поток вода. Потъваме, помисли си Броуди и внезапно в главата му нахлуха нощните кошмари от детството му. Качи се на палубата и каза на Куинт:

— Изглежда, работата е лоша. Под кабината е пълно с вода.

— Ще отида да видя. Дръжте Куинт подаде на Броуди харпуна. — Ако акулата се върне, докато аз съм долу, понижете я както трябва. Той отиде на кърмата и слезе долу.

Броуди застана на носа с харпун в ръка и погледна плаващите бурета. Те лежаха почти неподвижно на повърхността, само от време на време се поклащаха, когато акулата минаваше под тях. „Защо не пукнеш най-сетне?“ — обърна се мислено Броуди към акулата. В този миг чу шума на двигателя.

— Няма нищо страшно — каза Куинт, когато дойде при него и взе харпуна от ръцете му. — Пробила е дупка наистина, но помпите ще се справят с водата. Можем да я вземем на буксир.

Броуди изтри потни длани в панталона си.

— Нима се каните да я влачите на буксир?

— Да. Когато пукне.

— А кога ще стане това?

— Когато съвсем се изтощи.

— А сега?

— Ще чакаме.

Броуди погледна часовника си. Осем и половина.

Три часа те стояха на едно място и наблюдаваха буретата, които в безредие описваха кръгове по водата все по-бавно и по-бавно. Отначало потъваха на всеки десет-петнайсет минути и изплаваха на няколко метра от предишното си място. После започнаха да потъват по-рядко, а от десет до единайсет часа през цялото време плаваха на повърхността.

Дъждът спря и вятърът премина в лек бриз. Небето от край до край бе покрито със сив плащ.

— Как мислите — попита Броуди, — дали е свършила вече?

— Съмнявам се. Възможно е обаче да се е изтощила дотолкова, че да можем да метнем въже около опашката ѝ и да я издърпаме до катера, преди да е отишла на дъното.

Куинт свали навитото въже от бурето, което стоеше на носа. Привърза единия му край към кърмовия кнехт, а на другия направи примка.

До подемната стрела имаше електрическа лебедка. Куинт включи мотора, за да провери дали лебедката работи, и после отново го изключи. След това пусна двигателя и насочи катера направо към буретата. Караше бавно, внимателно, готов да промени посоката, в случай че акулата нападне. Но буретата лежаха неподвижно.

Когато се приближи до тях, Куинт остави мотора на празен ход. Надвеси се над борда, закачи с кука въжето на едното буре и го изтегли. Опита се да освободи бурето, но възелът бе мокър и се бе затегнал здраво. Тогава той измъкна ножа от калъфа, който висеше на кръста му, и преряза въжето. Заби ножа на планшира, взе въжето в лявата си ръка, а с дясната избута бурето на палубата.

После се качи на планшира, прекара въжето последователно през скрипеца на подемната стрела и през макарата на лебедката. Нави го няколко пъти около барабана и включи мотора. Въжето се опъна и под тежестта на рибата катерът силно се наклони надясно.

— Ще издържи ли лебедката? — попита Броуди.

— Трябва да издържи. Не ще можем да измъкнем акулата от водата, но се обзалагам, че ще ни се удаде да я прикрепим към катера.

Барабанът бавно и със скърцане се въртеше, като правеше един пълен оборот на всеки три-четири секунди. Въжето трептеше от напрежението, от него върху ризата на Куинт се стичаха капки вода.

Внезапно въжето започна да се навива твърде бързо. То се обърка върху барабана и се замота във възли. Катерът рязко се изправи.

— Въжето ли се скъса? — попита Броуди.

— Не, дявол да го вземе! — извика Куинт и Броуди видя как по лицето му се изписа страх. — Тази мръсница изплува!

Куинт се хвърли към щурвала и даде пълен напред. Но беше твърде късно. Акулата със страшно свистене изскочи от водата и се издигна до самия катер. Извиси се вертикално и за един изпълнен с ужас миг Броуди бе поразен от гигантските ѝ размери. Когато надвисна над главата му, акулата затъмни цялото небе. Гръдните ѝ перки, твърди и прави, се мятаха като криле и когато тя започна да пада напред, Броуди помисли, че ще го докоснат.

Акулата се просна на кърмата, раздаде се оглушителен трясък и вълните заляха катера. Вода покри целия щурц. След няколко секунди Куинт и Броуди бяха до пояс във вода.

Акулата лежеше на кърмата, челюстите ѝ се намираха само на около метър от гърдите на Броуди. Тялото ѝ потръпна и на него му се стори, че вижда собственото си отражение в черното ѝ голямо колкото бейзболна топка око.

— В пъкъла да се пържиш дано! — изкрещя Куинт. — Потопи катера ми!

Едното буре заплува в кубрика, а привързаното към него въже се извиваше като змийско кълбо. Куинт хвана харпуна, прикрепен в единия край на въжето, и го заби в мекия бял корем на акулата. От раната бликна кръв и заля ръцете на Куинт.

Катерът потъваше. Кърмата бе напълно скрита под водата, а носът се издигаше високо.

Акулата се плъзна от кърмата и изчезна във вълните. Въжето, привързано към края на харпуна, който Куинт бе забил в корема ѝ, я последва.

Неочаквано Куинт изгуби равновесие и падна гърбом зад борда.

— Нож! — изкрещя той, като махаше с левия си крак над водата, и Броуди видя, че стъпалото му се бе заплело във въжето.

Броуди погледна към планшира на десния борд, измъкна ножа и се върна обратно, като с труд се придвижваше в дълбоката вода. Обхванат от безсилен ужас, той видя как Куинт с широко отворени, умоляващи очи протягаше ръката си към него и бавно потъваше в тъмните води.

За миг настъпи тишина. Чуваше се само бълбукането от потъването на катера. Водата стигна до раменете на Броуди и той отчаяно се вкопчи в подемната стрела. Изведнъж от водата изскочи спасителна възглавница и Броуди я улови.

Внезапно на двайсетина метра от себе си той съгледа опашката и гръбната перка. Акулата удари с опашка и гръбната перка се приближи към Броуди.

— Омитай се, дявол да те вземе! — пронизително закрещя той.

Акулата продължаваше да плува, като малко по малко съкращаваше разстоянието между себе си и Броуди. Зад нея се влачеха буретата и объркани въжени кълба. И ето че подемната стрела се скри под водата и Броуди я изтърва. Той се опита да се докопа до носа на катера, който сега стоеше почти вертикално, но преди да успее да го достигне, носът се издигна още по-високо, а после бързо и безшумно се скри под водата.

Броуди се вкопчи във възглавницата и откри, че като я прегърне с ръце и се оттласква с крака, може да се държи на повърхността, без да се изтощава.

Акулата се приближи. Сега беше само на около метър от Броуди и той виждаше конусообразния ѝ нос. От гърдите му се изтръгна

отчаян вопъл и той затвори очи в очакване на ужасната смърт.

Но нищо не се случи. Той отвори очи. Акулата почти се докосваше до Броуди, беше вече на половин метър от него, когато внезапно се спря. После Броуди видя как гигантското стоманеносиво тяло започна да потъва в тъмната бездна. Сякаш бе страшно привидение, погълнато от мрака. Броуди потопа лицето си във водата и отвори очи. През щипещата солена пелена той видя, че акулата се спуска, като описва бавна и грациозна спирала и увлича тялото на Куинт със себе си — ръцете му бяха разперени, главата — отметната назад, с уста, разтворена в ням протест.

Акулата изчезна от погледа му. Тя се спря някъде в дълбините, удържана от плаващите бурета, а тялото на Куинт увисна във водата, като бавно се поклащаше в полумрака.

Броуди продължаваше да гледа Куинт, докато не почувства болка в гърдите от недостиг на въздух. Тогава повдигна глава, потърка очи, забеляза в далечината тъмното петно на водоснабдителната кула и заплува към брега.

АЛЕКСАНДР МУЛЯРЧИК
ГИГАНТСКАТА АКУЛА И МАЛКИЯТ ГРАД
ПОСЛЕСЛОВ В „ИНОСТРАННАЯ
ЛИТЕРАТУРА“ №8, 1984 Г.

Ако се отклоним от видимо обеднялата през последните години традиция на модернистичната литература и се опитаме да си представим в разрез целия пласт на съвременната американска художествена проза, то вниманието на наблюдателя ще се съсредоточи върху три основни подразделения. Върхът на огромната книжна планина в САЩ се формира от произведения на отговорно мислещи писатели, които си поставят за цел дълбокото реалистично изследване на първостепенните проблеми на нашето време. Такива книги, разбира се, съвсем не са много; в някои „неплодородни“ години дори може да става дума само за отделни единици. На другия полюс, а по-точно — под равнището на художествената критика, се намира основната маса на книжната полиграфична продукция. То е онова, което обикновено се нарича „поп-белетристика“, антилитература, четиво. В руския език очевидно няма термин, обхващащ с необходимата точност този пласт на печатната продукция, който съществува успоредно с „голямата литература“ и се видоизменя в съответствие с общата съдба на западната буржоазна култура. Невъзможно е да се говори за културно-идеологическите процеси на съвременността в цялата им пълнота и многостранност, без да се вземе предвид тази пъстра книжна купчина от ерзац-стоки, произведения за бърза и невзискателна консумация.

Но покрай тези две противоположни по своя идейно-естетически знак общности, в литературата на САЩ може да се отдели и своеобразна „междинна“, гранична зона, вместираща в своите предели множество белетристични произведения. Стереотипизация, опростяване на мотивировките — преди всичко психологическите, — такава е най-очевидната и може би главната особеност на това

„развлекателно четиво“, отделящо го от високохудожественото творчество. Белег на последното е ориентацията към откривателство, познание на все още неизвестното; а прозаиците от „междинната зона“ се задоволяват с повтореното. Никой иначе надарен автор не е застрахован от съблазънта да тръгне по утъпкания коловоз, да прибегне към готови решения от собствения си, а може би и заимствуван опит. Несъмнено един от подводните камъни, върху които нерядко се разбива корабът на писателското въображение, е отдавна присъщата на американската литература всепроникваща комерсиализация. Затова за голяма група литературни занаятчии спазването на определени сюжетно-изобразителни канони служи като почти сигурна гаранция, че ще се появи още една „добре направена книга“, често неразличима за недостатъчно опитното око от истинското произведение на изкуството, и следователно „обречена на успех“.

В следвоенните години този „литературен полусвят“ нерядко бе посещаван от някои американски прозаици, ползуващи се дотогава със заслужената репутация на безкомпромисни реалисти и художници с остър поглед. Днес най-показателно за литературата на „междинната зона“ трябва да се признае творчеството на такива флагмани в развлекателния жанр като известните на нашия читател Артър Хейли и Робърт Лъдълм. Питър Бенчли, авторът на романа „Челюсти“, е още едно име в тази поредица.

Сама по себе си степента на самобитност и стойност на идейно-образния материал в „Челюсти“ не е особено висока. Всеки, който е дори бегло запознат с класическата американска литература, веднага ще си припомни по асоциация романа на Херман Мелвил „Моби Дик“ и повестта на Търнест Хемингуей „Старецът и морето“. Като построява сюжета на книгата си, Бенчли — този съобразителен познавач на занаята, използва предишните знания, без да се смущава от факта, че неговият роман е несъизмерим с творенията на класиците по богатство на изобразителните средства и дълбочина на философската мисъл. Обаче това, което принизява писателя до равнището на неловко подражание на великите образци, понякога не засяга истински собствените познавателни аспекти на неговата работа. Романът „Челюсти“ принадлежи на своето време, на 70-те години на ХХ век, и като произведение, реалистично в основата си, е в съзвучие с някои

явления в съвременната социална действителност в САЩ. Ще се опитаме да коментираме това.

Действието в книгата на Бенчли се развива през лятото на 1973 година в Лонг Айленд — „дългия остров“, потопен с единия си край в обширния залив на Ню Йорк, а със своето победоносно крайбрежие — разгърнат към Атлантическия океан. За десетки хиляди от не най-богатите нюйоркчани, на които отпуск във Флорида или на Бахамските острови не е по джоба, опналите се на много мили пясъчни плажове на Лонг Айленд представляват съвсем нелоша възможност за летен отдих. В описанието на измисления град Амита (което в превод от английски означава „дружелюбие“) са vyplътени много обобщени черти на провинциална Америка, която от гледна точка на условията за живот видимо е изместила в очите на обществеността образа на големия шумен град.

Завръзката на драматичните събития, потресли Амита, съвсем не се базира на фантастична хипотеза. Вестта за гибелта на министър-председателя на Австралия във водите, близо до плажовете на Сидни, привлече навремето си вниманието на най-големите световни информационни агенции. Ихтиологът Хупър представя на страниците на романа други примери за нападение на акула върху човек. В крайбрежните води няма да срещнем чудовища, поразяващи въображението, ала в открития океан, където мерят сили природните стихии, които човекът се стреми да победи и да ги принуди да му служат, те все още могат да му отправят предизвикателство. Подобно на белия кит Моби Дик в романа на Мелвил грамадната бяла акула-човекоядец не е просто тъпа животинска сила. Тя е ясен художествен символ, олицетворение на неуморното, намиращо се във вечно движение гибелно начало.

Увлечателната интрига на борбата с морския хищник едва във финалните глави изтласква на заден план онова, което може да се нарече „социална анатомия“ на типичната клетка на американското общество. Градът Амита, по много признаци самостоятелен стопански организъм, и анализът на неговия живот у Бенчли са издържани в духа на почитаните в САЩ трудове на политикономисти от англо-шотландската школа (А. Смит, Дж. С. Мил). Нежеланието на града да премине на чужда издръжка внушава на читателя философията на индивидуализма, която става движеща сила на частната инициатива.

Заедно с това икономическата необходимост често го принуждава да сътрудничи с друг и такива градчета, но не чак толкова, че това да се превърне в тягостно подчинение. „Всеки негласно бе задължен да внася своята лепта в преуспяването на града“ — отбелязва авторът, и доколкото тази мисъл е разбираема за всеки жител на Амители, намиращ се, както се изразяват социолозите, на „конкретно-емпирическо равнище на неговото възприятие“, и като отговаря на икономическите му потребности, тя става част от нормите и правилата на благоустроеното общество.

Действителността в САЩ обаче, както ясно се долавя от романа, няма много общо с умозрителните построения на теоретиците на „органическия капитализъм“. Драматичните изпитания, сполетели Амители, довеждат до конфликт, наситен с немалко социално съдържание. Обърканите действия на градския кмет Лари Вон — едър земевладелец, не нарушават в строгия смисъл на думата законите на търговските операции, но те свидетелствуват за това как паническият страх и грижата за лична изгода могат да надделеят над всички останали съображения. Настояването да не се закриват плажовете в Амители прераста в пряк шантаж и открити заплахи. Като се поддава на този натиск, дори началникът на полицията Мартин Броуди едва не прави компромис със службата си. С изключение обаче на тази минутна слабост, Броуди, както се полага на един служител от градската управа, до края се ръководи от обществените интереси. По думите на автора той „не забравяше за своя служебен дълг, като се стремеше да защити съгражданите си“ и именно този характер представлява в рамките на идейно-образната структура на „Челюсти“ главният противовес на мрачната разрушителна стихия.

„Аз чувствам... вярвам, че градът ще живне, едва когато унищожим тази твар“ — казва Броуди. Променчивостта на живия живот с неговите приливи и отливи, неочакваности и катастрофи принуждава хората, притежаващи широк кръгзор и обществено съзнание, да не се ограничават с дейности, предписани от професионалния трафарет. Броуди не се задоволява само с ролята на изпълнителен служител, защото той разбира, че неговият начин на живот е пряко свързан с благополучието на целия окръг, който в никакъв случай не може да разчита на дотации от страна на щатските власти или на федералното правителство във Вашингтон. Ето защо

началникът на полицията в Амити трябва да разбира не само от криминалистика, но и от елементарна политикономия.

Всичко е много просто, разсъждаваме ние заедно с него: за да имаш възможност да харчиш пари, трябва най-напред да ги спечелиш, а за да се разпореждаш с градския бюджет, е нужно да го събереш под формата на данъци. Източникът на всички доходи е един — общественото търсене на тези стоки и услуги, които могат да се предложат на потребителя от всяка „производствена единица“. И ако това търсене внезапно спадне, а не се осъществява бързо преустройство на стопанския механизъм, то настъпва крах и тогава остава да се винят или икономическите закони, или собствената непредвидливост и липса на приемчивост. Възможен е впрочем и още един вариант дезинформацията, твърде близка по своята същност с мошеничеството. Именно към това се опитват отначало да склонят шефа Броуди „старейшините на града“, загрижени, че известието за грамадната акула ще отблъсне от Амити изплашените леговици.

Откровеното мошеничество обаче има малко шансове за успех в условията на нормалното развитие на нещата и като илюстрация Бенчли разказва за това, как общественото мнение на Амити призовава към повече честност попрекалите печалбари, без да се обръща за помощ към съда и полицията. С недопустимото си поведение братята Феликс се лишават от главното в очите на американците достойнство на търговското предприятие — неопетнената репутация. И ето, само след няколко месеца, констатира авторът, „фирмата на братя Феликс беше принудена да спре работата и да се премести“. А в ситуацията с акулата ролята на блюстител на обществената нравственост се изпълнява от печата и телевизията, от всевиждащото око на които е трудно да се скрият факти, значими за широката аудитория, а още повече — гръмките сензации. Не без колебание, породено от тясно разбран местен патриотизъм, а също така и в резултат на натиск „отгоре“, редакторът на „Лидър“ Хари Медоус стига до осъзнаване смисъла на журналистическата професия, изискваща честност и твърдост спрямо страничните влияния. А в една от най-динамичните сцени на романа, когато на няколко метра от брега акулата едва не настига младия плувец, е запечатана детайлно работата на снимачната група от телевизията, която, естествено, не се ограничава с

предварително отрепетирани сюжети, а преди всичко се стреми да води директен репортаж от мястото на събитието.

Въпреки цялата непретенциозност на романа, издържан в духа на „развлекателния жанр“, Бенчли успява, макар и бегло, с помощта на отделни щрихи да се докосне до някои аспекти на социалното битие в Съединените щати. Той е един от първите, привлекли вниманието към тази част от американската младеж, която за известно време беше извън полезрението на художествената литература. На границата на 60-те и 70-те години бе прието да се гледа на младежта в САЩ като на „разгневени бунтари“, а модата на „хипитата“ и техният начин на живот и до днес съществува в някои кътчета на света. Но дори и тогава към тази категория принадлежаха не повече от десет процента младежи и девойки от съответната възраст. За останалите, както и преди, образец си оставаха благовъзпитаните и добре гледани млади хора с равни зъби и спортни фигури, бръщолевещи празни приказки и съсредоточени преди всичко върху онова конкретно занимание, което в крайна сметка ще определи положението им в обществото.

За другите аналогични „снимки от натура“ в книгата си заслужава да се спомене само накратко. Всички те описват живота в „едноетажна Америка“, но заедно с това характеризират и социалната организация от по-голям мащаб. За читателя може би няма да е безинтересно да знае, че полицейските длъжности от определен ранг в САЩ са изборни и че значителна част от неприятните, но необходими дейности (в болниците например) се изпълняват от доброволци, на които дори през ум не им минава да се замислят за „непрестижността“ на своето занятие. Като влиза в света, изобразен в „Челюсти“, читателят получава възможност да види как работят и се различават обикновените американци, какво представляват техните обществени служби, кой в САЩ упражнява номиналния и кой реалния административен контрол и каква е при това вероятността от злоупотреби, продиктувани от користни интереси.

Когато читателят научава за финансовите операции на Лари Вон и неговите анонимни съдружници, у него възниква мисълта, че освен на акулата бедите на Амита се дължат и на неизмеримата алчност на имащите. В друг контекст това справедливо обяснение може да добие малко по-опростен вид, затова Бенчли ни предпазва от разпространения умозрителен подход, при който богатството

непременно се отъждествява с развратеността, непретенциозността — с добротата, а бедността — с неподкупността. Черно-бялото възприемане на обективната сложност на света — било то в художествената литература или в живота — води до загуба на чувството за реалност.

Но, от друга страна, твърде „гъвкавата“ диалектика, от която нерядко се ръководят американските съдии, като оправдават известни престъпници, е способна да заглуши нравственото чувство. Ето защо гневът на Броуди е съвсем понятен, когато той се нахвърля върху ихтиолога Хупър, който от чисто професионални амбиции се опитва „да влезе в положението“ дори на такъв хищник като шестметровата бяла акула. Броуди мисли праволинейно, но заедно с това — логично и точно, както се полага в кризисни ситуации: „Акулата бе станала враг. Тя се бе появила край техните брегове и бе изпратила на онзи свят двама мъже, една жена и едно дете.“ На жителите на Амители е „нужно да я видят мъртва, за да се почувстват в безопасност, за да се върнат към привичния си начин на живот“.

Полицаят Броуди стои на страж на закона така, както той го разбира, като понякога се абстрахира от социалната обусловеност на правните норми в класовото общество. Неговата цел в идеализираното до известна степен описание на Бенчли е да се грижи за съгражданите си и да разяснява на сътрудниците си основите на службата по опазването на вътрешния ред: здрав смисъл, издръжливост и учтивост. Но в същото време законът не може да бъде абсолютна догма — този възглед защитава стопанинът на риболовния катер Куинт, в чието лице читателят на „Челюсти“ се среща с още един истински професионалист. Подобно на Хари Морган от романа на Хемингуей „Да имаш и да нямаш“, на Куинт му се налага да развлича богати безделници, за да изкарва прехраната си. Тридесетте години самотна борба са го превърнали в човек на трезвото пресмятане, който се е научил да живее без илюзии и излишна чувствителност. В спора си с Хупър той много вярно вижда болезнения за нашето време екологически проблем и разяснява на младия си събеседник, че природата страда не толкова от браконьерството на „частни лица“, колкото от систематичното и масово пренебрежение на установените правила от страна на промишлените компании и търговската флота.

Куинт е свикнал да превръща всичко в пари, тъй като парите точно изпълняват обменната си функция, а хватката му на „делови човек“ в преговорите му с клиентите предизвиква и уважение, и чувство на потиснатост. Но и на този безстрастен труженик на морето не му е чужд емоционалният порив, когато на карта се поставя не само неговата професионална гордост, но и нещо друго, скрито зад апатията на стареещ скептик.

Последната глава на произведението включва прозрачната и дори нарочно търсена реминисценция от романа на Мелвил. Подобно на капитан Ахав, морският вълк у Бенчли вижда в своя противник цялото всемирно зло, дявола, приел осезаем образ. „За Куинт е въпрос на чест да убие акулата“ — казва Броуди. И за да изобрази Куинт в мига на решаващата схватка, американският прозаик прибегва до краски, явно заимствани от палитрата на неговия велик предшественик: „... черните очи горяха, устата му се бе изкривила в странна усмивка, жилите на шията му пулсираха, кокалчетата на пръстите му побеляха“.

Публикуваният в САЩ преди десет години роман на Питър Бенчли отбеляза определен връх в развитието на литературата от „междинната зона“ в по-горе упоменатия смисъл на това определение. Успехът на книгата остави на заден план преобладаващите на границата на 60-те и 70-те години произведения с подчертано сексуална или псевдодраматична окраска. Филмите по мотиви на романа — „Челюсти-I“ и „Челюсти-II“ — положили основите на нова мода в киното — „филмите на ужасите“ и „филмите-катастрофи“, които и досега се задържат в репертоара на много национални кинематографии.

Бенчли е публикувал още няколко произведения като романа „Бездна“ (1976) — за търговците на наркотици, и „Остров“ (1979) — за тайните на Бермудския триъгълник. Примерът на „Челюсти“, който подобно на „Чумата“ на Албер Камю демонстрира съпротивата на обикновените хора, внезапно сполетени от беда, породил в „масовата белетристика“ на САЩ немалко подражания. Но нито едно от тях не оставило след себе си толкова ярки следи, както това повествование за малкия курортен град на Лонг Айленд, изправен пред самото лице на гибелта.

Александър Мулярчик^[1]

[1] Съветски литературен критик. Преведе от руски Мария Донева. — Б.р. ↑

Издание:

Питър Бенчли. Челюсти

Американска, първо издание

Превод: Мария Донева

Рецензент: Жечка Георгиева

Литературна група — ХЛ. 04 9536315531/ 5637–276–87

Редактор: Надя Баева

Художник: Григор Ангелов

Художник-редактор: Светлана Йосифова

Технически редактор: Светла Зашева

Коректор: Петя Величкова

Дадена за набор: ноември 1986 г.

Подписана за печат: февруари 1987 г.

Излязла от печат: март 1987 г.

Формат: 70×100/32

Печатни коли: 20,50

Издателски коли: 13,28

УИК: 14,41

ДП „Георги Димитров“ — София

ДИ „Народна култура“ — София, 1987 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.